

Aktualizácia Akčného plánu transformácie uholného regiónu horná Nitra

*december
2021*

1 Obsah

2 Zoznam skratiek	6
3 Úvod	10
3.1. Aktualizácia Akčného plánu	10
3.2. Dôvod vypracovania dokumentu	11
3.3. Postup spracovania Akčného plánu	11
3.4. Štruktúra Akčného plánu	12
4 Manažérske zhrnutie	13
5 Východiská Akčného plánu	17
5.1. Základné východiská Akčného plánu	17
5.2. Rámcový popis situácie	17
5.2.1. Zamestnanosť a demografický vývoj	17
5.2.2. Ekonomika	20
5.2.3. Infraštruktúra	21
5.2.4. Energetika	22
5.2.5. Životné prostredie a kvalita života	23
5.2.6. Riadenie procesu transformácie	24
5.3. Príklady dobrej praxe z iných uhoľných regiónov v transformácii	25
5.3.1. Zameranie Akčného plánu	25
5.3.2. Energetika	25
5.3.3. Sociálne opatrenia	26
5.3.4. Rekultivácia a nové využitie banských priestorov a priemyselných parkov	26
5.3.5. Prioritizácia iniciatív	27
5.3.6. Presun inštitúcií s cieľom podporiť zamestnanosť	27
6 Vízia a ciele transformácie regiónu	28
6.1. Vízia transformácie regiónu horná Nitra	28
6.2. Ciele transformácie regiónu horná Nitra	28
6.3. Princípy transformácie regiónu horná Nitra	29
6.4. Piliere Akčného plánu	29
7 Akčný plán transformácie uhoľného regiónu horná Nitra	30
7.1. Pilier I. – Mobilita a prepojenosť regiónu	30
7.1.1. Zdôvodnenie piliera a jeho prínos	30
7.1.2. Východisková situácia	31
7.1.3. Cieľová situácia	33

7.1.4.	Prehľad priorít a opatrení	33
7.1.5.	Priorita I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy	34
7.1.6.	Priorita I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej a železničnej infraštruktúry.....	38
7.1.7.	Priorita I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti	44
7.1.8.	Priorita I.4 Rozvoj ostatnej infraštruktúry	48
7.2.	Pilier II. – Ekonomika, podnikanie a inovácie	51
7.2.1.	Zdôvodnenie piliera a jeho prínos	51
7.2.2.	Východisková situácia	51
7.2.3.	Cieľová situácia	52
7.2.4.	Prehľad priorít a opatrení	53
7.2.5.	Priorita II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja	54
7.2.6.	Priorita II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	58
7.2.7.	Priorita II.3 Podpora rozvoja malého a stredného podnikania	61
7.2.8.	Priorita II.4 Podpora rozvoja udržateľného poľnohospodárstva a obehového hospodárstva	65
7.2.9.	Priorita II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu	68
7.3.	Pilier III. – Udržateľné životné prostredie	72
7.3.1.	Zdôvodnenie piliera a jeho prínos	72
7.3.2.	Východisková situácia	72
7.3.3.	Cieľová situácia	73
7.3.4.	Prehľad priorít a opatrení	73
7.3.5.	Priorita III.1 Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov	74
7.3.6.	Priorita III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	80
7.3.7.	Priorita III.3 Zlepšovanie životného prostredia	88
7.4.	Pilier IV. – Kvalita života a sociálna infraštruktúra	92
7.4.1.	Zdôvodnenie piliera a jeho prínos	92
7.4.2.	Východisková situácia	92
7.4.3.	Cieľová situácia	94
7.4.4.	Prehľad priorít a opatrení	94
7.4.5.	Priorita IV.1 Zlepšenie zdravotníckych, medicínsko-kúpeľných a sociálnych služieb	95
7.4.6.	Priorita IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia.....	99
7.4.7.	Priorita IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily	104
7.4.8.	Priorita IV.4 Zvýšenie sociálnej starostlivosti ohrozených skupín obyvateľstva	108
7.5.	Legislatívne a systémové opatrenia	113
7.6.	Inštitucionálne zabezpečenie implementácie AP HN	119
7.7.	Indikatívne projekty a indikatívna prioritizácia	119
7.7.1.	Rámcová prioritizácia projektov	119
7.7.2.	Previazanosť priorít Akčného plánu	121

7.7.3. Projekty mimo zásobníka indikativných projektov	121
8 Zdroje financovania Akčného plánu	124
8.1. Next Generation EÚ	124
8.2. Fond na spravodlivú transformáciu (FST)	125
8.3. EŠIF v rámci programového obdobia 2014 - 2020	126
8.4. EŠIF v rámci programového obdobia 2021 – 2027	127
8.5. Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV)	127
8.6. Komunitárne programy EÚ	128
8.7. Národné podporné mechanizmy	128
8.8. Európska investičná banka (EIB)	128
9 Časový plán a aktualizácia Akčného plánu	130
10 Prílohy	134
10.1. Príloha 1 – Priebežný zásobník indikativných projektov	134
10.2. Príloha 2 – Implementácia EŠIF v programovom období 2014 - 2020 v rámci regiónu horná Nitra	159
10.3. Príloha 3 – Charakteristika jednotlivých zdrojov financovania Akčného plánu	163
10.3.1. EŠIF v rámci programového obdobia 2014 - 2020	163
10.3.2. Charakteristika kľúčových Operačných programov v programovom období 2014 – 2020 pre účely transformácie.....	164
10.3.3. Potenciál financovania zadaných pilierov/priorít/opatrení Akčného plánu v rámci programového obdobia 2014 – 2020	166
10.3.4. Pozícia Slovenskej republiky v rámci programového obdobia 2021 - 2027	169
10.3.5. Investičné priority SR v programovom období 2021 - 2027 v rámci zadaných prioritných oblastí financovania zo strany EK	169
10.3.6. Potenciál financovania zadaných pilierov/priorít/opatrení Akčného plánu v programovom období 2021 – 2027	176
10.3.7. Komunitárne programy EÚ.....	180
10.3.8. Potenciál financovania zadaných pilierov/priorít/opatrení Akčného plánu v rámci komunitárnych programov EÚ	188
10.3.9. Národné podporné mechanizmy	190
10.3.10. Európska investičná banka (EIB).....	201
10.4. Príloha 4 – Zdroje	203

2 Zoznam skratiek

Skratka	Popis
CKO	Centrálny koordinačný orgán
CO ₂	Oxid uhličitý
COSME	Competitiveness of Small and Medium-Sized Enterprises
CZT	Centrálne zásobovanie teplom
EFRR	Európsky fond regionálneho rozvoja
EGF	Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii
EIB	Európska investičná banka
EK	Európska komisia
ENO	Elektráreň Nováky
ENRF	Európsky námorný a rybársky fond
EPFRV	Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka
ESF	Európsky sociálny fond
ESF+	Európsky sociálny fond plus (transformovaný ESF pre obdobie 2021 - 2027)
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
ETS	Európsky systém obchodovania s emisnými kvótami
EÚ	Európska únia
EUR	Euro
FEC	Finálna energetická spotreba
FST	Fond na spravodlivú transformáciu
GWh	Gigawatt hodiny
HBP	Hornonitrianske bane Prievidza, a.s.
HDP	Hrubý domáci produkt
IKT	Informačné a komunikačné technológie
IROP	Integrovaný regionálny operačný program
JRC	Joint Research Centre
KF	Kohézny fond
MDV SR	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky

MH SR	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MIRRI SR	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky
MK SR	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MSP	Malé a stredné podniky
MSVVS SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NOx	Oxidy dusíka
NPC	Národné podnikateľské centrá
NSRR	Národný strategický referenčný rámec
OECD	Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj
OP	Operačný program
OP EVS	Operačný program Efektívna verejná správa
OP II	Operačný program Integrovaná infraštruktúra
OP KŽP	Operačný program Kvalita životného prostredia
OP LZ	Operačný program Ľudské zdroje
OP RH	Operačný program Rybné hospodárstvo
OP TP	Operačný program Technická pomoc
OP Val	Operačný program Výskum a inovácie (od 13.12.2019 zlúčený s OP II) K zlúčeniu operačného programu Výskum a inovácie s operačným programom Integrovaná infraštruktúra došlo 13.12.2019 na základe vykonávacieho rozhodnutia Komisie C(2019) 9078
OPB	Osobitný príspevok baníkov
OZE	Obnoviteľné zdroje energie
PEC	Primárna energetická spotreba
PPP	Verejno-súkromné partnerstvá
PRV	Program rozvoja vidieka
PTH	Prievidzské tepelné hospodárstvo
RO	Riadiaci orgán

SARIO	Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu
SAV	Slovenská akadémia vied
SBA	Slovak business agency
SIEA	Slovenská inovačná a energetická agentúra
SO	Sprostredkovateľský orgán
SO ₂	Oxid siričitý
SR	Slovenská republika
SRSS	Služba na podporu štrukturálnych reforiem
ŠFRB	Štátny fond rozvoja bývania
ŠR	Štátny rozpočet
TEN-T	Trans-European Transport Network
TSK	Trenčiansky samosprávny kraj
VHZ	Všeobecný hospodársky záujem
ZFEÚ	Zmluva o fungovaní Európskej únie

Zoznam grafov

Graf 1 – Vekové zloženie zamestnancov HBP	18
Graf 2 – Podiel obyvateľov vo veku 65 rokov alebo viac a migračný nárast, porovnanie slovenského priemeru a okresov hornej Nitry	19
Graf 3 – Podiel tržieb jednotlivých sektorov priemyslu v regióne horná Nitra	20
Graf 4 – Pridaná hodnota v priemysle na obyvateľa, porovnanie slovenského priemeru a okresov hornej Nitry	21

Zoznam obrázkov

Obrázok 1 – Štruktúra dokumentu	12
Obrázok 2 – Plánovaná a existujúca diaľničná sieť v Trenčianskom samosprávnom kraji	22
Obrázok 3 - Vývoj a ciele primárnej a finálnej energetickej spotreby na Slovensku	23
Obrázok 4 – Sumarizácia vízie a pilierov Akčného plánu	29

3 Úvod

3.1. Aktualizácia Akčného plánu

Aktualizácia Akčného plánu transformácie uhoľného regiónu horná Nitra (ďalej len „AP HN“ alebo „Akčný plán“) sa uskutočňuje na základe úlohy B.1. z uznesenia vlády Slovenskej republiky (ďalej len „SR“) č. 336 z 3. júla 2019, ktorou vláda SR ukladá relevantným členom vlády SR zabezpečiť realizáciu a vypracovať každoročne aktualizáciu AP HN vrátane indikatívneho zoznamu projektových zámerov, a to každoročne k 30. júnu za predchádzajúci kalendárny rok. V súvislosti s plnením termínu úlohy podpredsedníčka vlády a ministerka investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie požiadala predsedu vlády SR o odklad termínu úlohy B.1. z uznesenia vlády 336 z 3. júla 2019 z pôvodného termínu 30. júna 2021 do 31. decembra 2021. Predseda vlády SR súhlasil s odkladom termínu plnenia úlohy.

Dôvodom odkladu plnenia termínu úlohy je potreba zabezpečenia kontinuálneho procesu aktualizácie predmetného materiálu do jedného roka, nakoľko posledná aktualizácia bola z dôvodu prebiehajúcej krízy spojenjej s pandémiou COVID-19 schválená vládou SR 7. januára 2021. Dôvodom predĺženia termínu je zároveň súbežne prebiehajúci proces prípravy a finalizácie Územného plánu spravodlivej transformácie. Schválenie Plánu spravodlivej transformácie zo strany Európskej komisie (ďalej len „EK“) je nevyhnutnou podmienkou pre čerpanie z Fondu na spravodlivú transformáciu (ďalej len „FST“), ktorý zabezpečí mechanizmus finančnej pomoci pre územie uhoľného regiónu horná Nitra. FST bude v programovom období 2021 – 2027 samostatným špecifickým cieľom Operačného programu Slovensko (ďalej len „OP SK“).

Od poslednej aktualizácie AP HN, ktorá bola vypracovaná k 31. decembru 2020, Európsky parlament formálne schválil FST, čím povýšil neformálnu pomoc uhoľným regiónom a regiónom v prechode ku klimatickej neutralite na formálny typ pomoci. Podporené budú výlučne činnosti v článku 8 ods. 2 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1056 z 24. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Fond na spravodlivú transformáciu (ďalej len „Nariadenie k FST“).

Podmienkou pre čerpanie z FST je vypracovanie Územného plánu spravodlivej transformácie a jeho následné schválenie zo strany EK. Územný plán spravodlivej transformácie bude predstavovať mechanizmus pomoci aj pre región hornej Nitry a zároveň bude nadväzovať na aktivity zahájené počas samotnej prípravy AP HN. Pracovná skupina zriadená pre koordináciu transformácie v regióne bude pokračovať v rámci Rady partnerstva za účelom definovania priorít a návrhu projektov pre financovanie z FST, ako aj implementáciu Územného plánu spravodlivej transformácie.

Aktualizáciou Akčného plánu pôvodná štruktúra zostáva zachovaná, t. j. názvy jednotlivých kapitol sú obsahovo doplnené a upravené. Jednotlivé kapitoly Akčného plánu boli aktualizované nasledovne:

Kapitola 2 - Zoznam skratiek bola aktualizovaná o nové zavedené skratky a skratky, ktoré v pôvodnom materiáli neboli zavedené.

Kapitola 3 - Úvod bola aktualizovaná vzhľadom na oficiálne zriadenie FST a prijatie zákona č. 134/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, čím došlo k prechodu práv a povinností z Úradu podpredsedu vlády pre investície a informatizáciu na Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky (ďalej len „MIRRI SR“).

Kapitola 4 - Manažérske zhrnutie bola aktualizovaná v zmysle pripomienok a komentárov relevantných riadiacich orgánov a členov pracovnej skupiny pre Akčný plán, ktorí vo svojich úpravách zohľadnili postupujúci proces transformácie regiónu a aktualizáciu dát interpretovaných v rámci dokumentu.

Kapitola 5 - Východiská Akčného plánu bola aktualizovaná v zmysle pripomienok a komentárov relevantných riadiacich orgánov a členov pracovnej skupiny pre Akčný plán, ktorí vo svojich úpravách zohľadnili postupujúci proces transformácie regiónu a aktualizáciu dát interpretovaných v rámci dokumentu.

Kapitola 6 - Vízia a ciele transformácie regiónu ostala nezmenená.

Kapitola 7 - Akčný plán bola aktualizovaná v zmysle pripomienok a komentárov relevantných riadiacich orgánov a členov pracovnej skupiny pre Akčný plán, ktorí vo svojich úpravách zohľadnili postupujúci proces transformácie regiónu a aktualizáciu dát interpretovaných v rámci dokumentu.

Kapitola 8 - Zdroje financovania Akčného plánu bola aktualizovaná v zmysle pripomienok a komentárov relevantných riadiacich orgánov a členov pracovnej skupiny pre Akčný plán, ktorí vo svojich úpravách zohľadnili postupujúci proces transformácie regiónu a aktualizáciu dát interpretovaných v rámci dokumentu. V rámci kapitoly 8 boli zároveň aktualizované informácie týkajúce sa zdrojov financovania pripravovaného OP SK pre programové obdobie 2021 – 2027 a iných zdrojov financovania.

Kapitola 9 - Časový plán bola aktualizovaná v zmysle pripomienok a komentárov relevantných riadiacich orgánov a členov pracovnej skupiny pre Akčný plán, ktorí vo svojich úpravách zohľadnili postupujúci proces transformácie regiónu a aktualizáciu dát interpretovaných v rámci dokumentu.

Kapitola 10 - Prílohy bola aktualizovaná v zmysle pripomienok a komentárov relevantných riadiacich orgánov a členov pracovnej skupiny pre Akčný plán, ktorí vo svojich úpravách zohľadnili postupujúci proces transformácie regiónu a aktualizáciu dát interpretovaných v rámci dokumentu. V kapitole 10 bol zároveň aktualizovaný priebežný zásobník indikatívnych projektov.

3.2. Dôvod vypracovania dokumentu

Tento dokument predstavuje AP HN a bol pripravený ako súčasť projektu Transformácia uhoľného regiónu horná Nitra, ktorý dodala spoločnosť PwC pre MIRRI SR a Trenčiansky samosprávny kraj, a ktorý je financovaný EK - Službou na podporu štrukturálnych reforiem (EC SRSS) na základe zmluvy číslo SRSS/SC2018/044 Lot 1 z dňa 12.9.2018.

Projekt bol oficiálne zahájený 17. októbra 2018 na úvodnom stretnutí, ktoré sa konalo v Trenčíne. Projekt začal analýzou súčasného stavu regiónu horná Nitra v súvislosti s transformáciou z uhoľnej ekonomiky. Analýza zahŕňala preštudovanie dokumentov, správ a analýz, ktoré boli už k tejto téme spracované, preštudovanie medzinárodnej praxe a analýz týkajúcich sa transformácie uhoľných regiónov vo svete, analýzu štatistických dát (demografia, ekonomiky, infraštruktúra, životné prostredie, energetika) a analýzu relevantnej legislatívy a regulácií.

Úvodná analytická časť projektu tiež zahŕňala organizáciu stretnutí s kľúčovými zainteresovanými stranami (verejná správa, samosprávy, miestne akčné skupiny, veľkí zamestnávateľia, malé a stredné podniky, mimovládne neziskové organizácie, a pod.), s cieľom pochopiť ich rolu v procese transformácie, analyzovať činnosti, ktoré už v súvislosti s transformáciou boli vykonané a zozbierať podnety a vstupy do Akčného plánu.

3.3. Postup spracovania Akčného plánu

Úvodná analýza súčasného stavu regiónu horná Nitra predstavuje jeden zo základných vstupov pre vypracovanie vízie a Akčného plánu pre transformáciu regiónu. Analýza pomohla potvrdiť východiskovú situáciu a kľúčové problémy regiónu v procese transformácie, ktoré by mali byť v akčnom pláne riešené prostredníctvom špecifických priorít a opatrení.

Po sfinalizovaní analýzy súčasného stavu bolo zorganizovaných niekoľko pracovných stretnutí v regióne hornej Nitry k prediskutovaniu hlavných tém, ktoré by mali byť zahrnuté v akčnom pláne, a tiež k prediskutovaniu rámcovej vízie regiónu do budúcnosti. Na pracovných stretnutiach sa tiež diskutovala štruktúra Akčného plánu. Hlavné témy Akčného plánu boli pretransformované do 4 pilierov Akčného plánu – I) Mobilita a prepojenosť regiónu, II) Ekonomika, podnikanie a inovácie, III) Udržateľné životné prostredie a IV) Kvalita života a sociálna infraštruktúra.

V ďalšom kroku bol akčný plán spracovaný do uceleného dokumentu, ktorý ďalej rozčlenil základné piliere Akčného plánu na priority a opatrenia. Akčný plán popisuje zdôvodnenie zahrnutia každého z pilierov, sumarizuje východiskovú situáciu a želaný cieľový stav v rámci každého piliera a popisuje ciele jednotlivých opatrení. Súčasťou tvorby Akčného plánu bol tiež zber potenciálnych indikatívnych projektov s cieľom zistiť záujem

o realizáciu projektov, ktoré by mohli byť súčasťou Akčného plánu, zistiť potenciálnych nositeľov projektov, a tiež analyzovať, ako tieto indikatívne projekty pomáhajú naplňovať ciele jednotlivých pilierov, priorít a opatrení Akčného plánu.

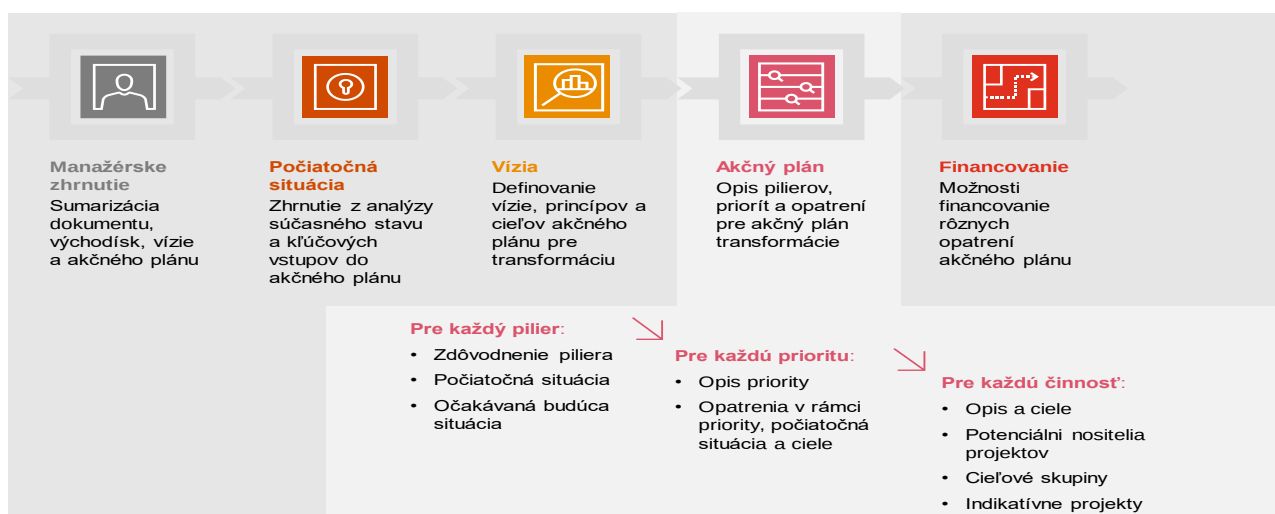
Ďalej dokument analyzuje možnosti financovania jednotlivých opatrení Akčného plánu z viacerých zdrojov, vrátane dostupných fondov Európskej únie (ďalej len „EÚ“ alebo „Únia“) v programovom období 2014 - 2020 a v nasledujúcom programovom období, centrálne riadených fondov EÚ, národných fondov a iných zdrojov financovania.

3.4. Štruktúra Akčného plánu

Dokument pozostáva z **5 hlavných kapitol**:

- **Manažérske zhrnutie** – táto kapitola sumarizuje kľúčové body dokumentu – hlavné identifikované problémy z analýzy súčasného stavu, definíciu vízie a cieľov transformácie uhoľného regiónu horná Nitra, štruktúru Akčného plánu, jeho pilierov, priorít a opatrení a sumarizuje možnosti financovania
- **Východiská Akčného plánu** – táto kapitola sumarizuje kľúčové identifikované problémy regiónu z analýzy súčasného stavu, ako napríklad nezamestnanosť, demografia, ekonomika, infraštruktúra, energetika, životné prostredie, kvalita života a riadenie procesu transformácie. Analýza súčasnej situácie a identifikácia kľúčových problémov predstavujú východiská pre definovanie vízie a tvorbu Akčného plánu.
- **Vízia a ciele transformácie regiónu** – táto kapitola definuje víziu pre transformáciu regiónu horná Nitra a popisuje rámcové ciele transformácie, ktoré vychádzajú z analýzy súčasného stavu a z diskusií a pracovných stretnutí s kľúčovými zainteresovanými stranami.
- **Akčný plán transformácie regiónu** – táto kapitola predstavuje samotný popis Akčného plánu pre transformáciu regiónu horná Nitra – definuje piliere transformácie, špecifické priority a opatrenia v rámci každého piliera. Pre každý pilier je zdôvodnené jeho zaradenie do Akčného plánu, ako aj východisková situácia a želaný cieľový stav v rámci piliera.
- **Možnosti financovania Akčného plánu** – táto kapitola sumarizuje možnosti financovania jednotlivých priorít a opatrení Akčného plánu. Možnosti financovania zahŕňajú využitie fondov EÚ v programovom období 2014 - 2020, v nasledovnom programovom období 2021 - 2027, centrálne riadené fondy EÚ (vrátane tzv. Globalizačného fondu, Modernizačného fondu a potenciálneho Fondu na spravodlivú transformáciu), národné mechanizmy pomoci a iné možnosti financovania.

Obrázok 1 – Štruktúra dokumentu

4 Manažérske zhrnutie

Podpora výroby elektriny z domáceho uhlia má skončiť do roku 2023

Vláda SR uznesením č. 580 z 12. decembra 2018 k návrhu problematiky transformácie regiónu horná Nitra v súvislosti s návrhom všeobecného hospodárskeho záujmu na zabezpečenie bezpečnosti dodávok elektriny schválila pokračovanie všeobecného hospodárskeho záujmu, ktorý však má skončiť najneskôr v roku 2023. Vláda zároveň rozhodla o vypracovaní Akčného plánu transformácie regiónu horná Nitra, ktorý zabezpečí transformáciu ekonomiky regiónu.

Pre potreby vypracovania Akčného plánu bola v prvom kroku spracovaná analýza súčasného stavu regiónu hornej Nitry v súvislosti s transformáciou z uhoľnej ekonomiky. Analýza mala za cieľ potvrdiť, resp. vyvrátiť hypotézy stavu regiónu v rôznych oblastiach a tiež identifikovať hlavné problémy regiónu pre nastavenie správnych východísk pre tvorbu Akčného plánu. Analyzované boli viaceré oblasti, ako napríklad nezamestnanosť, demografia, ekonomika, aktivita MSP, kvalita infraštruktúry, energetika, životné prostredie, zdravie obyvateľstva, kvalita života a riadenie procesu transformácie.

Nezamestnanosť nie je hlavným problémom regiónu, väčším problémom je starnutie obyvateľstva a negatívna migrácia

Na základe analýzy súčasného stavu bolo zistené, že nezamestnanosť nie je hlavným problémom regiónu. Nezamestnanosť v regióne bola v júni 2020 6,99 % v okrese Prievidza a 6,27 % v okrese Partizánske, čo je pod priemerom nezamestnanosti Slovenska 7,4 %. Útlm banskej činnosti môže priniesť nárast nezamestnanosti, avšak útlm bude prebiehať vo fázach. Väčším problémom regiónu je starnutie obyvateľstva a negatívna migrácia. V okresoch Prievidza a Partizánske sa očakáva rast podielu staršej populácie do roku 2040 na 33,0 % a 34,9 %. Uvedené podiely sú v tom istom roku podstatne vyššie ako priemer SR (26,6 %). Predpokladaný demografický vývoj naznačuje, že horná Nitra bude v najbližších dvoch desaťročiach zápasíť s nedostatkom pracovnej sily.

Miestna ekonomika je už do značnej miery diverzifikovaná, pridaná hodnota v priemysle je však pod priemerom Slovenska

Z hľadiska regionálnej ekonomiky je banský priemysel stále významným sektorom ekonomiky, banská spoločnosť je stále najväčším zamestnávateľom v regióne. Regionálna ekonomika je však už značne diverzifikovaná, 9 000 kumulovaných pracovných miest sa nachádza v rôznych sektoroch u významných zamestnávateľov, vrátane automobilového, chemického, gumárenského, obuvníckeho alebo strojárkeho priemyslu. Pridaná hodnota v priemysle v regióne je však nižšia ako slovenský priemer, región je tiež pod slovenským priemerom z hľadiska aktivity MSP.

Dopady globálnej ekonomickej krízy posilnenej COVID-19 krízou komplikujú podmienky ekonomickej transformácie regiónu najmä nepredvídateľnou volatilitou trhov a komplikovanosťou nových odvetví ekonomiky v regionálnom, ale aj globálnom meradle.

Infraštruktúra v regióne potrebuje obnovu a lepšie napojenie na diaľničnú sieť

Región potrebuje zlepšenie napojenia z hľadiska dostupnosti regiónu na diaľničnú sieť. Priemerný čas dojazdu na diaľničnú sieť v regióne je 1 hodina (40 minút až 1 hodina 20 minút v závislosti od smeru). Cesty I. triedy sa nachádzajú v zlom stave – 29,95 % v okrese Prievidza, 28,24 % v okrese Partizánske a 60,7 % v okrese Trenčín sú v nevyhovujúcom alebo havarijnom stave¹, v podobnom stave sú aj cesty II. a III. triedy. Železničná doprava z regiónu hornej Nitry do

¹ PREHLAD STAVU CIEST I., II. a III. triedy stav na základe prehľadov vykonávaných správcom ciest STAV CIEST K: 06/2021, Slovenská správa ciest

*Región je znečistený, čo
vplýva na zdravie
obyvateľstva*

Trenčína nemôže konkurovať individuálnej a autobusovej doprave z dôvodu súčasnej frekvencie spojov a trvania cesty.

Región hornej Nitry je vplyvom banskej činnosti, výroby elektriny z hnedého uhlia, ako aj vplyvom iných priemyselných výrob značne znečistený. 55 % obyvateľov v regióne žije v oblasti so zhoršeným životným prostredím. Región tiež patrí medzi najväčších producentov znečistenia na Slovensku (tuhé znečisťujúce látky, NO_x, SO₂). 45 % vody v okrese Prievidza a 83 % v Novákoch je v 3. triede kvality vody. Banská činnosť má vplyv na zdravie zamestnancov baní a znečistenie životného prostredia má negatívny vplyv na zdravie obyvateľstva. Miera invalidity v okrese Prievidza je väčšia o 46 % v porovnaní so slovenským priemerom (9,1 % oproti 13,3 %). Priemerná dĺžka života je však porovnateľná so slovenským priemerom.

V rámci Akčného plánu je ďalej potrebné riešiť tiež otázky týkajúce sa zlepšenia zdravotnej starostlivosti, sociálnej podpory a asistencie skupinám obyvateľstva, ktoré budú transformáciou regiónu najviac ohrozené, prispôbením vzdelávania a rekvalifikácií v regióne potrebám nových ekonomických sektorov, zvyšovanie atraktivity regiónu pre mladú generáciu vo forme kultúrnych, voľnočasových a rekreačných možností, a tiež riešením dodávok tepla v regióne v budúcnosti.

*Prvkami vízie pre hornú
Nitru sú atraktivita,
sebestačnosť regiónu,
čisté životné prostredie
a dobrá prepojenosť
s inými ekonomickými
centrami*

Na základe hlavných tém identifikovaných v analýze súčasného stavu bola následne definovaná vízia pre transformáciu hornej Nitry nasledovne:

„Horná Nitra ako atraktívny a sebestačný región s rozvojom ekonomických činností v symbióze s čistým životným prostredím, ktorý je prepojený s ostatnými ekonomickými centrami v rámci Slovenska a Európskej únie“.

Hlavnými princípmi transformácie regiónu sú participatívnosť a transparentnosť procesu transformácie, ochrana životného prostredia, dlhodobá udržateľnosť projektov a integrovanosť, prepojenosť a vzájomná nadväznosť projektov, ktoré budú v rámci transformácie realizované.

*Akčný plán pozostáva zo
4 základných pilierov:*

Na základe definovanej vízie bol akčný plán rozpracovaný do 4 základných pilierov a ďalej členený na priority a opatrenia. Základnými piliermi Akčného plánu sú:

- I) Mobilita a prepojenosť regiónu
- II) Ekonomika, podnikanie a inovácie
- III) Udržateľné životné prostredie
- IV) Kvalita života a sociálna infraštruktúra

*Mobilita a prepojenosť
regiónu*

Pilier Mobilita a prepojenosť regiónu je zameraný na rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility (nízkoemisné, bezemisné) a statickej dopravy, rozvoj a motiváciu na využívanie verejnej osobnej dopravy, zvýšenie kvality železničnej a cestnej infraštruktúry, zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti a na rozvoj ostatnej infraštruktúry, vrátane železničnej, leteckej a vysokorýchlostnej telekomunikačnej infraštruktúry v regióne.

*Ekonomika, podnikanie
a inovácie*

Pilier Ekonomika, podnikanie a inovácie je zameraný na podporu inovácií, výskumu a vývoja, podporu tvorby nových udržateľných pracovných miest, podporu rozvoja malého a stredného podnikania, podporu rozvoja udržateľného poľnohospodárstva a obehového hospodárstva a na podporu rozvoja

Udržateľné životné prostredie

cestovného ruchu s prihliadnutím na kúpeľnú a banskú tradíciu regiónu, produkciu regionálnych produktov a s tým spojenú agroturistiku, geoturistiku voľnočasové a rekreačné aktivity a iné vhodné formy rozvoja cestovného ruchu.

Pilier Udržateľné životné prostredie je zameraný na odstraňovanie environmentálnych vplyvov vyvolaných banskou činnosťou a činnosťou iných znečisťujúcich priemyslov v regióne, rozvoj udržateľnej energetiky, vrátane budúceho riešenia výroby a dodávky tepla v regióne a na celkové zlepšovanie životného prostredia, ktoré je v regióne dlhodobo znečistené.

Kvalita života a sociálna infraštruktúra

Pilier Kvalita života a sociálna infraštruktúra je zameraný na zlepšenie zdravotníckych, medicínsko-kúpeľných a sociálnych služieb, zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenskú revitalizáciu, zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily a zvýšenie sociálnej starostlivosti ohrozených skupín obyvateľstva a rozvoj športových a rekreačných aktivít na území riešeného regiónu a príľahlých regiónov.

Súčasťou akčného plánu je aj zoznam indikatívnych projektov, ktoré by mohli byť v rámci transformácie realizované

Akčný plán popisuje zdôvodnenie zahrnutia každého z pilierov, sumarizuje východiskovú situáciu a želaný cieľový stav v rámci každého piliera a popisuje ciele jednotlivých opatrení. Súčasťou tvorby Akčného plánu bol tiež zber potenciálnych indikatívnych projektov s cieľom zistiť záujem o realizáciu projektov, ktoré by mohli byť súčasťou Akčného plánu, zistiť potenciálnych nositeľov projektov, a tiež analyzovať, ako tieto indikatívne projekty pomáhajú naplňať ciele jednotlivých pilierov, priorít a opatrení Akčného plánu.

Financovanie akčného plánu bude viaczdrojové: Programové obdobie EÚ fondov 2014 - 2020

Financovanie opatrení a projektov Akčného plánu by malo byť viaczdrojové. Viaceré opatrenia a projekty je možné realizovať ešte pred rokom 2023, a preto je snaha využiť pre transformáciu hornej Nitry aj programové obdobie EÚ fondov 2014 - 2020. Relevantnými operačnými programami pre opatrenia transformácie sú najmä operačné programy, Ľudské zdroje, Integrovaná infraštruktúra², Kvalita životného prostredia a Integrovaný regionálny operačný program.

Čerpanie prostriedkov z týchto operačných programov môže prebiehať viacerými spôsobmi v závislosti od možností a nastavenia jednotlivých programov, a to napríklad v rámci existujúcich a plánovaných výziev, preferenčným zvýhodnením projektov z hornej Nitry v rámci existujúcich a plánovaných výziev, alebo vytvorením špeciálnej regionálnej výzvy na hornú Nitru.

Programové obdobie EÚ fondov 2021 - 2027

Významným zdrojom financovania Akčného plánu bude programové obdobie EÚ fondov 2021 - 2027. Zo strany EK bol zriadený nový FST, ktorý má umožniť hladký prechod najproblematickejších regiónov Európy na klimaticky neutrálne. Na to, aby členské štáty mohli využiť svoj podiel z fondu, musia v dialógu s EK vypracovať Územný plán spravodlivej transformácie. Ten v súčasnosti pripravuje MIRRI SR v spolupráci s technickou asistenciou poskytnutou EK. Územný plán spravodlivej transformácie synergicky zohľadňuje víziu regiónu definovanú v tomto Akčnom pláne a je základom pre programovanie FST, ktorý bude v programovom období 2021 – 2027 v rámci OP SK samostatným špecifickým cieľom.

² S účinnosťou od 13.12.2019 došlo na základe Rozhodnutia EK k zlúčeniu OP Val s OP II, pričom OP Val bol do OP II začlenený v celom rozsahu. Riadiacim orgánom OP II je MDV SR, sprostredkovateľskými orgánmi pre časť týkajúcu sa výskumu a inovácií (pôvodne OP Val) sú MŠVVŠ SR a MH SR

Komunitárne programy EÚ

Ďalším potenciálnym zdrojom financovania sú tzv. komunitárne, resp. centrálné riadené programy EÚ. Programy, ktoré by mohli byť využité zahŕňajú program LIFE pre oblasť životného prostredia a ochrany klímy, program Horizont Európa zameraný na výskum a inovácie, a tým podporu hospodárskeho rastu a vytvárania pracovných miest, program COSME zameraný na podporu podnikania a zlepšovania podnikateľského prostredia pre malé a stredné podniky, Globalizačný fond zameraný na opatrenia na trhu práce, ako sú osobné poradenstvo a poradenstvo alebo pomoc pri hľadaní zamestnania, príspevky na vzdelávanie a mobilitu pre zamestnancov, ktorí prídu o zamestnanie vplyvom globalizácie, Modernizačný fond podporujúci investície do modernizácie energetických systémov a zlepšenia energetickej účinnosti a Inovačný fond zameraný na podporu inovácií v nízkouhlíkových technológiách a procesoch.

Národné podporné mechanizmy

Z národných podporných mechanizmov môže byť využitý napríklad Environmentálny fond zameraný na dosahovanie cieľov štátnej environmentálnej politiky, podpora z programov Slovak Business Agency (ďalej len „SBA“) zameraná na malé a stredné podniky a ich financovanie. Podporné mechanizmy by mali smerovať aj do rozvoja rekreačných, voľnočasových a turistických aktivít a atraktivít (zákon č. 151/2019 Z. z. o poskytovaní dotácií na podporu rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky (ďalej len „zákon o poskytovaní dotácií na podporu rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky“) ako podporný rozvojový mechanizmus). Ďalšími národnými zdrojmi financovania môžu byť dotácie v pôsobnosti Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „MH SR“) t. j. Slovak Investment and Trade Development Agency (ďalej len „SARIO“) a Slovenská inováčná a energetická agentúra (ďalej len „SIEA“) vrátane zdrojov štátneho rozpočtu v pôsobnosti jednotlivých ministerských rezortov.

Európska investičná banka

Ďalšou možnosťou financovania Akčného plánu sú tiež prostriedky Európskej investičnej banky (ďalej len „EIB“) (kapitola 10.3.11).

Program InvestEU

V rámci EK navrhnutého Mechanizmu spravodlivej transformácie je okrem FST vytvorený aj Program InvestEU, ktorý sa zameriava na mobilizáciu verejných a súkromných investícií v EÚ prostredníctvom rozpočtovej záruky EÚ vo výške 26,2 miliardy EUR, ktorou sa podporia investičné projekty finančných partnerov, ako sú skupina EIB, národné podporné banky a medzinárodné finančné inštitúcie.

Súčasťou Akčného plánu je aj príloha so zoznamom indikatívnych potenciálnych projektových zámerov pre transformáciu regiónu horná Nitra so základnými informáciami a ich mapovaním na piliere, priority a opatrenia Akčného plánu.

5 Východiská Akčného plánu

5.1. Základné východiská Akčného plánu

Akčný plán vychádza zo spolupráce a diskusií medzi jednotlivými zainteresovanými stranami transformácie regiónu horná Nitra za účasti zástupcov vlády SR (MIRRI SR, MH SR a ďalších ministerstiev, Trenčianskeho samosprávneho kraja, EK a niekoľkých poradcov). Diskusie prebiehali v rámci pracovnej skupiny, ktorá sa vytvorila v marci 2018 za účelom prípravy a implementácie Akčného plánu transformácie regiónu horná Nitra. Zároveň bolo uskutočnených niekoľko otvorených stretnutí, kde boli na základe princípov participatívnosti diskutované problémy regiónu horná Nitra a ich možné riešenia. Základné východiská uvedené nižšie je preto potrebné vnímať ako zdroje podkladov, ktoré boli následne upravené na základe výstupov z diskusií.

Medzi základné východiská Akčného plánu patrí:

- Dokument Piliere a priority vypracovaný Pracovnou skupinou pre prípravu a implementáciu Akčného plánu transformácie regiónu horná Nitra, vypracovaný členmi a prizvanými expertmi v spolupráci s MIRRI SR
- Dokument Transition from coal of the region of horná Nitra: Report on State of Play, vypracovaný poradcom pre MIRRI SR, TSK a EK, ktorý sumarizuje doteraz uskutočnené štúdie na tému transformácie regiónu horná Nitra a analyzuje východiskovú situáciu
- Diskusie a stretnutia s jednotlivými zainteresovanými stranami, vrátane orgánov štátnej správy, miestnej samosprávy, súkromných spoločností a mimovládnych organizácií, ktoré prebiehali od októbra 2018 do marca 2019
- Územný plán veľkého územného celku Trenčianskeho kraja a územné plány obcí
- Ďalšie strategické dokumenty a politiky v rôznych oblastiach, ako napríklad doprava, cestovný ruch, životné prostredie, energetika, školstvo, a pod.

Pri vypracovaní aktualizácie Akčného plánu sa vychádzalo z podkladov od relevantných riadiacich orgánov, ako aj informácií vyplývajúcich z negociácií s EK.

5.2. Rámcový popis situácie

5.2.1. Zamestnanosť a demografický vývoj

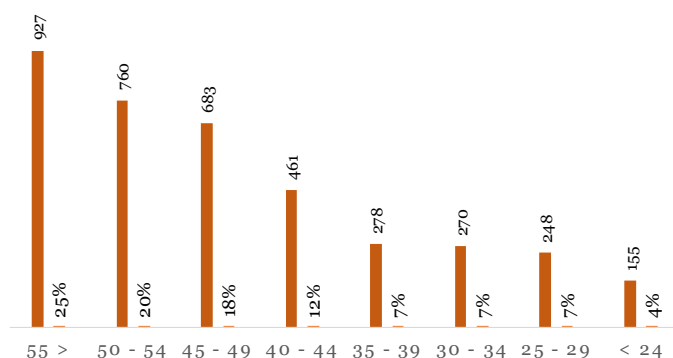
Baníctvo a výroba energie z hnedého uhlia boli hlavným nositeľom ekonomickej aktivity a zamestnanosti v regióne hornej Nitry od začiatku 20. storočia. Od vrcholu zamestnanosti v oblasti ťažby hnedého uhlia v 70. rokoch však do súčasnosti už prebehol výrazný útlm. Na základe informácií poskytnutých Hornonitrianskymi baňami Prievidza, a. s. (ďalej len „HBP“), pracuje v súčasnosti v činnostiach priamo naviazaných na ťažbu hnedého uhlia 3 244 zamestnancov a ďalších takmer 600 zamestnancov v neuhľom sektore. Podľa štúdie SAV pracovalo v uhoľných činnostiach okolo 3 000 zamestnancov, z toho v podzemí okolo 2 000 zamestnancov a nad zemou okolo 1 000 zamestnancov. Z toho v bani Čáry pracovalo v posledných rokoch v priemere okolo 200 zamestnancov. Z hľadiska vzdelania má 46 % zamestnancov HBP stredné odborné učilište bez maturity a 21 % stredné odborné vzdelanie s maturitou. Vzdelanie s maturitou má 15 % a vysokoškolské vzdelanie má menej ako 8 % zamestnancov³.

³ PODPORA UHOĽNÝCH REGIÓNŮ V TRANSFORMÁCII – Sociálno-ekonomické analýzy pre podporu využívania EŠIF – Expertná štúdia Horná Nitra, Slovenská republika, Prognostický ústav, Slovenská akadémia vied

Ukončenie banskej činnosti preto podľa SAV povedie k určitému navýšeniu počtu nezamestnaných v okrese Prievidza (z 4,5 % na 8 až 10 %), avšak zvýšenie ekonomickej činnosti podnikov aktívnych v regióne z posledných rokov zároveň vyvolalo nedostatok pracovnej sily. Na základe diskusií s vybranými zamestnávateľmi z regiónu, títo očakávajú určité vykrytie nedostatku pracovných síl práve spomedzi uvoľnenej pracovnej sily z banskej činnosti. V tomto ohľade bude však kľúčové zabezpečenie dostatočného rámca na rekvalifikáciu, či dodatočné vzdelávanie bývalých zamestnancov baní, aby bol zabezpečený plynulý prechod do nového zamestnania. Keďže práca v bani je veľmi špecifická, je na základe skúseností z ostatných regiónov prechádzajúcich transformáciou možné v niektorých prípadoch očakávať problematické prispôbovanie sa výraznej zmene v živote baníka. Je preto potrebné podporiť aktivitu organizácií, ktoré vytvárajú sociálnu sieť pre bývalých baníkov a prispievajú k prevencii nežiaducich vplyvov straty zamestnania, ako sú napríklad nárast alkoholizmu, hráčstva a iných závislostí, ktoré sa vyskytli v procese transformácie iných banských regiónov.

Nárast nezamestnanosti bude zároveň tlmený pomerne vysokým počtom zamestnancov HBP, ktorých vek sa blíži dôchodkovému veku.

Graf 1 – Vekové zloženie zamestnancov HBP

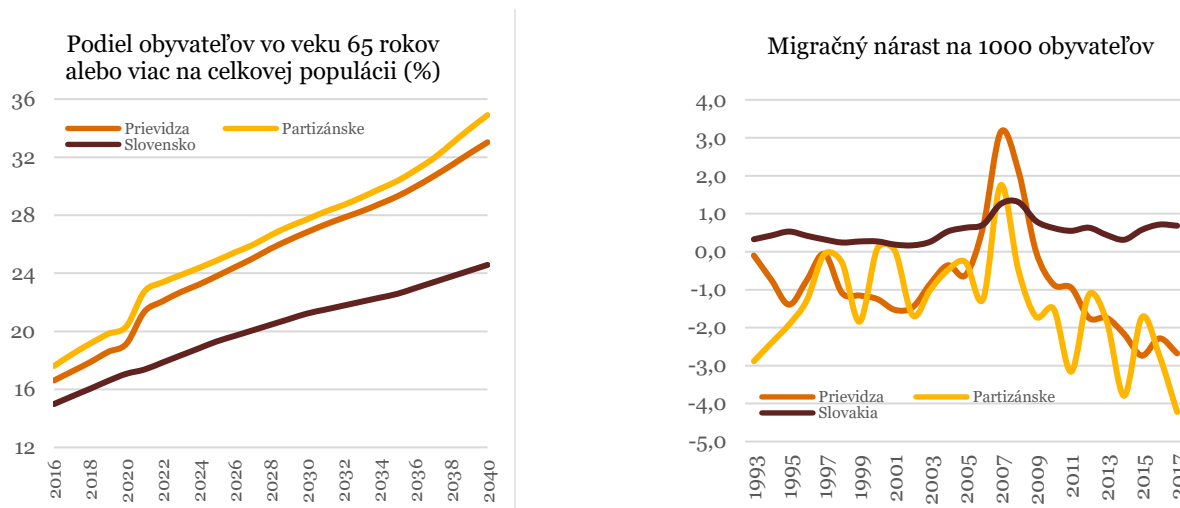

Zdroj: Prognostický ústav SAV: Expertná štúdia. 2018. s. 35

Uznesenie vlády SR č. 580 z 12. decembra 2018 ukladá ministrom hospodárstva a ministrovi práce „pripraviť právnu úpravu týkajúcej sa sociálneho zabezpečenia a osobitného príspevku pre baníkov a možností pre vytvorenie podmienok skoršieho odchodu zo zamestnania a nemožnosti ďalšej adaptácie na iný druh zamestnania“, čo prispeje k tlmeniu dopadov ukončenia banskej činnosti na zamestnanosť. Dokument Report on State of Play preto dospel k záveru, že útlm banskej činnosti nebude viesť k výrazným problémom s nezamestnanosťou v regióne; existujú však ďalšie prognózy vývoja, ktoré môžu ohroziť úspešnú transformáciu regiónu.

Ide predovšetkým o negatívny demografický vývoj, ktorý v súčasnosti prispieva k nízkej úrovni nezamestnanosti v okresoch Prievidza a Partizánske, ale zároveň spôsobuje, že obyvateľstvo v týchto okresoch starne rýchlejšie, ako slovenský priemer.

Graf 2 – Podiel obyvateľov vo veku 65 rokov alebo viac a migračný nárast, porovnanie slovenského priemeru a okresov hornej Nitry

Zdroj: ŠÚ SR, DATAcube, tabuľky Vekové skupiny - SR-oblasť-kraj-okres, m-v [om7007rr] http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_DEM/om7007rr/v_om7007rr_oo_oo_oo_sk a Prehľad stavu a pohybu obyvateľstva - SR-oblasť-kraj-okres, m-v [om7011rr] http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_DEM/om7011rr/v_om7011rr_oo_oo_oo_sk. Prognostický ústav SAV.

Podľa štúdie SAV dosiahne podiel ľudí v dôchodkovom veku v okrese Prievidza 33 % a v okrese Partizánske 34,9 % a v najbližších 20 rokoch bude trend starnutia populácie pokračovať. Už v súčasnosti je populácia hornej Nitry v priemere o 2 roky staršia ako je celoslovenský priemer, pričom táto situácia sa bude zhoršovať pokračujúcou migráciou mladých ľudí, ktorá je jedným z najvýznamnejších faktorov nepriaznivého demografického vývoja. Z diskusií s miestnymi zainteresovanými stranami vyplýva, že mnohí mladí ľudia vnímajú región ako neatraktívny a čoraz častejšie preferujú odchod za prácou do iných regiónov a do zahraničia. To sa odráža na výrazne negatívnom migračnom prírastku v oboch hornonitrianskych okresoch, ktorý sa naďalej prehĺbuje. V situácii starnúceho obyvateľstva musí byť v transformácii regiónu venovaná dostatočná pozornosť starostlivosti o dôchodcov, pričom špecifikom regiónu je zvýšená potreba starostlivosti o ľudí s chorobami z povolania, či priamo trvale postihnutými kvôli pracovným úrazom.

Jednou z hlavných výziev transformácie regiónu horná Nitra preto nie je primárne vysoká nezamestnanosť, ktorú je napriek tomu potrebné riešiť predovšetkým prostredníctvom správne nastavených rekvalifikačných a vzdelávacích aktivít, ale je ňou zvyšovanie atraktivity regiónu v podobe pracovných miest s vysokou pridanou hodnotou, zdravým životným prostredím a infraštruktúrou pre kvalitný život. Nevyhnutnou súčasťou dlhodobého priaznivého vývoja zamestnanosti v regióne je rozvoj vzdelávania pre potreby regiónu, a to na všetkých úrovniach školstva, vrátane vysokého školstva, ako aj prostredníctvom podpory talentov a celoživotného vzdelávania.

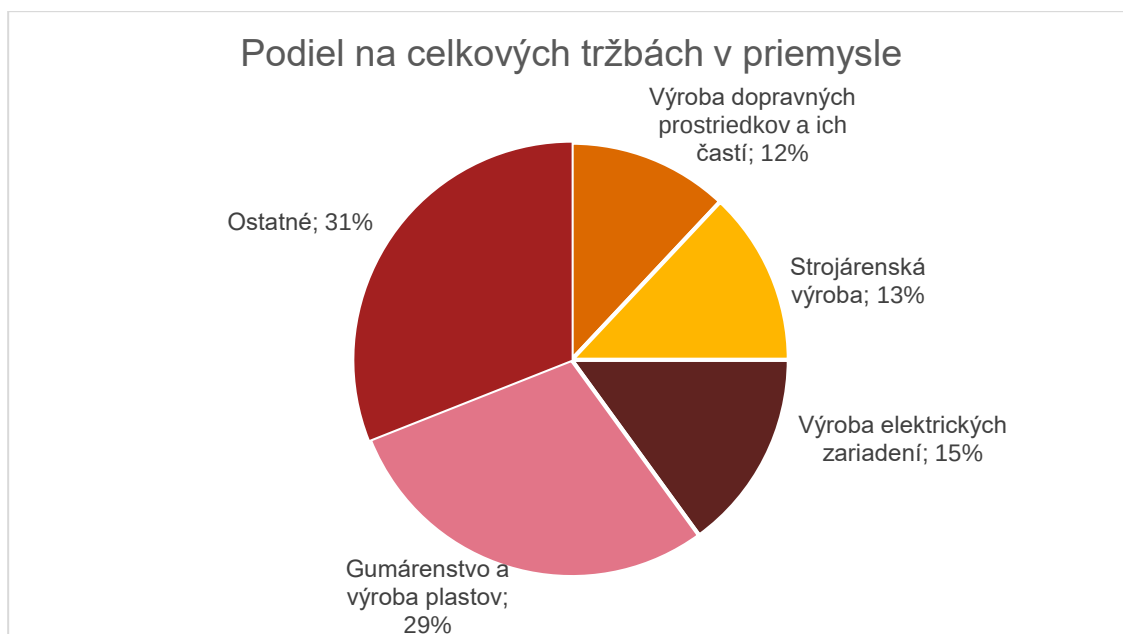
Tradícia zamerania regiónu na priemyselnú výrobu sa odráža aj vo vzdelanostnej štruktúre uchádzačov o zamestnanie v regióne. Okolo dvoch tretín uchádzačov o zamestnanie v regióne hornej Nitry má stredné odborné vzdelanie alebo úplné stredné odborné vzdelanie, pričom priemer na Slovensku je okolo polovice. Podiel uchádzačov s vysokoškolským vzdelaním (bakalárske, magisterské, doktorandské) je v regióne hornej Nitry na úrovni 13-13,6%, čo je mierne nad priemerom Slovenska (12 %). Podiel uchádzačov s neukončeným základným vzdelaním v regióne hornej Nitry je prakticky nulový, pričom priemer na Slovensku je okolo 6%. Trend starnutia obyvateľstva sa odráža aj na vekovej štruktúre uchádzačov o zamestnanie. Počet uchádzačov o zamestnanie v vekovej štruktúre do 25 rokov je v okrese Partizánske 218 a v okrese Prievidza 694, pričom priemer SR je 407. Počet uchádzačov o zamestnanie v vekovej štruktúre od 25 do 54 rokov je v okrese Partizánske 1077 a v okrese Prievidza 3571, pričom priemer SR je 1963. Počet uchádzačov o zamestnanie v vekovej štruktúre nad 55 rokov

a viac je v okrese Partizánske 277 a v okrese Prievidza 923, pričom priemer SR je 485⁴. Z hľadiska štruktúry ponuky pracovných miest podľa požadovaného vzdelania je podiel voľných miest s požadovaným základným vzdelaním v regióne hornej Nitry v okrese Partizánske 9 a v okrese Prievidza 506, pričom priemer SR je 317. Podiel voľných miest s požadovaným nižším stredným vzdelaním je v okrese Partizánske 34 a v okrese Prievidza 449, pričom priemer SR je 205. Podiel voľných miest s požadovaným stredným vzdelaním je v okrese Partizánske 44 a v okrese Prievidza 204, pričom priemer SR je 193⁵.

5.2.2. Ekonomika

Od založenia baní a začiatku výroby energie z hnedého uhlia vytvárali tieto činnosti hlavnú ekonomickú dynamiku regiónu horná Nitra. Zároveň v regióne vznikali ďalšie odvetvia ťažkého priemyslu, ako chemický priemysel, či gumárne, ako aj ľahkého priemyslu, ako výroba obuvi, nábytku, či poľnohospodárska výroba. V súčasnosti nie je ekonomika regiónu závislá na banskej činnosti, nakoľko došlo k jej čiastočnej diverzifikácii príchodom strojárnej výroby, výroby súčastí do automobilov a obnovením výroby obuvi, či stavebného materiálu.

Graf 3 – Podiel tržieb jednotlivých sektorov priemyslu v regióne horná Nitra

Zdroj: JRC

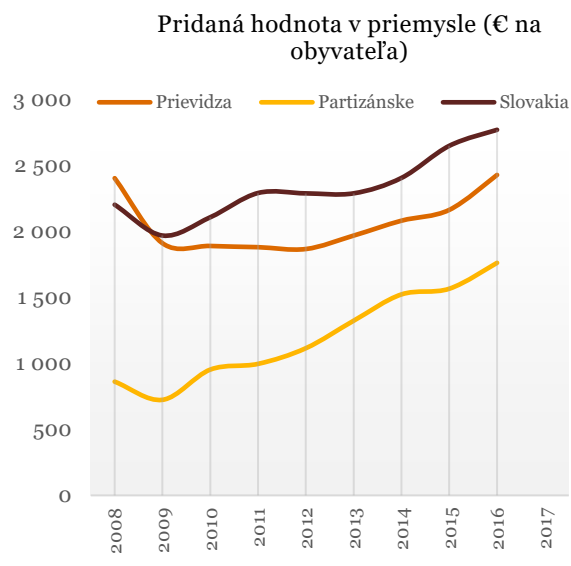
Napriek tomu región útlmom banskej činnosti príde o jeden z dôležitých pilierov miestnej ekonomiky, čo povedie k výrazným zmenám v logistických trasách a novým nárokom na infraštruktúru.

Aby bola ekonomika regiónu konkurencieschopná a odolnejšia voči cyklickým vývojom, je potrebné, aby sa v okresoch Prievidza a Partizánske rozvinula ekonomická činnosť s vyššou pridanou hodnotou, ako aj činnosť MSP.

⁴ Údaj z Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, mesačná štatistika a počte a štruktúre uchádzačov o zamestnanie ku koncu mesiaca jún 2020

⁵ Údaj z Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, mesačná štatistika voľných pracovných miest podľa požadovaného vzdelania v SR k koncu mesiaca júna 2020.

Graf 4 – Pridaná hodnota v priemysle na obyvateľa, porovnanie slovenského priemeru a okresov hornej Nitry

Zdroj: ŠÚSR. 2018. DATAcube, prepočítané podľa tabuliek Priemyselné závody – vybrané ukazovatele podľa SK NACE Rev.2 [pm3002rr] http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_SK_WIN/pm3002rr/v_pm3002rr_00_00_00_sk_a a Prehľad stavu a pohybu obyvateľstva - SR-oblasť-kraj-okres, m-v [om7011rr] http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_DEM/om7011rr/v_om7011rr_00_00_00_sk

Ako je možné vidieť na grafe Štatistického úradu SR, pridaná hodnota v priemysle na obyvateľa v okresoch Prievidza a Partizánske v súčasnosti zaostáva za slovenským priemerom. Zároveň je počet spoločností na 1000 obyvateľov v oboch okresoch výrazne nižšia ako je slovenský priemer a počet podnikateľov stabilne klesá. Podľa OECD je prístup slovenských MSP k financovaniu sťažený prílišnou závislosťou na bankových úveroch, ktoré bývajú často zamietnuté a nedostupnosťou fondov rizikového kapitálu. Aby sa zabránilo poklesu dynamiky miestnej ekonomiky po útlme baníctva, je potrebné podporiť vedecko-výskumné projekty, vzdelávanie a aktivitu MSP. Keďže primárnym cieľom transformácie nie je prilákanie veľkých investorov kvôli limitovanej ponuke na pracovnom trhu, väčší význam má podpora inovatívnych aktivít tradičných odvetví, ktoré sú v regióne etablované.

Banská činnosť, spaľovanie uhlia a ťažký, najmä chemický priemysel zároveň výrazne zasiahli do životného prostredia regiónu (podrobnejšie vysvetlenie nižšie v časti 5.2.5.) Zainteresované strany v procese transformácie, medzi ktorými boli zástupcovia miestnych obyvateľov, jednoznačne vyjadrili záujem o rozvoj tých druhov priemyslu, ktoré môžu koexistovať s čistým životným prostredím. Nakoľko je riešenie environmentálnych problémov a globálnej zmeny klímy v súčasnosti prioritou tak SR, ako aj EÚ, či ďalších medzinárodných organizácií, ktorých je Slovensko členom, je možné považovať čistý priemysel za veľmi perspektívny. Pri transformácii ekonomiky regiónu horná Nitra by preto mali mať prioritu inovatívne riešenia v priemysle, poľnohospodárstve, či službách, ktoré riešia otázku globálnej zmeny klímy, napríklad zelená energia, či inak prispievajú k zlepšeniu situácie životného prostredia, ako napríklad obehové hospodárstvo, trvalo udržateľné poľnohospodárske postupy, či **ekologický cestovný ruch**. Prednosť pred stavbou nových priemyselných parkov by mala mať **revitalizácia hnedých parkov, predovšetkým využiteľných bývalých priestorov po banskej činnosti a po výrobe energie z uhlia**.

5.2.3. Infraštruktúra

Infraštruktúra regiónu horná Nitra bola budovaná predovšetkým pred rokom 1989 v čase intenzívnej banskej činnosti a výroby energie z hnedého uhlia. Transportné trasy zahŕňali najmä potrebu železničnej dopravy do jednotlivých baní a do elektrárne Nováky a boli dimenzované na situáciu hromadnej dopravy pracovníkov do

banských podnikov. Po útlme ťažby hnedého uhlia a výroby energie z neho sa potreby a nároky na infraštruktúru zmenia, pričom tento proces sa už začal postupnou zmenou ekonomického zamerania regiónu.

Budovanie predovšetkým siete rýchlostných ciest je v regióne hornej Nitry jednou z najvýznamnejších tém, keďže bola dlhodobo plánovaná a pripravovaná., s výnimkou niektorých projektov financovaných zo zdrojov Operačného programu Doprava. Nová cesta sama o sebe má len obmedzený pozitívny vplyv na znižovanie nezamestnanosti v regióne, ako potvrdzuje správa NBS „Aby nezamestnanosť v okrese klesla, iba otvoriť diaľnicu nestačí“. Infraštruktúra má byť predovšetkým spojením medzi oblasťami ekonomickej činnosti, rezidenčnými oblasťami a sociálnou infraštruktúrou – vzdelávacími inštitúciami, centrami zdravotnej starostlivosti, či strediskami voľného času. Investície do vzdelávania, vedy a výskumu, kvality života a životného prostredia sú teda pre rozvoj regiónu minimálne rovnako dôležité. Keďže pri transformácii regiónu horná Nitra je kladený dôraz najmä na čistotu životného prostredia, mala by sa sústrediť na podporu alternatívnej dopravy (integrovaná verejná osobná doprava, elektromobilita, využívanie alternatívnych palív, cyklomobilita, pešia doprava a ich prepájanie), ktorá navyše znižuje nároky na cestnú infraštruktúru, ako aj na rozvoj vysokorychlostného pripojenia na internet.

Presunom centier ekonomickej činnosti však zároveň dôjde k zmenám nárokov na transportné trasy, ktoré by miestna infraštruktúra mala reflektovať. Ide predovšetkým o prepojenie ekonomických zón (napr. priemyselných parkov a turistických atrakcií) spôsobom, ktorý presunie kamiónovú dopravu mimo obytných oblastí. V tomto ohľade je v súčasnosti predovšetkým cestná infraštruktúra regiónu nedostatočná, keďže narastajú najmä nároky na kamiónovú a osobnú prepravu do priemyselných parkov. Z tohto hľadiska je prospešné najmä budovanie obchvatov regionálnych ekonomických centier a prepojenie regiónu na diaľnice. Železničná infraštruktúra by mala taktiež reflektovať na útlm banskej činnosti. Železničná doprava z regiónu hornej Nitry do Trenčína zároveň nemôže konkurovať individuálnej a autobusovej doprave z dôvodu súčasnej frekvencie spojov a trvania cesty. Na trase z Prievidze do Bratislavy je železničné spojenie najkratším z hľadiska vzdialenosti (158 km v porovnaní s cestným spojením, ktoré je v dĺžke 169 km), avšak vzhľadom na trvanie cesty tiež nemôže konkurovať individuálnej doprave. S ohľadom na jestvujúci potenciál tohto spojenia by dôležitou prioritou malo byť významné zlepšenie železničného spojenia medzi Prievidzou a Bratislavou.

Obrázok 2 – Plánovaná a existujúca diaľničná sieť v Trenčianskom samosprávnom kraji

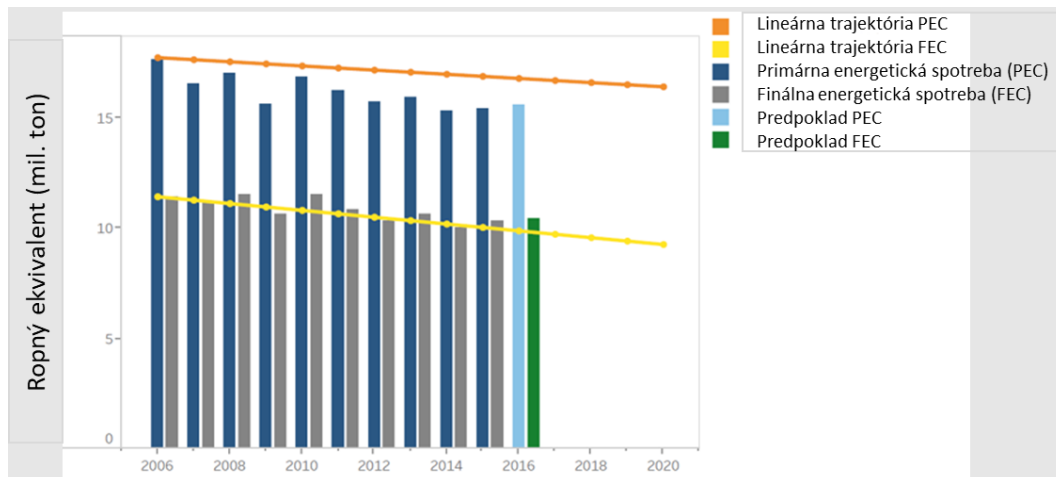
Zdroj: Národná diaľničná spoločnosť

5.2.4. Energetika

Po ukončení VHZ sa po roku 2023 v elektrárni Nováky nebude ďalej vyrábať elektrická energia z fosílnych palív. Pre nahradenie tohto výpadku je kľúčové infraštruktúrne posilnenie uzlovej oblasti Bystričany. Elektráreň Nováky v súčasnosti tiež poskytuje teplo pre Prievidzu, Nováky a Zemianske Kostoľany, pričom nahradenie zdroja tepla po útlme banskej činnosti je jednou z hlavných tém transformácie regiónu horná Nitra.

Energetická politika EÚ považuje zvýšenie energetickej efektívnosti za najlepší zdroj energie, keďže spĺňa ekonomické, energetické aj ekologické ciele. Slovenská republika v súčasnosti dosahuje ciele efektívnosti v primárnej energetickej spotrebe, no je tu hrozba nesplnenia cieľov vo finálnej energetickej spotrebe.

Obrázok 3 - Vývoj a ciele primárnej a finálnej energetickej spotreby na Slovensku

Zdroj: Európska Rada, 2014. Eurostat, 2017.

Budúce riešenie tepelného zdroja, ktorý v súčasnosti produkuje približne 240 GWh tepla ročne, by sa preto malo opierať aj o zvýšenie energetickej efektívnosti v regióne hornej Nitry, a to napríklad zvýšením energetickej efektívnosti verejných a súkromných budov či teplovodov. Keďže región bol tradične zameraný na produkciu energie, a jedným z cieľov transformácie regiónu je čisté životné prostredie, tento proces by mal byť naklonený nahradeniu produkcie energie z uhlia energiou vyrobenou z obnoviteľných zdrojov.

Budúce riešenie samotného zdroja tepla by malo byť nastavené tak, aby dlhodobo spĺňalo najprísnejšie emisné a environmentálne normy a ďalej nezaťažovalo životné prostredie. Zároveň by malo byť schopné ponúknuť spotrebiteľom energiu za cenu, ktorá nebude ďalej neúmerne zvyšovať ich životné náklady. V tomto smere sa javí ako zaujímavé využitie tepelného potenciálu banských vôd. V súvislosti so snahou rozvoja vedecko-výskumných aktivít v regióne by tiež synergický efekt priniesla podpora inovatívnych „smart“ riešení v energetike a založenie Regionálneho centra udržateľnej energetiky. Napriek tomu, že geotermálny potenciál v regióne je momentálne obmedzený možným využitím na výrobu tepla, s rozvojom technológií môže dôjsť aj k novým možnostiam jeho využitia na výrobu elektrickej energie, pričom región má potenciál na vedecko-výskumné projekty v tejto oblasti, vrátane pracovnej sily skúsenej v podzemných inžinierskych prácach.

5.2.5. Životné prostredie a kvalita života

Znečistenie pôdy, riek Nitra, Handlovka a ďalších, možné znečistenie podzemných vôd a v neposlednom rade ovzdušia je výsledkom dlhodobej priemyselnej činnosti v regióne, najmä spaľovaním hnedého uhlia, jeho ťažbou a aktivitou ťažkého, najmä chemického priemyslu. Tieto environmentálne vplyvy spôsobujú problémy regionálneho charakteru – napríklad zdravotné problémy a pokles pôrodnosti ľudí a zvierat či zásahy do krajiny v podobe odkalísk a banskej hlušiny – ako aj globálneho charakteru v podobe zrýchľujúcich sa zmien klímy. Dvaja z piatich najväčších environmentálnych znečisťovateľov v Slovenskej republike sú aktívni práve v regióne hornej Nitry. Podľa Svetovej zdravotníckej organizácie je priama súvislosť medzi znečistením ovzdušia a kardiovaskulárnymi chorobami a chorobami dýchacích ciest jednoznačne preukázaná. V tomto ohľade má región hornej Nitry zaujímavé postavenie z hľadiska experimentálnej liečby onkologických a iných ochorení využitím balneológie, ktorá má v regióne dlhú tradíciu.

S útlmom banskej činnosti a spaľovania hnedého uhlia bude postupne dochádzať k uzatváraniu jednotlivých baní a rekultivácii oblastí zasiahnutých touto činnosťou podľa platnej legislatívy. Na základe diskusií so zainteresovanými stranami z regiónu však zároveň existuje množstvo ťažko identifikovateľných environmentálnych dopadov⁶, pri ktorých je veľmi ťažko možné alebo prakticky nemožné zistiť pôvodcu, nakoľko mnohé z nich vznikli pred rokom 1989 (spoločnosť HBP, vznikla v roku 1996), prípadne nie sú presne lokalizovateľné (znečistenie pôd, znečistenie koryt riek). Transformácia regiónu by preto mala jednoznačne zahŕňať odstránenie takéhoto typu environmentálnych dopadov, ako aj prevenciu vzniku ďalších znečistení, napríklad prostredníctvom investícií do ekologickejšej výroby v priemysle, budovania čistiarní odpadových vôd, kanalizácií a rozvojom udržateľného odpadového hospodárstva v regióne. Osobitne za účelom podpory poľnohospodárskej výroby ako krajinotvorného prvku by transformácia mala zahŕňať opatrenia na revitalizáciu pôdy a podporu podnikov pôsobiacich v poľnohospodárskom sektore.

Ďalším špecifikom regiónu bude pozostatok niekoľkých rozsiahlych hnedých parkov, pri ktorých je možné očakávať, že bez dodatočných finančných zdrojov nebudú môcť byť naďalej využívané a dôjde k ich likvidácii. Následné nové budovanie zelených parkov by bolo ďalším zásahom do životného prostredia hornej Nitry, a preto by mala byť pozornosť venovaná revitalizácii existujúcich hnedých parkov.

Čisté životné prostredie je v neposlednom rade nevyhnutnou súčasťou kvality života obyvateľov v regióne, zvlášť v prípade hornej Nitry, kde obyvatelia desaťročia pociťovali dôsledky ťažby a spaľovania hnedého uhlia. K zvýšeniu atraktivity regiónu a zvráteniu negatívneho migračného trendu je preto potrebné nielen riešiť environmentálne dopady, ale pokiaľ čo možno najväčšiu pozornosť venovať ďalšej ochrane životného prostredia a podpore rozvoja kultúry, voľnočasových, športových a rekreačných aktivít. Čisté životné prostredie zároveň prispieva k rozvoju cestovného ruchu, ktorý má najmä vďaka kúpeľníctvu v regióne tradíciu.

5.2.6. Riadenie procesu transformácie

Koordináciu procesu transformácie regiónu hornej Nitry malo vo svojej zodpovednosti Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu. Od 1. júla 2020 prešla pôsobnosť tohto úradu na novovytvorené Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (§ 40ah, ods. 1 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov).

Skúsenosti zo zahraničia hovoria o tom, že pre úspešný proces transformácie je kľúčová participácia miestnych obyvateľov a zástupcov zainteresovaných skupín na rozvoji regiónu a ochrane jeho životného prostredia.

V rámci transformácie vzniklo a naďalej môže vznikať niekoľko trecích plôch, kde sa záujmy či priority zainteresovaných skupín môžu odlišovať, čo len zdôrazňuje potrebu participatívneho dialógu medzi všetkými dotknutými stranami. V procese transformácie regiónu horná Nitra je veľké množstvo zainteresovaných strán, keďže zasiahne v podstate všetky oblasti života regiónu. Medzi zainteresované strany patria:

- Miestne samosprávy všetkých úrovní ako volení zástupcovia obyvateľov regiónu
- Miestne firmy a podnikatelia, prípadne potenciálni investori
- Vláda Slovenskej republiky, jednotlivé ministerstvá a riadiace orgány EŠIF
- EK
- Mimovládne neziskové organizácie a miestne združenia
- Zástupcovia vzdelávacích inštitúcií, poskytovateľov zdravotnej a sociálnej starostlivosti

Zapojenie veľkého množstva zainteresovaných strán je z logistických dôvodov náročné a navyše by mohlo spomaliť niektoré rozhodovacie procesy v rámci transformácie. Na diskusiu riešení problematiky transformácie boli vytvorené pracovné skupiny okolo zástupcov miestnych samospráv. Pre ďalšie riadenie procesu transformácie by však bolo potrebné členstvo v skupinách prehodnotiť, aby bolo zabezpečené zastúpenie aj tých

⁶ Pod pojmom environmentálne dopady sa rozumie širší pojem rôznych negatívnych environmentálnych vplyvov, ako napríklad vplyvy definované legislatívou ako environmentálna záťaž, úložiská ťažobného dopadu (odvaly a odkaliská), skládky, ale aj iné vplyvy, ako napríklad znečistenie vody, pôdy, ovzdušia, a pod.

zainteresovaných strán, ktoré doteraz boli do procesu zapojené obmedzene. Na základe skúseností zo zahraničia je dobrou praxou vytvorenie jednotného vedenia procesu transformácie v podobe komisie, v ktorej majú rovnaké zastúpenie členovia súkromného a verejného sektora, ako aj akademickej obce. Takýmto orgánom je dnes na Slovensku Pracovná skupina pre implementáciu Akčného plánu transformácie regiónu horná Nitra.

5.3. Príklady dobrej praxe z iných uhoľných regiónov v transformácii

Súčasťou analýzy východísk Akčného plánu bola aj analýza príkladov dobrej praxe z iných uhoľných regiónov v transformácii a návšteva niekoľkých takýchto uhoľných regiónov (Lužice v Nemecku, Ústecký kraj v Českej republike, región Limburg v Holandsku a Belgicku). Cieľom tejto analýzy a návštev bolo zozbierať inšpiráciu pre definovanie vízie a priorít Akčného plánu pre transformáciu hornej Nitry, ako aj pre potenciálne projekty, ktoré je možné v rôznych oblastiach Akčného plánu realizovať. Vybrané príklady relevantné aj pre AP HN sú uvedené nižšie.

5.3.1. Zameranie Akčného plánu

Transformácia uhoľného regiónu by nemala byť len o bezpečnom a ekologickom uzavretí baní, revitalizácii krajiny a tvorbe nových pracovných miest v regióne. Akčný plán by mal byť postavený širšie, a na základe analýzy problémov regiónu by mal reflektovať aj ďalšie oblasti súvisiace s premenou regiónu, ako napríklad zvýšenie atraktivity regiónu, zlepšenie životného prostredia, zlepšenie zdravotnej a sociálnej starostlivosti a zlepšenie prepojenosti regiónu.

Takýmto spôsobom pristupuje k transformácii aj región Lužice v Nemecku. Pre potreby transformácie bol v Nemecku vytvorený tzv. Lužický fond pre štrukturálne zmeny, ktorého cieľom je premeniť región na ekonomicky atraktívny región s vysokou kvalitou života. Zameriava sa na 4 piliere:

- **Pilier I. – Rozvoj ekonomiky** – pilier je zameraný na podporu tvorby „bezuhoľnej“ ekonomiky a energetiky
- **Pilier II. – Vzdelávanie a výskum** – pilier je zameraný na podporu kapacít výskumu a vývoja a vyššieho vzdelávania v regióne a ich prepojenie na komerčnú sféru
- **Pilier III. – Regionálna infraštruktúra** – pilier je zameraný na zlepšenie infraštruktúry v regióne, vrátane ciest, železníc a telekomunikačnej infraštruktúry
- **Pilier IV. – Občianska spoločnosť** – pilier je zameraný na zvyšovanie atraktivity regiónu a na iniciatívy v oblastiach kultúry, tradícií a sociálnych služieb

Vyššie spomínané témy boli reflektované aj pri príprave Akčného plánu pre hornú Nitru. Zároveň je inšpiráciou pre hornú Nitru aj inštitucionálne nastavenie procesu transformácie. V Nemecku vznikla tzv. „Uhoľná komisia“, ktorá je orgánom pre riadenie štrukturálnych zmien. Komisia združuje kľúčové zainteresované ministerstvá, regionálne vlády a municipality, ako aj ďalšie zainteresované strany, ktoré sa na transformácii regiónu podieľajú. Pre región Lužice bol zriadený špeciálny komisár pre transformáciu regiónu, ktorého úlohou je koordinovať aktivity súvisiace s transformáciou priamo v regióne a komunikovať s centrálnymi inštitúciami. Podobné inštitucionálne nastavenie vzniklo a naďalej sa v zmysle potrieb nastavuje a reorganizuje aj pre transformáciu hornej Nitry.

5.3.2. Energetika

Viaceré uhoľné regióny stavajú v procese transformácie na tradícii energetiky. Neekologickú uhoľnú energiu sa snažia nahradiť modernou energetikou založenou na podpore obnoviteľných zdrojov energie a energetickej efektívnosti. Dobrým príkladom je tiež využitie horúcej banskej vody v energetike. Takýmto príkladom je projekt Minewater v meste Heerlen v Holandsku. Bývalé banské podzemné priestory so stabilnou teplotou sú využívané

na získavanie tepla, ale aj na ochladzovanie, a tak dokážu zabezpečiť teplo aj chlad pre mesto. Teplá banská voda by mohla byť využitá ako doplnkový zdroj pre zásobovanie teplom aj na hornej Nitre. Pre takéto projekty je však potrebné hľadať aj finančnú podporu, nakoľko technológie sú naďalej drahšie ako konvenčné technológie pre výrobu tepla.

Iným príkladom podpory energetiky je iniciatíva „Green Lusatia“ v Lužiciach v Nemecku, ktorá má 3 ciele – založiť centrum pre obchodovanie so zelenými energiami v regióne Lužice, vytvoriť trh pre regionálne obnoviteľné zdroje energie a koordinovať dodávku týchto energií do lokálnych distribučných sústav. Jedným z uplatňovaných princípov pri rozvoji modernej energetiky je princíp tzv. „Gigawatt za gigawatt“, čo znamená, že každá jednotka energie pôvodne vyrobenej z uhlia by mala byť nahradená jednotkou energie z obnoviteľných zdrojov, prípadne ušetrenou jednotkou energie. Takéto iniciatívy sa dostali aj do Akčného plánu pre hornú Nitru, ktorý podporuje smart riešenia v energetike, ako aj projekty energetickej efektívnosti.

5.3.3. Sociálne opatrenia

Mnohé európske regióny, ktoré prechádzali procesom utlmovania ťažby uhlia zavádzali podporné schémy pre zamestnancov banského priemyslu. Cieľom týchto opatrení je zmierniť negatívny dopad ukončovania ťažby uhlia na zamestnancov, ktorí stratia perspektívu uplatnenia v ich sektore. Často používaným nástrojom sú schémy umožňujúce skorší odchod do dôchodku. Takáto schéma bola zavedená napríklad vo Východnom Nemecku, kde bolo umožnené zamestnancom baní, ktorí boli starší ako 55 rokov, aby odišli do predčasného dôchodku.

Okrem predčasného dôchodku boli v Nemecku využité tiež nástroje pre tzv. dorovnanie príjmu. Ide o príspevok pre bývalých zamestnancov banského priemyslu na dorovnanie ich príjmu. Bývalí zamestnanci banského priemyslu, ktorí si nájdu novú prácu, si často z hľadiska príjmu pohoršia, nakoľko v novom zamestnaní nemajú rôzne rizikové príplatky. Cieľom tohto opatrenia je teda zabezpečiť po dobu niekoľkých rokov pre týchto zamestnancov podobný príjem, ako mali v banskom priemysle.

Posledným opatrením, ktoré je uplatňované, sú balíčky odstúpného pre prepustených zamestnancov banského priemyslu. Odstupné môže byť v peňažnej forme, avšak môže byť kombinované aj s ďalšími benefítmi, ako napríklad rekvalifikácie.

Rovnaká kombinácia nástrojov môže byť uplatnená aj na Slovensku, kde odchod do predčasného dôchodku pre zamestnancov banského priemyslu už umožňuje súčasná legislatíva. Podpora pre ďalšie opatrenia bude predmetom ďalších vyjednávaní.

5.3.4. Rekultivácia a nové využitie banských priestorov a priemyselných parkov

Príkladom úspešnej ekonomickej diverzifikácie a rekultivácie baní je holandská spoločnosť DSM z provincie Limburg. Bývalá štátna banská spoločnosť sa v procese transformácie diverzifikovala na chemicko-potravinársky konglomerát a na pozemkoch baní vyrástol inovatívny chemický cluster Chemelot, v ktorom sa dnes okrem DSM nachádza okolo 60 spoločností a celkovo je v ňom okolo 100 organizácií, vrátane vzdelávacích, výskumných a vývojových organizácií, ktoré zabezpečujú prepojenie výskumu a vývoja na prax.

Iným spôsobom dochádza k rekultivácii bývalých priestorov baní v meste Genk v belgickej časti provincie Limburg. Tu v spolupráci mesta a regiónu dochádza k premene 3 banských areálov – Thor Park, C-mine a La Biomista. Areál Thor Park je zameraný na inovácie a podporu podnikania v oblasti obnoviteľných zdrojov energií a moderných technológií. V areáli je umiestnené tréningové a vzdelávacie centrum T2 campus, podnikateľský inkubátor, ako aj centrum vývoja pre oblasť energetiky Energy Ville. Areál C-mine je rekultivovaný so zameraním na kreatívnu ekonomiku, kultúru a umenie, vzdelávanie a komerčné funkcie (kino, obchody, organizácia podujatí, zvýraznenie baníckej histórie regiónu prostredníctvom digitálnych technológií, 5D kiná, interaktívne prehliadky atď.). Areál La Biomista sa má premeniť na územie podporujúce spoločenský život a diverzitu v meste. Vo všetkých areáloch sa rekonštruujú bývalé banské stavby ako pripomienka banskej histórie.

Priestor pre podobnú iniciatívu existuje aj na hornej Nitre. Priemyselné areály baní a elektrární dávajú príležitosť na ich premenu na nové priemyselné parky s novými výrobnými zameraniami, a tiež na rozvoj rekreačných funkcií a cestovného ruchu.

5.3.5. Prioritizácia iniciatív

Vzhľadom na široký záber Akčného plánu pre transformáciu regiónu z uhoľnej energetiky je vhodné vniesť do neho určitú prioritizáciu iniciatív. Inšpiráciou môže byť opäť mesto Genk v Belgicku. Transformácia regiónu je tu rozdelená do 3 fáz:

- **Obranná fáza** – táto fáza prebiehala v 90-tych rokoch a bolo v nej potrebné stabilizovať región a vykonať základné opatrenia na obnovu regiónu. Mesto sa zameralo na podporu základnej kvality života a zastabilizovanie prostredia, podporu bývania a rekultiváciu banských priestorov.
- **Proaktívna fáza** – táto fáza začala po roku 2000 a jej cieľom bolo podporovať rozvoj ekonomiky, kultúry, voľnočasového využitia a re-development banských areálov na nové využitie.
- **Fáza spájania** – táto fáza začala po roku 2010 s cieľom podpory inovatívneho podnikania, vzdelávania, rozvoja moderných sektorov ekonomiky a rozvoja komunity s odkazom na banskú históriu.

Podobnú prioritizáciu bude vhodné zaviesť aj do Akčného plánu pre transformáciu hornej Nitry.

5.3.6. Presun inštitúcií s cieľom podporiť zamestnanosť

Ďalším príkladom dobrej praxe zo strany štátu je presun vybraných inštitúcií do transformujúceho sa regiónu. Takýmto spôsobom je možné aj zo strany štátu priamym spôsobom prispieť k tvorbe pracovných miest, ako aj k rozvoju konkrétneho sektora ekonomiky a typu zručností v regióne. Príkladom je región Limburg, kde v holandskej časti došlo k presunu časti zamestnancov holandského štatistického úradu a Národného dôchodkového fondu do mesta Heerlen. Počas 4 rokov tak vzniklo v regióne okolo 1 000 nových pracovných miest s vyššou pridanou hodnotou.

Do mesta Maastricht bola tiež presunutá univerzita, ktorá sa časom pretransformovala na dnešnú Maastrichtskú univerzitu, ktorá je dnes jednou z top univerzít v Európe. Univerzita sa zamerala na medzinárodné študijné programy, čo umožnilo regiónu pritiahnuť mladých ľudí nielen z Holandska, ale z celej Európy, pričom mnohí následne v regióne ostávajú a nachádzajú uplatnenie.

6 Vízia a ciele transformácie regiónu

Vízia, ciele, princípy a piliere Akčného plánu sú výsledkom diskusií v rámci Pracovnej skupiny pre prípravu a implementáciu Akčného plánu transformácie regiónu horná Nitra, ako aj stretnutí a diskusií s ďalšími zainteresovanými stranami, predstaviteľmi verejného a súkromného sektora a mimovládnych organizácií.

6.1. Vízia transformácie regiónu horná Nitra

Pod víziou rozumieme súhrnné pomenovanie dlhodobej podoby rozvoja regiónu hornej Nitry. Na základe diskusií bola definovaná vízia:

„Horná Nitra ako atraktívny a sebestačný región s rozvojom ekonomických činností v symbióze s čistým životným prostredím, ktorý je prepojený s ostatnými ekonomickými centrami v rámci Slovenska a Európskej únie“

6.2. Ciele transformácie regiónu horná Nitra

Jednotlivé ciele, ktoré sú zahrnuté v rámci vízie transformácie a dlhodobého rozvoja regiónu horná Nitra sú nasledovné:

- **Atraktívny región** – horná Nitra ako región, v ktorom nájdú uplatnenie ľudia na všetkých úrovniach vzdelania, predovšetkým však vysokokvalifikovaní zamestnanci v odvetviach s vysokou pridanou hodnotou. Týmto spôsobom dôjde k zvráteniu negatívneho migračného a demografického trendu predovšetkým u mladej populácie. Horná Nitra ako región atraktívny pre trávenie voľného času pre domácich i zahraničných turistov.
- **Symbióza ekonomiky a čistého životného prostredia** – rozvoj priemyselnej a poľnohospodárskej výroby a služieb, ktoré budú prispievať k navráteniu a udržaniu čistého životného prostredia v regióne, a to dodržiavaním prísnych environmentálnych noriem, či vytváraním inovatívnych riešení v podobe zelenej energetiky, obehového hospodárstva, či iných environmentálne pozitívnych technológií.
- **Prepojený región** – horná Nitra ako región prepojený vnútorne, ako aj so Slovenskom a svetom prostredníctvom viacerých komunikačných a transportných kanálov, vrátane kvalitnej cestnej a železničnej dopravy a vysokorýchlostného pripojenia na internet. Horná Nitra ako región rozvíjajúci ekologické a zdraviu prospešné formy dopravy, ako verejná osobná doprava, cyklodoprava, pešia doprava a doprava na alternatívne palivo.
- **Sebestačnosť** – horná Nitra ako región, v ktorom je spotreba väčšiny lokálne dostupných statkov uspokojená lokálnou produkciou, najmä v prípade potravín, energie a služieb.

6.3. Princípy transformácie regiónu horná Nitra

Aktivity podporené v rámci transformácie regiónu horná Nitra by mali spadať predovšetkým medzi piliere, priority a konkrétne opatrenia uvedené nižšie. Zároveň by však všetky aktivity a podporené projekty mali spĺňať niekoľko všeobecných princípov:

- **Participatívnosť a transparentnosť** – zúčastnenie a informovanie všetkých relevantných zainteresovaných strán alebo ich zástupcov v procese transformácie.
- **Ochrana životného prostredia** – nakoľko región hornej Nitry je environmentálne zaťažený predovšetkým aktivitami z minulosti, všetky ďalšie podporené aktivity by mali byť v súlade s ochranou životného prostredia.
- **Dlhodobá udržateľnosť** – keďže transformácia je dlhodobý proces, aktivity a projekty podporené v rámci nej by mali byť dostatočne efektívne na to, aby boli udržateľné aj bez nasledujúcej podpory.
- **Integrovanosť** – pri podpore aktivít podporených v rámci transformácie by sa malo prihliadať na to, že mnohé budú presahovať rámec jedného opatrenia, priority, alebo budú zasahovať do niekoľkých pilierov.

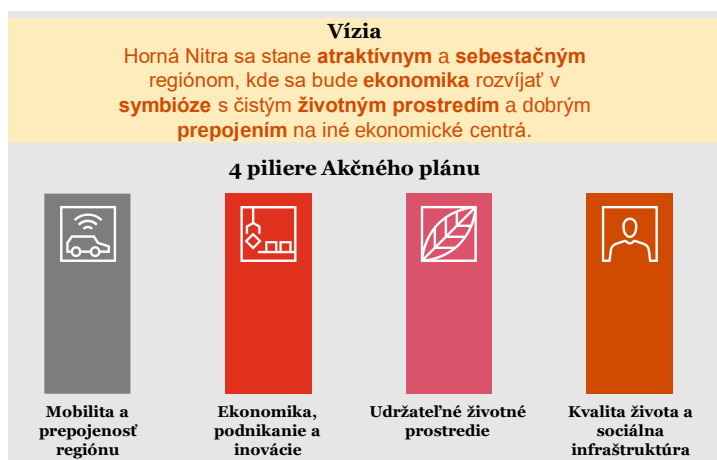
6.4. Pilieri Akčného plánu

Jednotlivé priority a opatrenia v rámci transformácie regiónu horná Nitra po útlme baníctva sú zoskupené do 4 základných pilierov, ktoré sú prepojené a navzájom sa ovplyvňujú. Keďže pre úspešné smerovanie k vízii regiónu je potrebné dosiahnuť pokrok vo všetkých definovaných oblastiach, podpora ani jedného z pilierov by nemala výrazne prevyšovať ostatné.

Piliermi Akčného plánu transformácie regiónu horná Nitra sú:

- **Pilier I.** – Mobilita a prepojenosť regiónu
- **Pilier II.** – Ekonomika, podnikanie a inovácie
- **Pilier III.** – Udržateľné životné prostredie
- **Pilier IV.** – Kvalita života a sociálna infraštruktúra

Obrázok 4 – Sumarizácia vízie a pilierov Akčného plánu

7 Akčný plán transformácie uhoľného regiónu horná Nitra

Následovná časť dokumentu popisuje detailne jednotlivé piliere, priority a opatrenia Akčného plánu. Pilieri Akčného plánu predstavujú základné členenie Akčného plánu do logických oblastí, ktoré sú následne členené do priorít, ktoré predstavujú hlavné podskupiny Akčného plánu v rámci jednotlivých pilierov. Priority sú následne členené do detailnejších opatrení, ktoré predstavujú najnižšiu úroveň hierarchie Akčného plánu.

V rámci každého piliera je popísané zdôvodnenie zahrnutia piliera do Akčného plánu a jeho zamýšľaný prínos pre transformáciu uhoľného regiónu hornej Nitry. Pre každý pilier je stručne popísaná východisková a cieľová situácia a štruktúra priorít a opatrení.

Následne sú popísané jednotlivé priority v rámci pilierov vrátane cieľa, ktorý dané priority sledujú. Na záver sú detailnejšie popísané opatrenia v rámci každej priority, kde je taktiež popísaný cieľ, ku ktorému má každé opatrenie prispievať, ako aj potenciálni nositelia projektov v rámci opatrenia, cieľové skupiny, na ktoré majú opatrenia dopad, ako aj výber indikatívnych projektov, ktoré pod opatrenie spadajú.

Akčný plán transformácie uhoľného regiónu horná Nitra sa člení na 4 piliere:

- Pilier I. – Mobilita a prepojenosť regiónu
- Pilier II. – Ekonomika, podnikanie a inovácie
- Pilier III. – Udržateľné životné prostredie
- Pilier IV. – Kvalita života a sociálna infraštruktúra

Každý pilier následne pozostáva z 3 až 5 priorít a každá priorita následne pozostáva z 2 až 4 opatrení.

7.1. Pilier I. – Mobilita a prepojenosť regiónu

7.1.1. Zdôvodnenie piliera a jeho prínos

Mobilita v rámci regiónu – či už z pohľadu cestnej dopravy (osobná, nákladná aj verejná osobná doprava), železničnej dopravy a alternatívnych foriem dopravy, má dopad na ekonomický rozvoj regiónu, mobilitu pracovnej sily, tovarov a služieb. Okrem mobility v rámci regiónu, má významný dopad na ekonomický rozvoj aj prepojenosť regiónu na diaľničnú sieť. Okrem diaľničnej siete je dôležitý aj rozvoj ciest nižších tried a miestnych komunikácií, ktorých kvalita má vplyv na mobilitu pracovnej sily v rámci regiónu. Kvalita cestnej infraštruktúry má tiež vplyv na bezpečnosť, životné prostredie a čas cestovania.

Mobilita je tiež oblasťou, na ktorú bude mať transformácia regiónu z uhoľnej ekonomiky významný dopad, nakoľko sa zmenia toky tovarov aj pracovnej sily, kedy sa bude znižovať mobilita smerom k banským areálom, a naopak, budú narastať nároky na mobilitu a infraštruktúru smerom k rozvíjajúcim sa priemyselným parkom vo viacerých mestách regiónu (Prievidza, Handlová, Partizánske) a obciach. Nové odvetvia ekonomiky budú mať zároveň iné logistické požiadavky a nároky na infraštruktúru, ako má banský sektor a sektor energetiky. Okrem investícií do cestnej a železničnej infraštruktúry sú dôležité aj investície do verejnej osobnej dopravy a alternatívnych foriem dopravy, ktoré pomôžu riešiť dopady vyplývajúce zo zmeny tokov tovarov a pracovnej sily. Región má vhodné podmienky na rozvoj cyklistiky, a to nielen cykloturistiky, ale aj cyklodopravy, pre potreby dochádzania do práce.

Nakoľko región hornej Nitry je tiež turisticky zaujímavou destináciou, zlepšenie infraštruktúry a dostupnosti do regiónu môže pomôcť rozvoju cestovného ruchu ako jedného zo sektorov, ktorý bude súčasťou ekonomickej

transformácie regiónu. Na jednej strane ide o rozvoj infraštruktúry pre potreby ekonomiky a mobility tovarov a pracovnej sily, na druhej strane aj o rozvoj infraštruktúry pre potreby cestovného ruchu a voľnočasových aktivít.

Investície do infraštruktúry s cieľom zlepšiť dostupnosť regiónu sú často súčasťou transformačných stratégií a iniciatív aj v iných uhoľných regiónoch, ktoré už transformáciou prešli, alebo sa na transformáciu pripravujú. Infraštruktúra je, resp. bola jedným z pilierov napríklad pri transformácii uhoľných regiónov Nord-pas-de-Calais vo Francúzsku, Limburg v Holandsku alebo Lužice v Nemecku. Samotné investície do infraštruktúry nemusia automaticky priniesť ekonomický rozvoj a rast zamestnanosti, avšak kvalita infraštruktúry a dobrá prepojenosť regiónu sú jedným z faktorov, ktoré môžu priniesť ekonomický rozvoj. Infraštruktúra je však len základným predpokladom rozvoja, a musia na ňu nadväzovať ďalšie iniciatívy, ako napríklad investície do vzdelávania a rozvoja ľudského kapitálu, výskumu a vývoja a kvalitné podnikateľské prostredie.

7.1.2. Východisková situácia

Z historického pohľadu bol región hornej Nitry dobre napojený na okolité regióny prostredníctvom ciest I. triedy (I/9 smerom na Trenčín a Žiar nad Hronom, I/64 smerom na Nitru a Žilinu), a tiež prostredníctvom železničnej infraštruktúry (trať Trenčín-Chynorany a Nitra-Prievidza).

Na základe analýzy súčasného stavu⁷ však prepojenosť regiónu na diaľničnú sieť už nezodpovedá potrebám regiónu. Ekonomický rozvoj v regióne, ako aj nárast intenzít v cestnej doprave vytvára záťaž na cesty I. triedy, a tiež na cesty nižšieho významu a miestne komunikácie. V regióne sa dlhodobo plánuje výstavba rýchlostnej cesty R2. Urýchlenie prípravy a výstavby tohto úseku, ktorý je v pokročilejšom štádiu prípravy, umožní v budúcnosti lepší prístup z regiónu na európsku diaľničnú sieť. Čo sa týka dostupnosti na sieť diaľnic a rýchlostných ciest, na základe modelovania a analýzy spomínanej v správe JRC k Socio-ekonomickej transformácii regiónu horná Nitra⁸, dostupnosť sa pohybuje na úrovni 35%-45% priemeru EÚ, čím región patrí k podpriemerným, nie však k najhorším regiónom na Slovensku. Zaoštváva však za okolitými regiónmi v Trenčianskom a Nitrianskom kraji.

Rovnako dôležitý pre prepojenosť regiónov je aj rozvoj a modernizácia ciest I. triedy. Cesta I/9 medzi Trenčínom a Žiarom nad Hronom si vyžaduje rekonštrukciu a modernizáciu viacerých úsekov, ktorých stav v súčasnosti nezodpovedá jej významu, najmä čo sa týka kvality povrchu, ale aj parametrov cesty, ako sú šírkové usporiadanie a križovania s cestami nižších tried. V roku 2016 bol v polovičnom profile otvorený úsek rýchlostnej cesty R2 Ruskovce-Pravotice, ktorým sa vybudoval obchvat Bánoviec nad Bebravou, na trase I/9 však ostáva niekoľko miest a obcí bez obchvatov, kde cesta I. triedy prechádza intravilánom miest a obcí.

Podobná situácia je aj na ceste I/64, kde predovšetkým v smere z Prievidze na Nitru prechádza mnohými obcami a chýbajú na nej obchvaty. Samostatnou kapitolou je výstavba dlhodobo plánovaného pokračovania obchvatu mesta Prievidza a obchvatu mesta Partizánske. Ďalej sú nevyhnutné rekonštrukcie ciest II. a III. triedy, a taktiež výstavba nových miestnych komunikácií, ako sú napríklad napojenia priemyselných areálov, kde dnes pri ich absencii sú zaťažované miestne komunikácie pre potreby logistiky pre podniky v týchto areáloch. Je teda potrebné zabezpečiť aj do budúcnosti dostatočné financovanie nielen výstavby nových ciest, ale aj modernizácie ciest I., II. aj III. triedy, či už zo štátneho rozpočtu, rozpočtu VÚC, ale aj z budúceho operačného programu Slovensko. Nakoľko budú zdroje EÚ na financovanie cestnej infraštruktúry pravdepodobne nízke, v porovnaní s programovým obdobím 2014 – 2020, budú potrebné v maximálnej možnej miere prihliadať na dosiahnutie princípu adekvátnej hodnoty za peniaze, tzn. realizovať nákladovo efektívne opatrenia za účelom zlepšenia mobility v krátkodobom ako aj strednodobom horizonte. Dlhodobé predpoklady vývoja mobility nie je v súčasnosti možné z dôvodu transformácie regiónu spoľahlivo predpokladať. Cieľom je realizovať čo najviac projektov za limitované zdroje. Z hľadiska železničnej dopravy je región hornej Nitry napojený železnicou na Trenčín, resp. Nitru, a tiež lokálnymi traťami z Prievidze na Hornú Štubňu a Nitrianske Pravno. Mesto Prievidza je miestnym železničným uzlom, avšak železničné spojenia sú pomalé a v nízkej frekvencii na to, aby dostatočne motivovali cestujúcich na využívanie železničnej dopravy ako alternatívy či už k osobnej cestnej alebo autobusovej doprave.

⁷ Transition from coal of horná Nitra – State of Play report – analýza súčasného stavu regiónu horná Nitra, PwC, 2019

⁸ European Commission, Joint Research Centre - Socio-economic transformation in coal transition regions: analysis and proposed approach - Pilot case in Upper Nitra, Slovakia, 2018

Z hľadiska verejnej osobnej dopravy sa z dlhodobého hľadiska dá očakávať dopad vyvolaný presunom ekonomických centier vyplývajúcich z útlmu banskej činnosti v priemyselných areáloch baní do nových centier rozvíjajúcich sa priemyselných parkov. V regióne je nedostatočná integrácia rôznych foriem verejnej osobnej dopravy, ako aj nedostatočná dostupnosť verejnej osobnej dopravy do nových priemyselných parkov. Veľkí zamestnávateľi si často riešia dopravu zamestnancov vo vlastnej réžii. Ľudia v regióne tiež využívajú cyklo dopravu, aj keď v obmedzenej miere, nakoľko nie je dostavaná cyklistická infraštruktúra.

V regióne sa nachádza niekoľko letísk, ktoré sú využívané predovšetkým na športové a rekreačné lietanie. Najvýznamnejším letiskom v regióne je letisko v Prievidzi, ktoré je verejným medzinárodným letiskom s nepravidelnou dopravou. Letisko malo pôvodne trávnatú vzletovú a pristávaciu dráhu. V roku 2018 bola realizovaná modernizácia vzletovej a pristávacej dráhy, ktorá bola vyasfaltovaná, čo umožní pristávanie aj menších a stredných dopravných lietadiel.

V súvislosti s rozvojom dopravnej infraštruktúry bol na rokovaní vlády SR dňa 27.3.2019 predbežný návrh prerozdelenia časti výkonnostnej rezervy v prospech Operačného programu Integrovaná infraštruktúra. V rámci materiálu, ktorý bol prerokovaný, bola predstavená možnosť využitia časti dodatočnej alokácie do OPII na dopravné projekty realizované na hornej Nitre. Konkrétne boli v materiáli uvádzané nasledovné projekty⁹:

Projekt	Popis
Projektová príprava úsekov rýchlostnej cesty R2 v regióne hornej Nitry	- R2 Križovatka D1 – Trenčianska Turná, PD - Dňa 5.10.2017 podpísaná zmluva na vypracovanie DSP, DP, AD, KD, 8a s účinnosťou 6.10.2017. Prebieha pripomienkovanie DSP. Spracovateľ DSP spracováva 8a. Je dodaná migračná štúdia. - R2 Trenčianska Turná – Mníchova Lehota, PD - Dňa 20.11.2019 podpísaná zmluva na vypracovanie DSP, Oznámenie 8a, dSZ, DP, výkon AD a KD. Pripomienkuje sa DSP. - R2 Mníchova Lehota - Ruskovce, PD - Spracováva sa DSP - na základe spracovanej 8a prebieha nový proces EIA, zmenu DUR, zmenu UR a následne dopracovanie DSP, čo je zohľadnené v aktualizovanom HMG. Vypracovaná bola správa EIA, migračná štúdia a posúdenie rizík súvisiacich so zmenou klímy. - R2 Dolné Vestenice - Nováky PD - Vydaný rozsah hodnotenia EIA 10/2019. - R2 Pravotice-Dolné Vestenice, PD – právoplatné územné rozhodnutie.
Modernizácia cesty I. triedy (napojenie Hornej Nitry)	I/9 v úseku Chocholná - Mníchova Lehota - Dodané DSP, právoplatné stavebné povolenie, prebieha súťaž na zhotoviteľa stavby.
Odklon dopravy z intravilánu mesta Prievidza (centrum regiónu Horná Nitra)	I/64 Obchvat mesta Prievidze I. etapa, 2. stavba - MZ v trase budúcej I/64 - Dodané DSP, MPV

⁹ Materiál č. UV-9153/2019 k Predbežnému návrhu prerozdelenia časti výkonnostnej rezervy v prospech Operačného programu Integrovaná infraštruktúra, rokovanie vlády SR č. 148, 27.3.2019, Príloha č. 2

7.1.3. Ciel'ová situácia

Rámcovými cieľmi piliera Mobilita a prepojenosť regiónu sú zlepšenie dostupnosti regiónu horná Nitra na sieť diaľnic a rýchlostných ciest oproti východiskovému stavu, zvýšenie kvality a bezpečnosti ciest I., II. a III. triedy, vybudovanie obchvatov miest na hlavných ťahoch v koridoroch cesty I/9 resp. R2 a podstatné zvýšenie kvality železničnej infraštruktúry, predovšetkým na trati Prievidza – Topoľčany – Jelšovce. Rozvoj cestnej a železničnej infraštruktúry vytvorí jeden zo základných predpokladov pre budúcu ekonomickú transformáciu a bude tiež riešiť investičný dlh do cestnej infraštruktúry a jej prispôsobenie už existujúcim potrebám v regióne, ktoré vyplývajú z prebiehajúceho ekonomického rozvoja v hlavných ekonomických centrách – Prievidzi, Partizánskom, Novákoch a Dolných Vesteniciach. Cieľom je taktiež rozvíjať verejnú osobnú dopravu a alternatívne formy dopravy, ktoré prispievajú k udržateľnej mobilita. Vzhľadom na budúcu zmenu dopravných tokov vyplývajúcich z útlmu aktivít v banských areáloch a nárastu ekonomickej aktivity v rozvíjajúcich sa priemyselných parkoch je potrebné zabezpečiť aj ich napojenie na verejnú osobnú dopravu a iné formy dopravy, podporu rozvoja integrovanej verejnej osobnej dopravy a výstavby infraštruktúry pre alternatívne formy dopravy (iné formy dopravy, ako osobná automobilová doprava), ako sú cyklocesty a ich prepojenie na prestupné dopravné uzly ako aj na statickú dopravu v mestách. V cieľovom stave by malo dôjsť aj k prehodnoteniu možností posilnenia železničnej dopravy a vyčlenenia dostatočného objemu verejných finančných zdrojov na jej krytie tak, aby mohla predstavovať reálnu alternatívu cestnej doprave.

Z hľadiska rozvoja cestovného ruchu v nadväznosti predovšetkým na kúpeľníctvo v regióne je jedným z cieľov aj ďalší rozvoj leteckej dopravy, zameraný na rozvoj leteckej infraštruktúry a nepravidelných letov, ktoré môžu do regiónu priviesť návštevníkov zo zahraničia, a môžu byť tiež využívané veľkými investormi v regióne.

7.1.4. Prehľad priorít a opatrení

Pilier Mobilita a prepojenosť regiónu pozostáva zo štyroch priorít, ktoré sa ďalej členia na opatrenia nasledovne:

- Priorita I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy
 - Opatrenie I.1.1 Rozvoj verejnej osobnej dopravy, statickej dopravy a integrovaných foriem dopravy
 - Opatrenie I.1.2 Rozvoj pešej dopravy, cyklodopravy a alternatívnych foriem mobility
 - Opatrenie I.1.3 Rozvoj dopravy prostredníctvom alternatívnych palív
- Priorita I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej a železničnej infraštruktúry
 - Opatrenie I.2.1 Rozvoj a rekonštrukcie ciest II. a III. triedy v regióne
 - Opatrenie I.2.2 Rozvoj miestnej cestnej infraštruktúry a cestných prepojení
 - Opatrenie I.2.3 Zlepšenie a rozvoj železničnej infraštruktúry
- Priorita I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti
 - Opatrenie I.3.1 Rozvoj rýchlostných ciest v regióne
 - Opatrenie I.3.2 Rozvoj a rekonštrukcie ciest I. triedy v regióne
- Priorita I.4 Rozvoj ostatnej infraštruktúry
 - Opatrenie I.4.1 Rozvoj leteckej infraštruktúry
 - Opatrenie I.4.2 Rozvoj infraštruktúry vysokorýchlostných telekomunikačných sietí

Priority a opatrenia v rámci piliera Mobilita a prepojenosť regiónu sú bližšie popísané v nasledovných podkapitolách.

7.1.5. Priorita I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy

Táto priorita je zameraná na rozvoj udržateľných foriem dopravy v regióne. Z dlhodobého hľadiska na Slovensku rastie podiel osobnej automobilovej dopravy na prepravných výkonoch a región hornej Nitry nie je výnimkou. Na zvrátenie alebo spomalenie tohto trendu je potrebné zatriktívniť alternatívne formy dopravy, vrátane verejnej osobnej dopravy. V prípade transformácie uhoľného regiónu horná Nitra pôjde z dlhodobého pohľadu najmä o zmenu dopravných tokov v súvislosti s dochádzaním do zamestnania. Očakáva sa utlmovanie banskej činnosti a s tým súvisiaci pokles zamestnancov v areáloch baní, a naopak rozvoj nových odvetví ekonomiky, kde veľkí zamestnávatelia sú a budú umiestňovaní do existujúcich, resp. budúcich priemyselných parkov v intravilánoch hlavných ekonomických centier regiónu.

Táto zmena dopravných tokov vytvára príležitosť na rozvoj verejnej osobnej dopravy a alternatívnych foriem dopravy pre dochádzajúcich zamestnancov. Jednou z priorít je integrácia rôznych módov verejnej osobnej dopravy, aj v kombinácii s osobnou dopravou, statickou dopravou, cyklo dopravou a pešou dopravou. Kvalitnou integráciou módov dopravy, zabezpečením ich nadväznosti, komfortných prestupných uzlov a taktiež integráciou tarifných systémov je možné prilákať viac cestujúcich k týmto formám dopravy. Priorita má preto riešiť rôzne formy alternatívnej dopravy komplexne, čo zahŕňa investície do infraštruktúry, ako napríklad cyklocesty, prestupné terminály, záchytné parkoviská, investície do vozových parkov, investície do systémov integrácie verejnej osobnej dopravy, ale taktiež investície do zvýšenia publicity a informovanosti verejnosti o využívaní alternatívnych foriem dopravy.

V rámci priority sú tiež riešené opatrenia na podporu rozvoja dopravy prostredníctvom alternatívnych palív ako formy modernej dopravy, či už prostredníctvom investícií do rozvoja podpornej infraštruktúry (nabíjacie stanice na elektromobily) alebo investícií do vozidiel s elektrickým pohonom alebo pohonom na iné alternatívne palivá.

Implementácia opatrení si bude vyžadovať spoluprácu viacerých zainteresovaných strán – miest a obcí, samosprávneho kraja, významných zamestnávatelov, prevádzkovateľov verejnej osobnej dopravy, prevádzkovateľov parkovacích služieb, a pod.

Prehľad navrhovaných opatrení a sledovaných cieľov v rámci *Priority I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy* je uvedený v nasledovnej tabuľke:

Opatrenie	Východiská	Cieľ
I.1.1 Rozvoj verejnej osobnej dopravy, statickej dopravy a integrovaných foriem dopravy	- Nárast individuálnej automobilovej dopravy - Očakávané zmeny dopravných tokov vyplývajúce zo zmeny ekonomickej aktivity v regióne - Nedostatočná miera integrácie rôznych foriem mobility	- Zvýšiť podiel verejnej osobnej dopravy na prepravných výkonoch v regióne - Zvýšiť atraktivitu verejnej osobnej dopravy ako alternatívy k individuálnej osobnej doprave - Zlepšiť integráciu rôznych módov verejnej osobnej dopravy s cieľom zvýšiť jej efektivitu
I.1.2 Rozvoj pešej dopravy, cyklo dopravy a alternatívnych foriem mobility	Nedostatočná infraštruktúra pre cyklo dopravu a alternatívne formy mobility	Zvýšiť podiel alternatívnych foriem dopravy na prepravných výkonoch v regióne

	• Nedostatočné využívanie alternatívnych foriem mobility • Nedostatočné prepojenie alternatívnych foriem mobility na iné módy dopravy • Nedostatočné využívanie potenciálu cyklodopravy v cestovnom ruchu	• Zlepšiť infraštruktúru potrebnú pre rozvoj alternatívnych foriem dopravy (cyklistické chodníky, parkoviská pre bicykle, zdieľanie bicyklov, technologické platformy) • Zvýšiť bezpečnosť chodcov a cyklistov • Zlepšiť integráciu rôznych alternatívnych foriem mobility na ostatné módy dopravy
I.1.3 Rozvoj dopravy prostredníctvom alternatívnych palív	• Nedostatočné využívanie elektromobility a iných alternatívnych palív • Nedostatočná infraštruktúra pre podporu rozvoja elektromobility a iných alternatívnych palív	• Zvýšiť podiel využívania elektromobility a iných alternatívnych palív v regióne • Zlepšiť infraštruktúru pre podporu rozvoja elektromobility a iných alternatívnych palív v regióne

7.1.5.1. Opatrenie I.1.1 Rozvoj verejnej osobnej dopravy, statickej dopravy a integrovaných foriem dopravy

Názov opatrenia	I.1.1 Rozvoj verejnej osobnej dopravy, statickej dopravy a integrovaných foriem dopravy
Pilier/priorita	I. – Mobilita a prepojenosť regiónu / I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy
Opis opatrenia	Opatrenie rieši podporu verejnej osobnej dopravy so zreteľom na podporu čo najrýchlejšej a najkomfortnejšej dopravy zo zdrojových bodov do zamestnaneckých centier (predovšetkým nové priemyselné parky, body verejného záujmu a centrá vzdelania či rekreácie). Je zamerané na podporu a zatraktívnenie verejnej osobnej dopravy v regióne, s prepojením na individuálnu osobnú dopravu jej integráciou prostredníctvom rozvoja statickej dopravy vo forme riešenia záchytných parkovísk a prestupných uzlov na verejnú osobnú dopravu, ako aj na podporu motivácie k využívaniu verejnej osobnej dopravy. Opatrenie zároveň rieši integráciu rôznych módov verejnej osobnej dopravy tak, aby tieto boli lepšie prepojené a integrované z hľadiska nadväznosti spojov a integrovaných tarifných systémov s cieľom zlepšiť efektivitu verejnej osobnej dopravy a zvýšiť jej atraktivitu v porovnaní s individuálnou automobilovou dopravou. Medzi možné opatrenia patrí tiež regulácia vnútromestskej a prímestskej automobilovej dopravy formou parkovacej politiky, vznik multimodálnych prestupných uzlov, efektivita výkonu prostriedkov verejnej osobnej dopravy formou jej preferencie (bus pruhy) a dopravné upokojovanie.

Sledovaný cieľ	• Zvýšiť podiel verejnej osobnej dopravy na prepravných výkonoch v regióne • Zvýšiť atraktivitu verejnej osobnej dopravy ako alternatívy k individuálnej osobnej doprave • Zlepšiť integráciu rôznych módov verejnej osobnej dopravy s cieľom zvýšiť jej efektívnosť	
Potenciálni nositelia projektov	• Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky • Samosprávny kraj • Mestá a obce • Podniky verejnej osobnej dopravy • Veľkí zamestnávateľia	
Cieľové skupiny	• Verejnosť	
Výber indikatívnych projektových zámerov	• Vytvorenie systému regionálnej dopravy zamestnancov do priemyselných parkov • Riešenie statickej dopravy v obci Bošany	
Zodpovedné orgány a úlohy	Trenčiansky samosprávny kraj	Príprava projektov
	Mestá a obce	Príprava projektov
	Riadiace orgány IROP	Identifikácia možných zdrojov financovania z IROP Príprava výziev na financovanie projektov

7.1.5.2. Opatrenie I.1.2 Rozvoj pešej dopravy, cyklodopravy a alternatívnych foriem mobility

Názov opatrenia	I.1.2 Rozvoj pešej dopravy, cyklodopravy a alternatívnych foriem mobility
Pilier/priorita	I. – Mobilita a prepojenosť regiónu / I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy
Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na podporu alternatívnych foriem mobility, ako je pešia doprava a cyklodoprava, prípadne zdieľaná doprava a ich kombinácie, s cieľom znížiť podiel motorovej dopravy, predovšetkým individuálnej automobilovej dopravy. Opatrenie tiež integruje oblasť mobility s oblasťou zvyšovania kvality života, rozvoja voľnočasových aktivít a cestovného ruchu, nakoľko rozvoj infraštruktúry pre alternatívne formy dopravy neslúži len na rozšírenie možností mobility pracovnej sily, ale aj pre rozvoj vyššie spomínaných oblastí.

Sledovaný cieľ	• Zvýšiť podiel alternatívnych foriem dopravy na prepravných výkonoch v regióne • Zlepšiť infraštruktúru potrebnú pre rozvoj alternatívnych foriem dopravy (cyklistické chodníky, parkoviská pre bicykle, zdieľanie bicyklov, technologické platformy) • Zvýšiť bezpečnosť chodcov a cyklistov • Zlepšiť integráciu rôznych alternatívnych foriem mobility na ostatné módy dopravy	
Potenciálni nositelia projektov	• Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky • Samosprávny kraj • Mestá a obce • Podniky v regióne	
Cieľové skupiny	• Verejnosť	
Výber indikatívnych projektových zámerov	• Budovanie cyklotrás (napríklad cyklotrasa Kaniaňka, Valaská Belá – Partizánske, okolie Dolných Vesteníc, cyklotrasy do priemyselných parkov) • Budovanie segregovaných cyklistických komunikácií pri cestách • Budovanie prístupových chodníkov do priemyselných parkov	
Zodpovedné orgány a úlohy	Trenčiansky samosprávny kraj	Príprava projektov
	Mestá a obce	Príprava projektov
	Riadiaci orgán IROP	Identifikácia možných zdrojov financovania z IROP Príprava výziev na financovanie projektov

7.1.5.3. Opatrenie I.1.3 Rozvoj dopravy prostredníctvom alternatívnych palív

Názov opatrenia	I.1.3 Rozvoj dopravy prostredníctvom alternatívnych palív
Pilier/priorita	I. – Mobilita a prepojenosť regiónu / I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy
Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na podporu rozvoja elektromobility a iných alternatívnych palív ako čistejšej alternatívy ku konvenčným pohonom v doprave. Opatrenie je zamerané predovšetkým na podporu rozvoja infraštruktúry potrebnej pre rozvoj elektromobily a iných alternatívnych palív (nabíjacie stanice), ako aj na podporu využívania elektromobility a iných alternatívnych palív subjektmi verejnej správy, vo verejnej osobnej doprave, či občanmi.
Sledovaný cieľ	• Zvýšiť podiel využívania elektromobility a iných alternatívnych palív v regióne

	• Zlepšiť infraštruktúru pre podporu rozvoja elektromobility a iných alternatívnych palív v regióne	
Potenciálni nositelia projektov	• Samosprávny kraj • Mestá a obce • Podnikatelia	
Cieľové skupiny	• Verejnosť	
Výber indikatívnych projektových zámerov	• Vybudovanie siete verejných rýchlonabíjajúcich staníc pre elektromobily • Vybudovanie vývojovo-výrobného centra pre rozvoj elektro-mobility • Podpora elektromobility v meste Handlová	
Zodpovedné orgány a úlohy	Trenčiansky samosprávny kraj	Príprava projektov
	Mestá a obce	Príprava projektov

7.1.6. Priorita I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej a železničnej infraštruktúry

Zvýšenie kvality miestnej cestnej a železničnej infraštruktúry predstavuje rozvoj ciest II. a III. triedy a miestnych komunikácií a rozvoj a ďalšie využitie železničnej infraštruktúry. Táto priorita je zameraná na rekonštrukciu a modernizáciu miestnej cestnej infraštruktúry, ako aj na budovanie nových cestných prepojení, napríklad napojení priemyselných parkov a areálov s cieľom zvýšiť bezpečnosť cestnej premávky, ako aj odkloniť nákladnú dopravu súvisiacu so zásobovaním priemyselných parkov a areálov od centier miest a obcí.

Z hľadiska napojení priemyselných parkov a areálov v regióne je potrebné riešiť napojenia priemyselného parku v Novákoch, v Dolných Vesteniciach, Prievidzi a Handlovej. Existujúce napojenia sú vedené priamo cez mestá a obce, čo zaťažuje miestne komunikácie a križovatky nákladnou dopravou, ktoré nie sú na to kapacitne a technologicky prispôsobené. Nedostatočné napojenie priemyselných parkov a areálov na cesty vyššej triedy spôsobuje dopravné zápchy v špičkových časoch, znižuje bezpečnosť cestnej premávky a zvyšuje emisie z dopravy priamo v mestách a obciach.

V okrese Prievidza je 48 kilometrov ciest II. triedy a 136 kilometrov ciest III. triedy, v okrese Partizánske je 41 kilometrov ciest II. triedy a 60 kilometrov ciest III. triedy. Čo sa týka ich stavu, podľa Prehľadu stavu ciest I., II., a III. triedy vypracovaného Slovenskou správou ciest v roku 2021 v okrese Prievidza je takmer 7,35% dĺžky ciest II. triedy v stave „vyhovujúci“ a 8,27% „nevyhovujúci“ (na 5-stupňovej škále „veľmi dobrý“, „dobrý“, „vyhovujúci“, „nevyhovujúci“ a „havarijný“). V prípade ciest III. triedy je takmer 19,94% dĺžky ciest v stave „vyhovujúci“, 19,10% „nevyhovujúci“ a 1,51% „havarijný“. V okrese Partizánske je 4,98% dĺžky ciest II. triedy v stave „nevyhovujúci“ a 47,79% „havarijný“ a v prípade ciest III. triedy 14,97% v stave „nevyhovujúci“ a 10,47% „havarijný“. Predovšetkým v prípade ciest III. triedy sú tieto ukazovatele nad priemerom v rámci Trenčianskeho samosprávneho kraja (a v prípade okresu Partizánske aj pri cestách II. triedy). Stav ciest je zhrnutý v nasledovnej tabuľke:

Cesty II. triedy		Stav ciest v %				
Okres	Počet km	Veľmi dobrý	Dobrý	Vyhovujúci	Nevyhovujúci	Havarijný
Prievidza	47,84	84,38	0,0	7,35	8,27	0,0
Partizánske	40,435	45,74	0,0	1,49	4,98	47,79

Cesty III. triedy		Stav ciest v %				
Okres	Počet km	Veľmi dobrý	Dobrý	Vyhovujúci	Nevyhovujúci	Havarijný
Prievidza	135,979	56,25	3,20	19,94	19,10	1,51
Partizánske	59,632	66,30	1,45	6,81	14,97	10,47

Modernizácia ciest II. a III. triedy tak má napomôcť zvýšeniu bezpečnosti a plynulosti premávky a zvýšeniu mobility pracovnej sily v rámci regiónu.

Región hornej Nitry je napojený na železničnú sieť prostredníctvom nasledovných železničných tratí:

- Trať 130A – Trenčín-Chynorany – neelektrifikovaná jednokoľajná trať
- Trať 122C – časť Nové Zámky-Prievidza – čiastočne elektrifikovaná jednokoľajná trať
- Trať 122A – časť Prievidza-Horná Štubňa – neelektrifikovaná jednokoľajná trať
- Trať 122C – časť Prievidza-Nitrianske Pravno – neelektrifikovaná jednokoľajná trať

Z hľadiska dopravnej obslužnosti regiónu po železnici je na tratiach 130 a častiach trate 122 prevádzkovaná osobná železničná doprava. Z mesta Prievidza je prevádzkovaná pravidelná linka do Bratislavy bez prestupu vo frekvencii 4 krát denne. Cestovná doba je približne 3 hodiny, čím nemôže konkurovať osobnej automobilovej doprave. Čo sa týka spojenia mesta Prievidza s krajským mestom Trenčín, toto je možné prostredníctvom liniek prevádzkovaných na tratiach 122 a 130. Linky sú prevádzkované vo frekvencii 4 krát denne a cestovná doba je do 2 hodín s prestupom v Chynoranoch, čím nemôže konkurovať osobnej automobilovej doprave ani autobusovej doprave. Do budúcnosti je teda potrebné rozvíjať železničnú dopravu s ohľadom na frekvenciu a rýchlosť spojení, hlavne smerom na Trenčín, Nitru a Bratislavu. ŽSR zverejnili štúdiu uskutočniteľnosti projektu optimalizácie 66 km dlhého úseku železničnej trate medzi Prievidzou a Jelšovcami za 47 až 110 mil. EUR, v závislosti od variantu. ŽSR plánuje spustiť verejné obstarávanie do konca roka 2021 metódou „vyprojektuj a postav“ (žltá kniha FIDIC). Projekt bol hodnotený ÚHP (november 2020) ako vysoko spoločensky návratný. Hlavná časť prínosov plyní zo skrátenia cestovných časov. Cesta z Prievidze do Nitry (Bratislavy) sa skráti o približne 20 min. Nové zabezpečovacie zariadenia odstránia rýchlostné prepady a skráti preстоje vlakov v staniciach. Variant 2 navyše zvyšuje maximálnu rýchlosť na prevažnej časti trate na 120 km/h zo súčasných 80 – 100 km/h. Možnosťou je tiež rozvoj lokálnej železničnej dopravy z Prievidze smerom na Hornú Štubňu a obnova prevádzky a rozvoj na trati z Prievidze na Nitrianske Pravno v závislosti od dopytu a ekonomiky prevádzky.

Plán dopravnej obslužnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja v návrhovej časti v rámci riešenia súbežnej prímestskej autobusovej dopravy a železničnej dopravy uvádza, že na trati 144 – Prievidza – Nitrianske Pravno je prepravný prúd dostatočne silný k tomu, aby bolo možné uvažovať o obnovení pravidelnej železničnej dopravy. Predpokladom je však uvedenie trate do normového stavu a vedenie priamych vlakov až do Handlovej cez novú zastávku Prievidza priemyselná zóna.¹⁰

V regióne je tiež vybudované významné zázemie z hľadiska nákladnej železničnej infraštruktúry, predovšetkým v priemyselných areáloch. Železničná infraštruktúra je vybudovaná v areáloch Hornonitrianskych baní Prievidza a Elektrárne Nováky. Táto infraštruktúra môže byť v procese transformácie regiónu ďalej využitá v nových ekonomických sektoroch.

Prehľad navrhovaných opatrení a sledovaných cieľov v rámci *Priority 1.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej a železničnej infraštruktúry* je uvedený v nasledovnej tabuľke:

Opatrenie	Východiská	Cieľ
-----------	------------	------

¹⁰ Plán dopravnej obslužnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja, Návrhová časť, Textová časť, str. 17

I.2.1 Rozvoj a rekonštrukcie ciest II. a III. triedy v regióne	• Stav ciest II. a III. triedy v regióne horná Nitra je v nevyhovujúcom stave a ich kvalita je pod priemerom kvality ciest v Trenčianskom samosprávnom kraji	• Zlepšenie technických parametrov ciest II. a III. triedy aspoň na úroveň priemeru v Trenčianskom samosprávnom kraji • Zvýšenie bezpečnosti na cestách II. a III. triedy • Výstavba nových ciest II. a III. triedy
I.2.2 Rozvoj miestnej cestnej infraštruktúry a cestných prepojení	• Nedostatočné napojenie priemyselných parkov a areálov, nevhodné a kapacitne nedostatočné napojenie cez centrá miest a obcí	• Zlepšenie technických parametrov miestnych komunikácií • Zvýšenie bezpečnosti na miestnych komunikáciách • Vybudovanie nových napojení priemyselných parkov a areálov na cesty vyššej triedy • Presmerovanie nákladnej dopravy pre zásobovanie priemyselných parkov a areálov mimo centrál miest a obcí
I.2.3 Zlepšenie a rozvoj železničnej infraštruktúry	• Región hornej Nitry je prepojený železničnou infraštruktúrou, avšak tá je jednokoľajná a nie je elektrifikovaná • Osobná železničná doprava v smere na krajské mesto Trenčín a na Bratislavu nie je konkurencieschopná v porovnaní s inými módmi dopravy (frekvencia spojení, cestovný čas) • V priemyselných areáloch HBP a ENO je vybudovaná železničná infraštruktúra, ktorá môže byť v budúcnosti využívaná v nových ekonomických sektoroch	• Modernizácia železničných tratí v regióne (zlepšenie parametrov trate) • Zlepšenie dostupnosti ekonomických centier prostredníctvom železničnej dopravy (Trenčín, Bratislava, Nitra) • Nové udržateľné ekonomické využitie železničnej infraštruktúry v priemyselných areáloch

7.1.6.1. Opatrenie I.2.1 Rozvoj a rekonštrukcie ciest II. a III. triedy v regióne

Názov opatrenia	I.2.1 Rozvoj a rekonštrukcie ciest II. a III. triedy v regióne	
Pilier/priorita	I. – Mobilita a prepojenosť regiónu / I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej infraštruktúry	
Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na investície do rekonštrukcie a modernizácie ciest II. a III. triedy v regióne s cieľom zlepšiť stavebno-technický stav ciest a bezpečnosť premávky na cestách a podporiť tak tiež mobilitu pracovnej sily v rámci regiónu. Opatrenie zahŕňa projektovú prípravu, majetkoprávne vysporiadanie pozemkov, ako aj samotnú realizáciu investícií. Zlepšenie parametrov ciest II. a III. triedy môže zahŕňať obnovu povrchu ciest, zlepšenie šírkových parametrov ciest, zvýšenie bezpečnosti križovaní ciest, riešenie bodových závad, ako aj zvýšenie bezpečnosti chodcov a cyklistov na cestách. Opatrenie tiež zahŕňa výstavbu nových ciest II. a III. triedy v súlade s územným plánom Trenčianskeho samosprávneho kraja a s Regionálnou integrovanou územnou stratégiou Trenčianskeho kraja na roky 2014 - 2020, čo zahŕňa výstavbu nových úsekov, prípadne obchvatov miest a obcí na cestách II. a III. triedy.	
Sledovaný cieľ	• Zlepšenie technických parametrov ciest II. a III. triedy aspoň na úroveň priemeru v Trenčianskom samosprávnom kraji • Zvýšenie bezpečnosti na cestách II. a III. triedy • Výstavba nových ciest II. a III. triedy	
Potenciálni nositelia projektov	• Samosprávny kraj	
Cieľové skupiny	• Verejnosť • Motoristi	
Výber indikatívnych projektových zámerov	• Rekonštrukcia vybraných úsekov ciest II. triedy a III. triedy (napríklad II/511 Veľké Uherce – Skýcov, obnova technických parametrov cesty II/512, rekonštrukcia úsekov cesty č. II/516, rekonštrukcia úsekov cesty č. II/574, rekonštrukcia cesty č. II/592 Bánovce nad Bebravou – Nadlice, rekonštrukcia cesty č. II/593 hranica Trenčianskeho a Nitrianskeho samosprávneho kraja – Partizánske, rekonštrukcia ciest III. triedy Krásno – Turčianky, Ješkova Ves – Veľký Klíž, cesty III. triedy v obci Sebedražie, a pod.)	
Zodpovedné orgány a úlohy	Trenčiansky samosprávny kraj	Príprava projektov
	Riadiaci orgán IROP	Identifikácia možných zdrojov financovania z IROP Príprava výziev na financovanie projektov

7.1.6.2. Opatrenie I.2.2 Rozvoj miestnej cestnej infraštruktúry a cestných prepojení

Názov opatrenia	I.2.2 Rozvoj miestnej cestnej infraštruktúry a cestných prepojení	
Pilier/priorita	I. – Mobilita a prepojenosť regiónu / I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej infraštruktúry	
Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na rozvoj, modernizáciu a rekonštrukcie ciest v správe miest a obcí vo fáze projektovej prípravy aj samotnej realizácie investície s cieľom zlepšiť stav miestnych komunikácií z hľadiska stavebno-technických parametrov a bezpečnosti premávky na miestnych komunikáciách. Opatrenie je tiež špecificky zamerané na budovanie nových napojení priemyselných parkov a areálov a zabezpečiť dostatočné prepravné kapacity pre potreby ich zásobovania tak, aby boli dopravné toky smerované mimo centrá miest a obcí, čo má prispieť k zníženiu zaťaženia existujúcich miestnych komunikácií nákladnou dopravou, zvýšiť bezpečnosť premávky v exponovaných miestach v blízkosti priemyselných parkov a areálov a znížiť emisie z nákladnej dopravy v centrách miest a obcí.	
Sledovaný cieľ	• Zlepšenie technických parametrov miestnych komunikácií • Zvýšenie bezpečnosti na miestnych komunikáciách • Vybudovanie nových napojení priemyselných parkov a areálov na cesty vyššej triedy • Presmerovanie nákladnej dopravy pre zásobovanie priemyselných parkov a areálov mimo centrá miest a obcí	
Potenciálni nositelia projektov	• Mestá a obce • Podniky v regióne	
Cieľové skupiny	• Verejnosť • Motoristi • Zamestnávateľia v priemyselných parkoch a areáloch	
Výber indikatívnych projektových zámerov	• Vybudovanie prístupovej cesty k rekreačnému a obytnému územiu na podporu rozmachu priemyselného areálu v Novákoch • Výstavba prístupovej komunikácie do priemyselnej zóny v Dolných Vesteniciach • Prístupová komunikácia do priemyselnej zóny v Handlovej	
Zodpovedné orgány a úlohy	Mestá a obce	Príprava projektov

7.1.6.3. Opatrenie I.2.3 Zlepšenie a rozvoj železničnej infraštruktúry

Názov opatrenia	I.2.3 Zlepšenie a rozvoj železničnej infraštruktúry	
Pilier/priorita	I. – Mobilita a prepojenosť regiónu / I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej a železničnej infraštruktúry	
Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na zvýšenie využívania železničnej dopravy v regióne hornej Nitry ako aj jej využívanie ako spojenie s inými regiónmi. Opatrenia by mali viesť k zlepšeniu rozvoja železničnej infraštruktúry a k zvýšeniu konkurencieschopnosti železničnej dopravy voči iným módom dopravy. Rozvoj v oblasti osobnej železničnej dopravy by sa mal zameriavať na zlepšenie dostupnosti regiónu hornej Nitry prostredníctvom železnice formou zrýchlenia a zlepšenia frekvencie spojov. Opatrenie je ďalej zamerané na riešenie nových možností využitia existujúcej železničnej infraštruktúry, predovšetkým v areáloch baní, ktorá pri utlmovaní banskej činnosti bude k dispozícii pre nové využitie, ako napríklad pre rozvoj ekonomických sektorov a priemyslu vyžadujúcich takúto infraštruktúru.	
Sledovaný cieľ	• Modernizácia železničných tratí v regióne (zlepšenie parametrov trate) • Zlepšenie dostupnosti ekonomických centier prostredníctvom železničnej dopravy (Trenčín, Nitra, Bratislava) • Nové udržateľné ekonomické využitie železničnej infraštruktúry v priemyselných areáloch	
Potenciálni nositelia projektov	• Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky • Železnice Slovenskej republiky • Prevádzkovatelia osobnej železničnej dopravy • HBP • Slovenské elektrárne	
Cieľové skupiny	• Verejnosť • Podniky v regióne	
Výber indikatívnych projektových zámerov	• Využitie existujúcej železničnej infraštruktúry v priemyselných parkoch pre nové výroby • Optimalizácia železničnej trate Prievidza - Jelšovce, 1. a 2. Etapa (podľa: https://www.mfsr.sk/files/archiv/68/Hodnotenie_PD_JE_201111.pdf) • Obnova pravidelnej železničnej dopravy na trati Prievidza - Nitrianske Pravno a vybudovanie novej zastávky Prievidza priemyselná zóna	
Zodpovedné orgány a úlohy	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky/ Železnice Slovenskej republiky	Identifikácia potenciálnych projektov
		Spracovanie štúdií uskutočniteľnosti
		Projektová príprava
		Identifikácia dodatočných zdrojov financovania
		Samotná realizácia projektov

Ministerstvo financií Slovenskej republiky

Identifikácia a pridelenie dodatočných zdrojov financovania (na financovanie menších projektov, ktoré nemôžu byť financované z EŠIF)

Riadiaci orgán OPII

Zabezpečenie financovania zo zostávajúcich zdrojov OPII podľa potreby

7.1.7. Priorita I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti

Diaľničnou sieťou sa rozumejú diaľnice a rýchlostné cesty. Táto priorita zahŕňa aj cesty I. triedy, nakoľko tieto tiež predstavujú tzv. „chrbticovú“ cestnú sieť, ktorá okrem funkcie miestnej obsluhy územia a tranzitu plní aj funkciu napojenia na sieť diaľnic a rýchlostných ciest. Regiónom hornej Nitry prechádzajú cesty I. triedy I/9 (v minulosti súčasť cesty I/50), ktorá spája Drietomu so Žiarom nad Hronom a I/64, ktorá spája Komárno a Žilinu. V koridore cesty I/9 je zároveň vedená Európska cesta E572. Cesta I/9 zároveň zabezpečuje napojenie regiónu na diaľnicu D1 pri Trenčíne a rýchlostnú cestu R1 pri Žiari nad Hronom. Cesta I/64 predstavuje alternatívne napojenie na rýchlostnú cestu R1 pri Nitre, a taktiež v budúcnosti napojenie na severnú časť diaľnice D1.

V súčasnosti nie je v regióne hornej Nitry dokončený žiadny úsek rýchlostnej cesty. Priamo cez región je plánovaná rýchlostná cesta R2. Momentálne je v západnej časti rýchlostnej cesty R2 v užívaní len jeden úsek v polovičnom profile, Ruskovce-Pravotice (obchvat Bánoviec nad Bebravou), a takisto v polovičnom profile obchvat Žiaru nad Hronom. Z mesta Prievidza je dostupnosť na súvislú sieť diaľnic a rýchlostných ciest nasledovná:

- V smere na Trenčín – diaľnica D1 – 65 km, približne 1 hodina
- V smere na Žiar nad Hronom – rýchlostná cesta R1 – 38 km, približne 40 minút
- V smere na Nitru – rýchlostná cesta R1 – 80 km, približne 1 hodina, 20 minút

Z pohľadu dostupnosti na sieť diaľnic a rýchlostných ciest patrí región k podpriemerným, nie však k najhorším regiónom na Slovensku. Zaostáva však za okolitými regiónmi v Trenčianskom a Nitrianskom kraji. Z hľadiska dostupnosti regiónu je potrebné preto do budúcnosti ďalej pripravovať výstavbu rýchlostných ciest, pričom prioritizácia úsekov a parametre by mali vychádzať z príslušných štúdií realizovateľnosti a mali by zohľadniť v maximálnej miere možnosti optimalizácie technického riešenia za účelom riešenia väčšieho počtu úzkych miest. Čo sa týka prípravného procesu, najďalej v príprave sú úseky rýchlostnej cesty R2 začínajúce od križovatky s diaľnicou D1 po Ruskovce, ktoré sú v procese prípravy a vypracovania dokumentácie pre stavebné povolenie. Stav prípravy jednotlivých úsekov je nasledovný:¹¹

Úsek	Dĺžka	Stav prípravy	Odhadovaný termín výstavby	Odhadované náklady ¹²
<i>Rýchlostná cesta R2</i>				
Križovatka D1 - Trenčianska Turná	6,5 km	Prebieha pripomienkovanie dokumentácie pre stavebné povolenie	po 2028	143 mil. EUR

¹¹ <https://www.ndsas.sk/stavby/priprava-stavieb>

¹² Údaje poskytnuté NDS, a.s.

Trenčianska Turná - Mníchova Lehota	2,5 km	Prebieha pripomienkovanie dokumentácie pre stavebné povolenie	po 2028	58,9 mil. EUR
Mníchova Lehota - Ruskovce	15,98 km	Spracováva sa dokumentácia pre stavebné povolenie a Správa EIA a prípravné posúdenie EIA	po 2028	276,2 mil. EUR
Pravotice - Dolné Vestenice	11,54 km	Proces projektovej prípravy na úrovni územného rozhodnutia. Ďalší postup na základe výsledkov vypracovanej štúdie realizovateľnosti	po 2028	235,2 mil. EUR
Dolné Vestenice - Nováky	9,56 km	Proces prípravy na úrovni územného rozhodnutia, vydaný rozsah hodnotenia EIA	po 2028	111,8 mil. EUR
Nováky - Žiar nad Hronom	49,00 km	Proces prípravy a vypracovania porovnávacej technickej štúdie R1/R3	po 2028	662 mil. EUR

Z vyššie uvedenej tabuľky vyplýva, že celkové investičné náklady na dobudovanie západnej časti R2 medzi križovatkou s D1 a Žiarom nad Hronom sú odhadované na 1,487 mld. EUR. Na dobudovanie len úsekov medzi križovatkou s D1 a Novákmi sú odhadované celkové investičné náklady na 825,1 mil. EUR. Z hľadiska umiestnenia a lokálnej obslužnosti sú pre región hornej Nitry dôležité úseky, ktoré sú priamo umiestnené v regióne, teda hlavne úseky Pravotice - Dolné Vestenice a Dolné Vestenice – Nováky, avšak z pohľadu celkovej dostupnosti na diaľničnú sieť sú dôležité aj úseky mimo regiónu hornej Nitry, ktoré zabezpečia napojenie regiónu na sieť diaľnic a rýchlostných ciest. Priorizácia jednotlivých úsekov bude závisieť od výsledkov štúdií realizovateľnosti bude rešpektovaná aj priorizácia, ktorá bola schválená na rokovaní vlády SR 16. septembra 2020, resp. jej aktualizácie. Pre zabezpečenie dostupnosti na diaľničnú sieť je dôležitá aj kvalita ciest I. triedy. V regióne hornej Nitry je podľa Prehľadu stavu ciest¹³ vypracovanom Slovenskou správou ciest 95 km ciest I. triedy v okrese Prievidza, resp. 21 km ciest I. triedy v okrese Partizánske. Podľa hodnotenia ich stavu je v okrese Prievidza viac ako 29 % týchto ciest v stave „nevyhovujúci“ a „havarijný“. V okrese Partizánske je v tomto stave takmer 28 %. Nakoľko cesty I. triedy zabezpečujú napojenie regiónu hornej Nitry na sieť diaľnic a rýchlostných ciest, je dôležitá ich kvalita nielen priamo v regióne, ale aj v okolitých okresoch, hlavne v smeroch napojenia na diaľničnú sieť.

Ďalší rozvoj diaľničnej siete v regióne, ako aj modernizácia ciest I. triedy, ktoré napájajú región na diaľničnú sieť, má prispieť k zvýšeniu dostupnosti regiónu hornej Nitry na sieť diaľnic a rýchlostných ciest, ako aj zvýšiť bezpečnosť na cestách a odkloniť tranzitnú dopravu od miest a obcí. Rozvoj diaľničnej siete má vychádzať zo štúdií realizovateľnosti pre jednotlivé úseky a zohľadniť v maximálnej miere možnosti optimalizácie technického riešenia.

Prehľad navrhovaných opatrení a sledovaných cieľov v rámci *Priority I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti* je uvedený v nasledovnej tabuľke:

Opatrenie	Východiská	Cieľ
-----------	------------	------

¹³ Prehľad stavu ciest I., II. a III. triedy - stav na základe prehľadov vykonávaných správcom ciest k 6/2021, Slovenská správa ciest

I.3.1 Rozvoj rýchlostných ciest a ciest I. triedy v regióne	• V regióne hornej Nitry nie je momentálne postavená žiadna súčasť diaľnic a rýchlostných ciest súvislo pripojená na sieť diaľnic a rýchlostných ciest • Dostupnosť na najbližšie súvislé diaľnice a rýchlostné cesty sa podľa smeru pohybuje od 40 do 80 minút	• Zvýšenie dostupnosti regiónu na sieť diaľnic a rýchlostných ciest • Podpora projektovej prípravy výstavby rýchlostných ciest a ciest I. triedy v regióne • Hľadanie vhodných zdrojov financovania výstavby rýchlostných ciest v regióne
I.3.2 Rekonštrukcie ciest I. triedy v regióne	• Vysoký podiel ciest I. triedy v okresoch Prievidza a Partizánske, ako aj v okresoch, ktoré zabezpečujú napojenie regiónu horná Nitra na sieť diaľnic a rýchlostných ciest, je v nevyhovujúcom, prípadne havarijnom stave • Na cestách I. triedy sú bodové závady, chýbajú obchvaty miest a obcí	• Zlepšenie technických parametrov ciest I. triedy • Zvýšenie bezpečnosti na cestách I. triedy • Presmerovanie tranzitnej dopravy mimo centrál miest a obcí • Zlepšenie kvality ovzdušia v mestách a obciach

7.1.7.1. Opatrenie I.3.1 Rozvoj rýchlostných ciest a ciest I. triedy v regióne

Názov opatrenia	I.3.1 Rozvoj rýchlostných ciest a ciest I. triedy v regióne
Pilier/priorita	I. – Mobilita a prepojenosť regiónu / I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti
Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na podporu ďalšej projektovej prípravy a výstavby rýchlostnej cesty R2 v regióne na základe výsledkov štúdií realizovateľnosti a v súlade so strategickými dokumentami (Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030, plány udržateľnej mobility, plán dopravnej obslužnosti, dopravné modely, a pod.), s cieľom skrátiť časť dojazdu z regiónu horná Nitra na diaľničnú sieť. Opatrenie má tiež prispieť k zvýšeniu bezpečnosti na cestách, plynulosti cestnej premávky a odkloneniu tranzitnej dopravy mimo centier miest a obcí. V prepojení na ďalšie opatrenia má taktiež prispieť k ekonomickému rozvoju regiónu, predovšetkým so zameraním na logisticky náročné odvetvia. Čiastkovým cieľom opatrenia je tiež hľadať nové možnosti financovania a modelov výstavby rýchlostných ciest v regióne vzhľadom na obmedzené možnosti financovania z fondov EÚ a zo štátneho rozpočtu.
Sledovaný cieľ	• Zvýšenie dostupnosti regiónu na sieť diaľnic a rýchlostných ciest • Podpora projektovej prípravy výstavby rýchlostných ciest v regióne • Hľadanie vhodných zdrojov financovania výstavby rýchlostných ciest v regióne

	Podpora prípravy a výstavby ciest I. triedy	
Potenciálni nositelia projektov	- Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky - Národná diaľničná spoločnosť	
Cieľové skupiny	- Verejnosť - Motoristi	
Výber indikatívnych projektových zámerov	Prípravné práce a výstavba úsekov rýchlostnej cesty R2	
Zodpovedné orgány a úlohy	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky/ Národná diaľničná spoločnosť	Spracovanie, resp. aktualizácia štúdií uskutočniteľnosti na jednotlivé úseky Projektová príprava
	Ministerstvo financií Slovenskej republiky	Identifikácia a pridelenie dostatočných zdrojov financovania
	Riadiaci orgán OPII	Zabezpečenie financovania zo zostávajúcich zdrojov OPII podľa potreby

7.1.7.2. Opatrenie I.3.2 Rekonštrukcie ciest I. triedy v regióne

Názov opatrenia	I.3.2 Rekonštrukcie ciest I. triedy v regióne	
Pilier/priorita	I. – Mobilita a prepojenosť regiónu / I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti	
Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na investície do rekonštrukcie ciest I. triedy v regióne hornej Nitry a v priľahlých okresoch s cieľom zlepšiť stavebno-technický stav ciest a bezpečnosť premávky na cestách a podporiť tak dostupnosť na diaľničnú sieť, a tiež mobilitu pracovnej sily v rámci regiónu. Opatrenie zahŕňa projektovú prípravu, ako aj samotnú realizáciu investícií. Zlepšenie parametrov ciest I. triedy môže zahŕňať obnovu povrchu ciest, zlepšenie šírkových parametrov ciest, zvýšenie bezpečnosti križovaní ciest, riešenie bodových závad, ako aj zvýšenie bezpečnosti chodcov a cyklistov na cestách.	
Sledovaný cieľ	- Zlepšenie technických parametrov ciest I. triedy - Zvýšenie bezpečnosti na cestách I. triedy - Presmerovanie tranzitnej dopravy mimo centrál miest a obcí	
Potenciálni nositelia projektov	- Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky - Slovenská správa ciest	
Cieľové skupiny	Verejnosť	

	Motoristi	
Výber indikatívnych projektových zámerov	- Modernizácia cesty I/9 v úseku Chocholná - Mníchova Lehota - Modernizácia cesty I/9 Handlová - hranica kraja TN/BBCesta I/64 - Obchvat mesta Prievidze I. etapa, 2. Stavba - Cesta I/64 - Obchvat mesta Prievidza II. Etapa - Realizácia navrhovaných opatrení Štúdie realizovateľnosti I/64 Žilina - Topoľčany	
Zodpovedné orgány a úlohy	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky/ Slovenská správa ciest	Projektová príprava Identifikácia dodatočných zdrojov financovania
	Ministerstvo financií Slovenskej republiky	Identifikácia a pridelenie dostatočných zdrojov financovania
	Riadiaci orgán OPII	Zabezpečenie financovania zo zostávajúcich zdrojov OPII podľa potreby

7.1.8. Priorita I.4 Rozvoj ostatnej infraštruktúry

Pod rozvojom ostatnej infraštruktúry sa rozumie rozvoj a ďalšie využitie dopravy v regióne, rozvoj leteckej infraštruktúry pre potreby miestnych podnikov, rozvoj cestovného ruchu a športových a rekreačných aktivít, a tiež rozvoj infraštruktúry vysokorychlostných telekomunikačných sietí.

Letecká infraštruktúra v regióne hornej Nitry predstavuje predovšetkým verejné medzinárodné letisko v Prievidzi, ktoré je prevádzkované Aeroklubom Prievidza. Letisko je využívané predovšetkým na športové a rekreačné účely a nepravidelnú leteckú dopravu. V roku 2018 bola realizovaná modernizácia vzletovej a pristávacej dráhy, ktorá bola vyasfaltovaná. V rámci transformácie sa tým vytvára možnosť na ďalší rozvoj letiska, ktoré by mohol v budúcnosti slúžiť pre potreby rozvoja cestovného ruchu v regióne, ako aj pre potreby miestnych podnikov.

Región hornej Nitry je pokrytý 4G mobilným internetom všetkými veľkými telekomunikačnými operátormi. Rýchlosť mobilného internetu je väčšinou do 75 Mbit/s, vyššou rýchlosťou je pokryté len mesto Prievidza, aj to len jedným operátorom, a to do rýchlosti 225 Mbit/s. Rýchlym pevným internetom s rýchlosťou do 20 Mbit/s je pokrytá väčšina miest a obcí v regióne, super rýchlym internetom s rýchlosťou do 300 Mbit/s však nie sú kompletne pokryté ani najväčšie mestá regiónu¹⁴. Transformácia regiónu vytvára príležitosť využiť vybrané časti miest v regióne pre testovanie nových technológií vysokorychlostných telekomunikačných sietí.

Opatrenie	Východiská	Cieľ
I.4.1 Rozvoj leteckej infraštruktúry	V regióne sa nachádza verejné medzinárodné letisko Prievidza a niekoľko ďalších malých letísk využívaných hlavne na športové a rekreačné účely	- Ďalší rozvoj infraštruktúry letiska a jeho zázemia - Zvýšenie využívania letiska v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu a pre potreby miestnych podnikov

¹⁴ Mapy pokrytia siete a dosupnosti služieb telekomunikačných operátorov Slovak Telekom, Orange, O2 a 4ka

	Letisko Prievidza prešlo modernizáciou dráhy, primárne je ale využívané na športové a rekreačné účely	
I.4.2 Rozvoj infraštruktúry vysokorýchlostných telekomunikačných sietí	- Rýchlosť mobilného internetu je väčšinou do 75 Mbit/s, vyššou rýchlosťou je pokryté len mesto Prievidza - Super rýchlym pevným internetom s rýchlosťou do 300 Mbit/s nie sú kompletne pokryté ani najväčšie mestá regiónu	- Zvýšenie dostupnosti k fixným a mobilným vysokorýchlostným telekomunikačným sieťam - Zvýšenie využívania fixných a mobilných vysokorýchlostných sietí - Vytvorenie predpokladov pre rozvoj investícií v oblastiach vyžadujúcich vysokorýchlostné telekomunikačné siete

7.1.8.1. Opatrenie I.4.1 Rozvoj leteckej infraštruktúry

Názov opatrenia	I.4.1 Rozvoj leteckej infraštruktúry
Pilier/priorita	I. – Mobilita a prepojenosť regiónu / I.4 Rozvoj ostatnej infraštruktúry
Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na rozvoj leteckej infraštruktúry a leteckej dopravy v regióne, ktorej rozvoj má podporiť cestovný ruch, predovšetkým v súvislosti s kúpeľníctvom v meste Bojnice, ale taktiež má podporiť ďalší rozvoj rekreačného a športového lietania, ako voľnočasových aktivít súvisiacich s kvalitou života v regióne. Rozvoj leteckej infraštruktúry má prispieť taktiež k ďalšiemu rozvoju nových ekonomických sektorov investícií, vďaka blízkosti letiska v Prievidzi k priemyselnému parku. Opatrenia pre rozvoj leteckej infraštruktúry by mali byť zamerané na rozvoj zázemia letiska tak, aby dokázalo prispievať k podpore rozvoja cestovného ruchu a potenciálnych investícií.
Sledovaný cieľ	- Ďalší rozvoj infraštruktúry letiska a jeho zázemia - Zvýšenie využívania letiska v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu a pre potreby miestnych podnikov
Potenciálni nositelia projektov	- Aeroklub Prievidza - Prevádzkovatelia letísk - Podniky v regióne
Cieľové skupiny	- Verejnosť - Návštevníci regiónu - Podniky v regióne

Výber indikatívnych projektových zámerov	Výstavba prevádzkovej budovy Letiska Prievidza	
Zodpovedné orgány a úlohy	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	Poskytnúť súčinnosť pri identifikácii možných zdrojov financovania v prípade potreby

7.1.8.2. Opatrenie I.4.2 Rozvoj infraštruktúry vysokorýchlostných telekomunikačných sietí

Názov opatrenia	I.4.2 Rozvoj infraštruktúry vysokorýchlostných telekomunikačných sietí	
Pilier/priorita	I. – Mobilita a prepojenosť regiónu / I.4 Rozvoj ostatnej infraštruktúry	
Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na rozvoj fixných a mobilných vysokorýchlostných širokopásmových telekomunikačných sietí v regióne hornej Nitry. Opatrenie má prispieť nielen k zvýšeniu dostupnosti vysokorýchlostného internetu pre obyvateľstvo, ale má prispieť aj k vytvoreniu infraštruktúry potrebnej pre rozvoj nových sektorov ekonomiky, ktoré si vyžadujú kvalitnú a vysokorýchlostnú telekomunikačnú infraštruktúru. Opatrenie je tak zamerané nielen na zvyšovanie kvality života, ale aj na vytvorenie predpokladov pre nové formy práce, rozvoj inovácií, digitálnej ekonomiky a investícií v oblasti tzv. Industry 5.0¹⁵. Opatrenie bude realizované v súlade s Národným plánom širokopásmového pripojenia.	
Sledovaný cieľ	- Zvýšenie dostupnosti k fixným a mobilným vysokorýchlostným telekomunikačným sieťam - Zvýšenie využívania fixných a mobilných vysokorýchlostných sietí - Vytvorenie predpokladov pre rozvoj investícií v oblastiach vyžadujúcich vysokorýchlostné telekomunikačné siete	
Potenciálni nositelia projektov	- Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky - Telekomunikační operátori - Mestá a obce	
Cieľové skupiny	- Verejnosť - Podniky v regióne	
Výber indikatívnych projektových zámerov	Zatiaľ neboli predložené indikatívne projektové zámery	
Zodpovedné orgány a úlohy	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky/ MIRRI	Identifikácia možných zdrojov financovania v prípade potreby

¹⁵ Zdroj: <https://eraportal.sk/aktuality/sprava-ek-priemysel-5-0-na-cestu-k-udrzatelnejsemu-odolnejsemu-a-na-cloveka-zameranemu-priemyslu/>

7.2. Pilier II. – Ekonomika, podnikanie a inovácie

7.2.1. Zdôvodnenie piliera a jeho prínos

Transformácia regiónu vyplývajúca z postupného útlmu ťažby uhlia a výroby energií z uhlia bude znamenať útlm ekonomickej činnosti a zamestnanosti v týchto odvetviach a bude si vyžadovať preorientovanie regionálnej ekonomiky na nové odvetvia, prípadne ďalší rozvoj už etablovaných odvetví. Pilier zameraný na podporu ekonomickej transformácie je preto najvýznamnejší zo všetkých štyroch pilierov Akčného plánu. Zatiaľ čo ostatné piliere sú zamerané na zlepšovanie podmienok pre rozvoj ekonomiky (infraštruktúra, vzdelávanie), prípadne na zvyšovanie atraktivity regiónu a kvality života, ekonomický pilier je zameraný priamo na zabezpečenie budúcnosti regiónu z pohľadu zamestnanosti, ekonomických aktivít ľudí v regióne a nové sektory a odvetvia, na ktorých bude región stavať po ukončení ťažby uhlia.

Budúca ekonomika regiónu hornej Nitry by mala byť vyvážená z pohľadu štruktúry podnikateľských aktivít a zamestnanosti. V regióne sa už dnes etablojú významní veľkí zamestnávateľia, ktorí môžu v budúcnosti nahradiť zaniknuté pracovné miesta v ťažobnom priemysle, zároveň by však mal byť podporovaný aj rozvoj malého a stredného podnikania a rozvoj inovácií a odvetví s vyššou pridanou hodnotou, aj v súvislosti s očakávanými štrukturálnymi zmenami v priemysle vyplývajúcimi z automatizácie a nástupu Industry 5.0.

Región hornej Nitry netrpí v súčasnosti vysokou nezamestnanosťou. Miera evidovanej nezamestnanosti ku koncu júna 2020 bola v okrese Prievidza 6,99% a v okrese Partizánske 6,27%, v oboch prípadoch pod priemerom za celé Slovensko (7,4%)¹⁶. Postupné utlmovanie banskej činnosti však bude viesť k nárastu nezamestnanosti, k čomu môže prispieť aj ekonomická konjunktúra. Problémom regiónu je však odliv obyvateľov a starnutie obyvateľstva.

Prínosom piliera Ekonomika, podnikanie a inovácie tak nemá byť len riešiť vzniknutú nezamestnanosť súvisiacu s ukončovaním ťažby uhlia, ale predovšetkým vytvorenie podmienok pre tvorbu nových pracovných miest v nových odvetviach, ktoré zabezpečia atraktivitu regiónu najmä pre mladú generáciu, aby z regiónu neodchádzala. Zároveň má napomôcť rozvoju nových ekonomických aktivít, nakoľko aj vzhľadom na vekovú štruktúru zamestnancov v ťažobnom priemysle v regióne sa dá predpokladať, že s postupným útlmom ťažby bude významný počet týchto zamestnancov odchádzať do dôchodku, prípadne predčasného dôchodku.

7.2.2. Východisková situácia

Ekonomika hornej Nitry je v súčasnosti diverzifikovaná. V okrese Prievidza je zastúpený okrem ťažobného priemyslu a energetiky taktiež strojársky priemysel, chemický priemysel, stavebníctvo, gumárstvo, potravinárstvo a zbrojársky priemysel. Okrem toho je v okrese rozvinutý aj cestovný ruch, predovšetkým orientovaný na kúpeľníctvo v meste Bojnice. V okrese Partizánske je priemysel zameraný predovšetkým na obuvníctvo a kožiarsky priemysel, ale taktiež na nábytkárstvo. Spoločnosť HBP a jej pridružené spoločnosti sú naďalej najväčším zamestnávateľom v regióne hornej Nitry. V závislosti od zdroja je uvádzaný počet zamestnancov od 3 000 do 4 000¹⁷. Ďalšie pracovné miesta sú naviazané na banské činnosti v odberateľsko-dodávateľskom reťazci, napríklad vo výrobe energie z hnedého uhlia. Medzi ďalšie veľké podniky v regióne patria napríklad Fortisch, GeWis Slovakia, Brose, Nestlé, Honeywell, Rialto, Contitech (Continental), SaarGummi, Vegum a Slovaktual, ktoré zamestnávajú kumulovane okolo 9 000 zamestnancov. Napriek diverzifikácii ekonomiky v regióne do rôznych sektorov priemyslu je výkonnosť ekonomiky z hľadiska pridanej hodnoty na obyvateľa pod

¹⁶ Mesačná štatistika o počte a štruktúre uchádzačov o zamestnanie, jún 2020, Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

¹⁷ Počet zamestnancov závisí od toho, či sú zarátané len pozície priamo v banských činnostiach alebo aj v dcérskych spoločnostiach súvisiacich s banskou činnosťou, resp. aj zamestnanci dcérskych spoločností mimo banských činností.

priemerom Slovenska. Na základe údajov Štatistického úradu Slovenskej republiky, pridaná hodnota v priemysle na obyvateľa bola v rokoch od 2009 do 2016 pod úrovňou slovenského priemeru. V roku 2016 bola pridaná hodnota v priemysle na obyvateľa v okrese Prievidza 2 427 EUR a v okrese Partizánske 1 762 EUR oproti slovenskému priemeru 2 767 EUR¹⁸.

Významným zdrojom zamestnanosti a ekonomickej aktivity sú tiež mikro, malé a stredné podniky. Z tohto pohľadu je región hornej Nitry v porovnaní s priemerom Slovenska podpriemerný. Počet registrovaných podnikov v regióne za posledných niekoľko rokov stúpa, avšak klesá počet živnostníkov a samostatne zárobkovo činných osôb¹⁹. Malé a stredné podniky na Slovensku, vrátane regiónu hornej Nitry majú nízky inovačný potenciál. Problémami MSP sú najmä nižšia produktivita, prístup k financovaniu a administratívna záťaž pri zakladaní a ďalšom rozvoji podnikania.

Región hornej Nitry je tiež pod priemerom Slovenska z hľadiska absorpcie finančnej pomoci z kohéznych a štrukturálnych fondov EÚ. V rokoch 2007-2015 bola celková suma regionálnych projektov z fondov EÚ 4,8 mld. EUR (mimo národných projektov), pričom v regióne hornej Nitry bola táto suma 144 mil. EUR. Okrem toho, hlavným prijímateľom pomoci je verejný sektor, čo značí aj nízku absorpciu fondov EÚ na strane súkromného sektora.

Ako bolo spomínané vyššie, z hľadiska nezamestnanosti je región hornej Nitry pod priemerom miery evidovanej nezamestnanosti na Slovensku. Ku koncu júna 2020 bola v okrese Prievidza miera evidovanej nezamestnanosti 6,99% a v okrese Partizánske 6,27%, zatiaľ čo priemer na Slovensku bol 7,4%. Úroveň nezamestnanosti v regióne predstavuje dobrú východiskovú pozíciu pre transformáciu z uhoľnej ekonomiky, nakoľko vytvára priestor pre absorpciu nových uchádzačov na trhu práce, ktorí prídu o zamestnanie v banskom sektore a súvisiacich činnostiach. Podľa správy Slovenskej akadémie vied by nárazové ukončenie banskej činnosti mohlo spôsobiť nárast nezamestnanosti v okrese Prievidza na približne 8% až 10%, nakoľko sa počíta aj so znížením nepriamej zamestnanosti v naviazaných odvetviach.

Pri postupnom utlmovaní ťažby a aj na základe plánov významných podnikov v regióne je predpoklad, že trh práce by mal byť schopný vytvoriť dostatočné množstvo nových pracovných príležitostí pre udržanie zamestnanosti a ekonomickej aktivity v regióne.

7.2.3. Cieľová situácia

Rámcovým cieľom piliera Ekonomika, inovácie a podnikanie je zabezpečiť zamestnanosť a ekonomickú aktivitu v regióne po útlme ťažby hnedého uhlia a s ním spojených činností, a to rozvojom existujúcich sektorov ekonomiky v regióne, ako aj diverzifikáciou do nových sektorov. Cieľom je podporiť investície, ktoré vytvoria nové pracovné miesta v existujúcich a nových podnikoch a rozvojových projektoch zameraných na nové využitie hnedých parkov po banskej činnosti a po výrobe energie z hnedého uhlia, a taktiež podporiť zakladanie a rozvoj MSP a podporiť inovačný potenciál podnikov v regióne.

V cieľovej situácii sa bude v regióne hornej Nitry rozvíjať diverzifikovaná ekonomika v symbióze s ochranou životného prostredia, a s využitím historického zamerania regiónu, napríklad v oblasti energetiky, chemického, gumárenského a zbrojárskeho priemyslu. Ekonomika regiónu má zabezpečiť na jednej strane nové pracovné príležitosti pre zamestnancov ťažobného priemyslu, ktorí budú v čase utlmovania banskej činnosti stále v produktívnom veku, ale predovšetkým sa musí zamerať na rozvoj atraktívnych pracovných príležitostí pre mladú generáciu, ktorú je potrebné v regióne hornej Nitry udržať a znižovať emigráciu z regiónu a s tým súvisiaci trend starnutia obyvateľstva. Ekonomika regiónu bude taktiež reagovať na nové výzvy v priemysle, akými sú

¹⁸ Štatistický úrad Slovenskej republiky, DATAcube, prepočítané podľa tabuliek Priemyselné závody – vybrané ukazovatele podľa SK NACE Rev.2 [pm3002rr] http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_SK_WIN/pm3002rr/v_pm3002rr_00_00_00_sk a Prehľad stavu a pohybu obyvateľstva - SR-oblasť-kraj-okres, m-v [om7011rr] http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_DEM/om7011rr/v_om7011rr_00_00_00_sk

¹⁹ PODPORA UHOĽNÝCH REGIÓNOV V TRANSFORMÁCII – Sociálno-ekonomické analýzy pre podporu využívania EŠIF – Expertná štúdia Horná Nitra, Slovenská republika, Prognostický ústav, Slovenská akadémia vied, október 2018

automatizácia a inovácie výrobných procesov a zavádzanie princípov Industry 5.0, ktorých postupný nástup sa bude prekrývať s obdobím transformácie regiónu z ekonomiky založenej na ťažbe uhlia.

V oblasti podnikania a inovácií je potrebné zlepšiť technickú podporu v regióne a posilniť asistenciu pri zakladaní a rozvoji MSP, a taktiež asistenciu pri čerpaní podporných finančných nástrojov, či už fondov EÚ alebo národných fondov, čím sa zlepši absorpčná kapacita týchto fondov na strane súkromného sektora a zvýši inovačná aktivita podnikov.

Región hornej Nitry mal v minulosti silnú tradíciu aj v oblasti poľnohospodárstva. Tento sektor ekonomiky je možné tiež rozvíjať, najmä vzhľadom na potenciál využitia pozemkov HBP na poľnohospodársku činnosť, prípadne zameranie sa na rozvoj ekologického poľnohospodárstva v súvislosti s rozvojom udržateľného a obehového hospodárstva. Princípy obehového hospodárstva by sa mali uplatňovať aj v iných sektoroch ekonomiky, ako napríklad podpora lokálnej produkcie a spotreby, udržateľného odpadového či vodného hospodárstva a energetiky.

Región by tiež mal stavať na tradícii cestovného ruchu, predovšetkým v nadväznosti na kúpeľníctvo, s prepojením na banskú tradíciu a iné turistické a voľnočasové atrakcie v regióne. Turistický ruch v regióne je doplnkovým a sezónnym sektorom ekonomiky. Rozvoj cestovného ruchu je možné podporiť prostredníctvom zlepšenia marketingu regiónu, integráciou ponuky turistického ruchu a investíciami do infraštruktúry cestovného ruchu.

7.2.4. Prehľad priorít a opatrení

Pilier Ekonomika, podnikanie a inovácie pozostáva z piatich priorít, ktoré sa ďalej členia na opatrenia nasledovne:

- Priorita II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja
 - Opatrenie II.1.1 Rozvoj inovácií, výskumu a vývoja v nadväznosti na špecializáciu regiónu a nové sektory ekonomiky
 - Opatrenie II.1.2 Rozvoj inovácií, výskumu a vývoja v oblasti udržateľnej energetiky
- Priorita II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest
 - Opatrenie II.2.1 Rozvoj priamych investícií do tvorby nových diverzifikovaných a udržateľných pracovných miest
 - Opatrenie II.2.2 Rozvoj investícií do tvorby pracovných miest v hnedých parkoch
- Priorita II.3 Podpora rozvoja malého a stredného podnikania
 - Opatrenie II.3.1 Podpora zakladania a technická pomoc malým a stredným podnikom
 - Opatrenie II.3.2 Podpora rozvoja MSP
- Priorita II.4 Podpora rozvoja udržateľného poľnohospodárstva a obehového hospodárstva
 - Opatrenie II.4.1 Rozvoj podnikania v poľnohospodárstve a ekologického a obehového poľnohospodárstva
 - Opatrenie II.4.2 Rozvoj ostatných sektorov obehového hospodárstva
- Priorita II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu
 - Opatrenie II.5.1 Rozvoj cestovného ruchu v nadväznosti na tradíciu regiónu
 - Opatrenie II.5.2 Rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu v regióne

Priority a opatrenia v rámci piliera Ekonomika, podnikanie a inovácie sú bližšie popísané v nasledovných podkapitolách.

7.2.5. Priorita II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja

Priorita je zameraná na zvýšenie inovačnej aktivity podnikov v regióne s cieľom podporovať výskum a vývoj a činnosti s vyššou pridanou hodnotou. Slovensko má celkovo problém s inovačným potenciálom a podporou inovácií, výskumu a vývoja, pričom región hornej Nitry nie je výnimkou. Z hľadiska čerpania pomoci z fondov EÚ patrí oblasť výskumu a inovácií k dlhodobým problémovým oblastiam.

Jednou z problémových oblastí týkajúcich sa inovácií, výskumu a vývoja je obmedzená kapacita predovšetkým MSP v regióne pripraviť kvalitné inovatívne projekty, ktoré by sa mohli úspešne uchádzať o finančnú podporu, či už z národne riadených fondov EÚ zameraných na inovácie, ale aj z centrálne riadených dotačných programov EÚ, ako napríklad Horizont Európa. Väčšie spoločnosti v regióne hornej Nitry už dnes realizujú výskum a vývoj, pričom do budúcnosti plánujú výskumné aktivity ďalej rozširovať. Je však potrebné zapojiť do inovačných aktivít aj malé a stredné podniky a prepojiť ich tiež na vzdelávacie inštitúcie.

Podpora inovácií v regióne by mala byť v súlade s víziou transformácie regiónu z uhoľnej ekonomiky na nové sektory ekonomiky, zároveň by však mala stavať aj na historickej špecializácii regiónu, predovšetkým na tradíciu energetiky, kde sa ponúkajú príležitosti na výskum a vývoj vo viacerých oblastiach, ako sú napríklad obnoviteľné zdroje energie, smart distribučné siete elektriny, smart riešenia v oblasti energetickej efektívnosti, a podobne.

Opatrenie	Východiská	Cieľ
II.1.1 Rozvoj inovácií, výskumu a vývoja v nadväznosti na špecializáciu regiónu a nové sektory ekonomiky	- Inovačný potenciál miestnych podnikov je nízky, predovšetkým v malých a stredných podnikoch - Absorpčná schopnosť podnikov v regióne prijímať podpory z fondov EÚ je pod priemerom Slovenska - Výskum a vývoj v regióne pokrývajú v obmedzenej miere len väčšie podniky	- Zvýšiť inovačnú aktivitu MSP v regióne podporou inovatívnych projektov zameraných na špecializáciu regiónu ako aj na nové sektory ekonomiky - Rozšíriť výskumné a vývojové aktivity veľkých podnikov v regióne - Prepojiť inovačné aktivity MSP s veľkými podnikmi a vzdelávacími inštitúciami a vytvoriť tak inovačný ekosystém - Vývoj novej metódy materiálového zhodnotenia vedľajšieho energetického produktu z tepelnej elektrárne (Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka) Zlepšiť technickú podporu pre podniky pri príprave projektov výskumu a inovácií a pri žiadaní o financovanie z fondov EÚ
II.1.2 Rozvoj inovácií, výskumu a vývoja v oblasti udržateľnej energetiky	- Región má tradíciu v sektore energetiky od spustenia elektrárne v Novákoch v 50-tych rokoch 20. storočia - Región však nie je lídrom v obnoviteľných zdrojoch	- Zachovať a ďalej rozvíjať sektor energetiky v regióne ako jedného z pilierov ekonomickej transformácie - Rozvíjať výskum a vývoj v oblasti obnoviteľných zdrojov

energie a v inováciách
v energetike

energie, energetickej
efektívnosti, bezuhlíkovej
energetiky a smart riešení v
energetike

7.2.5.1. Opatrenie II.1.1 Rozvoj inovácií, výskumu a vývoja v nadväznosti na špecializáciu regiónu a nové sektory ekonomiky

Názov opatrenia	II.1.1 Rozvoj inovácií, výskumu a vývoja v nadväznosti na špecializáciu regiónu a nové sektory ekonomiky
Pilier/priorita	II. – Ekonomika, podnikanie a inovácie / II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja
Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na podporu inovácií, výskumu a vývoja vo veľkých podnikoch, ako aj na podporu inovačného potenciálu MSP. Inovačný potenciál môže byť stavaný na tradičnej ekonomickej špecializácii regiónu s využitím existujúcich kvalifikovaných pracovných síl a infraštruktúry (banské technológie, gumárstvo, chemický priemysel, zbrojársky priemysel), ako aj na nových diverzifikovaných sektoroch ekonomiky (automobilový priemysel, elektromobilita, iné alternatívne palivá) a na nových trendoch v oblasti priemyslu (robotizácia, automatizácia, Industry 5.0). Opatrenie by malo riešiť nielen samotnú podporu inovácií, výskumu a vývoja a zvýšenie inovačnej aktivity v regióne, ale aj technickú podporu pre zvyšovanie inovatívneho potenciálu MSP vo forme poradenstva pri príprave projektov a hľadaní zdrojov financovania a vytvorenie potrebnej podpornej infraštruktúry a inovačného ekosystému, prepájaním veľkých a malých podnikov, vzdelávacích a výskumných inštitúcií.
Sledovaný cieľ	• Zvýšiť inovačnú aktivitu MSP v regióne podporou inovatívnych projektov zameraných na špecializáciu regiónu ako aj na nové sektory ekonomiky • Rozšíriť výskumné a vývojové aktivity veľkých podnikov v regióne • Prepojiť inovačné aktivity MSP s veľkými podnikmi a vzdelávacími inštitúciami a vytvoriť tak inovačný ekosystém • Vývoj novej metódy materiálového zhodnotenia vedľajšieho energetického produktu z tepelnej elektrárne (Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka) • Zlepšiť technickú podporu pre podniky pri príprave projektov výskumu a inovácií a pri žiadaní o financovanie z fondov EÚ
Potenciálni nositelia projektov	• Malé a stredné podniky • Veľké podniky • Vzdelávacie inštitúcie • Výskumné inštitúcie
Cieľové skupiny	• Študenti • Kvalifikovaná pracovná sila

	Podniky v regióne	
Výber indikatívnych projektových zámerov	- Centrum vývoja podzemných technológií - Inovatívnu výrobu podvozkov a podvozkových podskupín pre nákladné a osobné koľajové vozidlá - Centrum vývoja a výroby jednorúčelových automatizovaných strojov pre gumársky a plastikársky priemysel - Vytvorenie oddelenia vývoja pre automobilový rozvoj - Výskum prírodného mikrobiálneho plynu v Hornonitrianskej kotline - Vývojové centrum so zameraním na vývoj tlmiacich komponentov hlavne pre automobilový priemysel - Projekt Baťovany 2.0 v Partizánskom - podpora inovácii prostredníctvom IT a technológií, podpora podnikania a pod.	
Zodpovedné orgány a úlohy	Riadiaci orgán OP Val a príslušné sprostredkovateľské orgány pre OP II ²⁰ (časť Výskum a inovácie – „Val“)	Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci OP II (časť Val) MH SR ako SO pre OP II dňa 13.2.2020 vyhlásilo výzvu OP II-MH/DP/2020/11.3-23 na podporu rozvoja podnikania MSP v rámci iniciatívy EK zameranej na transformáciu uhoľného regiónu horná Nitra, s alokáciou 18 mil. EUR. Výzva bola z dôvodu prekročenia alokácie uzavretá k 31. 10. 2020. Zároveň bola vyhlásená výzva s kódom OPVAI-MH/DP/2018/1.2.2-21, zameraná na podporu inteligentných inovácií v priemysle, do ktorej sa mohli zapojiť MSP ako aj veľké podniky pôsobiace v regióne hornej Nitry. Výzva bola uzavretá k 31. 12. 2020.

7.2.5.2. Opatrenie II.1.2 Rozvoj inovácií, výskumu a vývoja v oblasti udržateľnej energetiky

Názov opatrenia	II.1.2 Rozvoj inovácií, výskumu a vývoja v oblasti udržateľnej energetiky
Pilier/priorita	II. – Ekonomika, podnikanie a inovácie / II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja

²⁰ S účinnosťou od 13.12.2019 došlo na základe Rozhodnutia EK k zlúčeniu OP Val s OP II, pričom OP Val bol do OP II začlenený v celom rozsahu. Riadiacim orgánom OP II je MDV SR, sprostredkovateľskými orgánmi pre časť týkajúcu sa výskumu a inovácií (pôvodne OP Val) sú MŠVVŠ SR a MH SR.

Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na podporu projektov inovácií, výskumu a vývoja v energetike v nadväznosti na históriu tohto sektora v regióne hornej Nitry. Uhoľné regióny sú často úzko previazané s energetikou a viaceré uhoľné regióny v transformácii sa snažia stavať na histórii energetiky a existujúcej kvalifikovanej pracovnej sile (napríklad regióny Limburg v Holandsku alebo Lužice v Nemecku). Opatrenia sú zamerané na novú energetiku, teda riešenia v oblasti obnoviteľných a nízkouhlíkových zdrojov energie a znižovaní ich investičných a prevádzkových nákladov, inovatívne riešenia v oblasti energetickej efektívnosti, inteligentných energetických sietí, skladovania energií a distribuovaných lokálnych obnoviteľných zdrojov energie.	
Sledovaný cieľ	• Zachovať a ďalej rozvíjať sektor energetiky v regióne ako jedného z pilierov ekonomickej transformácie • Rozvíjať výskum a vývoj v oblasti obnoviteľných zdrojov energie, energetickej efektívnosti, bezuhlíkovej energetiky a smart riešení v energetike	
Potenciálni nositelia projektov	• Podniky v regióne • Energetické podniky • Vzdelávacie inštitúcie • Výskumné inštitúcie • Mestá a obce • Mimovládne neziskové organizácie	
Cieľové skupiny	• Spotrebitelia a samospotrebitelia energií • Výrobcovia energií • Študenti • Kvalifikovaná pracovná sila • Podniky v regióne	
Výber indikatívnych projektových zámerov	• Vybudovanie vývojového a výrobného centra na priemyselné batériové úložné systémy • Vybudovanie vývojového a výrobného centra pre AC nabíjacie stanice elektromobilov • Vývoj novej metódy materiálového zhodnotenia vedľajšieho energetického produktu z tepelnej elektrárne	
Zodpovedné orgány a úlohy	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky	Identifikácia možných zdrojov financovania v prípade potreby

7.2.6. Priorita II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest

Ako bolo spomínané vyššie, počet zamestnancov spoločností HBP sa pohybuje od 3 000 do 4 000²¹, v závislosti od toho, ktoré činnosti a dcérske spoločnosti sú do počtu zahrnuté. Ďalšie pracovné miesta sú naviazané na banské činnosti v odberateľsko-dodávateľskom reťazci, napríklad vo výrobe energie z hnedého uhlia, kde pracuje priamo v elektrárni Nováky približne 240 zamestnancov, s celkovým vplyvom na zamestnanosť aj mimo elektrárne vo výške 500 pracovných miest²².

Postupným ukončovaním ťažby uhlia a výroby elektriny a tepla z uhlia v regióne dôjde k zániku väčšiny pracovných miest v banskej činnosti, a časti pracovných miest v energetike (v závislosti od budúceho riešenia dodávok tepla a výroby elektriny v regióne). Priorita má preto za cieľ podporu tvorby nových udržateľných pracovných miest, a to v etablovaných podnikoch v regióne, ako aj v nových investíciách. Nové pracovné miesta by mali byť zamerané na jednej strane na zamestnateľnosť zamestnancov, ktorých pracovné miesta zaniknú v ťažobnom priemysle a nebudú ešte vo veku, v ktorom budú mať nárok na predčasný dôchodok, na druhej strane by mali byť zamerané tiež na mladú generáciu, ktorá bude vstupovať na trh práce už v procese transformácie regiónu z uhoľnej ekonomiky.

V súvislosti s podporou tvorby nových pracovných miest je potrebné zamerať sa aj na revitalizáciu tzv. hnedých parkov, teda priemyselných areálov, ktoré budú uvoľnené po ukončení banskej činnosti a čiastočne aj pri zmene výroby energií v regióne. V regióne hornej Nitry je momentálne nedostatok priemyselných parkov, ktoré by umožnili absorbovať väčšieho investora. Revitalizácia hnedých parkov by tak umožnila vytvoriť priestory pre nových investorov bez záberu dodatočnej pôdy, a zároveň potreby budovať nové inžinierske siete. Existujúce priemyselné areály HBP a ENO majú navyše vybudovanú aj železničnú infraštruktúru, ktorá by mohla byť využiteľná pre niektoré typy ťažšieho priemyslu.

Opatrenie	Východiská	Cieľ
II.2.1 Rozvoj priamych investícií do tvorby nových diverzifikovaných a udržateľných pracovných miest	- Pri postupnom utlmovaní ťažby hnedého uhlia môže zaniknúť do 4 000 pracovných miest v baniach a v závislosti od budúceho riešenia výroby energií v regióne do 500 pracovných miest v energetike - Nie všetci zamestnanci zo zaniknutých pracovných miest sa dostanú na trh práce, vzhľadom na to, že časť odíde do dôchodku alebo predčasného dôchodku - Viacere existujúce podniky v regióne indikujú nedostatok pracovnej sily	Tvorba nových pracovných miest mimo ťažobného priemyslu s cieľom vytvoriť pracovné príležitosti pre mladú generáciu a pre zamestnancov ťažobného priemyslu, ktorí vplyvom útlmu ťažby uhlia prídu o prácu
II.2.2 Rozvoj investícií do tvorby pracovných miest v hnedých parkoch	V regióne hornej Nitry je momentálne obmedzený priestor na umiestnenie	Zmapovanie potenciálu hnedých priemyselných parkov v regióne

²¹ Počet zamestnancov závisí od toho, či sú zarátané len pozície priamo v banských činnostiach alebo aj v dcérskych spoločnostiach súvisiacich s banskou činnosťou, resp. aj zamestnanci dcérskych spoločností mimo banských činností.

²² Slovenské elektrárne, a.s.

- väčších investícií v nových priemyselných parkoch
- Zároveň je v regióne viacero hnedých priemyselných parkov, ktoré ale nie sú zmapované z hľadiska dostupnej rozlohy, inžinierskych sietí, vlastníctva, a pod.
- Útlmom ťažby uhlia sa uvoľnia veľké priemyselné areály v priestoroch HBP a čiastočne aj v priestoroch ENO, ktoré môžu byť revitalizované a následne ďalej využívané
- Revitalizácia priemyselných areálov HBP a ENO pre ich ďalšie využitie
- Umiestňovanie nových investícií do revitalizovaných hnedých parkov a tvorby nových pracovných miest v hnedých parkoch

7.2.6.1. Opatrenie II.2.1 Rozvoj priamych investícií do tvorby nových diverzifikovaných a udržateľných pracovných miest

Názov opatrenia	II.2.1 Rozvoj priamych investícií do tvorby nových diverzifikovaných a udržateľných pracovných miest
Pilier/priorita	II. – Ekonomika, podnikanie a inovácie / II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest
Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na podporu tvorby nových pracovných miest v regióne hornej Nitry v existujúcich diverzifikovaných odvetviach, ako napríklad strojárstvo, gumárstvo, chemický priemysel, obuvníctvo, energetika, ako aj v potenciálnych nových odvetviach, s cieľom zabezpečiť plynulú absorpciu pracovných síl prichádzajúcich na trh práce ako výsledok postupného utlmovania ťažby uhlia. Zároveň má opatrenie podporiť tvorbu nových atraktívnych pracovných miest s cieľom udržať mladú generáciu v regióne hornej Nitry prostredníctvom dlhodobu udržateľných pracovných príležitostí.
Sledovaný cieľ	• Tvorba nových pracovných miest mimo ťažobného priemyslu s cieľom vytvoriť pracovné príležitosti pre mladú generáciu a pre zamestnancov ťažobného priemyslu, ktorí vplyvom útľmu ťažby uhlia prídu o prácu
Potenciálni nositelia projektov	• Podniky v regióne • Potenciálni noví investori
Cieľové skupiny	• Uchádzači o zamestnanie • Zamestnanci v ťažobnom priemysle • Študenti a absolventi
Výber indikatívnych projektových zámerov	• Moderná výroba špeciálnych produktov organickej chémie

- Vybudovanie priemyselného parku v meste Prievidza - Priemyselná zóna Prievidza – Západ II.
- Nová priemyselná zóna Handlová
- Výrobná prevádzka na spracovanie ovocia a zeleniny inovatívnym spôsobom procesom lyofilizácie a vákuového fritovania
- Nová výroba výrobkov z polypropylénových dosiek, resp. iných "plastových" materiálov
- Závod na výrobu a montáž energeticky nezávislých riešení z obnoviteľných zdrojov energií

Zodpovedné orgány a úlohy	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky	Podľa potreby, posudzovanie investičnej pomoci pre predložené projekty
	Riadiaci orgán OP LZ	Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci OP LZ Príprava výziev na financovanie projektov

7.2.6.2. Opatrenie II.2.2 Rozvoj investícií do tvorby pracovných miest v hnedých parkoch

Názov opatrenia	II.2.2 Rozvoj investícií do tvorby pracovných miest v hnedých parkoch	
Pilier/priorita	II. – Ekonomika, podnikanie a inovácie / II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	
Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na podporu revitalizácie existujúcich hnedých priemyselných parkov a areálov s cieľom ich nového ekonomického využitia ako alternatívy k záberu pôdy na výstavbu nových priemyselných parkov. Opatrenie je tiež zamerané na revitalizáciu priemyselných areálov, ktoré budú uvoľnené pri útlme banskej činnosti v priestoroch HBP a čiastočne aj v priestoroch ENO.	
Sledovaný cieľ	• Zmapovanie potenciálu hnedých priemyselných parkov v regióne • Revitalizácia priemyselných areálov HBP a ENO pre ich ďalšie využitie • Umiestňovanie nových investícií do revitalizovaných hnedých parkov a tvorba nových pracovných miest v hnedých parkoch	
Potenciálni nositelia projektov	• HBP • Slovenské elektrárne • Mestá a obce • Podniky v regióne • Potenciálni noví investori	

Cieľové skupiny	• Uchádzači o zamestnanie • Zamestnanci v ťažobnom priemysle • Študenti a absolventi	
Výber indikatívnych projektových zámerov	• Vybudovanie hnedého priemyselného parku v areáli Elektrárne Nováky (ENO) • Logistické centrum biomasy • Inovatívna výroba podvozkov železničných nákladných vagónov vrátane výskumu a vývoja • Vybudovanie plníčky prírodných stolových vôd • Rozšírenie chovu sumčeka afrického • Vybudovanie ovocného hospodárstva • Rozšírenie skleníkového hospodárstva • Závod na výrobu bioplastov	
Zodpovedné orgány a úlohy	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky	Podľa potreby, posudzovanie investičnej pomoci pre predložené projekty
	Riadiaci orgán OP ĽZ	Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci OP ĽZ Príprava výziev na financovanie projektov

7.2.7. Priorita II.3 Podpora rozvoja malého a stredného podnikania

Okrem veľkých investícií, ktoré môžu byť kľúčové z hľadiska udržania zamestnanosti v regióne po útlme ťažby uhlia je potrebné podporovať aj rozvoj malého a stredného podnikania, ktoré môže vytvárať nové pracovné miesta v širokej škále oblastí, v službách, v cestovnom ruchu, v nadväznosti na odberateľsko-dodávateľské reťazce veľkých podnikov, a tiež v oblastiach s vyššou pridanou hodnotou, vo výskume a vývoji a v inovatívnych odvetviach. Aktivita MSP v regióne je pod priemerom Slovenska, aj keď v posledných rokoch počet MSP narastá.

Pre začínajúcich podnikateľov v regióne je potrebné rozšíriť tiež technickú asistenciu pri zakladaní a ďalšom rozvoji podnikania, či už vo forme podnikateľských poradenských centier, podnikateľských inkubátorov alebo akcelerátorov. Malé a stredné podniky v regióne majú taktiež zníženú absorpčnú schopnosť fondov EÚ z dôvodu nedostatočných kapacít na prípravu projektov, prípadne z dôvodu nedostatku skúseností s prípravou projektov a s procesmi uchádzania sa o financovanie z fondov EÚ. Z tohto hľadiska sa preto priorita zameriava aj na zlepšenie technickej podpory pre malé a stredné podniky v oblasti rozbehu podnikania, ako aj v oblasti využívania rôznych zdrojov financovania.

Opatrenie	Východiská	Cieľ
II.3.1 Podpora zakladania a technická	• Malé a stredné podniky majú nízku absorpčnú schopnosť v čerpaní pomoci z fondov EÚ, z dôvodu nedostatočných	• Rozšírenie technickej asistencie pri zakladaní

pomoc malým a stredným podnikom	technických kapacít a skúseností s prípravou projektov Malé a stredné podniky v regióne indikujú potrebu väčšej asistencie pri rozbehu a rozvoji podnikania	podnikov a pri ich ďalšom rozvoji Zvýšenie informovanosti o možnostiach čerpania pomoci z fondov EÚ pre malé a stredné podniky a poskytovanie poradenstva pri príprave projektov pre čerpanie pomoci z fondov EÚ
II.3.2 Podpora rozvoja MSP	- Aktivita MSP je pod priemerom Slovenska, avšak počet MSP v posledných rokoch narastá - Ekonomické výsledky MSP v regióne sú však nad priemerom Slovenska - Zároveň však klesá počet fyzických osôb – podnikateľov a samostatne zárobkovo činných osôb	Rast aktivity MSP v regióne a tvorba nových pracovných miest v MSP s cieľom vytvoriť pracovné príležitosti predovšetkým pre mladú generáciu a pre zamestnancov ťažobného priemyslu, ktorí vplyvom útlmu ťažby uhlia prídu o prácu

7.2.7.1. Opatrenie II.3.1 Podpora zakladania a technická pomoc malým a stredným podnikom

Názov opatrenia	II.3.1 Podpora zakladania a technická pomoc malým a stredným podnikom	
Pilier/priorita	II. – Ekonomika, podnikanie a inovácie / II.3 Podpora rozvoja malého a stredného podnikania	
Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na rozširovanie a zlepšovanie podpory pre malé a stredné podniky a pre začínajúcich podnikateľov vo fáze rozbehu podnikania a jeho následnom rozvoji, napríklad vo forme konzultácii, poradenstva pri príprave podnikateľského plánu, poradenstva pri administratívnych úkonoch spojených s podnikaním, poradenstva v oblasti financovania podnikania, a pod. Opatrenie je tiež zamerané na zlepšenie informovanosti MSP v oblasti možností čerpania pomoci z fondov EÚ a poradenstva zameraného na procesy spojené s čerpaním pomoci z fondov EÚ a so spracovaním projektov zameraných na čerpanie pomoci z fondov EÚ.	
Sledovaný cieľ	- Rozšírenie technickej asistencie pri zakladaní podnikov a pri ich ďalšom rozvoji - Zvýšenie informovanosti o možnostiach čerpania pomoci z fondov EÚ pre malé a stredné podniky a poskytovanie poradenstva pri príprave projektov pre čerpanie pomoci z fondov EÚ	
Potenciálni nositelia projektov	- Mestá a obce - SBA	

	• SARIO • SIEA • Mimovládne neziskové organizácie
Cieľové skupiny	• Malé a stredné podniky • Začínajúci podnikatelia • Záujemcovia o podnikanie • Uchádzači o zamestnanie
Výber indikatívnych projektových zámerov	• Vybudovanie priestorov pre podporu začínajúcich alebo rastúcich podnikov a podnikateľov v Novákoch, Handlovej a Sebedraží • Projekt podpory pri zakladaní a úspešnom vedení podnikania pre začínajúcich podnikateľov • Projekt STODOLA - vybudovanie štruktúry inkubátora podnikania stredoškolskej a vysokoškolskej mládeže na hornej Nitre
Zodpovedné orgány a úlohy	Riadiace orgány a príslušné sprostredkovateľské orgány OP II a OP I'Z Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci OP II (časť Val) a OP I'Z V rámci OP II – časť Val v gescii MH SR sú poradenské aktivity realizované v rámci národných projektov (SIEA, SARIO a SBA).

7.2.7.2. Opatrenie II.3.2 Podpora rozvoja MSP

Názov opatrenia	II.3.2 Podpora rozvoja MSP
Pilier/priorita	II. – Ekonomika, podnikanie a inovácie / II.3 Podpora rozvoja malého a stredného podnikania
Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na podporu vytvárania nových pracovných miest v malých a stredných podnikoch a na podporu nových podnikateľských zámerov MSP v regióne, zameraných na zabezpečenie nových pracovných príležitostí s cieľom zabrániť rastu nezamestnanosti v súvislosti s ukončovaním banskej činnosti. Opatrenie je predovšetkým zamerané na podporu rozvoja malého a stredného podnikania v súlade s víziou transformácie regiónu horná Nitra v nových sektoroch ekonomiky, ako aj so zameraním na inovácie, výskum a vývoj, služby a činnosti s vyššou pridanou hodnotou.
Sledovaný cieľ	• Rast aktivity MSP v regióne a tvorba nových pracovných miest v MSP s cieľom vytvoriť pracovné príležitosti, predovšetkým pre mladú generáciu a pre zamestnancov ťažobného priemyslu, ktorí vplyvom útlmu ťažby uhlia prídu o prácu

Potenciálni nositelia projektov	• Mestá a obce • SBA • SARIO • SIEA • Mimovládne neziskové organizácie • Podniky v regióne	
Cieľové skupiny	• Malé a stredné podniky • Začínajúci podnikatelia	
Výber indikatívnych projektových zámerov	• Projekt podpory rozvoja malého a stredného podnikania za účelom vytvárania pracovných miest ako náhrada za útlm baníctva • Vývojová a komunikačná platforma pre malé a stredné podniky v meste Handlová • Hornonitriansky inovačný transformačný klaster na podporu rozvoja malého a stredného podnikania s inovatívnym potenciálom	
Zodpovedné orgány a úlohy	Riadiaci orgán OP a príslušné sprostredkovateľské orgány OP II	Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci OP II (časť Val) MH SR ako SO pre OP II dňa 13.2.2020 vyhlásilo výzvu OP II-MH/DP/2020/11.3-23 na podporu rozvoja podnikania MSP v rámci iniciatívy EK zameranej na transformáciu uhoľného regiónu horná Nitra, s alokáciou 18 mil. EUR. Výzva bola z dôvodu prekročenia alokácie uzavretá k 31. 10. 2020. Zároveň bola vyhlásená výzva s kódom OPVAI-MH/DP/2018/1.2.2-21, zameraná na podporu inteligentných inovácií v priemysle, do ktorej sa mohli zapojiť MSP ako aj veľké podniky pôsobiace v regióne hornej Nitry. Výzva bola uzavretá k 31. 12. 2020.

7.2.8. Priorita II.4 Podpora rozvoja udržateľného poľnohospodárstva a obehového hospodárstva

Udržateľné obehové hospodárstvo je súčasťou vízie definovanej v Stratégii environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030²³. Obehové hospodárstvo je založené na udržateľnom využívaní zdrojov v uzatvorenom cykle od ich získavania, použitia vo výrobe, distribúcii, spotrebe a následnom opätovnom využití materiálov. Jedným z konceptov obehového hospodárstva je aj využívanie lokálnych zdrojov ich naviazaním na lokálnu spotrebu.

V tejto súvislosti sa priorita zameriava na podporu lokálneho poľnohospodárstva a ďalších aspektov obehového hospodárstva, ako napríklad udržateľné odpadové hospodárstvo a vodné hospodárstvo.

Región hornej Nitry má tradíciu v oblasti poľnohospodárstva v rastlinnej aj živočíšnej výrobe. Región bol silný v oblasti chovu bravčového a hovädzieho dobytku a výrobkov z nich, ako mäso a mlieko. Bohatú tradíciu v regióne má tiež ovocinárstvo, najmä v oblasti Nitrianskeho Pravna a vo Vesteníckej doline. Hornonitriansky región má v porovnaní s väčšinou ostatných regiónov Slovenska výhodu v podobe dostupnej poľnohospodárskej pôdy, ktorá nie je tak roztrieštená a je pod veľkou kontrolou Slovenského pozemkového fondu²⁴. Podpora rozvoja podnikania v poľnohospodárstve by sa mala zameriavať predovšetkým na obehové a ekologické poľnohospodárstvo a na využitie pôdy, ktorá nie je využívaná z dôvodu banskej činnosti.

Podpora iných projektov obehového hospodárstva by mala byť zameraná na integráciu projektov priemyselnej výroby a odpadového alebo vodného hospodárstva, napríklad vo forme inovatívnych možností energetického využitia nevyužiteľného odpadu alebo využívania odpadových materiálov vo výrobe produktov. Súčasťou opatrení je tiež zvyšovanie informovanosti verejnosti o obehovom hospodárstve a udržateľnom rozvoji.

Opatrenie	Východiská	Cieľ
II.4.1 Rozvoj podnikania v poľnohospodárstve a ekologického a obehového poľnohospodárstva	- Región hornej Nitry má tradíciu v rastlinnej aj živočíšnej poľnohospodárskej výrobe - Pozemky v regióne sú menej roztrieštené, ako v iných regiónoch Slovenska - Existuje potenciál využitia pôdy, ktorá dnes nie je využívaná z dôvodu banskej činnosti - Existuje potenciál využívania banského tepla v poľnohospodárskej výrobe (napríklad skleníkové poľnohospodárstvo)	- Tvorba nových pracovných miest v oblasti obehového a ekologického poľnohospodárstva v regióne - Zvýšenie využívania nevyužívanej pôdy na nové poľnohospodárske činnosti - Sanácia a revitalizácia kontaminovanej pôdy v regióne
II.4.2 Rozvoj ostatných sektorov obehového hospodárstva	- Princípy obehového hospodárstva nie sú v regióne dostatočne uplatňované - Slovensko, ako aj región hornej Nitry, má nedostatky	Zvýšenie inovatívnych možností energetického využitia nevyužitelných odpadov, recyklácie

²³ Zelenšie Slovensko, Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030, September 2018

²⁴ PODPORA UHOĽNÝCH REGIÓNŮ V TRANSFORMÁCII – Sociálno-ekonomické analýzy pre podporu využívania EŠIF – Expertná štúdia Horná Nitra, Slovenská republika, Prognostický ústav, Slovenská akadémia vied, október 2018

v udržateľnom nakladaní
s odpadmi

a druhotného využívania
odpadov vo výrobnom procese

- Zvyšovanie informovanosti verejnosti v súvislosti s obehovým hospodárstvom

7.2.8.1. Opatrenie II.4.1 Rozvoj podnikania v poľnohospodárstve a ekologického a obehového poľnohospodárstva

Názov opatrenia	II.4.1 Rozvoj podnikania v poľnohospodárstve a ekologického a obehového poľnohospodárstva
Pilier/priorita	II. – Ekonomika, podnikanie a inovácie / II.4 Podpora rozvoja udržateľného poľnohospodárstva a obehového hospodárstva
Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na podporu tvorby nových pracovných miest v oblasti poľnohospodárstva, obzvlášť zameraných na ekologické poľnohospodárstvo. Cieľom je nadviazať na tradíciu poľnohospodárstva v regióne a rozvíjať princípy ekologického a obehového hospodárstva v poľnohospodárstve. Opatrenie je tiež zamerané na podporu projektov nového využitia nevyužívanej pôdy, ktorá môže byť využitá na rôzne poľnohospodárske účely, či už pre potreby potravinárstva alebo pestovania energetických plodín, a tiež na výskum a vývoj v poľnohospodárstve so zameraním na inovácie, odstraňovanie kontaminácie a ekologické poľnohospodárstvo. Vzhľadom na kontamináciu pôdy v regióne je opatrenie zamerané aj na rekultiváciu pôdy s cieľom umožniť budúce poľnohospodárske využitie.
Sledovaný cieľ	• Tvorba nových pracovných miest v oblasti obehového a ekologického poľnohospodárstva v regióne • Zvýšenie využívania nevyužívanej pôdy na nové poľnohospodárske činnosti • Sanácia a revitalizácia kontaminovanej pôdy v regióne
Potenciálni nositelia projektov	• Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky • Poľnohospodárske podniky • Malí farmári
Cieľové skupiny	• Spotrebitelia • Uchádzači o zamestnanie • Výskumné a vzdelávacie inštitúcie
Výber indikatívnych projektových zámerov	• Projekt na pestovanie bio ovocia-jablká, pestovanie kvetín a bylín • Výstavba salašu pre ovce s otvorenou farmou • Výstavba modernej maštale a dojárne • Vybudovanie ovocného hospodárstva v Novákoch

- Rozšírenie skleníkového hospodárstva v Novákoch a Handlovej
- Integrovaný projekt rastlinnej a živočíšnej výroby v mikroregióně Handlovskej doliny
- Rozšírenie chovu sumčeka afrického

Zodpovedné orgány a úlohy	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky	Identifikácia možných zdrojov financovania v prípade potreby
----------------------------------	--	--

7.2.8.2. Opatrenie II.4.2 Rozvoj ostatných sektorov obehového hospodárstva

Názov opatrenia	II.4.2 Rozvoj ostatných sektorov obehového hospodárstva	
Pilier/priorita	II. – Ekonomika, podnikanie a inovácie / II.4 Podpora rozvoja udržateľného poľnohospodárstva a obehového hospodárstva	
Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na podporu projektov obehového hospodárstva v rôznych odvetviach. Príkladom zavádzania princípov obehového hospodárstva sú projekty zamerané na druhotné využívanie odpadov, ktorého rôzne formy majú priniesť zníženie podielu skládkovaného odpadu v regióne. Ďalej to môžu byť oblasti obehového hospodárstva, ako podpora biznis symbiózy, podpora uzatvorených cyklov výroby a spotreby, podpora ekodizajnu a udržateľnej výroby Podporou projektov zameraných na obehové hospodárstvo sa zároveň podporí tvorba nových pracovných miest v regióne a integrujú sa ciele Akčného plánu zamerané na zamestnanosť, životné prostredie a udržateľné hospodárstvo. Opatrenie má za cieľ tiež podporiť zvýšenie informovanosti a povedomia verejnosti v oblasti obehového hospodárstva, trvalo udržateľného rozvoja, ako aj sebestačnej regionálnej ekonomiky založenej na lokálnej produkcii a spotrebe.	
Sledovaný cieľ	• Zvýšenie predchádzania vzniku odpadov, recyklácie a druhotného využívania odpadov vo výrobnom procese • Zvyšovanie informovanosti verejnosti v súvislosti s obehovým hospodárstvom	
Potenciálni nositelia projektov	• Podniky v regióne • Noví investori • Mestá a obce • Mimovládne neziskové organizácie	
Cieľové skupiny	• Verejnosť • Uchádzači o zamestnanie • Kvalifikovaná pracovná sila	
Výber indikatívnych projektových zámerov	• Vývoj novej metódy materiálového zhodnotenia vedľajšieho energetického produktu z tepelnej elektrárne	

- Nákup zberného vozidla komunálneho odpadu pre celý región
- Centrum spracovania zmesového komunálneho odpadu

Zodpovedné orgány a úlohy	Mestá a obce	Príprava projektov
	Riadiace orgány OP a príslušné sprostredkovateľské orgány OP II a OP KŽP (s výnimkou podpory energetického zhodnocovania odpadov)	Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci OP II (časť VaI) a OP KŽP Podpora MH SR prostredníctvom OP II nie je špecificky zameraná na podporu projektov obehového hospodárstva, zároveň však v rámci podpory zavádzania inovácií bol vytvorený priestor na zavádzanie princípov obehového hospodárstva do výrobných procesov daného podniku.

7.2.9. Priorita II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu

Región hornej Nitry má potenciál na ďalší rozvoj turizmu ako doplnkového sektora v rámci ekonomickej transformácie. Atrakcie cestovného ruchu sú koncentrované hlavne v okrese Prievidza, predovšetkým v súvislosti s kúpeľníctvom v meste Bojnice. Spolu s kúpeľníctvom sú hlavnými atrakciami Bojnický zámok a ZOO. Cestovný ruch v okrese Partizánske je obmedzený. V roku 2017 bol priemerný počet prenocovaní návštevníkov v okrese Prievidza okolo 4 noci, zatiaľ čo v okrese Partizánske len okolo 2 noci.

Jednou z bariér ďalšieho rozvoja cestovného ruchu v regióne je horšia dostupnosť regiónu v súvislosti s nedostavanou infraštruktúrou. Lepšia dostupnosť na sieť diaľnic a rýchlostných ciest, ako aj lepšie využívanie leteckej infraštruktúry, môže prispieť k rozvoju cestovného ruchu v regióne.

Z hľadiska budúceho rozvoja turizmu je dôležitý potenciál cestovného ruchu diverzifikovať s cieľom zabezpečiť celoročný potenciál a zmierniť sezónnu volatilitu dopytu po službách cestovného ruchu v regióne. Región má v rámci transformácie príležitosť stavať na banskej tradícii a ponúknuť v tejto súvislosti nové turistické atrakcie využitím potenciálu konverzie industriálnych areálov, ako aj transformácie dopadov banskej činnosti na turistické využitie (mokrade vzniknuté poklesom terénu v oblasti Novák).

V rámci budúceho rozvoja turistického ruchu je potrebné zlepšiť aj infraštruktúru cestovného ruchu. To zahŕňa zvýšenie informovanosti o cestovnom ruchu v regióne, zlepšenie marketingových aktivít, integrácia turistických atrakcií v regióne, ako aj rozvoj informačných centier cestovného ruchu a rozvoj podpornej infraštruktúry, ako sú napríklad cyklocesty a rozvoj infraštruktúry letiska.

Opatrenie	Východiská	Cieľ
II.5.1 Rozvoj cestovného ruchu v nadväznosti na tradíciu regiónu	• Cestovný ruch je koncentrovaný v okrese Prievidza a naviazaný na kúpeľníctvo, zámok a ZOO v meste Bojnice	• Využitie potenciálu banskej tradície regiónu pre rozvoj cestovného ruchu • Využitie konverzie industriálnych areálov a území

	- Priemerný počet prenocovaní v okrese Prievidza je 4 noci, v okrese Partizánske 2 noci - Nedostatočná ponuka produktov a služieb cestovného ruchu s celoročným využitím - Bariérou ďalšieho rozvoja cestovného ruchu je dostupnosť regiónu z dôvodu nedostavanej infraštruktúry	postihnutých banskou činnosťou v cestovnom ruchu Rast cestovného ruchu prispievajúceho k ekonomickej transformácii a diverzifikácii regiónu
II.5.2 Rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu v regióne	- Cielený marketing cestovného ruchu je nedostatočný - Nedostatočná spolupráca subjektov cestovného ruchu a integrácia produktov a služieb cestovného ruchu - Nedostatočná úroveň podpornej infraštruktúry cestovného ruchu (turistické chodníky, cyklotrasy)	- Zlepšenie informovanosti a marketingových aktivít cestovného ruchu v regióne - Prepájanie ponuky produktov a služieb cestovného ruchu v regióne - Zlepšenie podpornej infraštruktúry cestovného ruchu v regióne (informačné centrá, turistické chodníky, cyklotrasy) - Podpora nových investícií do cestovného ruchu a kúpeľníctva

7.2.9.1. Opatrenie II.5.1 Rozvoj cestovného ruchu v nadväznosti na tradíciu regiónu

Názov opatrenia	II.5.1 Rozvoj cestovného ruchu v nadväznosti na tradíciu regiónu
Pilier/priorita	II. – Ekonomika, podnikanie a inovácie / II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu
Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na podporu projektov rozvoja cestovného ruchu a tvorby nových pracovných miest v sektore cestovného ruchu, so zameraním sa na ďalší rozvoj hlavných atrakcií regiónu a nových atrakcií zameraných na využitie potenciálu banskej tradície v regióne, napríklad konverziou časti banských areálov a území vzniknutých banskou činnosťou na využitie pre potreby turizmu, rekreácie a voľnočasových aktivít.
Sledovaný cieľ	- Využitie potenciálu banskej tradície regiónu pre rozvoj cestovného ruchu - Využitie konverzie industriálnych areálov a území postihnutých banskou činnosťou v cestovnom ruchu - Rast cestovného ruchu prispievajúceho k ekonomickej transformácii a diverzifikácii regiónu

Potenciálni nositelia projektov	• Samosprávny kraj a ním zriaďované organizácie • Podniky v regióne • HBP • Mestá a obce	
Cieľové skupiny	• Návštevníci regiónu • Verejnosť • Uchádzači o zamestnanie	
Výber indikatívnych projektových zámerov	• Revitalizácia areálu Bane Cigeľ na zariadenie cestovného ruchu • Rekonštrukcia rekreačného zariadenia Púšť na komplexné zariadenie cestovného ruchu • Náučný chodník a chránený areál Košovsko-Laskárske mokrade • Komplexný projekt dobudovania centra cestovného ruchu Hornej Nitry – destinácie BOJNICE • Komplexná revitalizácia a rekonštrukcia Termálneho kúpaliska Chalmová • Tematický náučno-zábavný a ubytovací komplex Krajina legend Bojnice • Kompletná revitalizácia sídliska Píly v štýle SORELA - banícke tradície, architektúra • Hotel s nákupnou a oddychovou zónou pre obyvateľov a turistov v Bojniciach	
Zodpovedné orgány a úlohy	Trenčiansky samosprávny kraj	Príprava projektov
	Mestá a obce	Príprava projektov
	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	Identifikácia možných zdrojov financovania v prípade potreby
	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky	Podľa potreby, posudzovanie investičnej pomoci pre predložené projekty

7.2.9.2. Opatrenie II.5.2 Rozvoj cestovného ruchu v regióne

Názov opatrenia	II.5.2 Rozvoj cestovného ruchu v regióne
Pilier/priorita	II. – Ekonomika, podnikanie a inovácie / II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu
Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na podporu rozvoja cestovného ruchu v regióne prostredníctvom marketingových aktivít, informačných kampaní a prepájania ponuky atrakcií cestovného ruchu.

Opatrenie je ďalej zamerané na podporu rozvoja infraštruktúry cestovného ruchu, ako napríklad podporu rekonštrukcií a budovania nových turistických chodníkov, cyklotrás, informačných centier a ďalšej podpornej infraštruktúry.

Sledovaný cieľ	• Zlepšenie informovanosti a marketingových aktivít cestovného ruchu v regióne • Prepájanie ponuky produktov a služieb cestovného ruchu v regióne • Zlepšenie podpornej infraštruktúry cestovného ruchu v regióne (informačné centrá, turistické chodníky, cyklotrasy) • Podpora nových investícií do infraštruktúry cestovného ruchu a kúpeľníctva	
Potenciálni nositelia projektov	• Podniky v regióne • Mestá a obce • Samosprávny kraj • HBP • Mimovládne neziskové organizácie • Podnikatelia v cestovnom ruchu a kúpeľníctve	
Cieľové skupiny	• Návštevníci regiónu • Verejnosť • Uchádzači o zamestnanie	
Výber indikatívnych projektových zámerov	• Regionálne informačné (návštevnícke) centrum (RIC) Prievidza/Bojnice • Handlovská koruna - vytvorenie agentúry cestovného ruchu • Náučný dendrologický lesný chodník • Náučný chodník a chránený areál Košovsko-Laskárskych mokradí • Revitalizácia areálu Bane Cígell na zariadenie cestovného ruchu	
Zodpovedné orgány a úlohy	Trenčiansky samosprávny kraj	Príprava projektov
	Mestá a obce	Príprava projektov
	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	Identifikácia možných zdrojov financovania v prípade potreby
	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky	Podľa potreby, posudzovanie investičnej pomoci pre predložené projekty

7.3. Pilier III. – Udržateľné životné prostredie

7.3.1. Zdôvodnenie piliera a jeho prínos

Banská činnosť a výroba energií z hnedého uhlia má výrazný vplyv na životné prostredie vo forme environmentálnych dopadov a opatrení, ktoré bude z hľadiska životného prostredia potrebné realizovať v súvislosti s utlmovaním banskej činnosti. Pre ukončovanie banskej činnosti existujú zákonné požiadavky, ktoré definuje zákon č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušninách a o štátnej banskej správe v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o banskej činnosti“) a príslušné vykonávacie predpisy. Okrem týchto zákonných požiadaviek však existujú aj iné environmentálne dopady, vrátane tých, kde nie je známy pôvodca, ktoré bude potrebné v rámci transformácie regiónu taktiež riešiť.

Zároveň je potrebné sa na otázku životného prostredia v procese transformácie pozeráť komplexne a riešiť aj nastavenie Akčného plánu a budúcich ekonomických aktivít v regióne tak, aby boli v súlade s víziou transformácie regiónu hornej Nitry, ktorou je rozvoj ekonomických činností v symbióze s čistým životným prostredím. Región je zaťažený negatívnymi environmentálnymi vplyvmi a v budúcnosti by sa mal preorientovať na ekonomické sektory s menším dopadom na životné prostredie.

Pilier Udržateľné životné prostredie je preto zameraný na podporu odstraňovania environmentálnych dopadov po banskej činnosti a iných činnostiach, ako aj na zlepšovanie životného prostredia do budúcnosti. Zároveň je v rámci piliera riešená aj otázka energetiky. Energetika je historicky dôležitý sektor ekonomiky v regióne vďaka výrobe elektriny a tepla v ENO. V procese transformácie bude potrebné riešiť otázku budúcnosti energetiky v regióne, predovšetkým z pohľadu dodávok tepla (horúcej vody a pary) mestám a obciam v regióne (Prievidza, Nováky, Zemianske Kostolany), ako aj niekoľkým priemyselným zákazníkom. Budúcnosť energetiky v regióne by mala zohľadňovať dopad na životné prostredie, smerovanie k uhlíkovej neutralite a zamerať sa na podporu nízkouhlíkovej energetiky, energetickej efektívnosti a smart riešení v energetike.

Podpora zlepšovania životného prostredia do budúcnosti by mala byť tiež zameraná na opatrenia v oblasti udržateľného odpadového hospodárstva, vodného hospodárstva, konverzie environmentálne zaťažených území a areálov.

Všetky činnosti, resp. projektové zámery, ktoré sú zaraditeľné podľa prílohy č. 8 k zákonu č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, sú predmetom konania podľa tohto zákona pred rozhodnutím o ich umiestnení alebo pred ich povolením podľa osobitných predpisov

7.3.2. Východisková situácia

Banská činnosť v regióne hornej Nitry má viacero vplyvov na krajinu a životné prostredie. Banská činnosť spôsobuje napríklad povrchové terénne depresie, ako sú napríklad trhliny a pokles pôdy, ktoré majú dopad na poľnohospodárske a zalesnené pozemky a infraštruktúru. Pokles pôdy môže tiež spôsobiť zaplavenie poklesnutého územia, čo znemožní jeho využívanie na pôvodný účel. Banská činnosť má tiež dopad na vodné toky v území, v súvislosti s čím boli realizované preložky potokov.

V súvislosti s ukončovaním banskej činnosti bude potrebné tiež riešiť otázku bezpečného uzatvárania banských priestorov. To zahŕňa bezpečnú a ekologickú demontáž zariadení v baniach a na povrchu, likvidáciu banských diel a rekonštrukciu alebo likvidáciu stavieb na povrchu. Taktiež je potrebné riešiť asanáciu a rekultiváciu odkalísk z úpravy uhlia. Taktiež je potrebné riešiť asanáciu a rekultiváciu odkalísk z úpravy uhlia a hlušinových odvalov.

Okrem samotnej banskej činnosti má výrazný dopad na životné prostredie v regióne aj výroba energií z hnedého uhlia v ENO. Podľa informácií Slovenských elektrární obsahuje hnedé uhlie spaľované v ENO 30 % popola a 2% síry. V roku 2015 prešli hlavné výrobné zariadenia ENO ekologizáciou tak, aby spĺňali prísne limity stanovené

legislatívou EÚ platnou od roku 2016. V dôsledku toho bol zaznamenaný výrazný pokles emisií oxidu siričitého v roku 2017 v porovnaní s rokom 2015²⁵. Tento pozitívny trend pokračoval i v nasledujúcich rokoch, kedy v roku 2020 klesli emisie oxidu siričitého v porovnaní s rokom 2017 šesťnásobne. Súčasťou ENO sú tiež skládky a odkaliská popola s rozlohou 180 hektárov, kde je uložených okolo 40 miliónov ton popola, a ktorých ekologická sanácia a rekultivácia bude musieť byť taktiež riešená v rámci transformácie regiónu.

Ďalším výrazným znečisťovateľom v regióne je chemická výroba v podniku Fortischem. Závod je jedným z piatich najväčších producentov tuhých znečisťujúcich látok v krajine. Podľa štúdie SAV²⁶, ťažba nerastných surovín spolu s priemyselnou výrobou (vrátane energetiky) spôsobujú, že región hornej Nitry je značne znečistený. Viac ako 55% obyvateľov žije v oblastiach s výrazne narušenou kvalitou životného prostredia. Čo sa týka znečistenia vôd, tak sa v tretej kvalitatívnej triede podzemnej vody²⁷ nachádza 45% oblasti Prievidze, 83% oblasti Novák a 71% oblasti Bojníc. Z hľadiska znečistenia ovzdušia patrí prievidzský región medzi regióny Slovenskej republiky, ktoré produkujú najviac emisií základných znečisťujúcich látok a najmä oxidu siričitého a oxidov dusíka. Zároveň je prievidzský región regiónom najťažšie zaťaženým emisiami tuhých znečisťujúcich látok na Slovensku.

7.3.3. Cieľová situácia

V rámci transformácie regiónu horná Nitra z uhoľnej ekonomiky na novú diverzifikovanú ekonomiku budú riešené existujúce environmentálne dopady, a taktiež bezpečné a ekologické uzatvorenie banských priestorov. Nové riešenie výroby a dodávky tepla v regióne hornej Nitry by malo byť založené na najlepšej dostupnej technológii z hľadiska dopadov na životné prostredie. Pri riešení výroby a dodávok tepla však treba brať do úvahy aj možnosti financovania, ekonomické dopady (predovšetkým na koncové ceny tepla), ako aj dopady na zamestnanosť v regióne. Riešenie výroby a dodávok tepla by tak malo byť najlepším možným riešením, berúc do úvahy všetky spomínané faktory.

Rozvoj nových sektorov ekonomiky by mal byť zameraný na odvetvia, ktoré budú v menšej miere znečisťovať životné prostredie v porovnaní s environmentálnymi dopadmi vyvolanými súčasným ťažobným priemyslom a výrobou elektrickej energie z hnedého uhlia. V rámci dlhodobej udržateľnosti energetiky v regióne by sa mali popri budúcom riešení zdroja tepla realizovať aj investície do obnoviteľných zdrojov energie, energetickej efektívnosti a smart riešení v energetike.

Cieľom v oblasti udržateľného životného prostredia je odstránenie nevyhnutných environmentálnych dopadov, bezpečné a trvalé uzatvorenie podzemných banských prevádzok bez následných bezpečnostných a ekologických vplyvov na povrch. Ďalej je to odstránenie nepriamych a vyvolaných dopadov banskej činnosti, ako sú napríklad prepady pôdy, trhliny v pôde a znečistenie poľnohospodárskej pôdy. Zároveň by mali byť realizované environmentálne opatrenia, ktorá nesúvisia priamo s odstraňovaním následkov banskej činnosti, ale prispievajú k zlepšeniu životného prostredia v regióne, ktorý dlhodobo trpí znečistením ovzdušia, vody a pôdy. Príkladom je podpora v oblasti udržateľného odpadového hospodárstva, vodného hospodárstva (kanalizácie, čistiarnie odpadových vôd), či rozvoj a ochrana území a podpora biodiverzity, ako napríklad mokrade, ktoré vznikli banskou činnosťou, a ktoré môžu byť využité aj v rámci kvality života, voľnočasových aktivít a podpory cestovného ruchu.

7.3.4. Prehľad priorít a opatrení

Pilier Udržateľné životné prostredie pozostáva z troch priorít, ktoré sa ďalej členia na opatrenia nasledovne:

- Priorita III.1 Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov

²⁵ Slovenský hydrometeorologický ústav – Odbor Monitorovanie kvality ovzdušia, Hodnotenie kvality ovzdušia v Slovenskej republike 2017

²⁶ PODPORA UHOĽNÝCH REGIÓNŮ V TRANSFORMÁCII – Sociálno-ekonomické analýzy pre podporu využívania EŠIF – Expertná štúdia Horná Nitra, Slovenská republika, Prognostický ústav, Slovenská akadémia vied

²⁷ Päťstupňová škála kvality podzemných vôd (I. trieda – veľmi čistá voda až V. trieda – veľmi silno znečistená voda), <https://www.enviroportal.sk/indicator/detail?id=401&print=yes>, 1.3.2019

- Opatrenie III.1.1 Riešenie environmentálnych dopadov a vplyvov spôsobených banskou činnosťou a ukončovanie banskej činnosti
- Opatrenie III.1.2 Riešenie environmentálnych dopadov a vplyvov spôsobených inou činnosťou
- Priorita III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky
 - Opatrenie III.2.1 Rozvoj udržateľného tepelného hospodárstva regiónu
 - Opatrenie III.2.2 Rozvoj nízkouhlíkovej energetiky v regiónu
 - Opatrenie III.2.3 Podpora energetickej efektívnosti v regiónu
 - Opatrenie III.2.4 Podpora smart riešení v energetike v regiónu
 - Opatrenie III.2.5 Zriadenie Regionálneho centra udržateľnej energetiky
- Priorita III.3 Zlepšovanie životného prostredia
 - Opatrenie III.3.1 Podpora investícií do udržateľného odpadového hospodárstva
 - Opatrenie III.3.2 Podpora investícií do udržateľného vodného hospodárstva
 - Opatrenie III.3.2 Podpora konverzie environmentálne zaťažených území a areálov

Priority a opatrenia v rámci piliera Udržateľné životné prostredie sú bližšie popísané v nasledovných podkapitolách.

7.3.5. Priorita III.1 Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov

V regióne existujú rôzne environmentálne dopady spôsobené banskou činnosťou, ako aj naviazanými činnosťami, ktoré majú vplyv na celkové životné prostredie v regióne hornej Nitry. Tieto environmentálne dopady môžu byť priame vplyvy, ktoré vznikli banskou činnosťou alebo výrobou energií z hnedého uhlia (skládka a odkaliská popola), ale aj rôzne vyvolané vplyvy na životné prostredie, ktoré sú výsledkom týchto činností (trhliny horninových masívov, prepádiská a zosuvy, ktoré vznikli v dôsledku poddolovania, dopady na infraštruktúru, znečistenie pôdy a vody, a pod.). Okrem toho existujú environmentálne dopady, pri ktorých nemusí byť známy pôvodca.

Priorita je zameraná na odstránenie týchto environmentálnych dopadov, iných vplyvov na krajinu a životné prostredie, ako aj na bezpečné a ekologické ukončovanie banskej činnosti. Opatrenia v rámci tejto priority budú financované z rôznych zdrojov, pričom sa predpokladá financovanie aj priamo z finančných rezerv HBP na vykonanie tých opatrení, ktoré ukladá banskej spoločnosti v súvislosti s likvidáciou dobývacích priestorov a ukončovaním banskej činnosti zákon č. 514/2008 Z.z. o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Predpokladá sa, že s klesajúcou ťažbou uhlia v nasledujúcom období nebude spoločnosť HBP schopná generovať dostatočné zdroje na pokrytie všetkých nákladov na bezpečné uzatváranie jednotlivých banských prevádzok z vlastných zdrojov a rovnako nemôže eliminovať všetky dopady ťažby uhlia v regióne, ktoré historicky vznikali počas viac ako 100-ročnej ťažby uhlia a pred vznikom HBP.

Na financovanie nákladov súvisiacich s uzatváraním jednotlivých ťažobných polí a sanáciou vzniknutých environmentálnych dopadov a vplyvov vyvolaných banskou činnosťou bude potrebné preto využiť aj štátnu pomoc na pokrytie mimoriadnych nákladov podľa článku 4 Rozhodnutia Rady z 10. decembra 2010 o štátnej pomoci na uľahčenie zatvorenia uhoľných baní neschopných konkurencie č. 2010/787/EÚ. Jedná sa o pomoc na pokrytie mimoriadnych nákladov, ako sú uzatváranie a likvidácia banských diel, rekultivácie, banské škody, včítane náhrady zdrojov vody, odpisy, asanácie, bezpečnostné podzemné práce, zostatkové náklady plynúce z administratívnych, právnych a daňových ustanovení špecifických pre uhoľný priemysel, vrátane odstúpeného pre neuplatnených zamestnancov. Presná technická, časová a finančná špecifikácia musí byť definovaná v technicko-ekonomickom projekte likvidácie konkrétneho ťažobného poľa a byť predmetom notifikácie v EK.

V súvislosti so zmenou uplatňovania VHZ na výrobu elektriny v elektrárni Nováky do konca roku 2023 dôjde k riadenému útlmu - postupnému zníženiu ťažby a k predčasnému ukončeniu ťažby jednotlivých ťažobných polí a ich následnej likvidácii a uzatváraníu v zmysle nasledovného harmonogramu:

- baňa Cigeľ – uzatváranie v r. 2018 až 2019. Podzemie bane Cigeľ bolo k termínu 30. apríla 2020 uzatvorené v zmysle schváleného Plánu zatvárania uhoľnej výrobnéj jednotky – baňa Cigeľ. V súčasnosti je časť banského diela v prevádzke na účely zabezpečovania činnosti Hornonitrianskeho banského skanzenu.
- Východná šachta bane Handlová – uzatváranie v 07/2019 až 06/2021
- 12. ťažobné pole bane Handlová – uzatváranie v 01/2021 až 06/2022
- 7. ťažobné pole bane Nováky – uzatváranie v 01/2020 až 12/2022
- 11. ťažobné pole bane Nováky – uzatváranie v 01/2022 až 02/2024
- baňa Handlová – uzatváranie v 01/2022 až 12/2024
- horizont bane Nováky – uzatváranie v 01/2024 až 04/2024
- 6. ťažobné pole Juh bane Nováky – uzatváranie v 01/2024 až 12/2024
- baňa Nováky – uzatváranie v 01/2025 až 12/2027. S otvorením 12. ťažobného poľa bane Nováky akčný plán transformácie hornej Nitry nepočíta. Vzhľadom na schválenú zmenu uplatňovania VHZ na výrobu elektriny v elektrárni Nováky do konca roku 2023, uznesením vlády SR č. 580 zo dňa 12.12.2018 a jeho časovým rámcom postupného uzatvárania ťažobných polí, je toto súčasťou tzv. plánu zatvorenia podľa článku 3. Rozhodnutia Rady č. 2010/787/EÚ, a tým sú ďalšie procesné postupy irelevantné (proces posudzovania vplyvu na životné prostredie EIA) a súčasne proti dikcii predmetného rozhodnutia.

Likvidácia sprístupnených ťažobných polí v jednotlivých dobývacích priestoroch HBP je uvažovaná v celom rozsahu tak, že po ukončení likvidačných prác zostanú na povrchu jednotlivých lokalít len povaly a portály zabezpečujúce ústia jám a zaistené zaústenia úpadníc (štôlní). Ostatné plochy budú po dokončení demolácií určených povrchových objektov asanované a rekultivované s možnosťou využitia na iné účely v zmysle platnej legislatívy.

Nižšie sú uvedené predpokladané celkové náklady na uzatváranie a likvidáciu bane Handlová a bane Nováky v jednotlivých rokoch, ktoré poskytla spoločnosť HBP (v EUR):

	v EUR	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	SPOLU
CELKOVÉ NÁKLADY NA UZATVÁRANIE A LIKVIDÁCIU BANE	bezpečnostné práce v podzemí	769 392	1 104 414	5 607 385	5 367 985	1 461 380	1 348 706	4 093 247	0	0	19 752 508
	likvidácia hlavných banských diel	896 827	1 663 452	3 065 260	3 292 788	1 132 786	1 257 068	2 469 676	2 008 718	0	15 786 574
	asanácia objektov na povrchu	8 165	2 445 177	5 013 866	5 031 106	6 562 778	7 646 812	1 000 000	1 000 000	2 882 963	31 590 867
	rekultivácie	0	2 000 000	2 000 000	4 450 773	180 665	4 000 000	0	800 000	800 000	14 231 438
	odstupné pre zamestnancov	2 563 392	2 874 352	3 074 448	3 074 448	4 099 264	4 637 360	4 099 264	3 788 304	0	28 210 832
	SPOLU	4 237 776	10 087 395	18 760 960	21 217 099	13 436 873	18 889 945	11 662 187	7 597 022	3 682 963	109 572 219
VLASTNÉ ZDROJE FINANCOVANIA HBP		797 030	1 324 000	4 148 531	4 142 851	1 240 910	1 246 463	3 139 352	960 864	0	17 000 000
POŽIADAVKY NA CUDZIE ZDROJE		3 440 746	8 763 396	14 612 429	17 074 248	12 195 963	17 643 482	8 522 835	6 636 159	3 682 963	92 572 219

Jedná sa o predbežné celkové náklady, ktoré sa budú aktualizovať v závislosti od procesu uzatvárania a likvidácie banských diel, bezpečnostných podzemných prác, rekultivácie a asanácie, vrátane mimoriadnych výdavkov na pracovníkov, ktorí prichádzajú o zamestnanie v dôsledku uzatvárania baní.

V rámci štátnej pomoci uhoľnému regiónu MH SR poskytlo dotácie na pokrytie mimoriadnych nákladov. V rokoch 2020 a 2021 boli zo štátneho rozpočtu uvoľnené dotácie v celkovej výške 10 710 689 EUR na mimoriadne výdavky na pracovníkov, ktorí prišli alebo prichádzajú o svoje zamestnanie, na podpovrchové bezpečnostné

práce vyplývajúce zo zatvorenia výrobných jednotiek, na pokrytie nákladov súvisiacich s asanáciou ťažobných lokalít a nákladov na rekultiváciu povrchu.

Z hľadiska environmentálnych záťaží definovaných podľa zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov sú v regióne hornej Nitry evidované v Informačnom systéme environmentálnych záťaží nasledovné environmentálne záťaže súvisiace s ťažbou uhlia a výrobou energií z uhlia²⁸:

Názov environmentálnej záťaže	Register	Identifikátor	Obec	Spoločnosť	Poznámka
PD (002) / Bystričany - ENO - dočasné odkalisko	Register B a C	SK/EZ/PD/623	Bystričany	ENO	Dočasné odkalisko popolčeka, sanované, monitoruje sa
PD (012) / Prievidza - V. Lehôtka - halda bane Cigeľ	Register A	SK/EZ/PD/633	Prievidza	HBP	Pravdepodobná environmentálna záťaž
PD (014) / Zemianske Kostofany - ENO - pôvodné odkalisko	Register B a C	SK/EZ/PD/635	Zemianske Kostofany	ENO	Pôvodné odkalisko popolčeka, sanované, monitoruje sa
PD (005) / Handlová - skládka popolovín	Register C	SK/EZ/PD/1406	Handlová	ENO	Skládka popolovín, rekultivovaná, monitoruje sa
PD (1865) / Zemianske Kostofany - ENO - výhrevňa lokomotív	Register C	SK/EZ/PD/1865	Zemianske Kostofany	ENO	Kontaminácia ropnými látkami v priestore výhrevne lokomotív, sanovaná
PD (1956) / Zemianske Kostofany - ENO blok A	Register B	SK/EZ/PD/1956	Zemianske Kostofany	ENO	Kontaminácia ropnými látkami v priestore mazutového hospodárstva
PD (1957) / Zemianske Kostofany - ENO blok B	Register B a C	SK/EZ/PD/1957	Zemianske Kostofany	ENO	Kontaminácia ropnými látkami v priestore mazutového hospodárstva, sanovaná
PD (1972) / Zemianske Kostofany - Filtračná stanica	Register B a C	SK/EZ/PD/1972	Zemianske Kostofany	ENO	Kontaminácia ropnými látkami v priestore filtračnej stanice, sanovaná
PD (1973) / Zemianske Kostofany - Rozvodne A, B, C	Register B	SK/EZ/PD/1973	Zemianske Kostofany	ENO	Kontaminácia ropnými látkami v priestore Rozvodní A, B, C

²⁸ <http://envirozataze.enviroportal.sk/Informacny-system>

Názov environmentálnej záťaže	Register	Identifikátor	Obec	Spoločnosť	Poznámka
PD (1996) / Zemianske Kostoľany - Zemiansky potok - znečistenie brehu a koryta	Register B	SK/EZ/PD/1996	Zemianske Kostoľany	ENO	Výrazné nánosy reliktov popola na dne a predovšetkým na brehoch Zemianskeho potoka

Opatrenie	Východiská	Cieľ
III.1.1 Riešenie environmentálnych dopadov a vplyvov spôsobených banskou činnosťou a ukončovanie banskej činnosti	- V rámci banskej činnosti existujú environmentálne dopady, ako napríklad skládky (vrátane pochovaných), odvaly a odkaliská - Zároveň sú zákonom stanovené požiadavky na likvidáciu dobývacích priestorov a na ukončenie banskej činnosti - Iné environmentálne vplyvy v regióne sú v podobe znečistenia pôdy, ovzdušia, povrchových a podzemných vôd V regióne existujú tiež vyvolané vplyvy banskej činnosti, ako sú napríklad trhliny horninových masívov, prepahliská, zosuvy, poškodenie infraštruktúry, nové biotopy, ktoré vznikli vplyvom banskej činnosti, ktoré bude potrebné tiež riešiť.	- Sanácia a revitalizácia environmentálnych dopadov vyvolaných banskou činnosťou - Sanácia a revitalizácia negatívnych vplyvov banskej činnosti na dotknutých územiach - Bezpečné nakladanie s odpadmi vzniknutými pri likvidácii banských objektov - Sanácia svahových deformácií a iných prejavov poddolovania - Sanácia environmentálnych záťaží - Revitalizácia znečistených povrchových a podzemných vôd v regióne
III.1.2 Riešenie environmentálnych dopadov a vplyvov spôsobených inou činnosťou	- Ďalšie environmentálne dopady v regióne existujú v súvislosti so spaľovaním hnedého uhlia pri výrobe elektriny a tepla - V súvislosti s výrobou energií v ENO existujú environmentálne dopady v podobe dočasného a definitívneho odkaliska popola - Iné environmentálne vplyvy v regióne sú v podobe	- Sanácia a revitalizácia environmentálnych dopadov v súvislosti s výrobou energií z hnedého uhlia - Revitalizácia znečistenej pôdy v regióne - Revitalizácia znečistených podzemných vôd v regióne - Realizácia opatrení na zlepšenie kvality ovzdušia

znečistenia pôdy, ovzdušia
a podzemných vôd

7.3.5.1. Opatrenie III.1.1 Riešenie environmentálnych dopadov a vplyvov spôsobených banskou činnosťou a ukončovanie banskej činnosti

Názov opatrenia	III.1.1 Riešenie environmentálnych dopadov a vplyvov spôsobených banskou činnosťou a ukončovanie banskej činnosti	
Pilier/priorita	III. – Udržateľné životné prostredie / III.1 Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov	
Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na odstraňovanie rôznych foriem environmentálnych dopadov a vplyvov vyvolaných banskou činnosťou, ako aj na bezpečné a ekologické ukončovanie banskej činnosti a likvidáciu dobývacích priestorov. Environmentálne dopady zahŕňajú dopady so známym aj neznámym pôvodcom, dopady v areáloch vo vlastníctve HBP, ako aj vyvolané vplyvy banskej činnosti mimo ich vlastníctva. Tieto opatrenia budú financované z rôznych zdrojov, vrátane zdrojov HBP, ktoré spoločnosť tvorí pre potreby ukončovania banskej činnosti a revitalizáciu území, ale tiež inými nenávratnými zdrojmi financovania pre potreby zabezpečenia ochrany životného prostredia v procese ukončovania banskej činnosti, napríklad v súlade s Rozhodnutím Rady 2010/787/EÚ²⁹.	
Sledovaný cieľ	• Sanácia a revitalizácia environmentálnych dopadov vyvolaných banskou činnosťou • Sanácia a revitalizácia negatívnych vplyvov banskej činnosti na dotknutých územiach • Bezpečná a ekologická likvidácia dobývacích priestorov a banských areálov	
Potenciálni nositelia projektov	• HBP • Štát	
Cieľové skupiny	• Verejnosť • Mestá a obce	
Výber indikatívnych projektových zámerov	• Revitalizácia podzemia a povrchu po ukončení banskej činnosti - Handlová, Sebedražie, Nováky, Koš, Cigeľ, Prievidza • Revitalizácia a rekultivácia poškodeného územia • Revitalizácia lesných pozemkov na poddolovanom území	
Zodpovedné orgány a úlohy	HBP	Vypracovanie plánu likvidácie baní Príprava projektov

²⁹ 2010/787/EÚ: Rozhodnutie Rady z 10. decembra 2010 o štátnej pomoci na uľahčenie zatvorenia uhoľných baní neschopných konkurencie

Riadiaci orgán OP KŽP

Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci OP KŽP

Príprava výziev na financovanie projektov v prípade potreby

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

Notifikovanie Programu postupného doťaženia a uzatvorenia jednotlivých ťažobných polí

7.3.5.2. Opatrenie III.1.2 Riešenie environmentálnych dopadov a vplyvov spôsobených inou činnosťou

Názov opatrenia	III.1.2 Riešenie environmentálnych dopadov a vplyvov spôsobených inou činnosťou
Pilier/priorita	III. – Udržateľné životné prostredie / III.1 Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov
Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na odstraňovanie rôznych foriem environmentálnych dopadov a vplyvov vyvolaných výrobou elektriny a tepla spaľovaním hnedého uhlia, ako aj na bezpečné a ekologické ukončovanie, resp. transformáciu činnosti ENO. Environmentálne dopady zahŕňajú dopady so známym aj neznámym pôvodcom, dopady v areáloch vo vlastníctve Slovenských elektrární, ako aj vyvolané vplyvy zo spaľovania hnedého uhlia mimo ich vlastníctva. Tieto opatrenia majú byť financované z rôznych zdrojov, vrátane zdrojov Slovenských elektrární, doplnené inými, aj nenávratnými zdrojmi financovania pre potreby zabezpečenia ochrany životného prostredia v procese ukončovania banskej činnosti. Opatrenie je tiež zamerané na podporu projektov revitalizácie znečistených pôd, povrchových a podzemných vôd v regióne, ktoré sú znečistené vplyvom banskej a iných priemyselných činností v regióne.
Sledovaný cieľ	• Sanácia a revitalizácia environmentálnych dopadov v súvislosti s výrobou energií z hnedého uhlia • Revitalizácia znečistenej pôdy v regióne • Revitalizácia znečistených povrchových a podzemných vôd v regióne • Realizácia opatrení na zlepšenie kvality ovzdušia
Potenciálni nositelia projektov	• Slovenské elektrárne • Štát
Cieľové skupiny	• Verejnosť • Mestá a obce • Vlastníci pôdy

Výber indikatívnych projektových zámerov	Sanácia odkalísk, skládok a environmentálnych dopadov zo spaľovania lignitu	
Zodpovedné orgány a úlohy	Slovenské elektrárne	Príprava projektov
	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky	Príprava projektov
	Riadiaci orgán OP KŽP	Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci OP KŽP Príprava výziev na financovanie projektov v prípade potreby.

7.3.6. Priorita III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky

Región hornej Nitry má tradíciu v energetike, keď tu už od roku 1953 pôsobí ENO. V 60-tych rokoch bola ENO najväčšou elektrárnou na Slovensku, pričom historicky najvyššia inštalovaná kapacita v elektrárni bola 516 MW a najvyššia výroba elektriny bola 2,5 TWh ročne. V súčasnosti je v prevádzke blok ENO A zameraný primárne na výrobu tepla s inštalovanou kapacitou 46 MW a bloky ENO B1 a B2, každý s inštalovanou kapacitou 110 MW. Bloky ENO B3 a B4 boli odstavené v roku 2015. Energetika je teda dôležitou súčasťou lokálnej ekonomiky, existuje tu pre jej rozvoj zázemie a kvalifikovaná pracovná sila, a teda by mala byť súčasťou rozvojových aktivít v rámci transformácie regiónu.

Podobne sa k oblasti energetiky stavajú aj iné uhoľné regióny, ktoré sú v rôznych fázach procesu transformácie alebo procesom transformácie už prešli (napríklad regióny Limburg v Holandsku alebo Lužice v Nemecku). Cieľom je využiť tradíciu regiónu v oblasti energetiky a v procese transformácie regiónu podporovať aktivity a opatrenia zamerané na udržateľnú a nízkouhlíkovú energetiku, ako aj na opatrenia smerujúce k zníženiu dopytu po energiách vo forme projektov energetickej efektívnosti v rôznych oblastiach, a na opatrenia zamerané na implementáciu smart riešení v energetike.

V súvislosti s ukončením podpory výroby elektriny z domáceho uhlia najneskôr v roku 2023 sa predpokladá, že sa v ENO ukončí výroba elektriny z hnedého uhlia. Z hľadiska dodávok elektriny v regióne horná Nitra do uzlovej oblasti Bystričany, musí byť ukončenie výroby elektriny z hnedého uhlia v ENO koordinované s posilnením uzlovej oblasti Bystričany, nakoľko existujúce prenosové kapacity do regiónu nie sú dostatočné pre zásobovanie elektrinou v prípade odstavenia ENO. Posilnenie uzlovej oblasti Bystričany pozostáva z posilnenia transformačnej kapacity transformačnej stanice Bystričany, dokončenie a uvedenia do trvalej prevádzky 2x400 kV vedenia z transformačnej stanice Križovany do transformačnej stanice Bystričany a 2x400 kV vedenia z transformačnej stanice Bystričany do transformačnej stanice Horná Ždaňa. Tieto projekty sú tiež súčasťou postupného riadeného útlmu 220 kV prenosovej sústavy, v rámci ktorého prejde elektrická stanica Bystričany do roku 2022 výraznými zmenami. Ukončenie stavieb sa predpokladá do roku 2021, pričom odstavenie pôvodnej 220 kV elektrickej stanice je predpokladané v roku 2022³⁰.

Jednou z kľúčových tém v rámci udržateľnej energetiky v regióne je výroba a dodávka tepla. Ako bolo spomínané, teplo pre veľkú časť regiónu je vyrábané v ENO z domáceho uhlia. V súčasnosti zásobuje ENO horúcou vodou, prípadne parou, mestá Prievidza, Nováky a Zemianske Kostoľany, a tiež niekoľko priemyselných odberateľov.

V súvislosti s výberom riešenia výroby a dodávky tepla v regióne bola v roku 2019 spracovaná nezávislá štúdia pod vedením JASPERS³¹, zameraná na analýzu možností dodávky tepla v regióne hornej Nitry, ktorá rámcovo

³⁰ Desaťročný plán rozvoja prenosovej sústavy na roky 2018-2027, November 2017, Slovenská elektrizačná prenosová sústava

³¹ JASPERS assignment 2019 034 SK ESW ENP - Heating supply from Novaky power plant - Analysis of the situation

posúdila možné varianty z rôznych hľadísk (ekonomické, environmentálne, dopad na zamestnanosť). Štúdia mala odporúčací charakter.

Spoločnosť JASPERS v rámci projektu Dodávka tepla z elektrárne Nováky posúdila dve varianty možnosti vykurovania, a to návrh Slovenských elektrární, a.s. a návrh spoločnosti Prievidzské tepelné hospodárstvo, a.s. (ďalej len „PTH“), ktorej akcionármi sú spoločnosť HBP (49 %) a mesto Prievidza (51 %). Obe predložené návrhy boli diskutované so zainteresovanými účastníkmi transformácie v pracovných skupinách.

O novom riešení výroby a dodávky tepla v regióne rozhodlo dňa 21. decembra 2020 Mestské zastupiteľstvo Prievidza, ktoré spomedzi návrhov spoločností Slovenské elektrárne, a.s. a PTH, vybralo riešenie spoločnosti PTH.

Dňa 12. mája 2021 bolo na predmetný zámer vydané osvedčenie MH SR o súlade pripravovanej výstavby sústavy tepelných zariadení alebo jej časti s energetickou politikou Slovenskej republiky. Súbežne prebiehali rokovania medzi PTH a.s. a Slovenskými elektrárnami, a.s. o zmluvnom prebraní dodávateľskej tepelnej infraštruktúry a aj zodpovednosti za dodávky tepla pre všetkých aktuálne pripojených odberateľov, t. j. mesta Prievidze, mesta Nováky a obce Zemianske Kostoľany. Uvedený proces bol ukončený v mesiaci september 2021, kedy sa spoločnosť PTH stala dodávateľom tepla pre región horná Nitra.

Riešenie ponúkané zo strany PTH je realizačne zahájené, sú schválené príslušné územné konania a zahájené stavebné konania. Teplo bude vyrábané v režime účinného zdroja, t. j. viac ako 50 % tepla bude pochádzať z OZE. Z celkového inštalovaného výkonu OZE sú jednotlivé zdroje pomerne zastúpené nasledovne: Tepelné čerpadlá 36%, Solárna energia 11% a udržateľná biomasa 53%. Zemný plyn bude využívaný len na vykrytie spotrebných špičiek v studených zimných mesiacoch, pričom v letných mesiacoch postačí na produkciu teplej úžitkovej vody zdroj OZE.

Členenie investície, ktorého celková výška je 24,14 mil. EUR, je nasledovné:

- Cígeľ – zdroj pre Prievidzu – zdroj: biomasa³², solárna energia, kogeneračná jednotka, tepelné čerpadlá využívajúce banskú vodu
- Zdroj pre okraj mesta Prievidza – nová plynová kotolňa potrebná na vykrytie spotrebných špičiek počas zimy pre Prievidzu
- Laskár – pre Nováky – zdroj: biomasa³³, tepelné čerpadlá (banská voda)
- Zemianske Kostoľany – pre vlastnú spotrebu – plynová kotolňa + tepelné čerpadlo.

Harmonogram projektu nového centrálného zasobovania teplom (ďalej len “CZT”) predpokladá technické ukončenie inštalácie výrobnéj a distribučnej technológie v máji 2023. Následne bude zahájená skúšobná prevádzka v letných mesiacoch, tak aby bola plná prevádzka pripravená na vykurovaciu sezónu 2023/2024.

Z pohľadu finančného zabezpečenia projektu môže byť projekt podporený z dostupných európskych zdrojov OP KŽP programového obdobia 2014 – 2020 v rámci troch otvorených výziev vyhlásených zo strany SIEA. Z pohľadu nastavenia výziev môže byť tento projekt podporený až do výšky predstavujúcej viac ako 30 % z celkových výdavkov projektu. Stanovená výška podpory je indikatívna, žiadateľ musí spĺňať všetky podmienky poskytnutia príspevku stanovené v predmetných dopytovo-orientovaných výzvach.

Ďalší rozvoj tepelného hospodárstva na hornej Nitre je spojený so znižovaním celkovej spotreby tepla, ako aj ďalším rozvojom produkcie (CZT 4. generácie) smerovaným k cieľu dosiahnutia uhlíkovej neutrality.

Príslušné orgány uvedené v časti 7.6 budú každoročne v rámci správ o implementácii Akčného plánu vyhodnocovať:

- a. Znižovanie potreby energie v budovách a rozvodoch napojených na CZT (indikátor: GWh)

³² v prípade rešpektovania kritérií jej udržateľného využívania

³³ v prípade rešpektovania kritérií jej udržateľného využívania

- b. Zvyšovanie energie z obnoviteľných zdrojov s cieľom úplne nahradiť zdroje na báze fosílného zemného plynu do roku 2034 (indikátor: GWh z OZE)
- c. Využívanie energetických zariadení na zvyšovanie energetickej hospodárnosti vo vlastníctve energetických komunít, občanov (prosumerov) a samospráv. (indikátor: GWh z OZE od samospotrebitel'ov - prosumerov).

Opatrenie	Východiská	Cieľ
III.2.1 Rozvoj udržateľného tepelného hospodárstva v regióne	- ENO dnes vyrába teplo z domáceho uhlia a dodáva ho veľkej časti obyvateľstva v regióne, ako aj niekoľkým priemyselným odberateľom - S ukončením podpory výroby elektriny z domáceho uhlia sa ukončí aj výroba tepla z uhlia a dodávky tepla budú zabezpečené budúcim dodávateľom tepla PTH	Zabezpečiť najlepšie možné riešenie výroby a dodávky tepla pre súčasných odberateľov, zohľadňujúce dopad na cenu tepla, jej dlhodobú udržateľnosť pre odberateľov, zamestnanosť v regióne, možnosti finančnej podpory a dodržaním minimálne zákonných požiadaviek na životné prostredie
III.2.2 Rozvoj nízkouhlíkovej energetiky v regióne	- Podľa údajov Eurostatu klesol v posledných rokoch na Slovensku podiel energie z obnoviteľných zdrojov na koncovej spotrebe energie z 12,9% v roku 2015 na 12,0% v roku 2016, na 11,5% v roku 2017 a na 11,89% v roku 2018³⁴. V roku 2019 bol však podiel obnoviteľných zdrojov na koncovej spotrebe energie na Slovensku 16,89%. Cieľ OZE pre rok 2020 je 12%. - V EÚ bol tento podiel v roku 2018 na úrovni 17,97%³⁵ - Podľa mapy obnoviteľných zdrojov energie³⁶ región hornej Nitry zaostáva v inštalácii obnoviteľných zdrojov oproti zvyšku Slovenska, aj v rámci Trenčianskeho samosprávneho kraja	- Zvýšenie priemyselných inštalácií obnoviteľných zdrojov energie v regióne hornej Nitry - Zvýšenie inštalácií obnoviteľných zdrojov energie v domácnostiach, bytových domoch a verejných budovách - Zlepšenie informovanosti verejnosti o možnostiach inštalácie a financovania obnoviteľných zdrojov energie
III.2.3 Podpora energetickej efektívnosti v regióne	Budúcnosť energetiky v regióne nie je len v nahradení výroby energie z uhlia inými zdrojmi, ale aj	Nárast opatrení energetickej efektívnosti v oblasti rezidenčných budov, verejných

³⁴ zdroj: Share of energy from renewable sources https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=nrg_ind_ren&lang=en

³⁵ Share of energy from renewable sources https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=nrg_ind_ren&lang=en

³⁶ www.repowermap.org, 1.3.2019

	v úsporách energií v rezidenčných budovách, verejných budovách, vo verejnej infraštruktúre, v doprave a v priemysle Slovensko má celkovo stále vysoký potenciál úspor energie, nakoľko energetická náročnosť ekonomiky je stále takmer dvakrát vyššia ako je priemer EÚ³⁷	budov a infraštruktúry, v doprave a v priemysle Zlepšenie informovanosti verejnosti o opatreniach v oblasti energetickej efektívnosti a možnostiach ich financovania
III.2.4 Podpora smart riešení v energetike v regióne	- Smart riešenia v energetike môžu prispieť k lepšiemu využívaniu obnoviteľných zdrojov energie a energetickej efektívnosti - Smart riešenia môžu zahŕňať napríklad inteligentné distribučné siete, manažment energií a energetických dát, inteligentné meracie systémy, infraštruktúru pre elektromobilitu, a pod.	Zvýšenie zavádzania riešení a inovácií v oblasti smart energetiky

7.3.6.1. Opatrenie III.2.1 Rozvoj udržateľného tepelného hospodárstva v regióne

Názov opatrenia	III.2.1 Rozvoj udržateľného tepelného hospodárstva v regióne
Pilier/priorita	III. – Udržateľné životné prostredie / III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky
Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na riešenie budúceho spôsobu výroby a dodávka tepla v regióne hornej Nitry, predovšetkým spôsobené ukončením výroby tepla z domáceho uhlia, dotýkajúce sa odberateľov odoberajúcich teplo z ENO. Opatrenie má prispieť k zabezpečeniu takého budúceho riešenia výroby a dodávky tepla, ktoré bude najlepšou kombináciou z hľadiska cien pre odberateľov, dopadov na životné prostredie a na zamestnanosť, ako aj z hľadiska možnosti finančnej podpory z rôznych podporných zdrojov (ako napríklad podpora OZE, podpora z fondov EÚ, národných fondov, prípadne iných zdrojov).
Sledovaný cieľ	Zabezpečiť najlepšie možné riešenie výroby a dodávky tepla pre súčasných odberateľov, zohľadňujúce dopad na cenu tepla pre odberateľov, zamestnanosť v regióne, možnosti finančnej podpory a dodržaním minimálne zákonných požiadaviek na životné prostredie

³⁷ Zelenšie Slovensko, Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030, September 2018

Potenciálni nositelia projektov	• HBP • PTH • Mestá a obce • Podnikatelia v regióne • Mimovládne neziskové organizácie	
Cieľové skupiny	• Spotrebitelia energií	
Výber indikatívnych projektových zámerov	• Výstavba zdroja tepla pre súčasný systém CZT v meste Prievidza • Optimalizácia distribučnej siete tepla • Zmena uhoľných baní na Slovensku na energetické podniky pre trvalý bezplatný zdroj tepla a chladu zo zemskej kôry • Uhlíkovo neutrálne centrálné zásobovanie teplom 4. Generácie so zníženou teplotou v systéme, s výhradným využitím obnoviteľných zdrojov, sezónnym uskladnením a zameraním sa na získavanie slnečnej energie • Revitalizácia podzemia a povrchu po ukončení banskej činnosti	
Zodpovedné orgány a úlohy	PTH / kľúčový odberatelia tepla	Negociácie ohľadom možností riešenia dodávky tepla po roku 2023 boli ukončené.
	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky/ Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (s výnimkou podpory energetického zhodnocovania odpadov)	Identifikácia možných dodatočných zdrojov financovania podľa potreby a podľa navrhovaného riešenia.

7.3.6.2. Opatrenie III.2.2 Rozvoj nízkouhlíkovej energetiky v regióne

Názov opatrenia	III.2.2 Rozvoj nízkouhlíkovej energetiky v regióne
Pilier/priorita	III. – Udržateľné životné prostredie / III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky
Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na podporu rozvoja obnoviteľných zdrojov energie s cieľom podporiť prechod na nízkouhlíkovú a nízkoemisnú energetiku. Opatrenie má prispieť k rýchlejšej implementácii obnoviteľných zdrojov energie v regióne hornej Nitry, a to z hľadiska priemyselných inštalácií, ako aj inštalácií v domácnostiach. Opatrenie má tiež prispieť k zvýšeniu povedomia a informovanosti verejnosti o možnostiach využívania obnoviteľných zdrojov energie, možnostiach ich inštalácie a možnostiach využívania rôznych podporných schém na financovanie obnoviteľných zdrojov energie.

Sledovaný cieľ	• Zvýšenie priemyselných inštalácií obnoviteľných zdrojov energie v regióne hornej Nitry • Zvýšenie inštalácií obnoviteľných zdrojov energie v domácnostiach, verejných budovách a bytových domov • Zlepšenie informovanosti verejnosti o možnostiach inštalácie a financovania obnoviteľných zdrojov energie	
Potenciálni nositelia projektov	• Domácnosti • Výrobcovia energií • Podnikatelia v regióne • Mestá a obce • Mimovládne neziskové organizácie	
Cieľové skupiny	• Spotrebitelia energií	
Výber indikatívnych projektových zámerov	• Inštalácia fotovoltaiického systému v priemyselných areáloch a na príľahlých plochách odkalísk • Výroba čistého vodíka prostredníctvom elektrolýzy • Vybudovanie malej vodnej elektrárne na banskú vodu Cigel' • Vybudovanie priemyselného úložného batériového systému k FVE o výkone 1MWh v regióne Horná Nitra • Vybudovanie vývojového a výrobného centra na priemyselné batériové úložné systémy	
Zodpovedné orgány a úlohy	Mestá a obce	Príprava projektov
	Riadiaci orgán OP KŽP (s výnimkou podpory energetického zhodnocovania odpadov)	Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci OP KŽP Príprava výziev na financovanie projektov

7.3.6.3. Opatrenie III.2.3 Podpora energetickej efektívnosti v regióne

Názov opatrenia	III.2.3 Podpora energetickej efektívnosti v regióne
Pilier/priorita	III. – Udržateľné životné prostredie / III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky
Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na podporu implementácie riešení v oblasti energetickej efektívnosti s cieľom znížiť náročnosť na spotrebu energií v regióne, ako súčasť prechodu z uhoľnej energetiky na novú nízkouhlíkovú energetiku. Opatrenia energetickej efektívnosti sa týkajú širokého spektra oblastí, vrátane energetickej efektívnosti rezidenčných budov, verejných budov, ako aj energetickej efektívnosti v priemysle, energetickej efektívnosti verejnej

infraštruktúry (napríklad verejné osvetlenie), a tiež energetickej efektívnosti v doprave.

Opatrenie má tiež prispieť k zvýšeniu povedomia a informovanosti verejnosti o možných riešeniach v oblasti energetickej efektívnosti, ako aj o možnostiach financovania týchto riešení z rôznych zdrojov.

Sledovaný cieľ	- Nárast opatrení energetickej efektívnosti v oblasti rezidenčných budov, verejných budov a infraštruktúry, v doprave a v priemysle - Zlepšenie informovanosti verejnosti o opatreniach v oblasti energetickej efektívnosti a možnostiach ich financovania	
Potenciálni nositelia projektov	- Domácnosti - Mestá a obce - Podnikatelia v regióne	
Cieľové skupiny	- Verejnosť - Spotrebitelia energií	
Výber indikatívnych projektových zámerov	- Energetická služba v meste Prievidza - Zníženie energetickej náročnosti Centra voľného času v Prievidzi - Zníženie energetickej náročnosti Materskej školy na Ul. A. Mišúta 731 v Prievidzi - Zníženie energetickej náročnosti Zimného štadióna v Prievidzi - Zníženie energetickej náročnosti Športovej haly v Prievidzi - Zlepšenie energetickej efektivity verejných budov v meste Handlová a v meste Nováky	
Zodpovedné orgány a úlohy	Mestá a obce	Príprava projektov
	Riadiaci orgán OP KŽP	Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci OP KŽP Príprava výziev na financovanie projektov

7.3.6.4. Opatrenie III.2.4 Podpora smart riešení v energetike v regióne

Názov opatrenia	III.2.4 Podpora smart riešení v energetike v regióne
Pilier/priorita	III. – Udržateľné životné prostredie / III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky
Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na podporu smart riešení v energetike v regióne hornej Nitry. Podpora zahŕňa výskum a vývoj v tejto oblasti, testovanie, ako aj implementáciu riešení a ich zavedenie do praxe. Opatrenie je úzko previazané s opatreniami týkajúcimi sa rozvoja inovácií, výskumu a vývoja v oblasti

udržateľnej energetiky, podpory nízkouhlíkovej energetiky v regióne, ako aj podpory energetickej efektívnosti v regióne.

Opatrenie zahŕňa napríklad oblasti týkajúce sa inteligentných decentralizovaných a distribuovaných energetických sietí (smart grids/micro grids), manažmentu energií a energetických dát, inteligentných meracích systémov, infraštruktúry pre elektromobily, úložísk energií, inovatívnych možností energetického využitia nevyužitelných odpadov a pod.

Sledovaný cieľ	• Zvýšenie zavádzania riešení a inovácií v oblasti smart energetiky	
Potenciálni nositelia projektov	• Domácnosti • Mestá a obce • Podnikatelia v regióne • Energetické podniky	
Cieľové skupiny	• Verejnosť • Spotrebitelia energií	
Výber indikatívnych projektových zámerov	• Vybudovanie vývojového a výrobného centra na priemyselné batériové úložné systémy • Energetická služba v meste Prievidza • Vybudovanie siete verejných rýchlo nabíjajúcich DC-AC staníc pre elektromobily v regióne Horná Nitra • Vybudovanie vývojovo-výrobného centra pre rozvoj elektro-mobility a riadenie služieb • Podpora elektromobility v meste Handlová	
Zodpovedné orgány a úlohy	Mestá a obce	Príprava projektov
	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky/ Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky	Identifikácia možných dodatočných zdrojov financovania podľa potreby
	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky	Podľa potreby, posudzovanie investičnej pomoci pre predložené projekty

7.3.6.5. Opatrenie III.2.5 Zriadenie Regionálneho centra udržateľnej energetiky

Názov opatrenia	III.2.5 Zriadenie Regionálneho centra udržateľnej energetiky (RCUE)
Pilier/priorita	III. – Udržateľné životné prostredie / III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky
Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na podporu plánovacích a implementačných kapacít samospráv pre rozvoj udržateľnej energetiky v rámci okresov, resp. strategicko-plánovacích regiónov v súlade s návrhom Vízie a stratégie rozvoja Slovenska do roku 2030. Poslaním RCUE je optimalizovať energetickú potrebu a spotrebu na danom území, zvyšovať mieru jeho energetickej sebestačnosti na báze obnoviteľných zdrojov energie (OZE) pri dôslednom rešpektovaní kritérií

environmentálnej udržateľnosti, zvyšovať miestnu kontrolu nad rozvojom regionálnej energetiky a tým prispievať k plneniu záväzkov SR voči klimatickej, energetickej a environmentálnej politike EÚ a zároveň k stabilizácii miestnej ekonomiky.

Cieľom opatrenia je najmä odstrániť živelnosť pri rozhodovaní o investíciách a projektoch ovplyvňujúcich spotrebu palív a energie, zabezpečiť systematické energetické plánovanie v regiónoch a harmonizáciu zámerov najmä samospráv tak, aby sa zefektívnila príprava a realizácia konkrétnych prioritných projektov smerujúca k optimalizácii energetickej potreby a rastu energetickej efektívnosti a podielu OZE. RCUE poskytne samosprávam informačný a poradenský servis zameraný na znižovanie energetickej náročnosti, tvorbu miestnych regulatívov pri využívaní OZE, uplatňovaní inovácií a transfer dobrej energetickej praxe.

Sledovaný cieľ	• Znižovanie konečnej energetickej spotreby a emisií skleníkových plynov • Zvyšovanie podielu OZE	
Potenciálni nositelia projektov	• Štátna správa a inštitúcie • Mestá a obce • Mimovládne neziskové organizácie	
Cieľové skupiny	• Verejnosť • Mestá a obce • Spotrebiteľia a samospotrebiteľia energií	
Výber indikatívnych projektových zámerov	• Regionálne centrum udržateľnej energetiky	
Zodpovedné orgány a úlohy	Mestá a obce	Príprava projektov
	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky/ Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky	Identifikácia možných dodatočných zdrojov financovania podľa potreby
	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky / SIEA	Podľa potreby

7.3.7. Priorita III.3 Zlepšovanie životného prostredia

V rámci transformácie uhoľného regiónu je potrebné riešiť nielen existujúce environmentálne dopady a vplyvy banskej činnosti a priemyslu v regióne, ale tiež zlepšovanie životného prostredia do budúcnosti. Región hornej Nitry historicky trpí znečistením rôzneho druhu, napríklad znečistením ovzdušia, pôdy a podzemných vôd. Transformácia regiónu a akčný plán by teda mali viesť aj k zlepšeniu životného prostredia, s cieľom zvýšiť atraktivitu regiónu a znížiť dopady znečisteného životného prostredia na zdravie obyvateľstva.

Zlepšovanie kvality ovzdušia by malo byť dosahované aj cez opatrenia súvisiace s lokálnym zlepšením kvality ovzdušia, napr.: podporou výmeny starých spaľovacích zariadení v rodinných domoch či bytových domoch za efektívnejšie zariadenia. Prioritne: 1. podpora tepelných čerpadiel, solárnych vykurovacích systémov pre RD 2. podporiť a udržať CZT 3. v plynifikovaných oblastiach výmena zariadení na tuhé palivá za zariadenia spaľujúce plyn 4. výmena zariadení na tuhé palivá za efektívnejšie zariadenia na spaľovanie drevnej hmoty (splyňovacie

kotly...) V rámci monitorovania kvality ovzdušia by bolo vhodné podporiť vznik monitorovacích staníc kvality ovzdušia.

Zlepšovanie životného prostredia by malo byť riešené v dvoch rovinách – v oblasti podpory udržateľného hospodárstva, ktoré by malo minimalizovať dopady na životné prostredie (napríklad v oblasti odpadového hospodárstva, vodného hospodárstva alebo pôdohospodárstva), ako aj v oblasti konverzie environmentálne zaťažených území a areálov na nové využitie, ktoré by prispievalo aj k zlepšovaniu životného prostredia.

V oblasti udržateľného odpadového hospodárstva v regióne je dôležité podporovať obehové odpadové hospodárstvo, ktoré by malo zahŕňať opatrenia na predchádzanie tvorby odpadov, ich recykláciu a iné materiálové zhodnotenie, s cieľom znižovať mieru skládkovania. Tá v trenčianskom kraji presahuje 70%³⁸. Do roku 2035 by pritom podľa Stratégie environmentálnej politiky Slovenskej republiky malo klesnúť skládkovanie odpadu pod 25%³⁹ a do roku 2030 sa zvýši miera recyklácie komunálneho odpadu, vrátane jeho prípravy na opätovné použitie, na 60% zo súčasných 39% na celom Slovensku⁴⁰. V samotnom meste Prievidza sa podiel zhodnocovaného odpadu pohyboval v rokoch 2011 až 2015 v rozmedzí medzi 20% až 30%, pričom plán do roku 2020 je zvýšiť tento podiel až na takmer 88%⁴¹. Energetické zhodnocovanie odpadu v trenčianskom kraji predstavovalo v roku 2014 len 0,11% z objemu jednotlivých spôsobov nakladania s komunálnym odpadom⁴².

Ako už bolo spomínané, v oblasti hornej Nitry je v tretej kvalitatívnej triede podzemných vôd 45% oblasti Prievidze, 83% oblasti Novák a 71% oblasti Bojníc. Z tohto dôvodu by mali byť podporované projekty zamerané na čistenie vodných tokov a odpadových vôd. Ďalšími opatreniami by mali byť aktivity zamerané na udržateľnosť obehu vody, zadržiavanie vody v krajine, protipovodňovú ochranu a lepšie hospodárenie s vodou s cieľom obmedzovať sucho a nedostatok vody.

Vyššie spomínané opatrenia môžu byť realizované aj v súvislosti a s využitím konverzie environmentálne zaťažených území a areálov, napríklad environmentálnym využitím zaplavených území, ktoré vznikli ako dôsledok banskej činnosti, využitím banských vôd, prípadne realizáciou opatrení na zlepšenie životného prostredia v areáloch, v ktorých je realizovaná banská činnosť alebo výroba energií z hnedého uhlia.

Opatrenie	Východiská	Cieľ
III.3.1 Podpora investícií do udržateľného odpadového a vodného hospodárstva, Podpora udržania a zlepšenia kvality ovzdušia.	- Miera skládkovania v trenčianskom kraji presahuje 70% - Do roku 2030 sa zvýši miera recyklácie komunálneho odpadu, vrátane jeho prípravy na opätovné použitie, na 60%. - Veľký podiel podzemných vôd v regióne hornej Nitry je znečistených	- Znižovanie podielu skládkovania odpadu a zvyšovanie inovatívnych možností energetického využívania nevyužiteľného odpadu - Znižovanie tvorby odpadov - Zvýšenie kvality podzemných vôd a čistenie odpadových vôd - Zmierňovanie dopadov zmeny klímy v regióne - Zvyšovanie prípravy na opätovné použitie a recyklácie odpadov a podporu triedeného zberu komunálnych odpadov
III.3.2 Podpora konverzie environmentálne	Územia a areály, v ktorých je dnes vykonávaná banská	Konverzia environmentálne zaťažených území a areálov

³⁸ Program odpadového hospodárstva Program mesta Prievidza na roky 2016 – 2020

³⁹ Zelenšie Slovensko, Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030, September 2018

⁴⁰ Novela Rámcovej smernice o odpadoch EÚ 2018/851 z 30.mája 2018

⁴¹ Program odpadového hospodárstva Program mesta Prievidza na roky 2016 – 2020

⁴² Program odpadového hospodárstva Trenčianskeho kraja na roky 2016-2020

zaťažených území a areálov	činnosť a výroba energií z hnedého uhlia môžu byť potenciálne využité na realizáciu aktivít vedúcich k zlepšovaniu životného prostredia - Niektoré dopady banskej činnosti môžu byť ďalej využité v súvislosti s vodným hospodárstvom (mokrade, zaplavené územia) - Banská voda môže byť využitá v udržateľnom hospodárstve (využitie tepelného potenciálu)	s cieľom využitia na aktivity prispievajúce k zlepšovaniu životného prostredia - Podpora tepelných čerpadiel, solárnych vykurovacích systémov pre RD - Vznik monitorovacích staníc kvality ovzdušia.
----------------------------	---	--

7.3.7.1. Opatrenie III.3.1 Podpora investícií do udržateľného odpadového a vodného hospodárstva

Názov opatrenia	III.3.1 Podpora investícií do udržateľného odpadového a vodného hospodárstva
Pilier/priorita	III. – Udržateľné životné prostredie / III.3 Zlepšovanie životného prostredia
Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na podporu investícií do udržateľného obehového odpadového a vodného hospodárstva, ktoré majú prispieť k zlepšovaniu životného prostredia na hornej Nitre. Opatrenia majú byť v súlade s plánmi udržateľného rozvoja a stratégiou environmentálnej politiky a mali by viesť k napĺňaniu cieľov v oblasti znižovania emisií, čistoty ovzdušia, vody, pôdy, či ochrany chránených území. Opatrenie je primárne zamerané na odpadové a vodné hospodárstvo, avšak v rámci neho môžu byť realizované aj iné projekty zamerané na zlepšovanie životného prostredia, ako aj opatrenia zamerané na zmierňovanie dopadov zmeny klímy (protipovodňové opatrenia, opatrenia na boj so suchom, vodozádržné opatrenia, efektívne hospodárenie s vodou, dodávka pitnej vody, využitie zrážkových a priemyselných vôd a pod.).
Sledovaný cieľ	- Znižovanie podielu skládkovania odpadu a zvyšovanie inovatívnych možností energetického využívania nevyužiteľného odpadu - Znižovanie tvorby odpadov - Zvýšenie kvality podzemných vôd a čistenie odpadových vôd - Zmierňovanie dopadov zmeny klímy v regióne
Potenciálni nositelia projektov	- Mestá a obce - Podnikatelia v regióne - Spracovatelia odpadu - Štát

Cieľové skupiny	• Verejnosť • Mestá a obce	
Výber indikatívnych projektových zámerov	• Obstaranie kompostérov na predchádzanie vzniku BR KO pre región Stredného Ponitria • Dobudovanie, vybudovanie a rekonštrukcia vodovodov • Vybudovanie, dobudovanie a rekonštrukcia kanalizačnej siete v obciach regiónu Partizánske • Revitalizácia mestských zelených plôch v Handlovej a v Novákoch • Zelená linka - Centrum spracovania zmesového komunálneho odpadu • Logistické centrum biomasy	
Zodpovedné orgány a úlohy	Mestá a obce	Príprava projektov
	Riadiace orgány OP KŽP (s výnimkou podpory energetického zhodnocovania odpadov), IROP a PRV	Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci OP KŽP, IROP a PRV Príprava výziev na financovanie projektov v prípade potreby

7.3.7.2. *Opatrenie III.3.2 Podpora konverzie environmentálne zaťažených území a areálov*

Názov opatrenia	III.3.2 Podpora konverzie environmentálne zaťažených území a areálov
Pilier/priorita	III. – Udržateľné životné prostredie / III.3 Zlepšovanie životného prostredia
Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na podporu realizácie projektov v oblasti zlepšovania životného prostredia prostredníctvom konverzie environmentálne zaťažených území a areálov po banskej činnosti a výrobe elektriny z hnedého uhlia, resp. s využitím týchto území a areálov, prípadne využitím pozostatkov banskej činnosti, ako napríklad využitie banských vôd ako bezemisného zdroja tepla alebo využitie území dotknutých banskou činnosťou na aktivity vedúce k zlepšovaniu životného prostredia.
Sledovaný cieľ	• Konverzia environmentálne zaťažených území a areálov s cieľom využitia na aktivity prispievajúce k zlepšovaniu životného prostredia
Potenciálni nositelia projektov	• HBP • Slovenské elektrárne • Mestá a obce • Podnikatelia v regióne
Cieľové skupiny	• Verejnosť • Mestá a obce

Výber indikatívnych projektových zámerov	• Revitalizácia areálu Bane Cigeľ na zariadenie cestovného ruchu • Revitalizácia priestoru odkalovacích nádrží Bane Cigeľ na zariadenie cestovného ruchu a rybného hospodárstva • Zmena uhoľných baní na Slovensku na energetické podniky pre trvalý bezplatný zdroj tepla a chladu zo zemskej kôry • Náučný chodník a chránený areál Košovsko-Laskárske mokrade • Projekty inštalácie OZE - FVE na odkaliskách ENO • Revitalizácia odkalísk a priemyselného areálu ENO, s cieľom využitia týchto plôch na inštaláciu OZE, výrobu čistého vodíka, hnedý priemyselný park	
Zodpovedné orgány a úlohy	HBP a Slovenské elektrárne	Príprava projektov
	Mestá a obce	Príprava projektov
	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky	Podľa potreby, posudzovanie investičnej pomoci pre predložené projekty

7.4. Pilier IV. – Kvalita života a sociálna infraštruktúra

7.4.1. Zdôvodnenie piliera a jeho prínos

Kvalita života a sociálna infraštruktúra zahŕňa širšiu oblasť aktivít zameraných na jednej strane na riešenie problémov, ktoré banská činnosť a s ňou súvisiaca výroba energií z uhlia spôsobujú už v súčasnosti, a na druhej strane na riešenie problémov, ktoré vzniknú v súvislosti s transformáciou regiónu z uhoľnej ekonomiky. Banská činnosť dnes spôsobuje problémy predovšetkým v súvislosti so zdravím obyvateľstva, a to nielen priamo u zamestnancov banského sektora a s rizikami vyplývajúcimi z povahy ich práce, ale aj obyvateľstva, na ktoré vplýva znečistenie životného prostredia.

V budúcnosti bude potrebné riešiť dopady transformácie z uhoľnej ekonomiky v súvislosti s poklesom zamestnanosti v tradičnom banskom sektore a naviazaných sektoroch, ako napríklad rast nezamestnanosti, či potreba prispôsobenia vzdelávania v regióne na potreby trhu práce zameraného na nové rozvíjajúce sa sektory ekonomiky. V tejto súvislosti je potrebné riešiť prepojenie vzdelávania na trh práce v oblasti stredného školstva a duálneho vzdelávania, ako aj v oblasti vyššieho vzdelávania. V súvislosti s príchodom zamestnancov banského sektora na trh práce počas postupného utlmovania banskej činnosti bude potrebné posilniť aj mimoškolské vzdelávania a rekvalifikácie.

Zároveň má región problémy so starnutím obyvateľstva a s odlivom mladých ľudí. Preto je potrebné posilniť infraštruktúru zameranú na sociálnu starostlivosť o staršie skupiny obyvateľstva, ako aj zatraktívniť región pre mladých ľudí s cieľom udržať ich v regióne. Rozvoj nových sektorov ekonomiky, ako aj nových pracovných príležitostí vytvorí základné podmienky pre uplatnenie mladých ľudí v regióne, zároveň je však potrebné zvýšiť atraktivitu regiónu aj z pohľadu kvality života vo forme podpory kultúry, športových, rekreačných a voľnočasových aktivít, služieb pre občanov a dostupnosti bývania pre mladé rodiny.

7.4.2. Východisková situácia

V oblasti zdravia obyvateľstva má banská činnosť dopad priamo na zamestnancov baní pracujúcich v podzemí, ale prostredníctvom znečistenia životného prostredia môže mať vplyv aj na obyvateľov žijúcich v regióne. Podľa

analýzy Inštitútu finančnej politiky bol pomer podielu invalidity k podielu zamestnanosti (index invalidity) v sektore 7-násobne vyšší v porovnaní s priemerom v hospodárstve. Podľa štúdie SAV⁴³ je v okrese Prievidza pomer príjemcov invalidného dôchodku k ekonomicky aktívnemu obyvateľstvu 13,3%, čo je nadpriemerný stav oproti priemeru Slovenska, ktorý je 9,1%. Stredná dĺžka dožitia je však v regióne hornej Nitry porovnateľná s priemerom Slovenska, aj keď zaostáva za najvýkonnejšími regiónmi.

Z hľadiska demografického vývoja zaznamenali okresy Prievidza aj Partizánske úbytok obyvateľstva. Okres Prievidza stratil od roku 1998 okolo 4,5% obyvateľov, zatiaľ čo okres Partizánske stratil okolo 5% obyvateľov, pričom sa predpokladá, že tento trend bude pokračovať. Obyvateľstvo v oboch regiónoch zároveň starne. Podľa predpovede Prognostického ústavu SAV bol podiel obyvateľstva vo veku 24 až 54 rokov v celkovej populácii okresov Prievidza a Partizánske v roku 2017 na úrovni 45%, pričom sa očakáva, že príslušné podiely klesnú do roku 2040 na 33,2%, resp. 31,2%. Podiel populácie nad 64 rokov bol už v roku 2017 v týchto okresoch nad priemernou úrovňou na Slovensku (19%-20%), pričom sa predpokladá, že vzrastie do roku 2040 až na tretinu⁴⁴.

Skorším ukončením ťažby (útlmom) bude dochádzať k predčasnému odchodu baníkov, ktorí nebudú najmä vzhľadom k veku schopní adaptácie na nový druh povolania. Z týchto príčin bude nutné pripraviť právnu úpravu týkajúcej sa sociálneho zabezpečenia baníkov a možností pre vytvorenie podmienok skoršieho odchodu zo zamestnania.

Nižšie sú uvedené predpokladané náklady na sociálne zabezpečenie baníkov bez zohľadnenia jeho valorizácie v jednotlivých rokoch:

Rok	Počet zamestnancov			výška OPB
	so vznikom nároku	pokračujúci nárok	spolu	
2019	135		135	60 000 €
2020	120	135	255	1 600 000 €
2021	145	218	363	2 500 000 €
2022	145	298	443	2 900 000 €
2023	195	364	559	3 700 000 €
2024	245	479	724	4 800 000 €
2025	195	632	827	5 500 000 €
2026	180	706	886	6 000 000 €
2027		707	707	4 600 000 €
2028		546	546	3 600 000 €
2029		426	426	2 850 000 €
2030		342	342	2 350 000 €
2031		257	257	1 700 000 €
2032		156	156	1 000 000 €
2033		75	75	755 000 €
Spolu	-	-	-	43 915 000 €

Kľúčovou skupinou, na ktorú bude potrebné sa v procese transformácie zamerať, je skupina zamestnancov, ktorá je dnes vo veku 30 až 50 rokov, v ktorej sa predpokladá väčšie zastúpenie zamestnancov, ktorí pracujú v spoločnosti dlhodobo a nebudú mať skúsenosti s hľadaním si nového zamestnania a s procesmi, ktoré s tým súvisia. V tejto skupine sa môže nachádzať okolo 1 700 zamestnancov. V súvislosti s nimi bude potrebné pripraviť podporné programy zamerané na rekvalifikáciu a aktívnu pomoc s orientáciou na trhu práce

⁴³ PODPORA UHOĽNÝCH REGIÓNOV V TRANSFORMÁCII – Sociálno-ekonomické analýzy pre podporu využívania EŠIF – Expertná štúdia Horná Nitra, Slovenská republika, Prognostický ústav, Slovenská akadémia vied, október 2018

⁴⁴ PODPORA UHOĽNÝCH REGIÓNOV V TRANSFORMÁCII – Sociálno-ekonomické analýzy pre podporu využívania EŠIF – Expertná štúdia Horná Nitra, Slovenská republika, Prognostický ústav, Slovenská akadémia vied, október 2018

a s hľadáním si nového zamestnania. Zároveň bude nevyhnutné využiť na zmiernenie sociálnych dopadov a vplyvov systém sociálneho zabezpečenia baníkov⁴⁵.

Z hľadiska vzdelávania sa rozbehla v regióne hornej Nitry spolupráca zamestnávateľov a stredných odborných škôl vo forme systému duálneho vzdelávania, kde súčasný počet zapojených žiakov je 334 na 6 školách a v 31 podnikoch. V regióne pôsobí detašované pracovisko Fakulty riadenia a informatiky Žilinskej univerzity v meste Prievidza. Aktuálne však nemá otvorený žiadny študijný program. Z hľadiska stredného odborného vzdelávania bol okres Prievidza historicky zameraný na chemický priemysel, baníctvo a stavebníctvo. V súčasnosti je potrebné podporiť vzdelávanie v oblasti učebných odborov zameraných na elektrotechniku, strojárstvo a chémiu⁴⁶, čo súvisí aj s rozvojom zamestnanosti v týchto oblastiach. Okres Partizánske je zameraný hlavne na obuvnícky priemysel, z hľadiska učebných odborov je v Regionálnej integrovanej územnej stratégii TSK odporúčané podporiť spracúvanie kože, kožušín a výrobu obuvi.

7.4.3. Cieľová situácia

Okrem ekonomických, environmentálnych a infraštruktúrnych aspektov by transformácia regiónu horná Nitra mala tiež viesť k zvýšeniu kvality života v regióne a zvýšeniu jeho atraktivity. Zvyšovanie kvality života v regióne by malo odrážať potreby, ktoré dnes v regióne existujú, a ktoré vzniknú v procese transformácie.

V prvom rade bude potrebné posilniť sociálnu a zdravotnú infraštruktúru tak, aby zodpovedala požiadavkám vyplývajúcim zo starnutia obyvateľstva, ktoré bude v regióne starnúť rýchlejšie, ako je predpokladaný priemerný rast staršej populácie na Slovensku. Z tohto hľadiska bude potrebné rozvíjať služby zdravotnej a opatrovateľskej starostlivosti. Tieto služby je potrebné rozvíjať aj v súvislosti so zdravotným stavom obyvateľstva a zamestnancov ťažobného priemyslu, ktorý je ovplyvnený znečistením životného prostredia, resp. rizikovosťou práce v banských priestoroch.

V druhom rade je potrebné zabezpečiť podporné programy pre samotný proces transformácie regiónu. Tieto súvisia s príchodom nových nezamestnaných na trh práce, ktorých bude potrebné rekvalifikovať a umiestniť do nového zamestnania. V tejto súvislosti bude potrebná aktívna asistencia a sprevádzanie procesom hľadania si nového zamestnania. Z dlhodobého hľadiska bude potrebné naviazať vzdelávacie programy na potreby zamestnávateľov a ekonomických sektorov, ktoré sa budú v regióne rozvíjať. Takisto bude potrebné prehĺbiť spoluprácu s inštitúciami vyššieho vzdelávania, aj v súvislosti so snahou zvýšiť inovačný potenciál regiónu a zvýšiť aktivity vo výskume a vývoji.

V neposlednom rade je potrebné zabezpečiť dlhodobú atraktivitu regiónu, ktorá stabilizuje nepriaznivý demografický vývoj a odliv obyvateľstva. Región hornej Nitry by mal poskytnúť obyvateľom atraktívne možnosti trávenia voľného času vo forme kultúry, trávenia voľného času, športových a rekreačných aktivít. Nakoľko má región aj potenciál v oblasti cestovného ruchu, je možné integrovať aktivity zamerané na rozvoj turizmu a aktivity zamerané na kvalitu života obyvateľov regiónu. S atraktivitou regiónu súvisia aj kvalitné služby samosprávy, ktoré je možné rozvíjať v rámci konceptu tzv. „digitálneho mesta“ a konceptu smart city. S cieľom prilákať, resp. udržať mladé rodiny v regióne je potrebné podporovať rozširovanie ponuky nájomných a cenovo dostupných bytov.

7.4.4. Prehľad priorít a opatrení

Pilier Kvalita života a sociálna infraštruktúra pozostáva zo štyroch priorít, ktoré sa ďalej členia na opatrenia nasledovne:

- Priorita IV.1 Zlepšenie zdravotníckych, medicínsko-kúpeľných a sociálnych služieb

⁴⁵ Uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 580 z 12. decembra 2018 k návrhu problematiky transformácie regiónu horná Nitra v súvislosti s návrhom všeobecného hospodárskeho záujmu na zabezpečenie bezpečnosti dodávok elektriny - Úloha C.5 ministromi hospodárstva a ministromi práce, sociálnych vecí a rodiny „Pripraviť zmenu právnej úpravy o osobitnom príspevku baníkom pre vytvorenie podmienok skoršieho odchodu zo zamestnania a nemožnosti ďalšej adaptácie na iný druh zamestnania.“

⁴⁶ Regionálna integrovaná územná stratégia Trenčianskeho kraja na roky 2014 - 2020, časť 3.3 Oblasť školstva

- Opatrenie IV.1.1 Rozvoj zdravotníckych a medicínsko-kúpeľných služieb v nadväznosti na dopady banskej činnosti
- Opatrenie IV.1.2 Rozvoj sociálnych služieb v nadväznosti na ukončovanie banskej činnosti
- Priorita IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia
 - Opatrenie IV.2.1 Rozvoj kultúry v regióne
 - Opatrenie IV.2.2 Rozvoj možností cestovného ruchu, voľnočasových, športových a rekreačných aktivít v regióne
 - Opatrenie IV.2.3 Rozvoj kvality verejných služieb pre obyvateľov
 - Opatrenie IV.2.4 Rozvoj podpory bývania v regióne
- Priorita IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily
 - Opatrenie IV.3.1 Podpora stredného školstva a duálneho vzdelávania v regióne
 - Opatrenie IV.3.2 Podpora vyššieho vzdelávania v regióne
 - Opatrenie IV.3.3 Podpora mimoškolského vzdelávania, rekvalifikácií a talentov
- Priorita IV.4 Zvýšenie sociálnej starostlivosti ohrozených skupín obyvateľstva
 - Opatrenie IV.4.1 Podpora asistencie a právnej starostlivosti o skupiny obyvateľstva ohrozené ukončovaním banskej činnosti
 - Opatrenie IV.4.2 Podpora na trhu práce pre skupiny obyvateľstva ohrozené ukončovaním banskej činnosti

Priority a opatrenia v rámci piliera Kvalita života a sociálna infraštruktúra sú bližšie popísané v nasledovných podkapitolách.

7.4.5. Priorita IV.1 Zlepšenie zdravotníckych, medicínsko-kúpeľných a sociálnych služieb

Región hornej Nitry má tradíciu v kúpeľníctve v meste Bojnice. Kúpeľníctvo je zamerané tak na medicínsko-kúpeľné služby, ako aj rekreačné wellness kúpeľné služby. Kúpeľná infraštruktúra tak poskytuje možnosť rozvíjať zdravotnícke a medicínske služby v symbióze s kúpeľným cestovným ruchom.

V súvislosti s transformáciou regiónu je rozvoj zdravotníckych služieb úzko spätý s negatívnymi dopadmi na zdravie obyvateľstva, či už z hľadiska chorôb z povolania vyplývajúcich z rizikovej práce v ťažobnom priemysle, ako aj z hľadiska zdravotného stavu obyvateľov v súvislosti so znečisteným životným prostredím. Zároveň posilňovanie zdravotníckych a sociálnych služieb súvisí aj s problémom rýchleho starnutia obyvateľstva v regióne, kedy podľa predpovede Prognostického ústavu SAV vzrastie podiel obyvateľov nad 64 rokov do roku 2040 až na tretinu.

Osobitnou otázkou v súvislosti s transformáciou regiónu z uhoľnej ekonomiky je posilnenie sociálnej infraštruktúry a sociálnych služieb zameraných na ohrozené skupiny zamestnancov ťažobného priemyslu. Postupné utlmovanie banskej činnosti a prepúšťanie v tomto sektore môže spôsobiť sociálne problémy časti zamestnancov ťažobného priemyslu, ktorí môžu mať problémy s novým uplatnením sa na trhu práce. Sociálne problémy, ktoré môže transformácia regiónu u časti obyvateľstva vyvolať, sú aj na základe zahraničnej praxe napríklad problémy s nárastom rôznych druhov závislostí (alkoholizmu, nelátkové závislosti, ako napríklad patologické hráčstvo), rodinných problémov, ktoré môžu viesť až k existenčným problémom. Pre túto skupinu obyvateľstva je potrebné vytvoriť efektívnu záchytnú sociálnu sieť, ktorá im pomôže s návratom do bežného života. V regióne už dnes fungujú organizácie, ktoré sa tejto činnosti venujú (ako napríklad nezisková organizácia Jazmín v Handlovej), ktoré sa venujú sociálnym službám zameraným na riešenie problémov súvisiacich

s nezamestnanosťou, ako napríklad rast kriminality, drogových závislostí a prípadov predčasného ukončenia života. Takúto infraštruktúru bude potrebné v súvislosti s transformáciou regiónu ďalej rozvíjať.

Opatrenie	Východiská	Cieľ
IV.1.1 Rozvoj zdravotníckych a medicínsko-kúpeľných služieb v nadväznosti na dopady banskej činnosti	- Región má dobrú východiskovú pozíciu pre ďalší rozvoj zdravotníckych a sociálnych služieb a medicínsko-kúpeľných služieb vzhľadom na tradíciu kúpeľníctva - Banská činnosť má negatívny dopad na zdravie ľudí, či už priamo na zamestnancov v baniach alebo nepriamo na obyvateľstvo v súvislosti so znečisteným životným prostredím - Predpokladá sa, že do roku 2040 sa zvýši podiel obyvateľov nad 64 rokov v regióne na tretinu, čo si bude vyžadovať posilnenie zdravotníckych a sociálnych služieb súvisiacich so starnutím obyvateľstva	- Rozšírenie medicínsko-kúpeľných služieb integrované s celkovým rozvojom kúpeľníctva a podporou cestovného ruchu - Zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva prostredníctvom rozvoja zdravotníckych a sociálnych služieb zameraných na zmierňovanie negatívnych vplyvov banskej činnosti na zdravie - Zlepšenie zdravotnej a sociálnej starostlivosti o starnúce obyvateľstvo
IV.1.2 Rozvoj sociálnych služieb v nadväznosti na ukončovanie banskej činnosti	- Utlmovanie banskej činnosti prinesie nárast nezamestnanosti ľudí z ťažobného priemyslu, ktorý môže u niektorých viesť k negatívnym sociálnym javom - Dnes už v regióne existujú organizácie, ktoré venujú sociálnym službám zameraným na riešenie týchto negatívnych javov, ich činnosť bude ale potrebné v procese transformácie rozšíriť	- Minimalizácia negatívnych sociálnych javov spôsobených nárastom nezamestnanosti v súvislosti s utlmovaním banskej činnosti - Zvýšenie kapacít organizácií poskytujúcich sociálne služby zamerané na zmierňovanie negatívnych sociálnych javov spôsobených transformáciou regiónu

7.4.5.1. Opatrenie IV.1.1 Rozvoj zdravotníckych a medicínsko-kúpeľných služieb v nadväznosti na dopady banskej činnosti

Názov opatrenia	IV.1.1 Rozvoj zdravotníckych a medicínsko-kúpeľných služieb v nadväznosti na dopady banskej činnosti
-----------------	--

Pilier/priorita	IV. – Kvalita života a sociálna infraštruktúra / IV.1 Zlepšenie zdravotníckych, medicínsko-kúpeľných a sociálnych služieb	
Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na rozvoj zdravotníckych služieb a sociálnych služieb ako reakcia na dva faktory v rámci transformácie regiónu horná Nitra – priame a nepriame dopady na zdravotný stav obyvateľstva ako dôsledok banskej činnosti a znečistenia životného prostredia a rýchle starnutie obyvateľstva v regióne, ktoré si bude vyžadovať prispôsobenie typov a rozsahu zdravotníckych a sociálnych služieb. Na druhej strane je opatrenie zamerané na ďalší rozvoj medicínsko-kúpeľných služieb, kde je možné nadviazať na tradíciu kúpeľníctva v regióne, a integrovať tento rozvoj s rozvojom cestovného ruchu a tvorby nových pracovných miest v sektore cestovného ruchu ako doplnkovom sektore ekonomickej transformácie.	
Sledovaný cieľ	• Rozšírenie medicínsko-kúpeľných služieb integrované s celkovým rozvojom kúpeľníctva a podporou cestovného ruchu • Zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva prostredníctvom rozvoja zdravotníckych a sociálnych služieb zameraných na zmierňovanie negatívnych vplyvov banskej činnosti na zdravie • Zlepšenie zdravotnej a sociálnej starostlivosti o starnúce obyvateľstvo	
Potenciálni nositelia projektov	• Poskytovatelia zdravotnej starostlivosti • Mestá a obce • Samosprávny kraj • Kúpele Bojnice • Mimovládne neziskové organizácie • Podnikatelia v regióne	
Cieľové skupiny	• Verejnosť • Užívatelia zdravotnej starostlivosti	
Výber indikatívnych projektových zámerov	• Výstavba novej polikliniky v meste Nováky • Prístavba k medicínskemu zariadeniu uniKLINIK kardinála Korca v Prievidzi • Vybudovanie nového spánkového laboratória a dovybavenie súčasného laboratória Plúcneho oddelenia NsP Prievidza • Centrum komplexnej onkologickej rehabilitácie – CEKOR • Rozšírenie lôžkovej kapacity pre kúpeľných hostí, okrem Bojníc	
Zodpovedné orgány a úlohy	Trenčiansky samosprávny kraj	Príprava projektov
	Mestá a obce	Príprava projektov
	Riadiaci orgán IROP a budúci relevantný OP v novom programovom období 2021 - 2027	Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci IROP

Príprava výziev na financovanie projektov

Identifikácia iných možných zdrojov financovania (vrátane zdrojov z programového obdobia 2021 - 2027)

7.4.5.2. Opatrenie IV.1.2 Rozvoj sociálnych služieb v nadväznosti na ukončovanie banskej činnosti

Názov opatrenia	IV.1.2 Rozvoj sociálnych služieb v nadväznosti na ukončovanie banskej činnosti	
Pilier/priorita	IV. – Kvalita života a sociálna infraštruktúra / IV.1 Zlepšenie zdravotníckych, medicínsko-kúpeľných a sociálnych služieb	
Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na rozvoj sociálnych služieb zameraných na zmierňovanie negatívnych sociálnych javov vyplývajúcich z potenciálneho nárastu nezamestnanosti ako dôsledku postupného utlmovania banskej činnosti. Opatrenie má pomôcť vytvoriť sociálnu záchrannú sieť pre riešenie prípadov ľudí, ktorí si nebudú vedieť nájsť nové uplatnenie na trhu práce a môžu sa u nich rozvinúť tieto negatívne sociálne javy, akými sú napríklad rozvoj rôznych druhov závislostí, kriminalita, strata bývania, a pod. Opatrenie má pomôcť týmto skupinám ľudí integrovať sa naspäť do spoločnosti.	
Sledovaný cieľ	- Minimalizácia negatívnych sociálnych javov spôsobených nárastom nezamestnanosti v súvislosti s utlmovaním banskej činnosti - Zvýšenie kapacít organizácií poskytujúcich sociálne služby zamerané na zmierňovanie negatívnych sociálnych javov spôsobených transformáciou regiónu	
Potenciálni nositelia projektov	- Mestá a obce - Mimovládne neziskové organizácie	
Cieľové skupiny	- Verejnosť - Uchádzači o zamestnanie	
Výber indikatívnych projektových zámerov	- Rozvoj sociálnych služieb v meste Prievidza - Vybudovanie domu seniorov v Prievidzi a v Novákoch - Domov sociálnych služieb Krásno	
Zodpovedné orgány a úlohy	Mestá a obce	Príprava projektov
	Riadiaci orgán OP ĽZ	Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci OP ĽZ

7.4.6. Priorita IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia

Problémom regiónu horná Nitra nie je v súčasnej dobe vysoká nezamestnanosť alebo vysoká závislosť lokálnej ekonomiky na ťažobnom priemysle. Región skôr trpí nepriaznivým demografickým vývojom a problémom dlhodobého odlivu ľudí. V oboch okresoch – Prievidza aj Partizánske – došlo od roku 1998 k úbytku obyvateľstva o približne 5%, pričom podľa prognózy do roku 2035 by mal región prísť o ďalších 4% až 5% obyvateľov⁴⁷. Migrácia ľudí z regiónu súvisí s možnosťami pracovného uplatnenia, možnosťami vzdelávania, ale aj s kvalitou života v regióne a s kvalitou poskytovaných verejných služieb.

Zatiaľ čo piliere Ekonomika, podnikanie a inovácie a Udržateľné životné prostredie riešia otázky pracovných príležitostí a čistého životného prostredia, kvalita života je zameraná na atraktivitu regiónu z pohľadu trávenia voľného času, športu, kultúry, rekreácie, či dostupnosti bývania. Cieľom je vytvoriť atraktívny región, ktorý udrží obyvateľov v regióne, prípadne priláka nových obyvateľov.

Rozvoj kultúry, voľnočasových, športových a rekreačných aktivít súvisí nielen so zvyšovaním atraktivity regiónu pre miestnych obyvateľov, ale je úzko prepojený aj na rozvoj cestovného ruchu v regióne. Nájomné bývanie za výhodnú cenu môže pomôcť slabším sociálnym skupinám zabezpečiť si bývanie, na druhej strane však môže slúžiť aj ako štartovacie bývanie pre mladé rodiny, čo pomôže udržať ich v regióne. Mestá v regióne hornej Nitry už dnes ponúkajú nájomné bývanie, avšak z pohľadu plánovaných nových ekonomických aktivít v regióne a potreby zabezpečenia pracovných síl, bude potrebné túto oblasť posilniť, a obzvlášť sa zamerať na mladé rodiny.

Jednou z možností, ako zvýšiť atraktivitu regiónu, je aj rozvoj verejných služieb a zavádzanie moderných konceptov v miestnej samospráve, ako napríklad tzv. „digitálne mesto“, alebo širší koncept smart city. Podobné iniciatívy sú súčasťou akčných plánov a stratégií aj v iných uhoľných regiónoch, ako napríklad Lužice v Nemecku alebo Limburg v Holandsku, ktoré sa snažia zatriktívniť svoje regióny zameraním sa na moderné technológie, pokrytie miest sieťami vysokorýchlostného internetu a wi-fi, maximalizáciu digitálnych služieb mesta a vytváranie podmienok pre rozvoj digitálnej ekonomiky.

Opatrenie	Východiská	Cieľ
IV.2.1 Rozvoj kultúry v regióne	- Región má dobré predpoklady z hľadiska kultúrnej infraštruktúry a podujatí - Príležitosť ponúka previazanie na rozvoj cestovného ruchu a využitie potenciálu banskej histórie v regióne	- Zvyšovanie atraktivity regiónu rozširovaním ponuky kultúrnych aktivít - Budovanie, resp. rekonštrukcie kultúrnej infraštruktúry
IV.2.2 Rozvoj možností voľnočasových, športových a	Región ponúka rôzne možnosti voľnočasových a rekreačných aktivít	Zvyšovanie atraktivity regiónu rozširovaním ponuky voľnočasových, športových a rekreačných aktivít

⁴⁷ Prognóza vývoja obyvateľstva v okresoch Slovenskej republiky do roku 2035, Prognostický ústav SAV, Bratislava

rekreačných aktivít v regióne	• Ďalšie zvýšenie atraktivity regiónu v tomto smere sa ponúka využitím a revitalizáciou niektorých území po banskej činnosti na voľnočasové aktivity (mokrade, ktoré vznikli banskou činnosťou) • V regióne je čiastočne vybudovaná sieť cyklociest, je potrebné ich ďalej budovať a prepájať	• Budovanie, resp. rekonštrukcie nových športovísk, cyklociest a ďalšej voľnočasovej infraštruktúry
IV.2.3 Rozvoj kvality verejných služieb pre obyvateľov	• Mestá v regióne sa doteraz vo väčšej miere nevenovali smart city stratégiám a zavádzaniu smart city konceptov • Smart city riešenia a kvalitné a moderné verejné služby môžu pritom zvýšiť atraktivitu miest v regióne	• Zavádzanie smart city stratégií a služieb a digitálnych riešení v mestách
IV.2.4 Rozvoj podpory bývania v regióne	• Mestá v regióne už dnes ponúkajú nájomné bývanie • Rast ekonomickej aktivity v nových sektoroch vytvorí tlak na potrebu rozvoja bývania v mestách a obciach • Je potrebné sa predovšetkým zamerať na rozvoj bývania pre mladé rodiny	• Rast ponuky nájomného bývania v regióne s osobitným zameraním sa na mladé rodiny • Budovanie infraštruktúry pre výstavbu bývania v osobnom vlastníctve

7.4.6.1. Opatrenie IV.2.1 Rozvoj kultúry v regióne

Názov opatrenia	IV.2.1 Rozvoj kultúry v regióne
Pilier/priorita	IV. – Kvalita života a sociálna infraštruktúra / IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia
Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na rozvoj kultúry v regióne s možnosťou stavať na existujúcej kultúrnej infraštruktúre, ako aj na banskej tradícii. Opatrenie má prispieť k rozšíreniu ponuky kultúrnych podujatí a možností a prepájať ich na ponuku v oblasti cestovného ruchu. Opatrenie je tiež zamerané na budovanie, prípadne na rekonštrukcie existujúcej kultúrnej infraštruktúry.
Sledovaný cieľ	• Zvyšovanie atraktivity regiónu rozširovaním ponuky kultúrnych aktivít

	Budovanie, resp. rekonštrukcie kultúrnej infraštruktúry	
Potenciálni nositelia projektov	- Mestá a obce - Podnikatelia v regióne - Samosprávny kraj - Mimovládne neziskové organizácie	
Cieľové skupiny	- Verejnosť - Návštevníci regiónu	
Výber indikatívnych projektových zámerov	- Vybudovanie hornonitrianskeho kultúrno kreatívneho podnikateľského centra v Prievidzi - Obnova domu kultúry v obci Koš - Koncertný organ pre Hornú Nitru	
Zodpovedné orgány a úlohy	Trenčiansky samosprávny kraj	Príprava projektov
	Mestá a obce	Príprava projektov
	Riadiaci orgán IROP	Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci IROP Príprava výziev na financovanie projektov

7.4.6.2. Opatrenie IV.2.2 Rozvoj možností voľnočasových, športových a rekreačných aktivít v regióne

Názov opatrenia	IV.2.2 Rozvoj možností voľnočasových, športových a rekreačných aktivít v regióne
Pilier/priorita	IV. – Kvalita života a sociálna infraštruktúra / IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia
Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na rozvoj možností voľnočasových, športových a rekreačných aktivít rozširovaním ich ponuky, ako aj rozširovaním súvisiacej infraštruktúry. To zahŕňa napríklad budovanie nových cyklociest a ich prepájanie, budovanie nových turistických chodníkov, revitalizácia území a ich premena na rekreačné využitie (vrátane území po banskej činnosti a území ovplyvnených banskou činnosťou). Opatrenie je tiež zamerané na budovanie, prípadne na rekonštrukcie existujúcej voľnočasovej, športovej a rekreačnej infraštruktúry.
Sledovaný cieľ	Zvyšovanie atraktivity regiónu rozširovaním ponuky voľnočasových, športových a rekreačných aktivít

	Budovanie, resp. rekonštrukcie nových športovísk, cyklociest a ďalšej voľnočasovej infraštruktúry	
Potenciálni nositelia projektov	- Mestá a obce - Podnikatelia v regióne - Samosprávny kraj - Mimovládne neziskové organizácie	
Cieľové skupiny	- Verejnosť - Návštevníci regiónu	
Výber indikatívnych projektových zámerov	- Oprava havarijného stavu Národného centra vodného póla v Novákoch - Centrum rehabilitácie a športu v Handlovej - Náučný chodník a chránený areál Košovsko-Laskárske mokrade - Náučný dendrologický lesný chodník - Vybudovanie sedačkovej lanovky v stredisku Skiarena Fačkovské sedlo - Hydraulická plošina na dne bazéna pre potreby plaveckých výcvikov - Revitalizácia športovísk a ubytovania HUTIRA RELAX CENTRA - Rekreačná zóna Krásno	
Zodpovedné orgány a úlohy	Trenčiansky samosprávny kraj	Príprava projektov
	Mestá a obce	Príprava projektov
	Riadiaci orgán IROP	Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci IROP Príprava výziev na financovanie projektov

7.4.6.3. Opatrenie IV.2.3 Rozvoj kvality verejných služieb pre obyvateľov

Názov opatrenia	IV.2.3 Rozvoj kvality verejných služieb pre obyvateľov
Pilier/priorita	IV. – Kvalita života a sociálna infraštruktúra / IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia
Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na podporu rozvoja smart city stratégií a implementácie smart city riešení v mestách v regióne. Osobitnou oblasťou, ktorú opatrenie rieši, je podpora pre zavádzanie digitálnych riešení v mestách, čo zahŕňa elektronické služby miestnej samosprávy, ako aj podporu budovania digitálnej infraštruktúry pre potreby obyvateľov a návštevníkov miest, ako aj pre potreby rozvoja digitálnej ekonomiky.
Sledovaný cieľ	Zavádzanie smart city stratégií a služieb a digitálnych riešení v mestách

Potenciálni nositelia projektov	• Mestá a obce • Podnikatelia v regióne	
Cieľové skupiny	• Verejnosť	
Výber indikatívnych projektových zámerov	• Nákup zametacieho a čistiaceho vozidla pre celý región • Obstaranie kompostérov na predchádzanie vzniku BR KO pre región Stredného Ponitria • Nákup zberného vozidla komunálneho odpadu pre celý región	
Zodpovedné orgány a úlohy	Mestá a obce	Príprava projektov
	Riadiaci orgán OP EVS	Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci OP EVS Príprava výziev na financovanie projektov

7.4.6.4. Opatrenie IV.2.4 Rozvoj podpory bývania v regióne

Názov opatrenia	IV.2.4 Rozvoj podpory bývania v regióne
Pilier/priorita	IV. – Kvalita života a sociálna infraštruktúra / IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia
Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na podporu rozširovania ponuky bývania v regióne s cieľom zlepšiť dostupnosť bývania predovšetkým pre mladé rodiny, a tiež s cieľom prilákať do regiónu nových mladých ľudí aj v súvislosti s novými pracovnými príležitosťami, ktoré vzniknú v procese ekonomickej transformácie. Podpora bývania môže byť v rôznej forme, napríklad v podobe mestského sociálneho bývania, nájomného bývania, súkromného nájomného bývania.
Sledovaný cieľ	• Rast ponuky nájomného bývania v regióne s osobitným zameraním sa na mladé rodiny
Potenciálni nositelia projektov	• Mestá a obce • Podnikatelia v regióne
Cieľové skupiny	• Verejnosť
Výber indikatívnych projektových zámerov	• Vybudovanie dopravnej a technickej infraštruktúry pre individuálnu bytovú výstavu Sebedražie – Dúbravka • Nové zázemie pre bývanie zamestnancov regiónu - ubytovňa v areáli firmy • Banícky bytový komplex v Handlovej

Zodpovedné orgány a úlohy	Mestá a obce	Príprava projektov
	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky/ Štátny fond rozvoja bývania	Identifikácia možných dodatočných zdrojov financovania podľa potreby

7.4.7. Priorita IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily

V procese transformácie regiónu z uhoľnej ekonomiky na nové sektory ekonomiky vznikne aj potreba prispôsobenia sa školstva v regióne potrebám trhu práce. Okrem samotnej transformácie budú na potreby trhu práce vplývať aj iné globálne faktory, ako napríklad automatizácia a robotizácia. To bude vytvárať tlak na stredné odborné školstvo, ako aj na vysoké školstvo, aby prispôbili svoje študijné programy novým podmienkam.

Už dnes je v regióne zabehnutý systém duálneho vzdelávania, v ktorom je dnes zapojených 334 žiakov na 6 školách a v 31 podnikoch. Medzi spolupracujúcimi podnikmi sú aj spoločnosti, ktoré budú s veľkou pravdepodobnosťou kľúčové pre ekonomickú transformáciu a tvorbu pracovných miest v budúcnosti. Tie si už dnes takýmto spôsobom vychovávajú pracovné sily, pri predpokladaných nárastoch zamestnanosti v týchto sektoroch však bude potrebné prípravu žiakov v duálnom vzdelávaní zintenzívniť. V okrese Prievidza je momentálne 7 stredných odborných škôl a obchodných akadémií a v okrese Partizánske 1. Zároveň sú v regióne hornej Nitry 2 gymnáziá a jedna spojená škola (gymnázium a stredná odborná škola)⁴⁸. Podľa Regionálnej integrovanej územnej stratégie TSK je odporúčané v regióne hornej Nitry podporiť učebné odbory elektrotechnika, strojárstvo a chémia v Prievidzi a spracúvanie kože, kožušín a výrobu obuvi v Partizánskom⁴⁹. Zároveň bude ale potrebné, aby stredné školstvo flexibilne reagovalo na zmeny v štruktúre ekonomiky vyvolané transformáciou regiónu.

V regióne hornej Nitry nie sú dnes žiadne možnosti vysokoškolského štúdia. V meste Prievidza pôsobilo detašované pracovisko Fakulty riadenia a informatiky Žilinskej univerzity. Pracovisko aktuálne nemá otvorený žiadny študijný program. Potenciál obnovenia vysokoškolského štúdia sa bude odvíjať od záujmu študentov..Pre nedostatočný záujem zo strany študentov nie je aktuálne Vzhľadom na snahu podporovať výskum, vývoj a inovácie v regióne, ako aj vzhľadom na plány významných zamestnávateľov rozširovať výskum a vývoj v podnikoch v regióne však bude potrebné rozšíriť vysokoškolské vzdelávanie v regióne a rozvíjať spoluprácu vzdelávacích inštitúcií so zamestnávateľmi, ako aj s inovatívnymi podnikmi. Prepájaním a spolupracou vysokoškolského vzdelávania so zamestnávateľmi sa prispeje nielen k výchove talentov v regióne, ale aj k ich udržaniu v regióne.

Vzhľadom na očakávaný nárast nezamestnanosti súvisiaci s útlmom ťažby uhlia bude potrebné posilniť tiež mimoškolské vzdelávanie a rekvalifikácie s cieľom podporiť uplatnenie bývalých zamestnancov ťažobného priemyslu na trhu práce.

Opatrenie	Východiská	Cieľ
IV.3.1 Podpora stredného školstva a duálneho vzdelávania v regióne	- V regióne hornej Nitry je zabehnutý systém duálneho vzdelávania - Vzhľadom na očakávanú zmenu štruktúry ekonomiky bude však potrebné zapojenie sa do duálneho vzdelávania posilniť, ako aj prispôbiť	- Zvýšenie participácie v systéme duálneho vzdelávania - Zvýšenie spolupráce zamestnávateľov a stredných škôl pri príprave absolventov pre nové sektory transformujúcej sa ekonomiky

⁴⁸ Centrum vedecko-technických informácií SR, Prehľad stredných škôl, Školský rok 2020/2021

⁴⁹ Regionálna integrovaná územná stratégia Trenčianskeho kraja na roky 2014 - 2020, časť 3.3 Oblasť školstva

	študijné programy stredného školstva	
IV.3.2 Podpora vyššieho vzdelávania v regióne	- V regióne hornej Nitry pôsobí len jedno detašované pracovisko vysokej školy (aktuálne nie je otvorený žiadny študijný program) - Vzhľadom na snahu podporiť výskum, vývoj, inovácie a pracovné miesta s vyššou pridanou hodnotou, je potrebné rozšíriť vysokoškolské vzdelávanie v regióne a spoluprácu vzdelávacích inštitúcií so zamestnávateľmi	- Zvýšenie kapacity vysokoškolského vzdelávania v regióne - Zvýšenie spolupráce medzi vzdelávacími inštitúciami a zamestnávateľmi, predovšetkým v oblasti výskumu, vývoja a inovácií
IV.3.3 Podpora mimoškolského vzdelávania, rekvalifikácií a talentov	- Útlm ťažby uhlia prinesie na trh práce nových nezamestnaných, ktorých bude potrebné rekvalifikovať - Niektoré podniky v regióne riešia rekvalifikácie vo vlastnej réžii vo svojich školiacich centrách - Atraktivitu regiónu je možné podporiť aj ďalším mimoškolským vzdelávaním a celoživotným vzdelávaním	- Zvýšenie kapacity rekvalifikačných kurzov zameraných na rekvalifikáciu zamestnancov ťažobného priemyslu na nové sektory transformujúcej sa ekonomiky - Zapojenie kľúčových zamestnávateľov do procesu rekvalifikácie - Rozširovanie možností mimoškolského a celoživotného vzdelávania

7.4.7.1. Opatrenie IV.3.1 Podpora stredného školstva a duálneho vzdelávania v regióne

Názov opatrenia	IV.3.1 Podpora stredného školstva a duálneho vzdelávania v regióne
Pilier/priorita	IV. – Kvalita života a sociálna infraštruktúra / IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily
Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na podporu zvyšovania zapájania sa zamestnávateľov, škôl a žiakov do duálneho vzdelávania v regióne s cieľom posilniť uplatniteľnosť absolventov na trhu práce v rozvíjajúcich sa sektoroch ekonomiky. Opatrenie je tiež zamerané na posilňovanie celkovej spolupráce medzi zamestnávateľmi a strednými školami v regióne.
Sledovaný cieľ	- Zvýšenie participácie v systéme duálneho vzdelávania - Zvýšenie spolupráce zamestnávateľov a stredných škôl pri príprave absolventov pre nové sektory transformujúcej sa ekonomiky

Potenciálni nositelia projektov	• Vzdelávacie inštitúcie • Samosprávny kraj • Podnikatelia v regióne	
Cieľové skupiny	• Zamestnávateľia • Žiaci a študenti	
Výber indikatívnych projektových zámerov	• Intenzifikácia finančnej gramotnosti pre žiakov ZŠ a SŠ Hornej Nitry • Projekt Baťovany 2.0 - podpora stredného školstva a duálneho vzdelávania • Športová akadémia s možnosťou duálneho vzdelávania v Novákoch • Rozšírenie oddelenia duálneho vzdelávania v priemyselnom podniku v Prievidzi • Vytvorenie systému vyhľadávania a podpory technických talentov v regióne • Zriadenie odborných učební v najväčších obciach regiónu – Bošanoch, Chynoranoch a Veľkých Uherciach	
Zodpovedné orgány a úlohy	Trenčiansky samosprávny kraj	Príprava projektov
	Riadiaci orgán OP ĽZ a príslušný sprostredkovateľský orgán	Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci OP ĽZ Príprava výziev na financovanie projektov

7.4.7.2. Opatrenie IV.3.2 Podpora vyššieho vzdelávania v regióne

Názov opatrenia	IV.3.2 Podpora vyššieho vzdelávania v regióne
Pilier/priorita	IV. – Kvalita života a sociálna infraštruktúra / IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily
Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na rozširovanie vysokoškolského vzdelávania v regióne hornej Nitry a rozširovanie študijných odborov v nadväznosti na potenciálne rozvíjajúce sa sektory ekonomiky v rámci transformácie regiónu z uhoľnej ekonomiky. Opatrenie je tiež zamerané na prehĺbovanie spolupráce vzdelávacích inštitúcií so zamestnávateľmi na spoločných projektoch výskumu a vývoja, inovácií, podpory talentov s cieľom vychovávať a udržať talenty v regióne pre potreby rozvíjajúcich sa sektorov ekonomiky.
Sledovaný cieľ	• Zvýšenie kapacity vysokoškolského vzdelávania v regióne • Zvýšenie spolupráce medzi vzdelávacími inštitúciami a zamestnávateľmi, predovšetkým v oblasti výskumu, vývoja a inovácií

Potenciálni nositelia projektov	• Vzdelávacie inštitúcie • Podnikatelia v regióne
Cieľové skupiny	• Zamestnávateľia • Študenti
Výber indikatívnych projektových zámerov	• Vytvorenie systému vyhľadávania a podpory technických talentov v regióne
Zodpovedné orgány a úlohy	Riadiaci orgán OP L'Z a príslušný sprostredkovateľský orgán Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci OP L'Z Príprava výziev na financovanie projektov

7.4.7.3. *Opatrenie IV.3.3 Podpora mimoškolského vzdelávania, rekvalifikácií a talentov*

Názov opatrenia	IV.3.3 Podpora mimoškolského vzdelávania, rekvalifikácií a talentov	
Pilier/priorita	IV. – Kvalita života a sociálna infraštruktúra / IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily	
Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na intenzifikáciu rekvalifikácií a nastavenie špeciálnych rekvalifikačných programov pre prípravu zamestnancov ťažobného sektora na nové uplatnenie na trhu práce, aj so zapojením samotných zamestnávateľov, prípadne podporou rekvalifikačných aktivít priamo u budúcich zamestnávateľov. Zároveň je opatrenie zamerané aj na zvyšovanie atraktivity regiónu prostredníctvom rozširovania možností ďalšieho mimoškolského a celoživotného vzdelávania s cieľom podpory talentov a rozširovania kvalifikácie zameranej na potreby trhu práce a nových sektorov ekonomiky.	
Sledovaný cieľ	• Zvýšenie kapacity rekvalifikačných kurzov zameraných na rekvalifikáciu zamestnancov ťažobného priemyslu na nové sektory transformujúcej sa ekonomiky • Zapojenie kľúčových zamestnávateľov do procesu rekvalifikácie • Rozširovanie možností mimoškolského a celoživotného vzdelávania	
Potenciálni nositelia projektov	• Vzdelávacie inštitúcie • Mestá a obce • Samosprávny kraj • Podnikatelia v regióne • Mimovládne neziskové organizácie	
Cieľové skupiny	• Verejnosť • Zamestnávateľia	

	• Žiaci a študenti • Uchádzači o zamestnanie	
Výber indikatívnych projektových zámerov	• Zážitkové vedecké centrum pre žiakov základných a stredných škôl v Partizánskom • Hornonitrianske centrum vzdelania na podporu zlepšenia kvality ľudských zdrojov na hornej Nitre • Centrum celoživotného vzdelávania v Prievidzi • Vytvorenie systému vyhľadávania a podpory technických talentov v regióne • Rekvalifikačné kurzy pre súčasných zamestnancov Slovenských elektrární, a.s. - Elektráreň Nováky • Modernizácia vzdelávania a rekvalifikácia pracovnej sily v nedostatkových odboroch na trhu práce • Rekvalifikácia budúcich zamestnancov z iných odvetví pre potreby novej priemyselnej výroby	
Zodpovedné orgány a úlohy	Trenčiansky samosprávny kraj	Príprava projektov
	Mestá a obce	Príprava projektu
	Riadiaci orgán OP ĽZ	Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci OP ĽZ Príprava výziev na financovanie projektov

7.4.8. Priorita IV.4 Zvýšenie sociálnej starostlivosti ohrozených skupín obyvateľstva

V procese transformácie regiónu hornej Nitry sú z ekonomického hľadiska najviac ohrozenou skupinou obyvateľstva zamestnanci ťažobného priemyslu a naviazaných odvetví, kde dôjde k strate pracovných miest. Úbytok pracovných miest sa prejaví v najväčšej miere priamo v HBP.

Čo sa týka zvyšku zamestnancov, pôjde o dve skupiny ľudí. U mladších zamestnancov, ktorí pracujú v ťažobnom priemysle kratšie, sa dá očakávať väčšia flexibilita, čo sa týka ich možností rekvalifikácie, ako aj hľadania si nového uplatnenia na trhu práce. U starších zamestnancov, ktorí navyše pracujú v ťažobnom priemysle dlhodobo, sa dá predpokladať absencia skúseností so zmenou zamestnania a skúseností s procesmi súvisiacimi s nezamestnanosťou, komunikáciou s úradmi a zamestnávateľmi a aktívnym hľadaním si nového zamestnania.

Na zmiernenie sociálnych dopadov a vplyvov pre zamestnancov HBP, ktorí prídu o zamestnanie z dôvodu postupného ukončovania ťažby uhlia v regióne, bude potrebné využiť inštitút odstupného pre všetkých zamestnancov v závislosti od odpracovaných rokov u zamestnávateľa HBP a inštitút novelizovaného Osobitného príspevku baníkom pre zamestnancov, ktorí pracovali v zamestnaniach v baníctve so stálym pracoviskom pod zemou v hlbinných baniach. Odstupné je považované za mimoriadny náklad vyplývajúci z článku 4 rozhodnutia Rady EÚ 2010/787/EÚ o štátnej pomoci na uľahčenie zatvorenia uhoľných baní neschopných konkurencie.

Na základe údajov HBP je predpokladaný nasledovný vývoj zníženia počtu zamestnancov v spoločnosti v rokoch 2019 až 2028:

Rok	Celkové zníženie počtu zamestnancov	- z toho zníženie počtu zamestnancov pracujúcich v podzemí
2019	280	135
2020	250	120
2021	300	145
2022	300	145
2023	400	195
2024	500	245
2025	400	195
2026	370	180
SPOLU	2 800	1 360

Aby bol proces prechodu bývalých zamestnancov ťažobného priemyslu do nových zamestnaní plynulý, je potrebné zabezpečiť pre nich právnu a sociálnu starostlivosť vo forme poradenstva ohľadom ich nárokov v procese zmeny zamestnania, ako aj ohľadom asistencie a sprevádzania celým procesom od ukončenia zamestnania, cez komunikáciu s úradmi, hľadanie si nového pracovného miesta, až po nástup do nového zamestnania.

V minulosti už v regióne prebiehal projekt podobného charakteru, ktorý zastrešovala nezisková organizácia Help, a na základe ktorého by sa mohol vytvoriť podobný projekt aj v rámci Akčného plánu transformácie regiónu hornej Nitry. Medzi aktivity v rámci tohto projektu patrili pomoc ťažko zamestnateľným pri uplatnení sa na trhu práce, zabezpečenie vzdelávania, tréningu, rekvalifikácie a osobného rozvoja, pomoc pri vyhľadávaní a vytváraní vhodných pracovných miest a pomoc k úspešnému zvládnutiu a trvalému udržaniu získaného pracovného miesta.

Opatrenie	Východiská	Cieľ
IV.4.1 Podpora asistencie a právnej starostlivosti o skupiny obyvateľstva ohrozené ukončovaním banskej činnosti	- Zamestnanci ťažobného priemyslu sú priamo ohrozenou skupinou obyvateľstva v súvislosti s transformáciou uhoľného regiónu - Určitá skupina zamestnancov dlhodobo pracujúcich u jedného zamestnávateľa nebude mať dostatočné skúsenosti s hľadaním si nového uplatnenia na trhu práce a s procesmi súvisiacimi s ukončením zamestnania a právami vyplývajúcimi z vedenia v evidencii uchádzačov o zamestnanie	- Zabezpečenie sociálnej a právnej asistencie zamestnancom, ktorí prídu v súvislosti s útlmom banskej činnosti o prácu, v procese ukončenia zamestnania, v súvislosti so štatútom uchádzača o zamestnanie a v procese hľadania si nového uplatnenia na trhu práce - Zlepšenie informovanosti o procesoch súvisiacich so zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie a z toho vyplývajúcich práv a

IV.4.2 Podpora na trhu práce pre skupiny obyvateľstva ohrozené ukončovaním banskej činnosti	V minulosti prebiehal v regióne projekt zameraný na komplexnú podporu a mentoring ťažko zamestnateľných skupín obyvateľstva, ktorý by bolo možné replikovať aj pre potreby transformácie regiónu hornej Nitry	povinností uchádzača o zamestnanie Zvýšenie uplatnenia ťažko zamestnateľných skupín obyvateľstva na trhu práce
---	---	---

7.4.8.1. Opatrenie IV.4.1 Podpora asistencie a právnej starostlivosti o skupiny obyvateľstva ohrozené ukončovaním banskej činnosti

Názov opatrenia	IV.4.1 Podpora asistencie a právnej starostlivosti o skupiny obyvateľstva ohrozené ukončovaním banskej činnosti
Pilier/priorita	IV. – Kvalita života a sociálna infraštruktúra / IV.4 Zvýšenie sociálnej starostlivosti ohrozených skupín obyvateľstva
Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na podporu pre zamestnancov ťažobného priemyslu a nadväzujúcich odvetví, ktorí v súvislosti s útlmom banskej činnosti a transformáciou regiónu z uhoľnej ekonomiky prídu o zamestnanie. Právna asistencia je zameraná na poradenstvo v oblasti nárokov zamestnancov v súvislosti s ukončením pracovného pomeru so súčasným zamestnávateľom, práv a povinností uchádzača o zamestnanie súvisiacich s vedením v evidencii úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, v oblasti komunikácie a povinností voči orgánom štátnej správy, v procese hľadania si nového zamestnania a v oblasti nástupu do nového zamestnania.
Sledovaný cieľ	- Zabezpečenie sociálnej a právnej asistencie zamestnancom, ktorí prídu v súvislosti s útlmom banskej činnosti o prácu, v procese ukončenia zamestnania, v súvislosti so štatútom uchádzača o zamestnanie a v procese hľadania si nového uplatnenia na trhu práce - Zlepšenie informovanosti o procesoch súvisiacich so zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie a z toho vyplývajúcich práv a povinností uchádzača o zamestnanie
Potenciálni nositelia projektov	- Orgány štátnej správy - Mestá a obce - Mimovládne neziskové organizácie
Cieľové skupiny	Uchádzači o zamestnanie
Výber indikatívnych projektových zámerov	- Komunitné centrum modernej Hornej Nitry v Novákoch - Rozvoj sociálnych služieb v meste Prievidza

- Rozvoj sociálnych služieb v meste Nováky

Zodpovedné orgány a úlohy	Mestá a obce	Príprava projektov
	Riadiaci orgán OP ĽZ	Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci OP ĽZ Príprava výziev na financovanie projektov
	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky/ Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky	Príprava riešenia osobitného príspevku baníkom a odstúpného

7.4.8.2. Opatrenie IV.4.2 Podpora na trhu práce pre skupiny obyvateľstva ohrozené ukončovaním banskej činnosti

Názov opatrenia	IV.4.2 Podpora na trhu práce pre skupiny obyvateľstva ohrozené ukončovaním banskej činnosti	
Pilier/priorita	IV. – Kvalita života a sociálna infraštruktúra / IV.4 Zvýšenie sociálnej starostlivosti ohrozených skupín obyvateľstva	
Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na asistenciu ťažko zamestnateľným skupinám obyvateľstva prostredníctvom komplexnej podpory v procese prechodu zo súčasného zamestnania do nového zamestnania. Táto asistencia môže zahŕňať napríklad zabezpečenie vzdelávania, tréningu, rekvalifikácie a osobného rozvoja, pomoc pri vyhľadávaní a vytváraní vhodných pracovných miest a pomoc k úspešnému zvládnutiu a trvalému udržaniu získaného pracovného miesta.	
Sledovaný cieľ	• Zvýšenie uplatnenia ťažko zamestnateľných skupín obyvateľstva na trhu práce	
Potenciálni nositelia projektov	• Orgány štátnej správy • Mestá a obce • Mimovládne neziskové organizácie	
Cieľové skupiny	• Uchádzači o zamestnanie	
Výber indikatívnych projektových zámerov	• Tútoring a vzdelávanie občanov ohrozených sociálnym vylúčením v procese transformácie regiónu	
Zodpovedné orgány a úlohy	Mestá a obce	Príprava projektov
	Riadiaci orgán OP ĽZ	Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci OP ĽZ Príprava výziev na financovanie projektov

7.5. Legislatívne a systémové opatrenia

Akčný plán pre transformáciu regiónu horná Nitra okrem vyššie spomínaných pilierov, priorít a opatrení zahŕňa aj tzv. legislatívne a systémové opatrenia. Ide o opatrenia, ktoré je pre postupný útlm ťažby uhlia a transformáciu regiónu potrebné vykonať z hľadiska zmien v legislatíve a regulácii, prípadne z hľadiska zmien v inštitucionálnom nastavení, nastavení grantových schém a pod. V rámci plnení opatrení, ako aj pri stanovení termínov realizácie podľa Akčného plánu je potrebné zohľadniť povinnosť subjektov verejnej správy vypracovať štúdiu uskutočniteľnosti pred ďalšou projektovou prípravou investícií v zmysle novely zákona č. 360/2020, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Medzi legislatívne a systémové opatrenia patria:

Názov opatrenia	Typ opatrenia	Popis opatrenia
Odpis zásob výhradného ložiska	Legislatíva	Podľa zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „banský zákon“), musia byť výhradné ložiská využívané racionálne, to znamená, že je potrebné vydobýť zásoby výhradných ložísk včítane sprievodných nerastov čo najúplnejšie s čo najmenšími stratami a znečistením. V prípade skoršieho ukončenia banskej činnosti nebude možné zásoby úplne vydobýť a bude potrebné ich časť odpísať. Banský zákon ustanovuje v § 14a možnosti odpisu zásob výhradného ložiska. Jednou z možností je podľa odseku (2) písmeno c) možnosť odpísať zásoby, ktorých dobývanie by ohrozilo dôležité verejné záujmy, najmä ochranu životného prostredia, a význam ochrany prevyšuje záujem na vydobytí týchto zásob. Význam ochrany prevyšujúcej záujem na vydobytí týchto zásob preukáže príslušné ministerstvo obvodnému banskému úradu prostredníctvom Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky. Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky túto skutočnosť potvrdí záväzným stanoviskom po jeho posúdení najmä z hľadiska uskutočňovania surovínovej politiky. Je potrebné preskúmať, či je možné zásoby z tohto dôvodu odpísať, a v prípade že áno, prijať opatrenia na odpis týchto zásob. Z dôvodu postupného ukončenia ťažby uhlia a uzatvorenia jednotlivých ťažobných polí je plánovaná postupná zmena evidencie zásob uhlia, každoročne do 31. decembra 2027 v nadväznosti na Program postupného ukončenia ťažby a uzatvorenia jednotlivých ťažobných polí. Komisia pre schvaľovanie zásob nerastov MŽP SR na 149. zasadnutí dňa 16. júna 2020 vydala k návrhu na odpis zásob hnedého uhlia výhradného ložiska Handlová (Východná šachta bane Handlová) v celkovom množstve 4 785 809 ton z toho 2 687 55 ton bilančné voľné, kategória zásob Z-1, 2 098 254 ton bilančne voľné, kategória zásob Z-3 kladné stanovisko. Navrhovaný spôsob odpisu je prevod bilančných zásob hnedého uhlia do nebilančných zásob. Odpis zásob vykoná príslušný obvodný banský úrad.

V súčasnosti organizácia HBP pripravuje preradenie zásob z bilančných do nebilančných na odoslanie na MŽP SR žiadosť za baňu Cigeľ.

Zmena chráneného ložiskového územia	Legislatíva	Banský zákon definuje v § 16 a 17 chránené ložiskové územie, jeho určenie, zmeny a zrušenie. Hornonitrianske bane Prievidza a.s. majú v regióne evidované 3 chránené ložiskové územia – Cigeľ, Handlová a Nováky. Chránené ložiskové územie obmedzuje rozvoj na pozemkoch, ktoré sa nachádzajú v tomto území. Vzhľadom na postupný útlm banskej činnosti a potrebu rozvoja regiónu v procese transformácie bude potrebné preskúmať možnosti zmeny alebo zrušenia chráneného ložiskového územia v nadväznosti na odpis zásob výhradného ložiska a v nadväznosti na postupný útlm banskej činnosti. Ochrana výhradného ložiska je zabezpečená chráneným ložiskovým územím po vydaní osvedčenia o výhradnom ložisku - rozhodnutím Ministerstva životného prostredia SR. Podľa § 17 ods. 1 banského zákona „Chránené ložiskové územie a jeho zmeny určuje obvodný banský úrad rozhodnutím po vyjadrení príslušného orgánu ochrany prírody a na základe záväzného stanoviska stavebného úradu.“
Banská záchranná služba	Legislatíva	Hornonitrianske bane Prievidza, a. s. prevádzkujú Hlavnú banskú záchrannú stanicu ktorá vykonáva banskú záchrannú službu a riadi závodné banské záchranné stanice s celoslovenskou pôsobnosťou. Počas útlmu ťažby uhlia a likvidácie dobývacích priestorov musí byť činnosť banskej záchrannej stanice zachovaná. Vzhľadom na skúsenosti tejto záchrannej služby je vhodné ju zachovať aj po ukončení ťažby uhlia a likvidácii dobývacích priestorov, a preto bude potrebné sa zaoberať možnosťami prechodu Hlavnej banskej záchrannej stanice pod inú nástupnícku organizáciu aj zabezpečenie jej financovania. Zároveň bude potrebné novelizáciou príslušnej legislatívy upraviť vzťahy v rámci postavenia a financovania v integrovanom záchrannom systéme. Pre Banskú záchrannú službu s postavením v integrovanom záchrannom systéme boli navrhnuté 4 scenáre právnej úpravy pre zabezpečenie jej ďalšej činnosti zo strany Ministerstva vnútra SR, ktoré sú predmetom posudzovania.
Sociálne zabezpečenie baníkov	Legislatíva/ Financovanie	V rámci útlmu banskej činnosti je snaha vytvoriť primerané sociálne podmienky uvoľňovaným baníkom z dôvodu sťažených podmienok pri ďalšej adaptácii na iný druh zamestnania. V tejto súvislosti je potrebné navrhnúť sociálne zabezpečenie baníkov tak, aby bolo možné poskytovanie osobitnej dávky

širšiemu okruhu baníkov, uvoľňovaných zo zamestnania, v porovnaní s existujúcou právnou úpravou.

Na základe rokovaní medzi MH SR, MPSVaR a HBP boli vyčíslené náklady na sociálne zabezpečenie baníkov vo výške 43,9 mil. EUR, náklady na dôchodkové poistenie, v prípade, ak tieto osoby budú poistené ako poistenci štátu vo výške 12,5 mil. EUR.

Je potrebné hľadať dodatočné zdroje financovania sociálneho zabezpečenia pre všetkých odchádzajúcich zamestnancov HBP zo zdrojov EŠIF (napríklad ESF) alebo iných zdrojov EÚ umožňujúcich financovanie pasívnych opatrení trhu práce), nakoľko zdroje štátneho rozpočtu SR môžu byť obmedzené. S postupnou klesajúcou ťažbou uhlia spoločnosť HBP nebude schopná generovať dostatok zdrojov na pokrytie týchto mimoriadnych nákladov.

V súvislosti s vyplácaním sociálneho zabezpečenia baníkov je potrebné tiež preskúmať a zvoliť vhodný mechanizmus vyplácania týchto prostriedkov z hľadiska zodpovednej inštitúcie a kapacitného zabezpečenia.

Zákonom č. 385/2019 Z. z. o kompenzačnom príspevku baníkom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 215/2021 Z. z., ktorý bol prijatý v Národnej rade SR dňa 16. októbra 2019 a ktorým sa zmiernili sociálne dopady pre stratu príjmu z činnosti baníkov so stálym pracoviskom pod zemou v hlbinných baniach na území SR, ktorí prichádzajú o zamestnanie z dôvodu útlmu banskej činnosti, došlo k zabezpečeniu nákladov poistenia na úhradu povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie.

**Notifikovanie
Programu
postupného
dot'azenia a
uzatvorenia
jednotlivých
ťažobných polí**

Financovanie

Na čiastočnú sanáciu nákladov na zatvorenie ťažobných polí je potrebné využiť štátnu pomoc na pokrytie mimoriadnych nákladov podľa Rozhodnutia Rady z 10. decembra 2010 o štátnej pomoci na uľahčenie zatvorenia uhoľných baní neschopných konkurencie č. 2010/787/EÚ. Štátna pomoc poskytnutá podnikom, ktoré vykonávajú alebo vykonávali činnosť v súvislosti s ťažbou uhlia, aby sa im umožnilo pokryť náklady, ktoré vznikajú alebo vznikli v dôsledku uzatvárania uhoľných výrobných jednotiek a ktoré nesúvisia s bežnou výrobou, sa považuje za zlučiteľnú s vnútorným trhom. Ide o pomoc na pokrytie mimoriadnych nákladov, ako sú uzatváranie a likvidácia banských diel, rekultivácie, banské škody, včítane náhrady zdrojov vody, odpisy, asanácie, bezpečnostné podzemné práce, zostatkové náklady plynuce z administratívnych, právnych a daňových ustanovení špecifických pre uhoľný priemysel, včítane odstupného pre neuplatnených zamestnancov. Presná technická, časová a finančná špecifikácia musí byť definovaná v technicko-ekonomickom projekte likvidácie konkrétneho ťažobného poľa a byť predmetom notifikácie v EK.

Je potrebné hľadať dodatočné zdroje financovania uzatvárania uhoľných výrobných jednotiek, keďže s klesajúcou ťažbou uhlia nebude spoločnosť HBP schopná generovať dostatočné zdroje na pokrytie nákladov na uzatváranie z vlastných zdrojov a rovnako nemôže eliminovať všetky dopady ťažby uhlia v regióne, ktoré postupne vznikali počas ťažby pred vznikom HBP.

Rozhodnutím EK z 28.11.2019 pod číslom SA.55038 (2019/N) – Slovensko „Pomoc na pokrytie mimoriadnych nákladov spoločnosti Hornonitrianske bane Prievidza (HBP) v súvislosti s ukončením ťažby“ prebehla notifikácia štátnej pomoci programu postupného doťaženia a uzatvorenia jednotlivých ťažobných polí dobývacích priestorov Handlová, Nováky I. s využitím poskytnutia pomoci na pokrytie mimoriadnych nákladov v zmysle článku 4 rozhodnutia Rady o štátnej pomoci na uľahčenie zatvorenia uhoľných baní neschopných konkurencie 2010/787/EÚ.

Nastavenie možnosti čerpania prostriedkov z EÚ fondov z programového obdobia 2014 - 2020	Financovanie	V súvislosti s financovaním Akčného plánu je snaha využiť ešte súčasné programové obdobie EÚ fondov 2014 - 2020. Relevantnými operačnými programami pre opatrenia transformácie sú najmä operačné programy Ľudské zdroje, Integrovaná infraštruktúra, Kvalita životného prostredia a Integrovaný regionálny operačný program. Vzhľadom na aktuálnu spoločenskú situáciu zapríčinenú pandémiou COVID-19 a s ňou spojenou potrebou riešenia krízy, resp. zmierňovaním jej negatívnych vplyvov smerovali príslušné rezorty všetky disponibilné finančné prostriedky zo zdrojov európskych štrukturálnych a investičných fondov na úlohy a opatrenia definované v uznesení vlády SR č. 257 z 28. apríla 2020 k Návrhu opatrení financovaných z operačných programov európskych štrukturálnych a investičných fondov na boj s pandémiou COVID-19 a odstraňovanie a zmiernenie jej dôsledkov. Z tohto dôvodu bolo možné financovať len zlomok opatrení Akčného plánu. Je potrebné sa sústrediť najmä na nové programové obdobie 2021 - 2027 a v maximálne možnej miere využiť všetky disponibilné zdroje (Partnerská dohoda, Územný plán spravodlivej transformácie, Plán obnovy a odolnosti).
---	--------------	--

Nastavenie možnosti čerpania prostriedkov z EÚ fondov z programového obdobia 2021 - 2027	Financovanie	Kľúčovým zdrojom financovania Akčného plánu bude programové obdobie EÚ fondov 2021 - 2027. Akčný plán bude preto zohrávať dôležitú úlohu v procese programovania obdobia 2021 - 2027 a bude potrebné nastaviť priority tak, aby boli zohľadnené aj potreby transformácie regiónu horná Nitra. EK bol vytvorený FST, ktorý umožní hladký prechod najproblematickejších regiónov Európy na klimaticky neutrálne. Na to, aby členské štáty mohli využiť svoj podiel z fondu, musia v dialógu s EK vypracovať Územný plán spravodlivej transformácie. Ďalším zdrojom financovania sú plánované opatrenia v rámci Plánu obnovy a odolnosti. Zásadnou otázkou bude aj správne nastavenie synergií a komplementarít medzi
---	--------------	---

		RRF, EŠIF, FST a inými zdrojmi. Taktiež riadenie procesu tvorby kľúčových stratégií (FST, IUS, IUI), či už medzirezortnou pracovnou skupinou, ale aj v rámci regionálnych tematických komisií v rámci Rád partnerstva musí zabezpečiť vyhodnocovanie projektov aj v súvislosti nadväznosti a doplnkovosti k iným projektom v príslušných zásobníkoch, aby sa plnili ciele stratégií efektívnejšie.
Hľadanie dodatočných možností financovania zo štátneho rozpočtu	Financovanie	Implementácia Akčného plánu by mala byť postavená na viaczdvojovom financovaní. Nie všetky opatrenia Akčného plánu bude možné financovať z finančných podpôr EÚ, buď z dôvodu nedostatku finančnej alokácie alebo z dôvodu obmedzenia účelu financovania. Je preto potrebné hľadať prípadné dodatočné zdroje financovania opatrení Akčného plánu zo zdrojov štátneho rozpočtu, prípadne využitím iných druhov financovania, ako napríklad verejno-súkromné partnerstvá alebo návratné finančné zdroje.
Krátkodobé inštitucionálne zabezpečenie riadenia implementácie Akčného plánu	Inštitucionálne zabezpečenie	MIRRI SR v súčasnosti zabezpečuje všetky potrebné úkony súvisiace s inštitucionálnym zabezpečením koordinácie a riadenia implementácie Akčného plánu. Úzko spolupracuje s Pracovnou skupinou pre implementáciu Akčného plánu, relevantnými rezortmi a všetkými stakeholdrami potrebnými pri riešení problematiky transformácie. Nakoľko sa predpokladá, že primárnym zdrojom financovania Akčného plánu budú prostriedky EÚ fondov z programového obdobia 2021 - 2027, bude musieť byť inštitucionálne zabezpečenie implementácie Akčného plánu riešené a ďalej prispôbené v rámci nastavenia nového programového obdobia.
Dlhodobé inštitucionálne zabezpečenie riadenia implementácie Akčného plánu	Inštitucionálne zabezpečenie	Po roku 2023 bude potrebné nastaviť dlhodobý systém riadenia implementácie Akčného plánu, ktorý bude zadefinovaný v rámci nastavenia programového obdobia EÚ fondov na roky 2021 - 2027. Návrh inštitucionálneho zabezpečenia bude súčasťou materiálu Návrh na určenie subjektov, ktoré budú vykonávať úlohy sprostredkovateľských orgánov pre OP SK.
Vypracovanie Plánu likvidácie baní	Likvidácia baní	Vypracovanie plánu likvidácie baní v súlade so zákonom o banskej činnosti, ktorý bude musieť vypracovať organizácia vykonávajú banskú činnosť. V súlade s § 10 ods. 6 zákona o banskej činnosti „Zabezpečenie banských diel a lomov a likvidáciu hlavných banských diel a lomov povoľuje obvodný banský úrad. So žiadosťou o povolenie predkladá organizácia plán ich zabezpečenia alebo likvidácie“.
Opatrenia zamerané na zníženie záťaže na štátny rozpočet v súvislosti	Financovanie	Na druhej strane sa však očakáva, že po roku 2023 bude nevyhnutné zabezpečiť financovanie ďalších opatrení s cieľom naplniť environmentálne ciele v oblasti približovania sa k uhlíkovej neutralite, konkrétne napríklad financovanie zmeny palivovej základne z uhlia na iné palivo a inú technológiu vo

**s financovaním
environmentálnych
cieľov**

výrobe energií v centrálnych zdrojoch tepla. V tejto súvislosti bude potrebné uvažovať napr. o možnostiach zrušenia oslobodenia od spotrebnej dane pri výrobe elektriny a kombinovanej výrobe elektriny a tepla z uhlia a výnimky oslobodenia od spotrebnej dane z uhlia.

Na jeseň 2020 sa začal realizovať projekt SRSP (Structural Reforms Support Programme) v gescii generálneho riaditeľstva pre štrukturálne reformy EK pod názvom „Podpora prípravy Územného plánu spravodlivej transformácie pre Slovensko“. Implementácia tohto projektu a vypracovanie samotného Plánu spravodlivej transformácie pre Slovensko je podmienkou pre čerpanie finančných prostriedkov z FST. Výstupy z Plánu spravodlivej transformácie budú súčasťou špecifického cieľa FST v rámci OP SK.

7.6. Inštitucionálne zabezpečenie implementácie AP HN

Implementácia AP HN bude zabezpečená jeho začlenením do Plánu spravodlivej transformácie, ktorý bude synergicky zohľadňovať tie priority AP HN, ktoré môžu byť v zmysle Nariadenia k FST financované z tohto fondu.

Koordinácia prípravy a implementácie Plánu spravodlivej transformácie pre riešenie transformácie je zabezpečovaná Medzirezortnou pracovnou skupinou v zložení zástupcov: MIRRI SR, MH SR, MPSVR SR, MŠVVaŠ SR, MF SR, MDV SR, MŽP SR a MPRV SR. Na regionálnej úrovni je koordinácia zabezpečená tematickou komisiou vytvorenou v rámci Rady partnerstva.

7.7. Indikatívne projekty a indikatívna prioritizácia

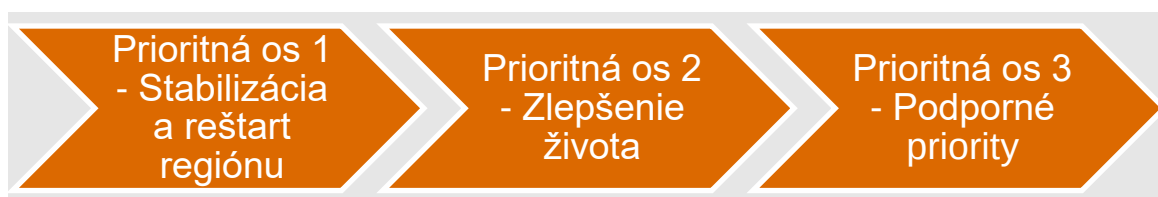
V procese prípravy Akčného plánu prebiehal aj zber indikatívnych projektových zámerov. Cieľom zberu týchto projektov bolo zistiť potenciál investícií v regióne od nositeľov projektov, ktorými sú podnikatelia, mimovládne neziskové organizácie, štátne inštitúcie aj samospráva. Cieľom bolo tiež zistiť, či v rámci navrhnutých opatrení existujú nositelia potenciálnych projektov, a tiež na základe predložených detailov indikatívnych projektov analyzovať možnosti finančnej podpory pre projekty z rôznych zdrojov.

V súvislosti so vznikom FST, MIRRI SR vyhlásilo v marci 2021 zber projektových zámerov za účelom vytvorenia zásobníka pre prípravu na čerpanie z tohto fondu. Predkladatelia zámerov, ktorí predložili svoj zámer v rámci AP HN boli oslovení na aktualizáciu zámerov a ich predloženie do nového zásobníka pre FST, ktorý bude môcť financovať väčšinu aktivít navrhnutých v rámci tohto Akčného plánu. Projektový zásobník je indikatívny a poskytuje širší záber informácií potrebných pre vhodnosť financovania predložených zámerov prostredníctvom FST.

7.7.1. Rámcová prioritizácia projektov

Vzhľadom na veľké množstvo predložených projektov a vzhľadom na šírku záberu Akčného plánu je vhodné jednotlivé iniciatívy prioritizovať. Dobrým príkladom prioritizácie a fázovania transformačného procesu je príklad z belgického mesta Genk, kde bola transformácia realizovaná v troch fázach, začala fázou stabilizácie regiónu, pokračovala fázou proaktívnej podpory transformácie ekonomiky a následne fázou rozvoja kvality života, podpory inovácií a rekultivácie komunity.

Zohľadnením tejto medzinárodnej praxe, ako aj lokálnych špecifik a potrieb je navrhnutá nasledovná indikatívna prioritizácia opatrení a projektov Akčného plánu:

Prioritné osi by mali reflektovať význam jednotlivých iniciatív, prioritná os 1 by mala mať najvyššiu urgenciu, a taktiež najväčšiu mieru kapacitnej a finančnej podpory. To však neznamená, že iniciatívy v ostatných prioritných osiach nemôžu byť realizované paralelne s iniciatívami v prioritnej osi 1.

Zdôvodnenie voľby prioritných osí je nasledovné:

- **Prioritná os 1 – Stabilizácia a reštart regiónu** – v tejto osi je potrebné zastabilizovať región vstupujúci do transformácie. Stabilizáciou regiónu sa rozumie vykonanie opatrení bezprostredne sa dotýkajúcich útlmu ťažby – teda zameraných na podporu zamestnancov, ktorí prídu o prácu, podporu pri bezpečnom a ekologickom ukončení banskej činnosti a podporu pri odstraňovaní environmentálnych dopadov a vplyvov súvisiacich s banskou činnosťou. Zároveň je potrebné reštartovať región, čo znamená podporiť

tvorbu nových pracovných miest, inovácií, výskumu a vývoja (ktorých rozvoj trvá dlhšie časové obdobie), podporiť zlepšenie dostupnosti regiónu prostredníctvom investícií do základnej cestnej a železničnej infraštruktúry a systemizáciou verejnej osobnej dopravy najmä účelným previazaním železničnej a prímestskej autobusovej dopravy.

- **Prioritná os 2 – Zlepšenie života** – na stabilizáciu a reštart regiónu nadväzuje prioritná os zameraná na zvyšovanie kvality života v regióne a zvyšovanie atraktivity v regióne. V tejto prioritnej osi ide o podporu iniciatív, ktoré sa týkajú zlepšenia kvality života a životného prostredia, ktoré bolo dotknuté ťažbou a spaľovaním uhlia. To znamená podporu pre zlepšovanie životného prostredia, zvýšenie sociálnej starostlivosti, zlepšenie zdravotníckych služieb, lokálnej infraštruktúry, prípadne podporu spoločenskej revitalizácie.
- **Prioritná os 3 – Podporné priority** – v tejto prioritnej osi sa nachádzajú ostatné podporné iniciatívy a projekty, ktoré nemajú priamy súvis s útlmom baníctva a transformáciou regiónu, avšak nepriamo k nej prispievajú, prípadne prispievajú k zlepšovaniu kvality života alebo sú podpornou oblasťou pre tvorbu dodatočných pracovných miest.

Indikatívne rozdelenie priorít Akčného plánu do prioritných osí je nasledovné:

Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	Prioritná os 3 – Podporné priority
Vysoko prioritné: • I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti • II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja • II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest • III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	• III.3 Zlepšovanie životného prostredia • IV.1 Zlepšenie zdravotníckych, medicínsko-kúpeľných a sociálnych služieb • IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia • IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily	• I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy • I.4 Rozvoj ostatnej infraštruktúry • II.4 Podpora rozvoja udržateľného poľnohospodárstva a obehového hospodárstva • II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu
Prioritné: • I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej a železničnej infraštruktúry • II.3 Podpora rozvoja malého a stredného podnikania • III.1 Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov • IV.4 Zvýšenie sociálnej starostlivosti ohrozených skupín obyvateľstva		

V rámci prioritnej osi 1 – Stabilizácia a reštart regiónu sú navyše vybrané tzv. **vysoko prioritné opatrenia**, ktoré sú zamerané na najdôležitejšie oblasti, ktoré na základe analýzy súčasného stavu a nastavenia Akčného plánu je potrebné prioritne riešiť pre zabezpečenie eliminácie najzávažnejších rizík transformácie. Medzi tieto vysoko prioritné priority patria **Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti, Podpora inovácií, výskumu a vývoja, Podpora tvorby udržateľných pracovných miest a Rozvoj udržateľnej energetiky**.

Jednotlivé indikatívne projekty v zásobníku indikatívnych projektov boli zaradené do prioritných osí, je však potrebné zdôrazniť, že ide o indikatívne zaradenie, nakoľko viaceré projekty sú prierezové a spadajú pod, resp. podporujú viacero priorít. Pri prioritizácii projektov je tiež dôležité brať do úvahy aktuálnu dostupnosť financií z rôznych zdrojov financovania, pripravenosť technických a kapacitnú zo strany príjemcov realizovať projekty v časovej dostupnosti.

7.7.2. Previazanosť priorít Akčného plánu

Ako bolo spomínané vyššie, priority Akčného plánu sa navzájom prelínajú a podporujú, a takisto väčšinu projektov zo zásobníka indikatívnych projektov je možné zaradiť pod viacero priorít a opatrení. Príkladom je napríklad vzájomná previazanosť priority II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja a priority IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily, priority III.1 Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov a priority IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia, prípadne priority III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky a priority III.3 Zlepšovanie životného prostredia.

Vzájomnú previazanosť priorít Akčného plánu znázorňuje nasledovná tabuľka:

	I. Mobilita a prepojenosť regiónu				II. Ekonomika, podnikanie a inovácie					III. Udržateľné životné prostredie			IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra			
	I.1	I.2	I.3	I.4	II.1	II.2	II.3	II.4	II.5	III.1	III.2	III.3	IV.1	IV.2	IV.3	IV.4
I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy						x	x		x			x		x		
I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej infraštruktúry			x			x	x		x					x		
I.3 Zvýšenie dostupnosti k nadradenej cestnej infraštruktúre		x				x	x		x					x		
I.4 Rozvoj ostatnej infraštruktúry					x	x			x					x	x	
II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja				x		x	x				x				x	
II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	x	x	x	x	x		x	x	x		x		x		x	
II.3 Podpora rozvoja malého a stredného podnikania	x	x	x		x	x		x	x				x		x	
II.4 Podpora rozvoja udržateľného poľnohospodárstva a obehovej ekonomiky						x	x					x		x		
II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu	x	x	x	x		x	x			x			x	x		
III.1 Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov									x			x		x		
III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky					x	x						x		x	x	
III.3 Zlepšovanie životného prostredia	x							x		x	x			x		
IV.1 Zlepšenie zdravotníckych, medicínsko-kúpeľných a sociálnych služieb						x	x		x					x	x	x
IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	x	x	x	x				x	x	x	x	x	x		x	x
IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily				x	x	x	x				x		x	x		
IV.4 Zvýšenie sociálnej starostlivosti ohrozených skupín obyvateľstva													x	x		

7.7.3. Projekty mimo zásobníka indikatívnych projektov

Okrem projektov, ktoré boli zozbierané od nositeľov projektov do zásobníka indikatívnych projektov, je niekoľko projektov mimo tohto zásobníka. Ide o nasledovné projekty a iniciatívy:

- **Re-alokácia finančných zdrojov do OP II a ich použitie na infraštruktúrne projekty na hornej Nitre** – finančné prostriedky re-alokované na realizáciu obchvatu mesta Prievidza na ceste I/64, na modernizáciu cesty I. triedy I/9 medzi križovatkou s diaľnicou D1 a Mníchovou Lehotou a na pokračovanie prípravných prác na úsekoch rýchlostnej cesty R2 medzi križovatkou s diaľnicou D1 a Novákmi (potrebné záverečné potvrdenie EK)
- **Výzva Inteligentný a lepší samosprávny kraj** – výzva podporená OP EVS, prostredníctvom ktorej bude možné posilniť inštitucionálne kapacity vo vybraných mestách. Trenčiansky samosprávny kraj plánuje výzvu využiť na posilnenie personálnych kapacít na 4 mestách v regióne hornej Nitry.⁵⁰
- **Výzva Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v úrovni miestnej územnej samosprávy** – výzva podporená OP EVS, prostredníctvom ktorej bude podpora pracovných pozícií miestnej územnej samosprávy zameraných na manažérske činnosti v oblasti regionálneho rozvoja a miestneho územného rozvoja v kľúčových oblastiach ako realizácia opatrení

⁵⁰ OP EVS DOP-PO1-SC1.1-2019-1 <http://www.reformuj.sk/vyzva/inteligentny-a-lepsi-samospravny-kraj/>

vedúcich k naplneniu iniciatív EK (catching up a pod.) alebo špecifických priorít v menej rozvinutých regiónoch SR (napr. akčné plány NRO), realizácia a podpora rozvojovej investičnej činnosti na úrovni oprávneného územia okresu s účelom vytvoriť v rámci politiky súdržnosti v období 2021 – 2027 zodpovedajúce strategické a koncepčné rámce územia najmenej rozvinutého okresu a realizácia opatrení smerujúcich k optimalizácii verejných politík v oblastiach úsekov výkonu originálnych alebo prenesených kompetencií miestnej územnej samosprávy a s dôrazom na podporu medziobecnej spolupráce. Žiadateľ z okresu Prievidza musí byť v súlade so špecifickou prioritou rozvoja okresu podľa uznesenia vlády SR č.580/2018 k návrhu problematiky transformácie regiónu horná Nitra v súvislosti s návrhom všeobecného hospodárskeho záujmu na zabezpečenie bezpečnosti dodávok elektriny (v rámci toho zapojenie do pilotného projektu Platformy EÚ pre uhoľné regióny) a v súlade s uznesením vlády SR č. 336/2019 k Akčnému plánu transformácie uhoľného regiónu horná Nitra.⁵¹

Národný projekt Podpora okresných úradov poskytujúcich integrované proklientsky orientované služby v menej rozvinutých regiónoch za účelom zlepšovania prístupu občanov k verejným službám – vyzvanie OP EVS, ktorého hlavným cieľom je podpora transformácie výkonu miestnej štátnej správy v menej rozvinutých regiónoch s dôrazom na proklientsky orientovaný prístup pri poskytovaní verejných služieb občanovi a podnikateľským subjektom vo vybraných najmenej rozvinutých okresoch, kde momentálne chýba poskytovanie integrovaných služieb VS. V rámci tejto podpory bude primárne intervenované poskytovanie integrovaných proklientsky orientovaných služieb, a to najmä prostredníctvom posilnených administratívnych kapacít, zabezpečujúcich výkon agendy na úrovni „front office“ ako aj podporu implementácie špecifických služieb orientovaných na koordináciu aktivít súvisiacich s rozvojom územia v najmenej rozvinutých okresoch a okresu Prievidza v súvislosti s prebiehajúcim transformačným procesom regiónu Horná Nitra v nadväznosti s plánovaným poklesom ťažby uhlia a útlmom banskej činnosti a jeho vplyvom na zamestnanosť v regióne horná Nitra. Vo vybraných lokalitách, ktorých význam je z hľadiska postavenia okresného sídla v území (aglomerácii) ako aj v súvisiacej penetrácii obyvateľstva v okrese, pre ktorú predstavuje spádovú oblasť bola identifikovaná potreba prioritného zavedenia vyššie spomenutých integrovaných verejných služieb a zároveň bude vo vybraných sídlach podporené aj dobudovanie potrebnej infraštruktúry, ktorá momentálne v uvedených lokalitách chýba. Kľúčovou lokalitou je okres Prievidza, ktorá v súčasnosti prechádza transformáciou ekonomickej orientácie. Snahou podpory integrovaných služieb je napomôcť urýchleniu tohto transformačného procesu a prispieť k budovaniu atraktívneho a sebestačného regiónu. Systematická podpora trvalo udržateľného rozvoja poskytovania kvalitných služieb by mala byť prioritou aj v budúcich programových obdobiach.⁵²

- **Národný projekt Podpora zamestnatel'nosti v regióne horná Nitra** – projekt je podporený z Operačného programu Ľudské zdroje, prijímateľom je Trenčiansky samosprávny kraj v partnerstve s HBP, mestami Handlová, Prievidza a Nováky. Cieľom národného projektu je zmierniť dopady utlmovania činnosti HBP v oblasti ťažby hnedého uhlia na dotknutých zamestnancov a vytvoriť podmienky pre ich plynulý prechod do nového zamestnania v iných odvetviach, a to v rámci riadeného útľmu banskej činnosti prostredníctvom individuálneho prístupu ku každému zamestnancovi, jeho kompetenciám a zručnostiam a zároveň so zohľadnením potrieb regionálneho trhu práce. Zamestnanci, ktorí v dôsledku ukončenia ťažby hnedého uhlia prídu o zamestnanie a stratia možnosť pracovať vo svojej profesii, budú podporení prostredníctvom cielej pomoci, prostredníctvom zvyšovania kvalifikácie, rekvalifikácie, rozvoja osobných kompetencií a mäkkých zručností.

Národný projekt Podpora zamestnatel'nosti v regióne Horná Nitra bol predložený a schválený s finančnou alokáciou vo výške 11 736 348,72 EUR, pričom celkové oprávnené výdavky projektu boli schválené vo výške 11 973 974,12 EUR.

V súčasnosti sa realizujú všetky aktivity naplánované v zmysle časového harmonogramu aktivít.

Zo strany prijímateľa boli v priebehu implementácie identifikované problémy súvisiace s pandemiou COVID-19, a to nemožnosť realizovať niektoré aktivity (hromadné podujatia v rámci Kontaktných centier, skupinové aktivity v rámci Bilancie kompetencií, vzdelávacie kurzy, motivačné stretnutia so

⁵¹ OP EVS DOP-PO1-SC1.1-2019-2: <http://www.reformuj.sk/vyzva/podpora-koordinacnych-a-implementacnych-kapacit-regionalneho-rozvoja-v-urovni-miestnej-uzemnej-samospravy/>

⁵² OPEVS-PO1-SC1.1-1.2-2019-5: <http://www.reformuj.sk/vyzva/podpora-okresnych-uradov-poskytujucich-integrované-proklientsky-orientované-sluzby-v-menej-rozvinutych-regionoch-za-ucelom-zlepšovania-prístupu-obcanov-k-verejným-sluzbám/>

zamestnancami HBP, obmedzená ponuka rekvalifikačných kurzov). Postupným uvoľňovaním opatrení bolo umožnené Komunitným centráм organizovať hromadné podujatia aj prezenčnou formou (v obmedzenom počte ľudí).

Vstup nových účastníkov do projektu je časovo rozložený nerovnomerne. V monitorovanom období sa zmenila situácia v Hornonitrianskych baniach Prievidza, a.s., ktorá neumožňuje uvoľniť do projektu zamestnancov z podzemia z prevádzkových dôvodov – zabezpečenie ťažby uhlia vo všeobecnom hospodárskom záujme. Toto však nebude mať negatívny vplyv na celkové dosiahnutie merateľných ukazovateľov do konca realizácie aktivít projektu.

Pokrok v implementácii uvedeného národného projektu je sledovaný prostredníctvom merateľných ukazovateľov, ktorých stav k 31.08.2021 je nasledovný:

P0107 (Osoby so základným (ISCED 1) alebo nižším sekundárnym (ISCED 2) vzdelaním) cieľová hodnota 50/ aktuálna hodnota 2,
P0109 (Osoby vo veku nad 50 rokov) cieľová hodnota 50/ aktuálna hodnota 42,
P0640 (Účastníci, ktorí úspešne absolvovali vzdelávanie/odbornú prípravu u zamestnávateľa) cieľová hodnota 700/ aktuálna hodnota 58,
P0683 (Zamestnané osoby vrátane samostatne zárobkovo činných osôb) cieľová hodnota 700/ aktuálna hodnota 66.

Aktuálne finančné čerpanie projektu k 31.08.2021 je vo výške 694 160,07 EUR.

Osobitná výzva pre región hornej Nitry zameraná na podporu MSP – výzva zameraná na podporu rozvoja podnikania MSP v rámci iniciatívy EK zameranej na transformáciu uhoľného regiónu horná Nitra (kód výzvy OPII-MH/DP/2020/11.3-23) bola vyhlásená v rámci OP II (časť Val – PO 9) dňa 13.2.2020 s indikatívnou alokáciou 18 mil. EUR zo zdrojov EÚ. Výzva bola z dôvodu prekročenia alokácie uzavretá k 31.10.2020. Cieľom výzvy bolo podporiť rozvoj podnikania a zvýšenie konkurencieschopnosti MSP v rámci transformácie uhoľného regiónu horná Nitra prostredníctvom podpory projektov zameraných na uvedenie nového alebo inovovaného produktu žiadateľa na trh alebo na inováciu produkčného procesu. Žiadatelia môžu v rámci svojich projektov nakupovať dlhodobý majetok (stroje, prístroje, zariadenia, softvér, licencie) za účelom dosiahnutia inovácie produktov a/alebo procesov vo vybraných oblastiach priemyslu a služieb. Maximálna intenzita podpory bola stanovená na úrovni 85 % z celkových nákladov projektu. Oprávnené na podporu boli projekty realizované výlučne na území okresov Prievidza a Partizánske. Celkovo bolo predložených 169 žiadostí o nenávratný finančný príspevok, aktuálne prebieha konanie o žiadostiach.

Vzhľadom na aktuálnu spoločenskú situáciu zapríčinenú pandémiou COVID-19 a s ňou spojenou potrebou riešenia krízy, resp. zmiernením jej negatívnych vplyvov smerovali príslušné rezorty všetky disponibilné finančné prostriedky zo zdrojov európskych štrukturálnych a investičných fondov na úlohy a opatrenia definované v uznesení vlády SR č. 257 z 28. apríla 2020 k Návrhu opatrení financovaných z operačných programov európskych štrukturálnych a investičných fondov na boj s pandémiou COVID-19 a odstraňovanie a zmiernenie jej dôsledkov. Z tohto dôvodu bolo možné financovať len zlomok opatrení Akčného plánu. Je potrebné sa sústrediť najmä na nové programové obdobie 2021 - 2027 a v maximálne možnej miere využiť všetky disponibilné zdroje.

Pre programové obdobie 2021 - 2027 bol zo strany EK vytvorený tzv. Mechanizmus spravodlivej transformácie, ako súčasť Európskeho ekologického dohovoru, ktorého cieľom je zabezpečiť, aby sa prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo uskutočňoval spravodlivým spôsobom a aby sa pritom na nikoho nezabudlo. Mechanizmus poskytuje cielenú podporu v najviac zasiahnutých regiónoch, v ktorých má pomôcť zmierniť sociálno-ekonomický vplyv transformácie (bližší popis možných zdrojov financovania v Kapitole 8).

8 Zdroje financovania Akčného plánu

Predmetom tejto kapitoly je spracovanie prehľadu možnosti financovania zadaných pilierov/priorít/opatrení Akčného plánu. Každý z prezentovaných spôsobov financovania potenciálnych projektov vychádzajúcich z pilierov/priorít/opatrení Akčného plánu si vyžaduje splnenie zadaných podmienok pre každú z prezentovaných možností financovania. Podrobná charakteristika jednotlivých zdrojov financovania zadaných pilierov/priorít/opatrení Akčného plánu je uvedená v prílohe č. 3 dokumentu.

Medzi základné zdroje financovania zadaných pilierov/priorít/opatrení Akčného plánu patria:

- Next generation EÚ
- Fond na spravodlivú transformáciu 2021 – 2027
- EŠIF v rámci programového obdobia 2014 - 2020;
- EŠIF v rámci programového obdobia 2021 – 2027;
- Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka;
- Komunitárne programy EÚ;
- Národné podporné mechanizmy;
- Európska investičná banka (EIB).
- Štátny rozpočet, rozpočet VÚC a obcí

8.1. Next Generation EÚ

Výnimočný charakter hospodárskej a sociálnej situácie v dôsledku krízy COVID-19 si vyžaduje výnimočné opatrenia na podporu oživenia a odolnosti ekonomík členských štátov. Plán na oživenie Európy si bude vyžadovať rozsiahle verejné a súkromné investície na európskej úrovni, aby sa EÚ pevne postavila na cestu udržateľného a odolného oživenia, vytvorila pracovné miesta a napravila okamžité škody spôsobené pandemiou COVID-19 a zároveň podporila ekologickú a digitálnu transformáciu. Viacročný finančný rámec, ktorý bude posilnený NGEU, bude hlavným európskym nástrojom.

Celkový rozpočet Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti je vo výške 806,9 mld. EUR, z čoho je alokácia pre SR vo výške 6,3 mld EUR.

Iniciatívou REACT-EU sa členským štátom poskytnú mimoriadne dodatočné zdroje, ktoré sa použijú na podporu hospodárstva a zamestnanosti v najviac postihnutých regiónoch a na prípravu zelenej, digitálnej a odolnej obnovy. Iniciatíva REACT-EU bude v prvom rade podporovať zdravotnícke služby a malé a stredné podniky, zachovanie a vytváranie pracovných miest, najmä pre ľudí v zraniteľných situáciách, zamestnanosť mladých ľudí a prístup k sociálnym službám.

Balík REACT-EÚ obsahuje dodatočné prostriedky vo výške 55 miliárd EUR pre všetky členské štáty EÚ, ktoré budú poskytnuté prostredníctvom Európskeho fondu regionálneho rozvoja na roky 2014 - 2020 (ERDF) a Európskeho sociálneho fondu (ESF), ako aj Európskeho fondu na pomoc najodkázanejším osobám (FEAD). Tieto dodatočné prostriedky sa poskytnú v rokoch 2021 - 2022 z EÚ novej generácie a už v roku 2020 prostredníctvom cieľenej revízie súčasného finančného rámca.

8.2. Fond na spravodlivú transformáciu (FST)

V decembri 2019 EK prijala oznámenie o európskom ekologickom dohovore (Európska zelená dohoda), v ktorom stanovila plán vytvorenia novej politiky rastu pre Európu. V rámci Európskej zelenej dohody a v záujme dosiahnutia cieľa klimateckej neutrality EÚ účinným a spravodlivým spôsobom Európska komisia navrhla vytvorenie Mechanizmu spravodlivej transformácie, ktorý zahŕňa FST. Uviedla, že Mechanizmus spravodlivej transformácie by sa mal zamerať na regióny a odvetvia, ktoré sú najviac postihnuté transformáciou z dôvodu ich závislosti od fosílnych palív vrátane uhlia, rašeliny a roponosnej bridlice a od priemyselných procesov, ktoré sú intenzívne z hľadiska skleníkových plynov.

Mechanizmus pozostáva z troch pilierov:

- FST,
- osobitnej časti Programu InvestEU,
- úverového nástroja pre verejný sektor, ktorý poskytuje Európska investičná banka na mobilizáciu dodatočných investícií v príslušných regiónoch.

FST sa zameriava na tie regióny a odvetvia, ktoré sú najviac zasiahnuté transformáciou vzhľadom na ich závislosť od fosílnych palív vrátane uhlia, alebo priemyselných procesov náročných na produkciu skleníkových plynov a znečisťujúcich látok vplývajúcich na kvalitu okolitého ovzdušia.

Základom pre programovanie FST je Územný plán spravodlivej transformácie, ktorý definuje územia najviac postihnuté negatívnymi hospodárskymi, sociálnymi a environmentálnymi dôsledkami transformácie. Z FST sa budú podľa článku 8 odsek 2 Nariadenia k FST podporovať výlučne tieto činnosti:

- „a) produktívne investície v malých a stredných podnikoch (ďalej len „MSP“) vrátane mikropodnikov a startupov, ktoré vedú k hospodárskej diverzifikácii, modernizácii a rekonverzii;*
- b) investície do vytvárania nových firiem, okrem iného aj prostredníctvom podnikateľských inkubátorov a konzultačných služieb, ktoré vedie k vytváraniu pracovných miest;*
- c) investície do výskumných a inovačných činností, ktoré okrem iných vykonávajú univerzity a verejné výskumné organizácie, a podpora transferu pokročilých technológií;*
- d) investície do zavádzania technológií, ako aj do systémov a infraštruktúr pre cenovo dostupnú čistú energiu vrátane technológií uskladňovania energie a do znižovania emisií skleníkových plynov;*
- e) investície do energie z obnoviteľných zdrojov v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001⁵³ vrátane kritérií udržateľnosti, ktoré sú v nej stanovené, a do energetickej efektívnosti, a to aj na účely znižovania energetickej chudoby;*
- f) investície do inteligentnej a udržateľnej miestnej mobility vrátane dekarbonizácie odvetvia miestnej dopravy a jeho infraštruktúry;*
- g) obnova a modernizácia sietí diaľkového vykurovania s cieľom zlepšiť energetickú efektívnosť systémov diaľkového vykurovania a investície do výroby tepla za predpokladu, že zariadenia na výrobu tepla sú založené výlučne na obnoviteľných zdrojoch energie;*
- h) investície do digitalizácie, digitálnej inovácie a digitálnej pripojiteľnosti;*
- i) investície do regenerácie a dekontaminácie opustených priemyselných lokalít a obnovy pôdy, v prípade potreby vrátane projektov zelenej infraštruktúry a projektov zameraných na zmenu účelu, a to s ohľadom na zásadu „znečisťovateľ platí“;*
- j) investície na podporu obehového hospodárstva vrátane podpory prostredníctvom predchádzania vzniku odpadu, znižovania objemu odpadu, efektívneho využívania zdrojov, opätovného použitia, opráv a recyklácie;*
- k) zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikácia pracovníkov a uchádzačov o zamestnanie;*
- l) pomoc uchádzačom o zamestnanie pri hľadaní pracovného miesta;*
- m) aktívne začleňovanie uchádzačov o zamestnanie;*

⁵³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82).

n) *technická pomoc;*

o) *iné činnosti v oblasti vzdelávania a sociálneho začlenenia vrátane, ak je to riadne odôvodnené, investícií do infraštruktúry na účely miest výkonu praktického vyučovania, zariadení starostlivosti o deti a starších ľudí, ako sa uvádza v plánoch spravodlivej transformácie územia v súlade s článkom 11.*”

Okrem toho sa môžu z FST v oblastiach označených za podporované oblasti na účely článku 107 ods. 3 písm. a) a c) Zmluva o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) podporovať produktívne investície do iných podnikov než MSP za predpokladu, že tieto investície boli schválené v rámci plánu spravodlivej transformácie územia na základe informácií požadovaných podľa článku 11 ods. 2 písm. h) Nariadenia k FST. Takéto investície sú oprávnené len vtedy, ak sú potrebné na vykonávanie plánu spravodlivej transformácie územia, ak prispievajú k transformácii na klimaticky neutrálne hospodárstvo EÚ do roku 2050 a k dosiahnutiu súvisiacich environmentálnych cieľov, ak je ich podpora potrebná na vytváranie pracovných miest na určenom území a ak nevedú k premiestneniu, ako sa vymedzuje v článku 2 bode 27 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku.

Z FST možno podporovať aj investície zamerané na zníženie emisií skleníkových plynov z činností uvedených v prílohe I k smernici 2003/87/ES Európskeho parlamentu a Rady z 13. októbra 2003, o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v spoločenstve, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 96/61/ES za predpokladu, že takéto investície boli schválené v rámci plánu spravodlivej transformácie územia na základe informácií požadovaných podľa článku 11 ods. 2 písm. i) Nariadenia k FST. Takéto investície sú oprávnené len vtedy, ak sú potrebné na vykonávanie plánu spravodlivej transformácie územia.

V súvislosti so vznikom FST je potrebné zabezpečiť aplikáciu horizontálneho prístupu k Európskej zelenej dohode, ktorý zahŕňa komplex podporu v oblastiach inovácií, zamestnanosti, ekonomickej diverzifikácie, vzdelávania, rekvalifikácií a zmeny klímy ako aj environmentálnej udržateľnosti. Horizontálny princíp sa bude zaoberať komplexnou transformáciou na nízkouhlíkovú ekonomiku. V navrhovaných oblastiach bude potrebné zachovať konzistentnosť s Národným programom reforiem a schváleným AP HN, ako aj aktivitami realizovanými v rámci Plánu obnovy. Na základe transformačnej analýzy prebiehajúcej pri príprave Plánu spravodlivej transformácie boli identifikované dopady prechodu na klimatickú neutralitu najmä na území Trenčianskeho kraja (horná Nitra), v Košickom a Banskobystrickom kraji.

8.3. EŠIF v rámci programového obdobia 2014 - 2020

Pre účely naštartovania transformácie regiónu v rámci programového obdobia 2014 – 2020 sú dôležité nasledovné operačné programy:

- OP Ľudské zdroje;
- OP Integrovaná infraštruktúra;
- OP Kvalita životného prostredia;
- OP Efektívna verejná správa;
- Integrovaný regionálny operačný program;
- Program rozvoja vidieka

V prebiehajúcom programovom období 2014 - 2020 bol priestor na podporu zmysluplných projektov v rámci definovaných pilierov/priorít/opatrení Akčného plánu pre účely naštartovania transformácie za predpokladu splnenia nevyhnutných podmienok poskytnutia príspevku v rámci relevantných operačných programov. Každý Riadiaci orgán resp. Sprostredkovateľský orgán si zvolil vlastnú metódu/spôsob ako pristúpi k implementácii projektov určených na transformáciu regiónu tak, aby nedošlo k výraznému narušeniu systému implementácie dotknutých operačných programov. V zmysle pravidla n+3 je možné čerpať finančné prostriedky EŠIF do konca roka 2023, čo dávalo priestor na začiatok transformácie regiónu ešte pred útlmom banskej činnosti.

V období od schválenia materiálu Akčný plán transformácie regiónu horná Nitra dňa 3. júla 2019 až k 30. júnu 2020 relevantné riadiace orgány vyhlásili niekoľko výziev, vyzvaní a národných projektov týkajúcich sa transformácie hornej Nitry. Podrobnejší prehľad bol spracovaný v materiály Správa o implementácii Akčného plánu transformácie regiónu horná Nitra a prípravy nových inovatívnych projektov zabezpečujúcich transformáciu regiónu s cieľom vytvorenia nových pracovných miest, vzatý na vedomie vládou SR dňa 8. júla 2020.

8.4. EŠIF v rámci programového obdobia 2021 – 2027

Na základe návrhu EK na ďalší viacročný finančný rámec na obdobie rokov 2021 - 2027 z 2. mája 2018, EK v rámci Správy o Slovensku (Country report Slovakia 2019) predložila predbežné stanoviská útvarov EK o prioritných investičných oblastiach a rámcové podmienky na účinné plnenie politiky súdržnosti v rokoch 2021 - 2027. Tieto prioritné oblasti investícií sú odvodené zo širšieho kontextu nedostatkov investícií, investičných potrieb a regionálnych rozdielov posudzovaných v správe. V súčasnosti prebieha dialóg medzi zástupcami Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (vrátane dotknutých ústredných orgánov štátnej správy) a útvarmi EK s ohľadom programovania fondov politiky súdržnosti (Európsky fond regionálneho rozvoja, Kohézny fond a Európsky sociálny fond plus). Vo všeobecnosti sa očakáva zníženie celkovej alokácie EŠIF, väčšia tematická koncentrácia na výskum a inovácie, zelené/ekologické hospodárstvo, väčší podiel návratnej pomoci v porovnaní s nenávratnou pomocou s očakávaným zvýšením spolufinancovania projektov zo strany štátneho rozpočtu resp. zo strany prijímateľa.

Programové obdobie 2021 - 2027 bude zohrávať kľúčovú úlohu v rámci transformácie regiónu po ukončení financovania banskej činnosti zo strany štátu (rok 2023). V súčasnosti prebieha komunikácia medzi zástupcami CKO vrátane zástupcov dotknutých ústredných orgánov štátnej správy zo zástupcami EK ako zlaďiť priority v rámci programového obdobia 2021 – 2027 financovania zo strany EK a investičné priority Slovenskej republiky definované v rámci strategických dokumentov. V procese programovania obdobia 2021 - 2027, ktorého výsledkom bude vytvorenie operačného programu Slovensko, bude Akčný plán zohrávať dôležitú úlohu. Súčasne sa na partnerskom princípe pripravujú integrované územné stratégie a investície v SR pre jednotlivé regióny v zmysle metodiky pre tvorbu programových dokumentov pre programové obdobie 2021 - 2027 na regionálnej a miestnej úrovni.

8.5. Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV)

EPFRV predstavuje finančný nástroj druhého piliera spoločnej poľnohospodárskej politiky a jeden z európskych štrukturálnych a investičných fondov, ktorý sa zameriava na posilnenie odvetvia poľnohospodárstva a lesníctva a riadenie životného prostredia/prírodných zdrojov, ako aj na udržateľný rozvoj vidieckeho hospodárstva v EÚ. Celkový rozpočet EPFRV na obdobie rokov 2014 – 2020 predstavuje sumu viac ako 96 miliárd EUR.

EK schválila pre roky 2014-2020 v prípade uvedeného fondu pre všetky členské štáty finančné prostriedky vo výške približne 100 mld. EUR, pričom pre SR bola po 8. modifikácií a predĺžení programového obdobia do roku 2022 navýšená alokácia na viac ako 2,3 mld. EUR (s národným spolufinancovaním 3,07 mld. EUR), ktorú je možné využívať v rámci Programu rozvoja vidieka SR 2014 - 2022. Povinnosť vyčerpania týchto finančných prostriedkov je do 31.12.2025.

V rámci budúceho programového obdobia bude implementovaný Strategický plán Spoločnej poľnohospodárskej politiky na roky 2023-2027. Počas tohto obdobia bude implementovaných celkovo viac ako 3,72 mld. EUR. Budú podporené intervencie v rámci priamych platieb, projektových a neprojektových intervencií a sektorových podpôr.

8.6. Komunitárne programy EÚ

Komunitárne programy t. j. centrálné riadené EÚ predstavujú komplementárny zdroj financovania zadaných pilierov/priorít/opatrení Akčného plánu. Pre účely transformácie regiónu sú relevantné nasledovné komunitárne programy:

- **Program LIFE** (oblasť životného prostredia a ochrany klímy);
- **Horizont Európa** (podpora výskumu a inovácií s previazanosťou na podporu hospodárskeho rastu a vytvárania pracovných miest);
- **Program COSME** (podpora podnikania a zlepšovania podnikateľského prostredia pre malé a stredné podniky);
- **Globalizačný fond:** (opatrenia na trhu práce zahrnujúce osobné poradenstvo, poradenstvo alebo pomoc pri hľadaní zamestnania, príspevky na vzdelávanie a mobilitu pre zamestnancov, ktorí prídu o zamestnanie vplyvom globalizácie);
- **Modernizačný fond:** (podpora investícií do modernizácie energetických systémov vrátane zlepšenia energetickej účinnosti);
- **Inovačný fond:** (podpora inovácií v nízkouhlíkových technológiách a procesoch)

8.7. Národné podporné mechanizmy

Národné podporné mechanizmy predstavujú taktiež komplementárny zdroj financovania a je ich možné využiť len pre niektoré zo zadaných pilierov/priorít/opatrení Akčného plánu. Pre účely transformácie regiónu sú relevantné nasledovné podporné mechanizmy:

- **Environmentálny fond:** (podpora projektov v rámci činností zameraných na dosiahnutie cieľov štátnej environmentálnej politiky na celoštátnej, regionálnej alebo miestnej úrovni);
- **Slovak business agency (SBA):** (komplexná pomoc podnikateľom v súlade s princípmi iniciatívy zákona č. 290/2016 Z. z. o podpore malého a stredného podnikania a o zmene a doplnení zákona č. 71/2013 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, komplexná podpora podnikania na národnej, regionálnej a miestnej úrovni, posilnenie konkurencieschopnosti podnikateľov v rámci spoločného trhu EÚ a na trhoch tretích krajín);
- **Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu (SARIO):** (podpora slovenských i zahraničných firiem pri investíciách v SR, proexportná podpora firiem pri premene na subjekty vysoko výkonné a úspešné na globalizovanom svetovom trhu, podpora etablovaných investorov, podpora MSP/menších podnikov pri zapájaní do dodávateľských reťazcov národných spoločností)
- **Slovenská inovačná a energetika agentúra (SIEA):** (podpora MSP vrátane domácností v oblasti inovácií, kreatívneho priemyslu a využívania obnoviteľných zdrojov energie);
- **Zákon o poskytovaní dotácií na podporu rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky:** (projektová dokumentácia na výstavbu alebo rekonštrukciu cyklistickej komunikácie, projektová dokumentácia na dopravné značenie cyklistickej komunikácie, výstavba alebo rekonštrukcia cyklistickej infraštruktúry, osvetové a propagačné kampane)

8.8. Európska investičná banka (EIB)

Európska investičná banka („EIB“) bola zo strany zástupcov Ministerstiev financií a zástupcov národných rozvojových bank krajín V4 požiadaná o posúdenie možnosti založenia Investičnej a poradenskej platformy s cieľom prehĺbenia spolupráce krajín v regióne pri príprave infraštruktúrnych projektov regionálneho významu (V4 Investičná platforma).

V súčasnosti sa spracováva štúdia uskutočniteľnosti za účelom posúdenia možností mobilizácie väčšieho objemu investícií súkromného sektora do projektov v oblasti infraštruktúry regionálneho významu vrátane posúdenia potreby budovania kapacít a technickej pomoci na podporu pri príprave oprávnených projektov pre potenciálnych prijímateľov.

Potenciálne sektory ekonomiky v kontexte transformácie regiónu:

- **Doprava:** (Cesty, železnice, prístavy, letiská, koľajové vozidlá);
- **Environmentálna oblasť:** (Voda, odpadová voda, rozvody a zavlažovacie siete);
- **Obnoviteľné zdroje energie:** (Energetická účinnosť, odpad na energiu);
- **Turizmus:** (Turistická infraštruktúra)
- **Sociálna oblasť:** (Vzdelávanie, bývanie, zdravotná starostlivosť);
- **Energetika:** (Preprava, rozvody, skladovanie energie).

9 Časový plán a aktualizácia Akčného plánu

Akčný plán nie je jednorazovým procesom. Prvá verzia Akčného plánu, schválená uznesením vlády SR č. 336 z 3. júla 2019, definuje piliere, priority a opatrenia Akčného plánu, ako aj možnosti financovania a inštitucionálneho zabezpečenia. Piliere a priority Akčného plánu sa môžu v čase vyvíjať a vzhľadom na to, že transformácia regiónu je dlhodobý proces, je potrebné zabezpečiť, že Akčný plán je otvoreným materiálom, ktorý je možné aktualizovať podľa vývoja situácie.

Spôsob aktualizácie je stanovený nasledovne:

- Na ročnej báze vypracuje koordinátor Akčného plánu jeho aktualizáciu tak, aby aktualizácia bola predložená na rokovanie vlády SR do 30. júna príslušného kalendárneho roku.
- V zmysle aktualizácie Akčného plánu, vždy v máji príslušného roku, oslovuje koordinátor Akčného plánu relevantné riadiace orgány o poskytnutie podkladov za príslušnú oblasť, ktorú má riadiaci orgán vo svojej gescii. Koordinátor Akčného plánu zapracuje aktualizované údaje (resp. aj zozbierané pripomienky, návrhy, podnety) príslušných riadiacich orgánov. Následne bude spracovaný dokument zaslaný na pripomienkovanie a schválenie Pracovnej skupine pre implementáciu Akčného plánu transformácie regiónu horná Nitra a na medzirezortné pripomienkové konanie a predložený na rokovanie vlády SR do 30. júna príslušného kalendárneho roku.
- Zásobník indikatívnych projektových zámerov je možné dopĺňať celý rok a zasielať ich na mailovú adresu jtf@mirri.gov.sk. Zásobník slúži na evidenciu projektových zámerov v súvislosti s transformáciou regiónu horná Nitra a pre potreby ďalších analýz možností financovania. Každoročne pri aktualizovaní Akčného plánu, bude zároveň aktualizovaný aj zásobník projektových zámerov.

Úloha	Termín	Zodpovednosť	Popis úlohy
Schválenie aktualizácie Akčného plánu	január 2021	MIRRI SR	Pripomienkovanie aktualizácie Akčného plánu, zapracovanie pripomienok do finálnej verzie, predloženie Akčného plánu na schválenie a schválenie Akčného plánu.
Návrh využitia príjmov z Európskeho systému obchodovania s emisnými kvótami	30.9.2019	MŽP SR	Pripraviť návrh využitia Príjmov zo systému obchodovania s emisiami EÚ na účel transformácie hornej Nitry po roku 2020.
Hlavná banská záchranná stanica	31.6.2020	MH SR, MV SR	Navrhnuť právnu úpravu pre zabezpečenie ďalšej činnosti Banskej záchrannej služby vrátane činnosti a prevádzky Hlavnej banskej záchrannej stanice s postavením v integrovanom záchrannom systéme, vrátane doriešenia spôsobu financovania a úhrady nákladov na vybavenie, činnosť a udržiavanie, po ukončení

útlmu ťažby uhlia a likvidácie dobývacích priestorov.

Pre Banskú záchrannú službu s postavením v integrovanom záchrannom systéme boli navrhnuté 4 scenáre právnej úpravy pre zabezpečenie jej ďalšej činnosti zo strany Ministerstva vnútra SR, ktoré sú predmetom posudzovania.

Financovania sociálneho zabezpečenia baníkov a uzatvorenia jednotlivých ťažobných polí	31.10.2019	MF SR	Zabezpečenie navýšenia prostriedkov do rozpočtovej kapitoly Ministerstva hospodárstva SR, minimálne na roky 2019 a 2020 pre zabezpečenie garancie nákladov sociálneho zabezpečenia a poistenia na úhradu povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie a odškodnenie pre stratu príjmu z činnosti zamestnanca v dôsledku nezamestnanosti baníkom postihnutých útlmom banskej činnosti v regióne hornej Nitry a pre štátnu pomoc na pokrytie mimoriadnych nákladov vrátane odstupného pre zamestnancov podľa rozhodnutia Rady z 10. decembra 2010 o štátnej pomoci na uľahčenie zatvorenia uhoľných baní neschopných konkurencie č. 2010/787/EÚ. Na základe uznesenia vlády SR č. 336/2019 Ministerstvo financií SR vyčlenilo prostriedky v zmysle notifikácie štátnej pomoci SA.55038 (2019/N) – Slovensko pre rok 2020 a 2021. V súlade so zákonom č. 71/2013 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva hospodárstva v znení neskorších predpisov (ďalej len "zákon č. 71/2013 Z. z.") 71 bola poskytnutá štátna pomoc spoločnosti HBP v celkovej výške 10 710 689 EUR na pokrytie mimoriadnych nákladov v súlade s článkom 4 rozhodnutia Rady 2010/787/EÚ z 10. decembra 2010 o štátnej pomoci na uľahčenie zatvorenia uhoľných baní neschopných konkurencie.
Financovanie prvých opatrení Akčného plánu	Od 1.1.2020	MIRRI SR, Riadiace orgány operačných programov	Vyhlasovanie prvých výziev v jednotlivých operačných programoch zameraných na financovanie opatrení Akčného plánu. Vzhľadom na aktuálnu spoločenskú situáciu zapríčinenú pandémiou COVID-19 a s ňou spojenou potrebou riešenia krízy, resp. zmierňovaním jej negatívnych vplyvov smerovali príslušné rezorty všetky disponibilné finančné prostriedky zo zdrojov európskych štrukturálnych a investičných fondov na úlohy a opatrenia definované v uznesení vlády SR č. 257 z 28. apríla 2020 k Návrhu opatrení financovaných

z operačných programov európskych štrukturálnych a investičných fondov na boj s pandémiou COVID-19 a odstraňovanie a zmiernenie jej dôsledkov. Z tohto dôvodu bolo možné financovať len zlomok opatrení Akčného plánu. Je potrebné sa sústrediť najmä na nové programové obdobie 2021 - 2027 a v maximálnej možnej miere využiť všetky disponibilné zdroje.

Nastavenie možností čerpania z programového obdobia 2021 - 2027	31.12.2020	MIRRI SR, MH SR, MDV SR, MŽP SR, MŠVVaŠ SR, MPRV SR, MPSVaR SR	Komunikácia a negociácia v rámci nastavovania programového obdobia 2021 - 2027 so zohľadnením priorít a opatrení Akčného plánu, vrátane nastavenia dlhodobého inštitucionálneho zabezpečenia implementácie Akčného plánu.
Správa o implementácii Akčného plánu	30.6.2020	MIRRI SR, MH SR, MDV SR, MŽP SR, MŠVVaŠ SR, MPRV SR, MPSVaR SR	Vypracovanie prvej správy o vyhodnotení implementácie Akčného plánu transformácie regiónu horná Nitra a následne zahájenie zberu pripomienok pre pravidelnú aktualizáciu Akčného plánu vrátane indikatívneho zoznamu projektových zámerov
Odpis zásob výhradného ložiska	T: v texte	MŽP SR, MH SR	Zabezpečiť v spolupráci s organizáciou, ktorá má určený dobývací priestor zmenu evidencie zásob uhlia a v nadväznosti na Program postupného ukončenia ťažby a uzatvorenia jednotlivých ťažobných polí dobývacích priestorov Handlová a Nováky I v zmysle §14 ods. 2, písm. c banského zákona, s tým že ide o zásoby, ktorých dobývanie by ohrozilo dôležité verejné záujmy, najmä ochranu životného prostredia, a význam ochrany prevyšuje záujem na vydobytí týchto zásob význam ochrany prevyšujúcej záujem na vydobytí týchto zásob preukáže Ministerstvo životného prostredia príslušnému obvodnému banskému úradu prostredníctvom Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky, v nadväznosti na Program postupného doťaženia a uzatvorenia jednotlivých ťažobných polí dobývacích priestorov Handlová a Nováky I. Z dôvodu postupného ukončenia ťažby uhlia a uzatvorenia jednotlivých ťažobných polí je plánovaná postupná zmena evidencie zásob uhlia, každoročne do 31. decembra 2027 v nadväznosti na Program postupného ukončenia ťažby a uzatvorenia jednotlivých ťažobných polí.

Komisia pre schvaľovanie zásob nerastov MŽP SR na 149. zasadnutí dňa 16. júna 2020 vydala k návrhu na odpis zásob hnedého uhlia výhradného ložiska Handlová (Východná šachta bane Handlová) v celkovom množstve 4 785 809 ton z toho 2 687 55 ton bilančné voľné, kategória zásob Z-1, 2 098 254 ton bilančne voľné, kategória zásob Z-3 kladné stanovisko. Navrhovaný spôsob odpisu je prevod bilančných zásob hnedého uhlia do nebilančných zásob. Odpis zásob vykonáva príslušný obvodný banský úrad.

Zmena chráneného ložiskového územia	31.12.2020	MH SR, MŽP SR a príslušné orgány ochrany prírody, Obvodný banský úrad	Preskúmanie možnosti zmeny alebo zrušenia chráneného ložiskového územia v nadväznosti na odpis zásob výhradného ložiska a v nadväznosti na postupný útlm banskej činnosti. Ochrana výhradného ložiska je zabezpečená chráneným ložiskovým územím po vydaní osvedčenia o výhradnom ložisku - rozhodnutím Ministerstva životného prostredia SR. Podľa § 17 ods. 1 banského zákona v znení neskorších predpisov „Chránené ložiskové územie a jeho zmeny určuje obvodný banský úrad rozhodnutím po vyjadrení príslušného orgánu ochrany prírody a na základe záväzného stanoviska stavebného úradu.“
--	------------	---	--

10 Prílohy

10.1. Príloha 1 – Priebežný zásobník indikatívnych projektov

Poznámka: Údaje zo zberu indikatívnych projektov boli pre potreby prezentácie a analýz čistené. Napríklad v súvislosti s potenciálom tvorby pracovných miest alebo v súvislosti s výškou investície niektorí predkladatelia uviedli hodnoty v interval, prípadne naviazané na fázy projektu. Z tohto dôvodu sú pri takých projektoch v tabuľke nižšie uvedené priemery z poskytnutých údajov. Ak boli predkladateľom vyčíslené aj prevádzkové náklady, tie v stĺpci Výška investície nie sú zahrnuté.

V stĺpci Výška investície je uvedená celková výška investície indikovaná predkladateľom projektu. Predpokladom je, že investície budú financované zo zdrojov EŠIF a iných zdrojov EÚ z dobiehajúceho programového obdobia 2014 - 2020 a programového obdobia 2021 - 2027, vlastných zdrojov, prípadne iných zdrojov, vrátane komerčných. Z hľadiska financovania zo štátneho rozpočtu sa predpokladá len financovanie vo výške spolufinancovania podľa platných pravidiel spolufinancovanie pre jednotlivé operačné programy a oprávnených prijímateľov a v súlade so stratégiou financovania.

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
1.	Jabloň, spol. s r. o.	Vybudovanie hornonitrianskeho kultúrneho kreatívno podnikateľského centra v Prievidzi	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	15	4 220 000
2.	Castor & Pollux, s.r.o.	Tematický náučno-zábavný a ubytovací komplex Krajina legend Bojnice	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu	Prioritná os 3 – Podporné priority	1413	230 000 000
3.	Hornonitrianske bane Prievidza, a.s. v skratke HBP, a.s.	Výskum prírodného mikrobiálneho plynu v Hornonitrianskej kotline pre jeho potenciálnu ťažbu	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	35	7 000 000
4.	Hornonitrianske bane Prievidza, a.s. v skratke HBP, a.s.	Vybudovanie kavernových zásobníkov zemného plynu v banských chodbách	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	50	50 000 000
5.	Mesto Nováky	Vybudovanie prístupovej cesty k rekreačnému a obytnému územiu na podporu rozmachu priemyselného areálu v blízkosti riešenej lokality	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	500 000
6.	Mesto Nováky	Vybudovanie prístupového chodníka k priemyselnému parku	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy	Prioritná os 3 – Podporné priority	0	107 000

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
7.	Mesto Nováky	Rozvoj sociálnych služieb v meste Nováky	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.4 Zvýšenie sociálnej starostlivosti ohrozených skupín obyvateľstva	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	3 213 000
8.	Hornonitrianske bane Prievidza, a.s. v skratke HBP, a.s.	Logistické centrum biomasy	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	65	7 000 000
9.	Hornonitrianske bane Prievidza, a.s. v skratke HBP, a.s.	Ústav vied o Zemi SAV; Slovenská technická univerzita	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	20	5 000 000
10.	Hornonitrianske bane Prievidza, a.s. v skratke HBP, a.s.	Revitalizácia areálu Bane Cigeľ na zariadenie cestovného ruchu	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	25	25 000 000
11.	Hornonitrianske bane Prievidza, a.s. v skratke HBP, a.s.	Rekonštrukcia rekreačného zariadenia Púšť na komplexné zariadenie cestovného ruchu	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	90	50 000 000
12.	Hornonitrianske bane Prievidza, a.s. v skratke HBP, a.s.	Rekonštrukcia tepelnej centrálky pre rekreačné zariadenie Púšť	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	2 000 000
13.	Hornonitrianske bane Prievidza, a.s. v skratke HBP, a.s.	Revitalizácia podzemia a povrchu po ukončení banskej činnosti	III. Udržateľné životné prostredie	III.1 Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	400	138 636 469
14.	Hornonitrianske bane Prievidza, a.s. v skratke HBP, a.s.	Náučný chodník a chránený areál Košovsko-Laskárske mokrade	III. Udržateľné životné prostredie	III.3 Zlepšovanie životného prostredia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	500 000
15.	Hornonitrianske bane Prievidza, a.s. v skratke HBP, a.s.	Revitalizácia priestoru odkaľovacích nádrží Bane Cigeľ na zariadenie cestovného ruchu a rybného hospodárstva	III. Udržateľné životné prostredie	III.3 Zlepšovanie životného prostredia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	10	12 000 000
16.	AGRO SEKTOR, s.r.o.	Vybudovanie závodu na výrobu zemiakových hranoliek	III. Udržateľné životné prostredie	III.3 Zlepšovanie životného prostredia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	20	2 500 000
17.	Hornonitrianske bane Prievidza, a.s. v skratke HBP, a.s.	Vybudovanie domu seniorov	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	40	2 500 000
18.	Hornonitrianske bane Prievidza, a.s. v skratke HBP, a.s.	Zlepšenie dostupnosti kvalifikovanej pracovnej sily	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	1 500 000

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
19.	Hornonitrianske bane Prievidza, a.s. v skratke HBP, a.s.	Vybudovanie priestorov pre podporu začínajúcich alebo rastúcich podnikov a podnikateľov	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.3 Podpora rozvoja malého a stredného podnikania	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	50	12 500 000
20.	AGRO SEKTOR, s.r.o.	Vybudovanie plničky prírodných stolových vôd	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	20	2 500 000
21.	AGRO SEKTOR, s.r.o.	Rozšírenie chovu sumčeka afrického	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	50	6 500 000
22.	AGRO SEKTOR, s.r.o.	Vybudovanie ovocného hospodárstva	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	10	2 000 000
23.	AGRO SEKTOR, s.r.o.	Rozšírenie skleníkového hospodárstva	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	40	6 500 000
24.	AGRO SEKTOR, s.r.o.	Rozšírenie tepelnej centrál pre skleníkové hospodárstvo	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	1 200 000
25.	Hornonitrianske bane Prievidza, a.s. v skratke HBP, a.s.	Vybudovanie malej vodnej elektrárne na banskú vodu Cigeľ	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	7	500 000
26.	Hornonitrianske bane Prievidza, a.s. v skratke HBP, a.s.	Rozšírenie opráv železničných vagónov	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	65	5 600 000
27.	Hornonitrianske bane Prievidza, a.s. v skratke HBP, a.s.	Závod na výrobu bioplastov	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	50	45 000 000
28.	AHAtech s.r.o.	Centrum vývoja a výroby jednorúčových automatizovaných strojov pre gumárenský a plastikársky priemysel	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	12	1 100 000
29.	Občianske združenie Hornonitran	Intenzifikácia finančnej gramotnosti pre žiakov ZŠ a SŠ Hornej Nitry	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	4	1 412 543
30.	Hydrosanig spol.s r.o.	Vývojová základňa pre oblasť poľnohospodárskych prístrojov a zariadení v živočíšnej výrobe	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	11	368 560

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
31.	Hydrosanings spol.s r.o.	Vývoj technológií bezvýkopových pretlačákových súprav	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	18	405 800
32.	Obec Bystričany	Komplexná revitalizácia a rekonštrukcia Termálneho kúpaliska Chalmová	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.1 Zlepšenie zdravotníckych, medicínsko-kúpeľných a sociálnych služieb	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	175	
33.	INTERGEO SK, spol. s r.o.	Zmena Uhoľných baní na Slovensku na Energetické podniky pre trvalý bezplatný zdroj tepla a chladu zo zemskej kôry	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	
34.	LPT EU s.r.o.	Výrobná prevádzka na spracovanie ovocia a zeleniny procesom lyofilizácie a vákuového fritovania	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	80	8 000 000
35.	Prievidzské tepelné hospodárstvo, a.s.	Výstavba zdroja tepla pre súčasný systém CZT v meste Prievidza	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	20	19 180 000
36.	Obec Cigelf	Revitalizácia a rekultivácia poškodeného územia	III. Udržateľné životné prostredie	III.1 Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	30 000 000
37.	Obec Sebedražie	DTI PRE IBV Sebedražie - Dúbravka	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	401 701
38.	EM Services s.r.o.	Výbudovanie vývojového a výrobného centra pre AC nabíjacie stanice elektromobilov	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	50	1 000 000
39.	EM Services s.r.o.	Výbudovanie siete verejných rýchlo nabíjajúcich DC-AC staníc pre elektromobily v regióne Horná Nitra	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy	Prioritná os 3 – Podporné priority	10	1 000 000
40.	EM Services s.r.o.	Výbudovanie vývojového a výrobného centra na priemyselné batériové úložné systémy	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	100	10 000 000
41.	EM Services s.r.o.	Výbudovanie priemyselného úložného batériového systému k FVE o výkone 1MWh v regióne Horná Nitra	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.3 Podpora rozvoja malého a stredného podnikania	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	5	1 000 000
42.	Mesto Prievidza	Energetická služba v meste Prievidza	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	6	100 000

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
43.	Fabrika umenia	Baťovany 2.0	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	75	20 000 000
44.	Falprit s.r.o.	Podpora pri zakladaní a úspešnom vedení podnikania pre začínajúcich podnikateľov	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.3 Podpora rozvoja malého a stredného podnikania	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	1 250 800
45.	Brose Prievidza, spol. s r.o.	Vytvorenie oddelenia vývoja	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	1000	3 107 000
46.	Naše Bojnice o.z.	Bojnický turistický a ekologický sociálny podnik – rekvalifikačné a kultúrne centrum, ekologická turistická doprava v regióne, výroba biopotravín pre turistov a hostí regiónu.	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy	Prioritná os 3 – Podporné priority	217	19 300 000
47.	Združenie pre rozvoj regiónu horná Nitra	Hornonitriansky inovačný transformačný klaster (HN INOVATRANS KLASER) na podporu rozvoja malého a stredného podnikania s inovatívnym potenciálom a zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenskú revitalizáciu.	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	8 550 000
48.	NCVP Nováky o.z.	Športová akadémia s možnosťou duálneho vzdelávania	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	20	1 500 000
49.	GA Drilling, a.s.	Výskumno vývojové centrum pre podzemné technológie	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	40	2 560 000
50.	NCVP Nováky o.z.	Hydraulická plošina na dne bazéna pre potreby plaveckých výcvikov	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	4	250 000
51.	VUP, a.s.	Moderná výroba špeciálnych produktov organickej chémie na báze karboxylových kyselín, piperidínov a dimetyladipátu	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	90	17 000 000
52.	Brose Prievidza, spol. s r.o.	Nové zázemie pre zamestnancov z regiónu	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	310 000
53.	Aeroklub Prievidza, s.r.o.	Výstavba prevádzkovej budovy Letiska Prievidza	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.4 Rozvoj ostatnej infraštruktúry	Prioritná os 3 – Podporné priority	30	1 000 000

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
54.	Obec Poruba (obec projekt predložila, avšak nositeľom je kompetenčne TSK)	Prepojenie obcí - Kanianka-Poruba-Malinová-Nitrianske Pravno	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu	Prioritná os 3 – Podporné priority	0	5 000 000
55.	SEFT s.r.o.	STODOLA	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	15	600 000
56.	MSM e-mobility division j. s. a.	Vybudovanie vývojovo-výrobného centra pre rozvoj elektro-mobility a riadenie služieb	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy	Prioritná os 3 – Podporné priority	84	7 795 000
57.	Hutira Slovakia s.r.o.	Revitalizácia športovísk a ubytovania HUTIRA RELAX CENTRA	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu	Prioritná os 3 – Podporné priority	10	850 000
58.	Hutira Slovakia s.r.o.	Výroba výrobkov z plastu	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	9	90 000
59.	Hutira Slovakia s.r.o.	Výroba kontajnerov a železných konštrukcií	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	30	950 000
60.	VAŠA, s. r. o.,	Rozšírenie a dopravné napojenie priemyselného parku	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	19 845 000
61.	Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne	Vývoj novej metódy materiálového zhodnotenia vedľajšieho energetického produktu z tepelnej elektrárne	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	2 985 841
62.	Spoločný podnik vytvorený spoločnosťami Hornonitrianske bane Prievidza, a.s. a Tatravagónka a.s.	Artificial Welding - Inovatívna výroba podvozkov železničných nákladných vagónov vrátane výskumu a vývoja	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	800	100 000 000
63.	BoGo Bus s.r.o.	Výmena technológie na vykurovanie	III. Udržateľné životné prostredie	III.3 Zlepšovanie životného prostredia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	380 000
64.	Základná organizácia SZOPK v Prievidzi	Hornonitrianske ekocentrum	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	1 136 000
65.	Kopanice Sever, s.r.o.	Areal Osa	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu	Prioritná os 3 – Podporné priority	12	2 350 000

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
66.	Enki consulting s.r.o.	Komunitné centrum modernej Hornej Nitry	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.3 Podpora rozvoja malého a stredného podnikania	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	130	2 320 000
67.	Obec Koš	Multifunkčný objekt: Požiarna zbrojnica+šatne pre futbalistov	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	3	380 000
68.	Obec Koš	Kultúrny dom	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	3	400 000
69.	Obec Krásno	Domov sociálnych služieb Krásno	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	15	600 000
70.	Miestna akčná skupina Stredné Ponitrie	Otvorenie komunitného centra v bývalom kaštieli v Janovej Vsi	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu	Prioritná os 3 – Podporné priority	1	200 000
71.	Miestna akčná skupina Stredné Ponitrie (projekt predložila MAS, avšak nositeľom je kompetenčne TSK)	Rekonštrukcia ciest III.triedy	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	
72.	Miestna akčná skupina Stredné Ponitrie (projekt predložila MAS, avšak nositeľom sú kompetenčne TSK a mestá a obce)	Budovanie cyklotrás/cyklochodníkov	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy	Prioritná os 3 – Podporné priority	0	4 000 000
73.	Miestna akčná skupina Stredné Ponitrie (projekt predložila MAS, avšak kompetenčne sú nositeľom mestá a obce)	Kanalizácie MAS	III. Udržateľné životné prostredie	III.1 Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	50 000 000
74.							
75.	Miestna akčná skupina Stredné Ponitrie (projekt predložila MAS, avšak kompetenčne sú nositeľom mestá a obce)	Rekonštrukcia materských škôl	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	60 000

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
76.	Obec Bošany	Riešenie statickej dopravy v obci Bošany	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	336 210
77.	Obec Krásno	Rekreačná zona Krásno	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	30	1 600 000
78.	Obec Krásno	Revitalizácia bývalého družstva Krásno	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	40	100 000
79.	Miestna akčná skupina Stredné Ponitrie (projekt predložila MAS, avšak kompetenčne sú nositeľom mestá a obce)	Zriadenie odborných učební	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	300 000
80.	Miestna akčná skupina Stredné Ponitrie (projekt predložila MAS, avšak kompetenčne sú nositeľom mestá a obce)	Dobudovanie, vybudovanie a rekonštrukcia vodovodov	III. Udržateľné životné prostredie	III.3 Zlepšovanie životného prostredia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	800 000
81.	Miestna akčná skupina Stredné Ponitrie (projekt predložila MAS, avšak kompetenčne sú nositeľom mestá a obce)	Nákup zamestnávacieho a čistiacieho vozidla pre celý región	III. Udržateľné životné prostredie	III.1 Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	30 000
82.	Miestna akčná skupina Stredné Ponitrie (projekt predložila MAS, avšak kompetenčne sú nositeľom mestá a obce)	Nákup zberného vozidla komunálneho odpadu pre celý región	III. Udržateľné životné prostredie	III.1 Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	30 000
83.	Spojená škola Nováky	Modernizácia vzdelávania a rekvalifikácia pracovnej sily v nedostatkových odboroch na trhu práce	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	800 000
84.	Obec Kanianka	Rozšírenie mobility - cyklotrasa Kanianka	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy	Prioritná os 3 – Podporné priority	200	265 600
85.	Obec Kanianka (projekt predložila obec, avšak	Zmena cesty III. triedy č. III/1775	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	400	

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
kompetenčne je nositeľom TSK)							
86.	Obec Lehota pod Vtáčnikom	Viacúčelová vodná nádrž Lehota pod Vtáčnikom	III. Udržateľné životné prostredie	III.1 Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov	Prioritná os 1 – Stabilizácia a reštart regiónu	116	4 859 000
87.	MABIO,s.r.o.	Vybudovanie liehovaru na výrobu kvasného rafinovaného liehu	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 – Stabilizácia a reštart regiónu	15	4 500 000
88.	OOCH RHNB (Oblasťná organizácia cestovného ruchu REGIÓN HORNÁ NITRA BOJNICE)	Regionálne informačné (návštevnícke) centrum (RIC)	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu	Prioritná os 3 – Podporné priority	8	769 000
89.	AGROPRODUKT SLOVAKIA a.s.	Projekt na pestovanie bio ovocia	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.4 Podpora rozvoja udržateľného poľnohospodárstva a a obehového hospodárstva	Prioritná os 3 – Podporné priority	0	800 000
90.	AGROPRODUKT SLOVAKIA a.s.	Projekt na pestovanie kvetín a bylín	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.4 Podpora rozvoja udržateľného poľnohospodárstva a a obehového hospodárstva	Prioritná os 3 – Podporné priority	0	1 200 000
91.	AGROPRODUKT SLOVAKIA a.s.	Projekt mäsokombinátu	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.4 Podpora rozvoja udržateľného poľnohospodárstva a a obehového hospodárstva	Prioritná os 3 – Podporné priority	0	600 000
92.	AGROPRODUKT SLOVAKIA a.s.	Projekt salaša pre ovce	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.4 Podpora rozvoja udržateľného poľnohospodárstva a a obehového hospodárstva	Prioritná os 3 – Podporné priority	0	350 000
93.	POĽNO VTÁČNIK a.s.	Projekt maštale a modernej dojárne	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.4 Podpora rozvoja udržateľného poľnohospodárstva a a obehového hospodárstva	Prioritná os 3 – Podporné priority	0	1 500 000
94.	Mesto Prievidza	Podnik komunálnych služieb hornej Nitry	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	275	36 134 400
95.	RESTAURA, spol. s r.o.	Náučný dendrologický lesný chodník	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	2	100 000

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
96.	Iberian Sustainable Mining Cluster	Transformácia uhoľných regiónov na čistú energiu (Clean Energy) v Španielsku, Nemecku a na Slovensku - výzvy pre regióny a synergie na ich úspešné zvládnutie	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	3 000 000
97.	ECO PRODUKT s. r. o.	Nový závod na výrobu a montáž energeticky nezávislých riešení z obnoviteľných zdrojov energií	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	200	4 000 000
98.	Mesto Prievidza	Rozvoj sociálnych služieb v meste Prievidza	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.1 Zlepšenie zdravotníckych, medicínsko-kúpeľných a sociálnych služieb	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	60	11 887 000
99.	SPEVÁR s. r. o.	Revitalizácia lesných pozemkov na poddolovanom území	III. Udržateľné životné prostredie	III.1 Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	250 000
100.	APA Slovakia s.r.o.	Ekologický výrobný podnik lahôdkových šalátov	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	30	1 000 000
101.	Mesto Prievidza	Kompletná revitalizácia sídliska Píly v štýle SORELA - banícke tradície, architektúra, obnova zelene a renovácia verejných priestranstiev	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu	Prioritná os 3 – Podporné priority	2	1 600 000
102.	TERMAL BOJNICE s.r.o.	Hotel s nákupnou a oddychovou zónou pre obyvateľov a turistov	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	10 000 000
103.	ERUDIO s.r.o.	Centrum celoživotného vzdelávania	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	450 000
104.	Mesto Prievidza	Vybudovanie priemyselného parku v meste Prievidza - Priemyselná zóna Prievidza – Západ II.	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	1500	7 351 200
105.	Mesto Prievidza	Zníženie energetickej náročnosti Centra voľného času v Prievidzi	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	1	1 600 000
106.	Mesto Prievidza	Zníženie energetickej náročnosti Materskej školy na Ul. A. Mišúta 731 v Prievidzi	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	1	345 000
107.	Mesto Prievidza	Zníženie energetickej náročnosti Zimného štadióna v Prievidzi	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	1	592 000

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
108.	Mesto Prievidza	Zníženie energetickej náročnosti Športovej haly v Prievidzi	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	1	1 585 000
109.	Kúpele Bojnice, a.s.	Centrum komplexnej onkologickej rehabilitácie - CEKOR	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	20	6 819 000
110.	Podnikateľské a inovačné centrum - technologický inkubátor Prievidza (BIC - TI Prievidza)	Podpora rozvoja malého a stredného podnikania za účelom vytvárania pracovných miest ako náhrada za útlm baníctva	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.3 Podpora rozvoja malého a stredného podnikania	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	350	2 915 000
111.	DK-STAV SK, s.r.o.	Rozšírenie prevádzky pestovateľskej pálenice, muštárne, sušiarne ovocia a výroby lekvárov, klimatizovaný sklad	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	10	400 000
112.	Nemocnica s poliklinikou Prievidza	Vybudovanie nového spánkového laboratória a dovybavenie súčasného laboratória Pľúcneho oddelenia NSP Prievidza	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.1 Zlepšenie zdravotníckych, medicínsko-kúpeľných a sociálnych služieb	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	70 000
113.	Brose Prievidza, spol. s r.o.	Nové zázemie pre bývanie zamestnancov regiónu	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	100	750 000
114.	Klak s.r.o	Vybudovanie sedačkovej lanovky v stredisku Skiarena Fačkovské sedlo	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	5	1 900 000
115.	Obec Sebedražie (projekt predložila obec, avšak kompetenčne je nositeľom TSK)	Oprava miestnych komunikácií a ciest III. tr. cez obec Sebedražie	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	900 000
116.	Obec Dolné Vestenice	Cyklotrasa spájajúca obce Valaská Belá - Nitrianske Rudno - Diviacka Nová Ves - Dolné Vestenice - Hradište - Skačany - Partizánske	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy	Prioritná os 3 – Podporné priority	0	
117.	Obec Dolné Vestenice	Výstavba prístupovej komunikácie do priemyselnej zóny v Dolných Vesteniciach	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	4 000 000
118.	BoGo Bus s.r.o.	Oprava havarijného stavu Národného centra vodného póla v Novákoch	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu	Prioritná os 3 – Podporné priority	0	900 000
119.	AGROPRODUKT SLOVAKIA a.s.	Integrovaný projekt rastlinnej a živočíšnej výroby v mikroregióne Handlovskej doliny	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	39	3 150 000

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
120.	Mesto Handlová	Prístupová komunikácia do priemyselnej zóny	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	3 000 000
121.	Mesto Handlová	Komplex oddychovo-rekreačných plôch v Handlovej	III. Udržateľné životné prostredie	III.1 Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	20	7 000 000
122.	Mesto Handlová	Revitalizácia banského areálu na priemyselný park	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.3 Podpora rozvoja malého a stredného podnikania	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	200	9 000 000
123.	Mesto Handlová	Verejná vodovodná a kanalizačná sieť v mestských častiach	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		5 000 000
124.	Mesto Handlová	Revitalizácia mestských zelených plôch	III. Udržateľné životné prostredie	III.3 Zlepšovanie životného prostredia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	15	8000 000
125.	Mesto Handlová	Vývojová a komunikačná platforma pre malé a stredné podniky v meste Handlová	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.3 Podpora rozvoja malého a stredného podnikania	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	15	1 500 000
126.	Mesto Handlová	Zlepšenie energetickej efektivity verejných budov v meste Handlová	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	15	10 000 000
127.	Mesto Handlová	Podpora elektromobility v meste Handlová	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy	Prioritná os 3 – Podporné priority	10	2 000 000
128.	Mesto Handlová	Zelená linka - Centrum spracovania zmesového komunálneho odpadu	III. Udržateľné životné prostredie	III.1 Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	15	4 500 000
129.	Mesto Handlová	Mestský záhradnícky podnik	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	20	1 000 000
130.	Mesto Handlová	Bikepark Handlová	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu	Prioritná os 3 – Podporné priority	6	500 000

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
131.	Mesto Handlová	Obnova historickej fary na centrum CR, kultúry a podpory komunitného života	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu	Prioritná os 3 – Podporné priority	2	2 000 000
132.	Mesto Handlová	Banický uhoľný skanzen Handlová	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu	Prioritná os 3 – Podporné priority	20	20 000 000
133.	ASTERION, n.o.	Handlovská koruna	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu	Prioritná os 3 – Podporné priority	5	318 000
134.	Jazmín n.o., nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby	Tútoring a vzdelávanie občanov ohrozených sociálnym vylúčením v procese transformácie regiónu.	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.4 Zvýšenie sociálnej starostlivosti ohrozených skupín obyvateľstva	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	8	247 000
135.	UNIPHARMA 1. slovenská lekárska akciová spoločnosť	Nová poliklinika Nováky	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.1 Zlepšenie zdravotníckych, medicínsko-kúpeľných a sociálnych služieb	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	20	3 400 000
136.	UNIPHARMA 1. slovenská lekárska akciová spoločnosť	Rozšírenie Unikliniky kardinála Korca v Prievidzi a jej vybavenie prístrojovým vybavením za účelom skvalitnenia komplexnej diagnostiky a liečby pacientov so zameraním najmä na ochorenia skupiny 5. (onkologické a kardiovaskulárne ochorenia)	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.1 Zlepšenie zdravotníckych, medicínsko-kúpeľných a sociálnych služieb	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	20	3 700 000
137.	Brose Prievidza, spol. s r.o.	Inštalácia fotovoltaičného systému	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	360 000
138.	Brose Prievidza, spol. s r.o.	Rozšírenie oddelenia duálneho vzdelávania	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	330 000
139.	Brose Prievidza, spol. s r.o.	Vytvorenie systému regionálnej dopravy zamestnancov	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy	Prioritná os 3 – Podporné priority	0	64 000
140.	Brose Prievidza, spol. s r.o.	Vytvorenie systému vyhľadávania a podpory technických talentov v regióne	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	50	200 000
141.	Brose Prievidza, spol. s r.o.	Rekvalifikácia budúcich zamestnancov z iných odvetví	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	50	300 000

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
142.	ContiTech Vibration Control Slovakia s.r.o.	Technológia chladenia s využitím potenciálu podzemných vôd	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	300 000
143.	ContiTech Vibration Control Slovakia s.r.o.	Nová prístupová cesta	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	4 000 000
144.	ContiTech Vibration Control Slovakia s.r.o.	Fotovoltaika	III. Udržateľné životné prostredie	III.3 Zlepšovanie životného prostredia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	500 000
145.	ContiTech Vibration Control Slovakia s.r.o.	Cyklotrasa	III. Udržateľné životné prostredie	III.3 Zlepšovanie životného prostredia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	1 000 000
146.	ContiTech Vibration Control Slovakia s.r.o.	Vývojové centrum a výrobná hala č.4	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	200	7 500 000
147.	Mesto Bojnice	Komplexný projekt dobudovania centra cestovného ruchu Hornej Nitry – destinácie BOJNICE	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu	Prioritná os 3 – Podporné priority	280	11 860 000
148.	Mesto Bojnice	Dobudovanie centra cestovného ruchu Hornej Nitry – destinácie BOJNICE o zberný dvor	III. Udržateľné životné prostredie	III.3 Zlepšovanie životného prostredia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	30	790 000
149.	SILICOM s.r.o.	Športový areál pre Hornú Nitru	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.3 Podpora rozvoja malého a stredného podnikania	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	4 000 000
150.	Rehoľa piaristov na Slovensku	Koncertný organ pre Hornú Nitru	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu	Prioritná os 3 – Podporné priority	0	1 000 000
151.	Slovenské elektrárne, a.s.	Sanácia odkalísk, skládok a environmentálnych záťaží zo spaľovania lignitu	III. Udržateľné životné prostredie	III.1 Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	30	10 000 000
152.	Slovenské elektrárne, a.s.	Vybudovanie hnedého priemyselného parku v areáli Elektrárne Nováky (ENO)	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	300	100 000 000
153.	Slovenské elektrárne, a.s.	Vzdelávacie a rekvalifikačné stredisko a rekvalifikačné kurzy pre súčasných zamestnancov Slovenských elektrární, a.s. - Elektrárne Nováky	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	20	10 000 000

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
154.	Reality BMJ s.r.o.	Rekonštrukcia a dostavba penziónu s wellness a príslušenstvom	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu	Prioritná os 3 – Podporné priority	0	3 000 000
155.	Trenčiansky samosprávny kraj	Rekonštrukcia vybraných mostných objektov	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	3 820 000
156.	MSM Martin, s. r. o.	Vybudovanie výskumno-vývojového centra a zriadenie výroby zapalovačov, zápalkových skrutiek a ostatných iniciátorov prevažne delostreleckej munície	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	48	3 512 000
157.	Trenčiansky samosprávny kraj	Rekonštrukcia cesty č. II/511 Veľké Uherce - Skýcov	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	14 643 721
158.	Trenčiansky samosprávny kraj	Rekonštrukcia cesty č. III/1773 vrátane mostného objektu	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	6 500 000
159.	Trenčiansky samosprávny kraj	Rekonštrukcia a modernizácia HUMANITY - centra sociálnej pomoci	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	1 000 000
160.	Trenčiansky samosprávny kraj	Zvýšenie energetickej efektívnosti školy Gymnázium Vavrínca Benediktka Nedožerského v Prievidzi	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	1 500 000
161.	Trenčiansky samosprávny kraj	Modernizácia Nemocnice s poliklinikou Prievidza so sídlom v Bojniciach	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.1 Zlepšenie zdravotníckych, medicínsko-kúpeľných a sociálnych služieb	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	8 000 000
162.	Trenčiansky samosprávny kraj	Zvýšenie energetickej efektívnosti školy SOŠ Handlová	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	4 000 000
163.	Trenčiansky samosprávny kraj	Zníženie energetickej náročnosti školy SOŠ Prievidza	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	4 500 000
164.	Trenčiansky samosprávny kraj	Zníženie energetickej náročnosti školy SOŠ J.A. Baťu Partizánske	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	3 000 000
165.	Trenčiansky samosprávny kraj	Zníženie energetickej náročnosti školy SŠ Nováky	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	1 750 000

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
166.	Trenčiansky samosprávny kraj	Podpora elektromobility na Hornej Nitre	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy	Prioritná os 3 – Podporné priority	0	500 000
167.	Trenčiansky samosprávny kraj	Hornonitrianske centrum vzdelania	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	8 200 000
168.	Trenčiansky samosprávny kraj	Rekonštrukcia a modernizácia CSS Bôrik Nitrianske Pravno	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	5 500 000
169.	Trenčiansky samosprávny kraj	Rekonštrukcia a modernizácia CSS Domino	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	2 000 000
170.	Trenčiansky samosprávny kraj	Rekonštrukcia a modernizácia CSS Partiánske	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	800 000
171.	Trenčiansky samosprávny kraj	Zlepšenie cyklistickej infraštruktúry na Hornej Nitre	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy	Prioritná os 3 – Podporné priority	0	12 145 954
172.	Trenčiansky samosprávny kraj	Rekonštrukcia cesty č. II/512 od obce Temeš po napojenie na Prievidza/Žarnovica	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	7 110 448
173.	Trenčiansky samosprávny kraj	Rekonštrukcia cesty č. II/516 Trenčianska Teplá - Dežerice, 6. ETAPA	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	1 932 378
174.	Trenčiansky samosprávny kraj	Rekonštrukcia cesty č. II/574 od obce Temeš po napojenie na cestu I. triedy č. I/9	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	9 000 000
175.	Trenčiansky samosprávny kraj	Rekonštrukcia cesty č. II/592 Bánovce nad Bebravou – Nadlice	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	6 000 000
176.	Trenčiansky samosprávny kraj	Rekonštrukcia cesty č. II/593 hranica Trenčianskeho a Nitrianskeho samosprávneho kraja – Partizánske	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	10 000 000
177.	Mesto Partizánske	Cyklotrasa spájajúca Vodný hrad Šimonovany s významnými lokalitami mesta Partizánske	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy	Prioritná os 3 – Podporné priority	0	1 148 200

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
178.	Mesto Partizánske	Dobudovanie a rekonštrukcia kanalizácie v Partizánskom	III. Udržateľné životné prostredie	III.3 Zlepšovanie životného prostredia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	1 600 000
179.	Organic Latte Chai s.r.o (novovznikajúca firma)	Organic Latte Chai - nová výroba zdravých nápojov	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	20	3 000 000
180.	ContiTech Vibration Control Slovakia s.r.o.	Oddychové centrum	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		200 000
181.	ContiTech Vibration Control Slovakia s.r.o.	Duálne vzdelávanie	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		250 000
182.	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	Výstavba obchvatu mesta Prievidza I. etapa, 2. stavba – MZ v trase budúcej I/64	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		30 297 572,59
183.	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	Výstavba obchvatu mesta Prievidza II. etapa – MZ v trase budúcej I/64	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		33 350 300
184.	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	Modernizácia úseku cesty I/9 Chocholná – Mníchova Lehota	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		26 270 851,87
185.	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	Vypracovanie štúdie realizovateľnosti pre modernizáciu cesty I/64 Žilina – Topoľčany	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		449 658
186.	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	Modernizácia cesty I/64 Partizánske - Oslany	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		5 971 857,31
187.	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	Príprava projektovej dokumentácie pre úsek rýchlostnej cesty R2 križovatka s D1 – Trenčianska Turná	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		4 011 861
188.	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	Príprava projektovej dokumentácie pre úsek rýchlostnej cesty R2 Trenčianska Turná – Mníchova Lehota	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		1 070 500
189.	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	Príprava projektovej dokumentácie pre úsek rýchlostnej cesty R2 Mníchova Lehota – Ruskovce	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		5 197 887

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
190.	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	Príprava projektovej dokumentácie pre úsek rýchlostnej cesty R2 Pravotice – Dolné Vestenice	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		5 654 355
191.	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	Príprava projektovej dokumentácie pre úsek rýchlostnej cesty R2 Dolné Vestenice – Nováky	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		4 783 702
192.	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	Výstavba úseku rýchlostnej cesty R2 - Križovatka D1 - Trenčianska Turná	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		142 982 741
193.	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	Výstavba úseku rýchlostnej cesty R2 - Trenčianska Turná - Mníchova Lehota	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		58 910 236
194.	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	Výstavba úseku rýchlostnej cesty R2 - Mníchova Lehota - Ruskovce	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		276 216 902
195.	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	Výstavba úseku rýchlostnej cesty R2 - Pravotice - Dolné Vestenice	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		235 234 455
196.	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	Výstavba úseku rýchlostnej cesty R2 - Dolné Vestenice - Nováky	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		112 000 000
197.	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	Výstavba úseku rýchlostnej cesty R2 - Nováky - Žiar nad Hronom	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		662 000 000
198.	Mesto Nováky	Zlepšenie energetickej efektivity verejných budov v meste Nováky - materská škola	III. Udržiateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	500 000
199.	Mesto Nováky	Revitalizácia mestských zelených plôch - park Š. Moyses	III. Udržiateľné životné prostredie	III.3 Zlepšovanie životného prostredia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	400 000
200.	Technické služby mesta Partizánske, s.r.o.	Zvýšenie kapacít triedeného zberu odpadov v Partizánskom.	III. Udržiateľné životné prostredie	III.3 Zlepšovanie životného prostredia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		300 000
201.	Mesto Partizánske	Budovanie vodozádržných opatrení v meste Partizánske	III. Udržiateľné životné prostredie	III.3 Zlepšovanie životného prostredia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		702 000

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
202.	Mesto Partizánske	Rekonštrukcia miestnych komunikácií v Partizánskom	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		2 000 000
203.	Mesto Partizánske	Rekonštrukcia verejného osvetlenia a zavedenie smart prvkov	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		5 000 000
204.	Slovenský vodohospodársky podnik	Sanácia koryta rieky Nitra od nánosov škodlivých a nebezpečných usadenín	III. Udržateľné životné prostredie	III.1 Odstraňovanie environmentálnych záťaží a vplyvov			
205.	Mesto Partizánske (projekt predložilo mesto, avšak kompetenčne je nositeľom Ministerstvo dopravy a výstavby a Slovenská správa ciest)	Presmerovanie tranzitnej nákladnej dopravy z centra mesta Partizánske na základe výsledkov štúdie realizovateľnosti	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.4 Rozvoj ostatnej infraštruktúry	Prioritná os 3 – Podporné priority		
206.	Mesto Partizánske (projekt predložilo mesto, avšak kompetenčne je nositeľom Ministerstvo dopravy a výstavby a Železnice Slovenskej republiky)	Zlepšenie využitia železničnej osobnej a nákladnej dopravy modernizáciou trate 140 a 141 na trase Prievdza - Bratislava..	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.4 Rozvoj ostatnej infraštruktúry	Prioritná os 3 – Podporné priority		
207.	Mesto Partizánske	Zlepšenie energetickej efektívnosti verejných budov v meste Partizánske	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		2 000 000
208.	Mesto Partizánske	Výbudovanie cyklotrasy po rieke Nitrica do Nitrianskeho Rudna	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		2 000 000
209.	Mesto Partizánske	Rekonštrukcia vodovodov v meste Partizánske	III. Udržateľné životné prostredie	III.3 Zlepšovanie životného prostredia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		
210.	Kúpele Bojnice, a.s.	Parkovací dom	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy	Prioritná os 3 – Podporné priority	10	16 800 000

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
211.	SALS spol. s r.o. (Kúpele Bojnice, a.s.)	Wellness hotel Čajka + Aquapark Bojnice	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu	Prioritná os 3 – Podporné priority	220	66 000 000
212.	Trenčiansky samosprávny kraj	Rekonštrukcia cesty č. III/1791	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		6 000 000
213.	Obec Poruba	Cyklotrasa Poruba - Kanianka	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy	Prioritná os 3 – Podporné priority	200	500 000
214.	Obec Poruba	Vodozadržné opatrenia v obci Poruba	III. Udržateľné životné prostredie	III.1 Odstraňovanie environmentálnych záťaží a vplyvov	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	60	2 000 000
215.	Priatelia Zeme-CEPA	Nízkouhlíkové, v súlade s cieľom uhlíkovej neutrality, centrálné zásobovanie teplom 4. generácie so zníženou teplotou v systéme, s výhradným využitím obnoviteľných zdrojov, sezónnym uskladnením a zameraním sa na získavanie slnečnej energie	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	0
216.	Priatelia Zeme-CEPA	Hĺbková obnova budov zapojených do CZT z ENO Nováky	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	71 000 000
217.	Bojnice	Integrované centrum sociálnych služieb	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.1 Zlepšenie zdravotníckych, medicínsko-kúpeľných a sociálnych služieb	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	140	25 000 000
218.	IW Management Services s.r.o.	Inovatívne energetické zhodnocovanie odpadu	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		25 000 000
219.	Zemianske Kostolany	Turistický okruh pamiatkami Zemianskych Kostolian	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		1 900 000
220.	Mesto Bojnice	Zateplenie Domu služieb	III. Udržateľné životné prostredie	III. Udržateľné životné prostredie	Prioritná os 1 – Stabilizácia a reštart regiónu	0	350 000
221.	Mesto Bojnice	Revitalizácia plážového kúpaliska	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II. 2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 – stabilizácia a reštart regiónu	150	10 000 000

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
222.	Mesto Bojnice	Revitalizácia Autokempingu Bojnice	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II. 5 Podpora rozvoja cestovného ruchu	Prioritná os 3 – Podporné aktivity	2	1 100 000
223.	Mesto Bojnice	Rekonštrukcia budovy materskej školy na stacionár	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.4 Zvýšenie sociálnej starostlivosti ohrozených skupín obyvateľstva	Prioritná os 1 – stabilizácia a reštart regiónu	5	800 000
224.	Mesto Bojnice	Prepojenie cyklickej infraštruktúry na hornej Nitre cez Bojnice	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	1 000 000
225.	Mesto Bojnice	Rekonštrukcia klubovne futbalového klubu	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV. 2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	150 000
226.	Mesto Bojnice	Modernizácia verejného osvetlenia	IV. Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	IV. 2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	400 000
227.	Mesto Bojnice	Rekonštrukcia časti Hurbanovho námestia	IV. Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	IV. 2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	1 100 000
228.	Mesto Bojnice	Rozšírenie bezdrôtového rozhlasu na celé mesto	IV. Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	IV. 2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	100 000
229.	Mesto Bojnice	Rozšírenie bezdrôtového rozhlasu na celé mesto	IV. Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	IV. 2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	1 000 000
230.	Slovenské elektrárne, a.s	Inštalácia obnoviteľných zdrojov (OZE), FVE ENO 1. Fáza 10 MW	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.4 Rozvoj ostatnej infraštruktúry	Prioritná os 3 – Podporné priority	5	7 000 000
231.	Slovenské elektrárne, a.s	Inštalácia obnoviteľných zdrojov (OZE), FVE ENO 2. Fáza 72 MW	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.4 Rozvoj ostatnej infraštruktúry	Prioritná os 3 – Podporné priority	25	51 000 000
232.	Slovenské elektrárne, a.s	Výroba vodíka formou elektrolýzy (do 20MW)	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.4 Rozvoj ostatnej infraštruktúry	Prioritná os 3 – Podporné priority	40	60 000 000
233.	Mesto Prievidza	Vybudovanie centra integrovanej starostlivosti	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.1 Zlepšenie zdravotníckych, medicínskych a sociálnych služieb	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		1 750 000

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
234.	Mesto Prievidza	Rekonštrukcia atletického štadiónu ŽŠ Sama Chalupku	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		1 000 000
235.	Mesto Prievidza	Výstavba novej mestskej plavárne Prievidza	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu	Prioritná os 3 – Podporné priority		4 400 000
236.	Mesto Prievidza	Rekonštrukcia športového areálu CVČ Prievidza	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		900 000
237.	Mesto Prievidza	Modernizácia vnútorných priestorov a vybavenia centra voľného času Prievidza a ZŠ Rastislavova, ZŠ Sama Chalupku, ZŠ a MŠ Malonecpalská, ZŠ Mariánska, ZŠ Energetikov, ZUŠ Prievidza	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		1 305 000
238.	Mesto Prievidza	Modernizácia vnútorných priestorov a vybavenia MŠ M. Mišúta	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		75 000
239.	Mesto Prievidza	Zlepšenie technického vybavenia ZŠ a MŠ Dobšinského	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		50 000
240.	Mesto Prievidza	Modernizácia objektov športovej infraštruktúry Športová hala	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu	Prioritná os 3 – Podporné priority		1 000 000
241.	Mesto Prievidza	Modernizácia objektov športovej infraštruktúry Zimný štadión	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu	Prioritná os 3 – Podporné priority		200 000
242.	Mesto Prievidza	Modernizácia objektov športovej infraštruktúry Futbalový štadión	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu	Prioritná os 3 – Podporné priority		500 000
243.	Mesto Prievidza	Výstavba tanečnej sály v Kultúrnom a spoločenskom stredisku Prievidza	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		6 000 000
244.	Mesto Prievidza	Budovanie smart kamerového systému v Prievidzi	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		500 000

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
245.	Mesto Prievidza	Svetelne riadená križovatka ul. B. Bjorsona a M.R. Štefánika	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		265 000
246.	Mesto Prievidza	Zefektívnenie zberu odpadu , polozapustené kontajnery	III. Udržateľné životné prostredie	III.3 Zlepšovanie životného prostredia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		6 887 863
247.	Mesto Prievidza	Mechanicko- biologická úprava odpadov	III. Udržateľné životné prostredie	III.3 Zlepšovanie životného prostredia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		4 500 000
248.	Mesto Prievidza	Rekonštrukcia rozvodov tepla vrátane vybudovania KOST	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		7 750 000
249.	Mesto Prievidza	Zvýšenie energetickej efektívnosti prostredníctvom budovania OZE a SMART riešení pre samospotrebitel'ov (rodinné a bytové domy)	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		15 000 000
250.	Mesto Prievidza	Znižovanie energetickej náročnosti verejných budov ZŠ Energetikov	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		2 680 000
251.	Mesto Prievidza	Znižovanie energetickej náročnosti verejných budov ZŠ a MŠ Malonecpalská	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		2 645 000
252.	Mesto Prievidza	Znižovanie energetickej náročnosti verejných budov ZŠ Sama Chalupku	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		2 130 000
253.	Mesto Prievidza	Znižovanie energetickej náročnosti verejných budov ZŠ Rastislavova	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		2 635 000
254. 255.	Mesto Prievidza	Znižovanie energetickej náročnosti verejných budov ZŠ Mariánska	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		1 285 000
256.	Mesto Prievidza	Znižovanie energetickej náročnosti verejných budov ZUŠ Prievidza	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		465 000
257.	Mesto Prievidza	Znižovanie energetickej náročnosti verejných budov CVC Prievidza	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		2 645 000

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
258.	Mesto Prievidza	Znižovanie energetickej náročnosti verejných budov Kultúrne a spoločenské centrum Prievidza	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		1 800 000
259.	Mesto Prievidza	Sanácia skládky Ploštiny, Prievidza	III. Udržateľné životné prostredie	III.1 Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		1 000 000
260.	Mesto Prievidza	Sanácia skládky pod Banskou cestou, Prievidza	III. Udržateľné životné prostredie	III.1 Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		1 000 000
261.	Mesto Prievidza	Rozšírenie zelených plôch na Námestí slobody a širšom centre v meste Prievidza	III. Udržateľné životné prostredie	III.3 Zlepšovanie životného prostredia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		400 000
262.	Mesto Prievidza	Revitalizácia čerešňového sadu v meste Prievidza	III. Udržateľné životné prostredie	III.3 Zlepšovanie životného prostredia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		300 000
263.							
264.	Mesto Prievidza	Revitalizácia vnútrobloku na ulici Baníkov	III. Udržateľné životné prostredie	III.3 Zlepšovanie životného prostredia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		723 840
265.	Mesto Prievidza	Revitalizácia vnútrobloku na ulici Mišika	III. Udržateľné životné prostredie	III.3 Zlepšovanie životného prostredia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		723 840
266.	Mesto Prievidza	Revitalizácia vnútrobloku na ulici Gorkého	III. Udržateľné životné prostredie	III.3 Zlepšovanie životného prostredia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		723 840
267.	Mesto Prievidza	Vybudovanie splaškovej kanalizácie v mestskej časti Hradec, Malá a Veľká Lehôtka v Prievidzi	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		8 000 000
268.	Mesto Prievidza	Vybudovanie kanalizácie na zadržovanie dažďovej vody, vsakovacie zariadenia a vodozadržné opatrenia v Prievidzi	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	III.3 Zlepšovanie životného prostredia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		1 200 000
269.	Mesto Prievidza	Budovanie administratívnych a analyticko strategických kapacít v meste Prievidza	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		570 000
270.	Mesto Prievidza	Budovanie administratívnych a analyticko strategických kapacít v meste Prievidza-pokračovanie projektu "Baníci" v meste Prievidza	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		500 000

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
271.	Mesto Prievidza	Vybudovanie parkoviska na Hviezdoslavovej ulici v Prievidzi	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		250 000
272.	Mesto Prievidza	Modernizácia mestského rozhlasu v meste Prievidza	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		200 000
273.	Mesto Prievidza	Inteligentná a udržateľná mobilita v meste Prievidza	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy	Prioritná os 3 – Podporné priority		1 360 000
274.	Mesto Prievidza	Oprava mostných objektov na rieke Handlovka v meste Prievidza	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		750 000
275.	Mesto Prievidza	Rekonštrukcia miestnych komunikácií v meste Prievidza	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		1 431 000
276.	Mesto Prievidza	Opravy miestnych komunikácií v meste Prievidza	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		1 701 000
277.	Mesto Prievidza	Vybudovanie ďalšej etapy cyklotrasy v meste Prievidza	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		1 000 000
278.	Mesto Prievidza	kultúrny dom Baník	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		1 580 000
279.	Železničná spoločnosť Slovensko a.s.	Dekarbonizácia verejnej osobnej železničnej dopravy v regióne Hornej Nitry – náhrada dieselového pohonu za vodíkový na trati PD-NZ	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej a železničnej infraštruktúry	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	10	43 000 000
280.	Trenčiansky samosprávny kraj	Vodíková doprava na hornej Nitre	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej a železničnej infraštruktúry	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	20	32 000 000
281.	Hornonitrianske bane Prievidza, a.s. v skratke HBP, a.s.	Revitalizácia podzemia a povrchu po ukončení banskej činnosti	III. Udržateľné životné prostredie	III.1 Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	400	54 081 000

10.2. Príloha 2 – Implementácia EŠIF v programovom období 2014 - 2020 v rámci regiónu horná Nitra

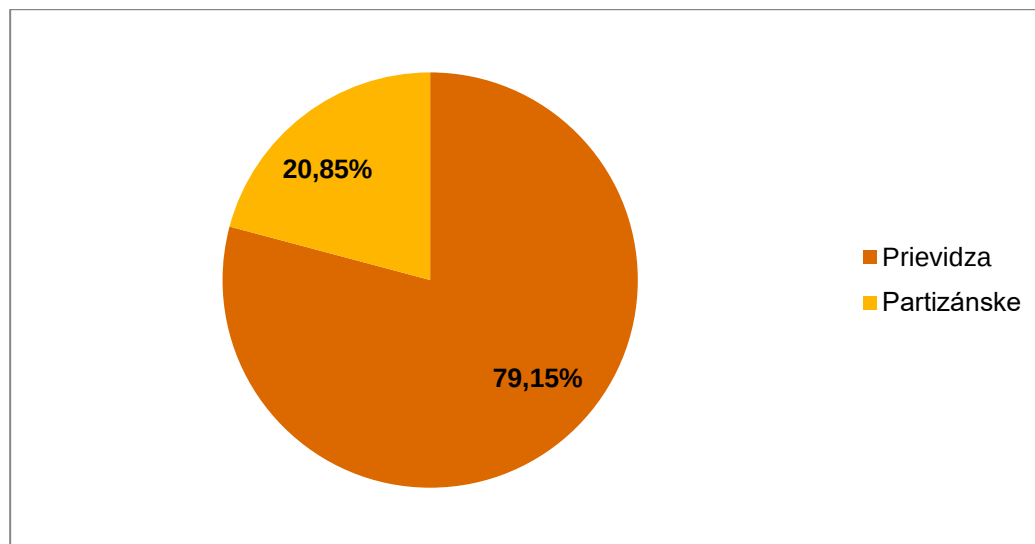
Z EŠIF bolo do regiónu horná Nitra k novembru 2021 alokovaných z OP (celkové zazmluvnené oprávnené výdavky) viac ako 158 miliónov EUR (zdroj ITMS 2014+). Región horná Nitra sa z geografického hľadiska nachádza na území 2 samosprávnych krajov (Trenčiansky, Nitriansky) a 4 okresov (Prievidza, Partizánske, Bánovce nad Bebravou, Topoľčany). Pre účely Akčného plánu sa regiónom horná Nitra rozumie Trenčiansky kraj s okresmi Prievidza a Partizánske. Nakoľko neexistuje presná databáza údajov, na základe ktorej by bolo možné jednoznačne vyčíslieť finančnú alokáciu z EŠIF na konkrétne miesto realizácie projektu (kraj, okres, obec), uvedené údaje majú výlučne informatívny charakter.

Celkové zazmluvnené oprávnené výdavky v rámci regiónu horná Nitra (okres Prievidza, Partizánske) z vybraných operačných programov:

• OP EVS	1 287 781 EUR
• IROP	37 840 377 EUR
• OP KŽP	91 552 364 EUR
• OP ĽZ	4 832 058 EUR
• OP II	22 353 657 EUR
• PRV	33 506 200 EUR
• OP RH	621 404 EUR
OP Spolu	191 993 841 EUR

Celkové zazmluvnené oprávnené výdavky za jednotlivé OP boli v regióne horná Nitra zazmluvnené nasledovne:

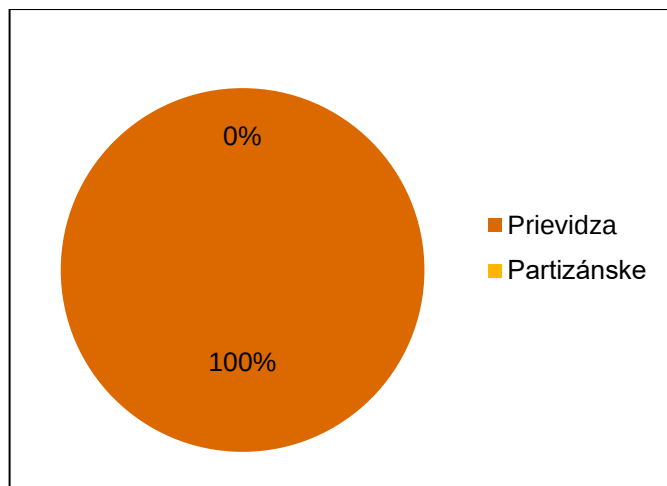
- **Okres Prievidza** 79,15 % čo predstavuje 125 509 457 EUR;
- **Okres Partizánske** 20,85 % čo predstavuje 33 069 688 EUR.

Operačný program Efektívna verejná správa (OP EVS)

Celkové zazmluvnené oprávnené výdavky boli v regióne horná Nitra zazmluvnené nasledovne:

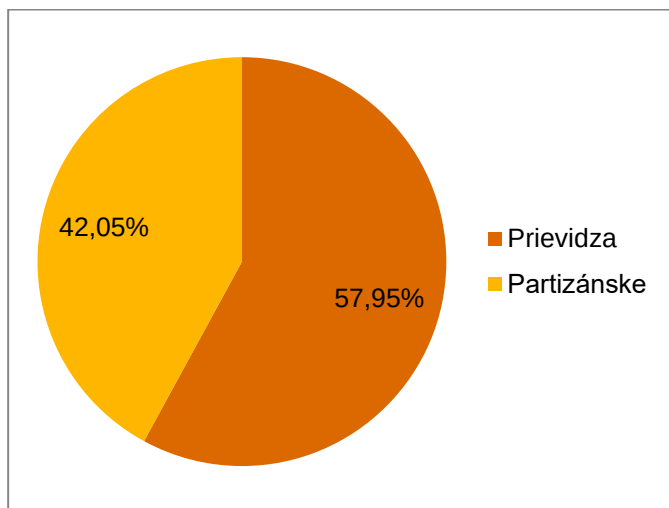
- **Okres Prievidza** 100 %, čo predstavuje 1 287 781 EUR;
- **Okres Partizánske** 0,00 %, čo predstavuje 0 EUR.

Integrovaný regionálny operačný program (IROP)

Celkové zazmluvnené oprávnené výdavky boli v regióne horná Nitra zazmluvnené nasledovne:

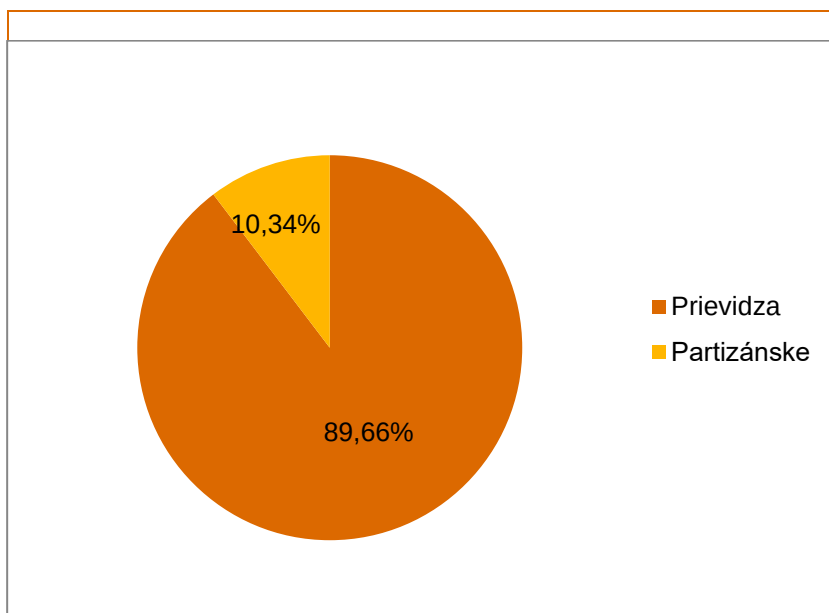
- **Okres Prievidza** 42,05 %, čo predstavuje 21 926 692 EUR;
- **Okres Partizánske** 57,95 %, čo predstavuje 15 913 684 EUR.

Operačný program Kvalita životného prostredia (OP KŽP)

Celkové zazmluvnené oprávnené výdavky boli v regióne horná Nitra zazmluvnené nasledovne:

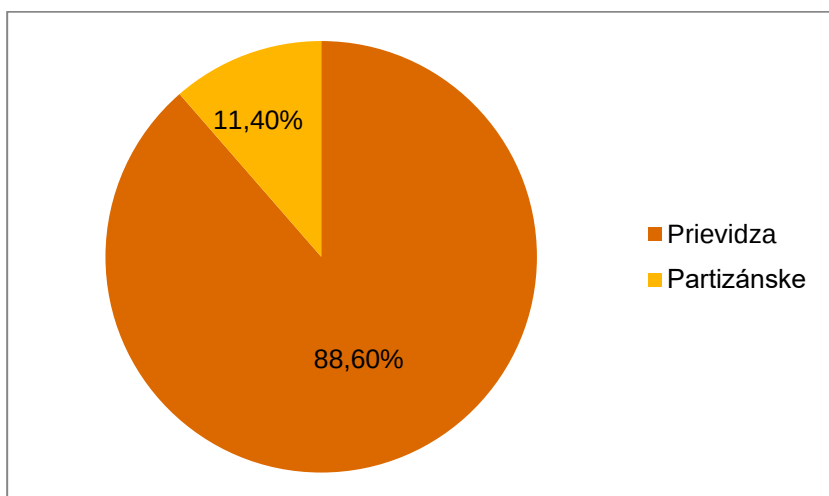
- **Okres Prievidza** 89,66 %, čo predstavuje 82 062 349 EUR;
- **Okres Partizánske** 10,34 %, čo predstavuje 9 460 014 EUR.

Operačný program Ľudské zdroje (OP LZ)

Celkové zazmluvnené oprávnené výdavky boli v regióne horná Nitra zazmluvnené nasledovne:

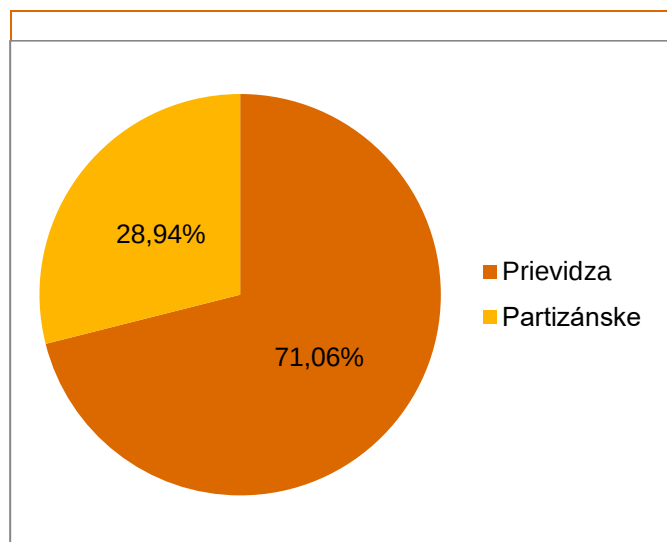
- **Okres Prievidza** 88,60 %, čo predstavuje 4 281 265 EUR;
- **Okres Partizánske** 11,40%, čo predstavuje 550 792 EUR.

Operačný program Integrovaná infraštruktúra (OP II)

Celkové zazmluvnené oprávnené výdavky boli v regióne horná Nitra zazmluvnené nasledovne:

- **Okres Prievidza** 71,06%, čo predstavuje 15 884 539 EUR;
- **Okres Partizánske** 28,94%, čo predstavuje 6 469 118 EUR.

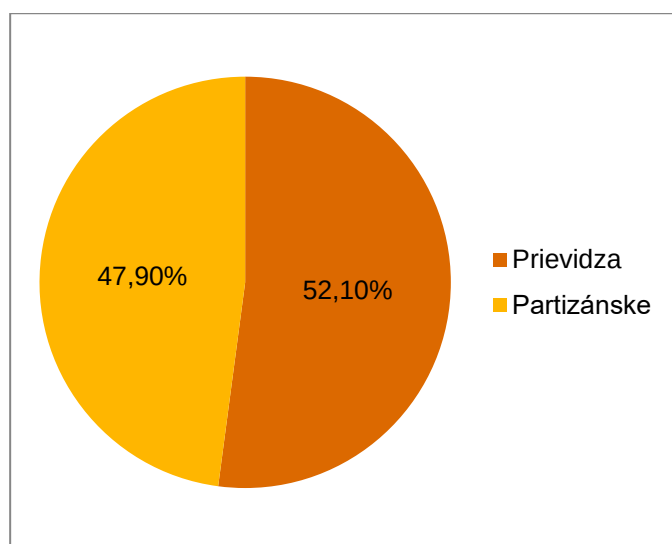
Program rozvoja vidieka (PRV)

Celkové zazmluvnené oprávnené výdavky boli v regióne horná Nitra zazmluvnené nasledovne:

	Okres Prievidza	Okres Partizánske
Projektové výdavky	3 004 694 €	6 880 125 €
Neprojektové výdavky	14 384 152 €	9 115 724 €
MAS (ITMS)	66 829 €	54 673 €

Spolu:

- **Okres Prievidza** 52,10%, čo predstavuje 17 455 678 EUR;
- **Okres Partizánske** 47,90%, čo predstavuje 16 050 522 EUR.

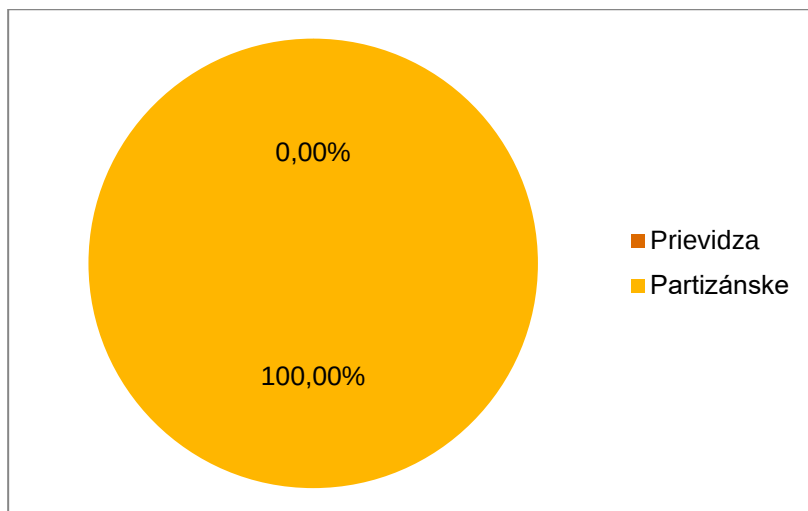

Operačný program Rybné hospodárstvo (OP RH)

Celkové zazmluvnené oprávnené výdavky boli v regióne horná Nitra zazmluvnené nasledovne:

- **Okres Prievidza** 0%, čo predstavuje 0 EUR.

- **Okres Partizánske** 100%, čo predstavuje 621 404 EUR.

10.3. Príloha 3 – Charakteristika jednotlivých zdrojov financovania Akčného plánu

10.3.1. EŠIF v rámci programového obdobia 2014 - 2020

Prostriedky jednotlivých EŠIF sú rozdelené v rámci jednotlivých operačných programov.

Programové obdobie 2014 – 2020 je tvorené nasledovnou štruktúrou EŠIF:

Kohézny fond: Finančný nástroj určený na financovanie projektov dopravnej infraštruktúry a infraštruktúry životného prostredia pre členské krajiny, ktorých hodnota hrubého národného dôchodku na obyvateľa je menšia ako 90 % priemeru EÚ 27. Kohézny fond sa zriadil na účel posilnenia hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti EÚ v záujme podpory trvalo udržateľného rozvoja.

Kohézny fond na programové obdobie 2014 – 2020 poskytuje podporu vyčlenenú na:

- investície do životného prostredia vrátane oblastí súvisiacich s trvalo udržateľným rozvojom a energetikou, ktoré predstavujú prínos pre životné prostredie,
- transeurópske siete týkajúce sa dopravnej infraštruktúry (TEN-T),
- technickú pomoc.

Európsky fond regionálneho rozvoja: Jeden z hlavných nástrojov štrukturálnej a regionálnej politiky EÚ, ktorý prispieva k financovaniu podpory, ktorej cieľom je posilniť hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť vyrovnávaním hlavných regionálnych rozdielov v Únii prostredníctvom udržateľného rozvoja a štrukturálneho prispôsobenia regionálnych hospodárstiev vrátane konverzie upadajúcich priemyselných regiónov a zaostávajúcich regiónov.

Európsky sociálny fond: Jeden z hlavných nástrojov štrukturálnej a regionálnej politiky EÚ, ktorý podporuje vyššiu úroveň zamestnanosti a kvality práce, zlepšuje prístup na trh práce, podporuje geografickú a pracovnú mobilitu pracovníkov a uľahčuje ich prispôsobenie sa priemyselnej zmene a zmenám výrobného systému nevyhnutným na trvalo udržateľný rozvoj, podporuje vysoký stupeň vzdelania a odbornej prípravy pre všetkých a podporuje prechod medzi vzdelávaním a zamestnaním v prípade mladých ľudí, boj proti chudobe, zlepšuje

sociálne začlenenie a podporuje rodovú rovnosť, nediskrimináciu a rovnaké príležitosti, čím prispieva k prioritám Únie, pokiaľ ide o posilňovanie hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti.

Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka: Fond podporuje európsku politiku pre rozvoj vidieka. Preto sa z neho financujú programy rozvoja vidieka vo všetkých členských štátoch a regiónoch Únie. Programy sa vytvárajú v spolupráci medzi EK a členskými štátmi, pričom sa v nich zohľadňujú strategické usmernenia pre politiku rozvoja vidieka, ktoré prijala Rada, a priority ustanovené v národných strategických plánoch.

Politika súdržnosti zohráva hlavnú úlohu aj pri podpore hospodárskeho ozdravenia vidieckych oblastí a dopĺňa opatrenia podporované v rámci Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka.

Európsky námorný a rybársky fond: Finančný nástroj námornej a rybárskej politiky EÚ v programovom období 2014 – 2020 zameraný na podporu environmentálne udržateľného, inovačného a konkurencieschopného rybárstva a akvakultúry, podporu rozvoja a vykonávania integrovanej námornej politiky Únie spôsobom, ktorý dopĺňa politiku súdržnosti a spoločnú rybársku politiku, podporu vyváženého a inkluzívneho územného rozvoja rybolovných oblastí (vrátane akvakultúry a vnútrozemského rybolovu) a vykonávanie spoločnej rybárskej politiky.

10.3.2. Charakteristika kľúčových Operačných programov v programovom období 2014 – 2020 pre účely transformácie

Pre účely naštartovania transformácie regiónu v rámci programového obdobia 2014 – 2020 sú dôležité nasledovné operačné programy:

OP Ľudské zdroje:

Európske prostriedky sú určené na podporu vzdelávania, zvýšenia zamestnanosti, podporu mladých ľudí, pomoc osobám, ktoré sú na hranici chudoby, zvyšovaniu zamestnanosti či zvyšovaniu vzdelanostnej úrovne marginalizovaných komún. Prostredníctvom financií operačného programu bude podporené skvalitňovanie a zvyšovanie úrovne vzdelávania vrátane prepojenia na požiadavky trhu práce, čo prispeje k vyššej konkurencieschopnosti našich absolventov. Dôraz sa bude tiež klásť na zvyšovanie profesijných kompetencií pedagogických a odborných zamestnancov na všetkých stupňoch vzdelávania a lepšej pripravenosti budúcich pedagógov. Medzi kľúčové aktivity patrí zvýšenie zamestnanosti mladých ľudí do 29 rokov, napríklad poskytnutím pomoci a podpory pri začatí podnikania prostredníctvom start-up programov. Realizácia činností a aktivít podporených z operačného programu by sa mala prejavíť znížením nezamestnanosti s dôrazom na dlhodobo nezamestnaných, nízko kvalifikovaných, starých a zdravotne postihnutých občanov. Netreba zabúdať aj na pomoc osobám, ktoré žijú na hranici chudoby. Výsledkom bude zvyšovanie aktivít pre tieto ohrozené osoby, aby sa mohli ľahšie uplatniť na trhu práce, či zlepšenie prístupu k bývaniu. Jednou z oblastí je aj zvýšenie vzdelanostnej úrovne príslušníkov marginalizovaných komún, predovšetkým Rómov. Výsledným efektom by malo byť zlepšenie informovanosti a spolupráce rodičov so vzdelávacími zariadeniami, vyšší počet detí navštevujúcich predškolské zariadenia, zníženie miery predčasného ukončenia školskej dochádzky, rozvoj finančnej gramotnosti, ale aj zvýšenie miery povedomia v oblasti zdravotnej starostlivosti.

OP Integrovaná infraštruktúra:

Z operačného programu je financovaná predovšetkým modernizácia dopravy, t. j. železničná, vodná a cestná doprava a oblasť zlepšovania prístupu k informačným a komunikačným technológiám.

V oblasti železničnej dopravy sú financie Operačného programu Integrovaná infraštruktúra určené na modernizáciu, elektrifikáciu a výstavbu železničných tratí, znižovanie bezpečnostných rizík a obnovu mobilných prostriedkov v tomto móde dopravy. Okrem toho aj na výstavbu záchytných parkovísk, prestupných terminálov železničnej osobnej dopravy a ich napojenie na cestnú sieť.

V cestnej doprave ide o výstavbu diaľnic a rýchlostných ciest vrátane prívádzačov, budovanie inteligentných dopravných systémov, zvyšovanie bezpečnosti cestnej dopravy, výstavbu a modernizáciu ciest I. triedy. Nezabudlo sa ani na verejnú osobnú dopravu, kde sa investujú európske prostriedky na modernizáciu

a výstavbu električkových a trolejbusových tratí, vybudovanie a modernizáciu technickej základne na opravu a údržbu vozidlového parku dráhovej MHD a na nákup električiek a trolejbusov. Zlepšenie splavnosti dunajskej vodnej cesty a modernizácia a výstavba verejného prístavu v Bratislave je jedným z cieľov infraštruktúry vodnej dopravy.

Podstatou investícií v rámci informačnej spoločnosti je budovanie modernej, na občana orientovanej a efektívnej elektronizovanej verejnej správy, vytvorenie kvalitného digitálneho obsahu a umožnenie prístupu k širokopásmovému internetu a službám každému občanovi vrátane starších, hendikepovaných alebo sociálne znevýhodnených občanov.

OP Integrovaná infraštruktúra – časť Výskum a inovácie (pôvodne OP Val):

Prostriedky operačného programu sú určené na podporu zvýšenia efektívnosti, výkonnosti a prepojenia systému výskumu, vývoja a inovácií, najmä prostredníctvom podpory rastu výskumno-vývojových kapacít v priemysle a službách, ako aj zvyšovanie konkurencieschopnosti, trvalo udržateľného hospodárskeho rastu a zamestnanosti prostredníctvom podpory inovácií a podnikania, uľahčenia využívania nových nápadov v hospodárstve, vývoja a uplatňovania nových obchodných modelov MSP, vytvárania a rozširovania vyspelých kapacít pre vývoj produktov a služieb, ako aj kapacít MSP pre rast na regionálnych, celoštátnych a medzinárodných trhoch.

Podpora podnikateľského sektora patrí medzi hlavné priority financovania s dôrazom na zvyšovanie pridanej hodnoty, stimulovanie rastu a tvorby pracovných miest. V rámci podpory OP II – časť Val je osobitný dôraz kladený na podporu MSP vo všetkých fázach rozvoja, a to prostredníctvom aktivít podporujúcich vznik nových a akceleráciu začínajúcich MSP, vrátane novovzniknutých start-up a spin-off podnikov, ako aj aktivít zameraných na podporu rastu a inovácií v etablovaných MSP. Osobitná podpora je venovaná vyvíjaniu nových podnikateľských modelov pre MSP a vytvoreniu komplexného systému podpory internacionalizácie MSP, vrátane podpory zapájania podnikov do medzinárodných programov. Zohľadňované sú tiež znevýhodnené sociálne skupiny (ženy, mladí do 30 rokov, seniori nad 50 rokov, dlhodobo nezamestnaní, štátni príslušníci z tretích krajín, sociálne znevýhodnení a osoby so zdravotným postihnutím, Rómovia), a potreby menej rozvinutých regiónov. V nadväznosti na prebiehajúce Iniciatívy EK bola do operačného programu zapracovaná aj podpora priorit špecifikovaných v týchto iniciatívach, zameraných na dobiehajúce regióny a uhoľné regióny v transformácii.

OP Kvalita životného prostredia:

Hlavným cieľom operačného programu je ochrana životného prostredia, efektívne využívanie prírodných zdrojov, protipovodňová ochrana a prispôbenie sa klimatickej zmene, ako aj podpora nízkouhlíkového hospodárstva. Podpora je zameraná na všetky kľúčové oblasti životného prostredia.

V oblasti odpadového hospodárstva sa podpora zameriava na ich prípravu na opätovné použitie a recykláciu a na podporu predchádzania vzniku odpadov, čím sa prispieje k zníženiu zneškodňovania odpadov skládkovaním. V rámci vodného hospodárstva je pomoc smerovaná na budovanie kanalizačných sietí, čistiarní odpadových vôd a zabezpečenia dodávok bezpečnej pitnej vody pre obyvateľstvo. Zvýši sa tým podiel obyvateľstva napojeného na kanalizačnú sieť a čistiarne odpadových vôd, a z časti aj na verejný vodovod. Podporou opatrení v oblasti ochrany prírody bude dosiahnuté zlepšenie stavu ochrany druhov a biotopov a posilnenie rozmanitosti druhov živočíchov a rastlín najmä v rámci sústavy NATURA 2000.

Prostriedky operačného programu prispievajú aj k zlepšeniu kvality ovzdušia, a to realizáciou opatrení zameraných na zníženie množstva emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia a skvalitnenie systému monitorovania ovzdušia.

Prostredníctvom operačného programu sa podporí taktiež prieskum, monitorovanie, ako aj sanácia viacerých environmentálnych dopadov v zodpovednosti štátu, (vrátane niekoľkých rizikových úložísk ťažobného odpadu) a rizikových zosuvov. Prostredníctvom financovania vybraných aktivít a opatrení dôjde ku zníženiu rizika vzniku veľkých povodní, ktoré spôsobujú značné škody na krajine, majetku a vážne ohrozujú obyvateľstvo.

Problematika zmeny klímy bude riešená opatreniami na posilnenie zásahových kapacít na zvládanie rizík a mimoriadnych udalostí, na zlepšenie materiálne – technického vybavenia záchranných zložiek. Dosiahne sa tým zvýšená pripravenosť na vznik mimoriadnej udalosti ovplyvnenej zmenou klímy. Zároveň program rieši aj otázku prieskumov a sanácie havarijných zosuvov s cieľom zníženia rizika zosuvov pôdy.

Posledná prioritná oblasť sa koncentruje na podporu aktivít zameraných na zvýšenie energetickej efektívnosti podnikov, zníženie energetickej náročnosti verejných budov, podporu využívania obnoviteľných zdrojov energie, ako aj na podporu efektívnych systémov centrálného zásobovania teplom, a to s cieľom znižovať emisie skleníkových plynov.

Integrovaný regionálny operačný program:

Z operačného programu bude financovaná bezpečná a ekologická doprava v regiónoch, ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám. Zlepší sa kvalita života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie.

Výsledkom programu bude zlepšenie napojenia regiónov na cestnú infraštruktúru a efektívnejšie poskytovanie verejnej osobnej dopravy s ohľadom na zníženie znečistenia ovzdušia. Vybuduje sa kompaktná sieť cyklotrás v mestách a mestských oblastiach.

Operačný program podporí oblasť sociálnej a zdravotníckej infraštruktúry. V rámci sociálnej oblasti sa bude investovať do zariadení sociálnych služieb, do zariadení starostlivosti o deti do 3 rokov s cieľom podpory zosúladienia rodinného a pracovného života a zvýšenia zamestnanosti žien. V rámci zdravotnej infraštruktúry budú investície nasmerované do terénnych a ambulantných sociálnych služieb, modernizácií nemocníc a vybudovanie centier zdravotnej starostlivosti.

V rámci ochrany životného prostredia bude podporená rekonštrukcia bytových domov – zatepľovanie, modernizácia vykurovacích systémov, modernizácia osvetlenia a výťahov. Zároveň sa bude investovať aj do vodného hospodárstva (rekonštrukcia prívodov vody, budovania verejných kanalizácií a čistení odpadových vôd). Program podporí zelenú infraštruktúru prostredníctvom prirodzených prvkov, napr. vybudovaním ostrovčekov lesa, živé ploty, zelené parky, izolačná zeleň, zelené strechy, zberné systémy na odpadovú a dažďovú vodu.

10.3.3. Potenciál financovania zadefinovaných pilierov/priorít/opatrení Akčného plánu v rámci programového obdobia 2014 – 2020

Potenciál financovania pilierov/priorít/opatrení Akčného plánu v rámci programového obdobia 2014 – 2020 (tabuľka mapuje/prepája piliere/priority Akčného plánu na aktuálne operačné programy)

Pilier	Priorita	Opatrenie	Operačný program	Zodpovedný orgán
Mobilita a prepojenosť regiónu	Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy	Rozvoj verejnej osobnej dopravy, statickej dopravy a integrovaných foriem dopravy	OPII/IROP	MDV SR /MPRV SR
		Rozvoj pešej dopravy, cyklo dopravy a alternatívnych foriem mobility	IROP	MPRV SR / MIRRI SR
		Rozvoj dopravy prostredníctvom alternatívnych palív	N/A	N/A
	Zvýšenie kvality miestnej cestnej infraštruktúry	Rozvoj a rekonštrukcie ciest II. a III. triedy v regióne	IROP	MPRV SR / MIRRI SR
		Rozvoj miestnej cestnej infraštruktúry a cestných prepojení	N/A	N/A
	Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti	Rozvoj rýchlostných ciest v regióne	OPII	MDV SR
		Rozvoj a rekonštrukcie ciest I. triedy v regióne	OPII	MDV SR
	Rozvoj ostatnej infraštruktúry	Zlepšenie využitia osobnej a nákladnej železničnej dopravy	OPII	MDV SR/ MF SR

		Rozvoj leteckej infraštruktúry	N/A	N/A
		Rozvoj infraštruktúry vysokorýchlostných telekomunikačných sietí	OPII	MDV SR/ MIRRI SR
Ekonomika, podnikanie a inovácie	Podpora inovácií, výskumu a vývoja	Rozvoj inovácií, výskumu a vývoja v nadväznosti na špecializáciu regiónu a nové sektory ekonomiky	OP II – časť Val	MH SR/ MSVVS SR
		Rozvoj inovácií, výskumu a vývoja v oblasti udržateľnej energetiky	N/A	N/A
	Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Rozvoj priamych investícií do tvorby nových diverzifikovaných a udržateľných pracovných miest	OP LZ	MPSVR SR
		Rozvoj investícií do tvorby pracovných miest v hnedých parkoch	OP LZ	MPSVR SR
	Podpora rozvoja malého a stredného podnikania	Podpora zakladania a technická pomoc malým a stredným podnikom	OP II – časť Val/ OP LZ	MH SR/ MPSVR SR
		Podpora rozvoja MSP	OP II – časť Val	MH SR
	Podpora rozvoja udržateľného poľnohospodárstva a obehového hospodárstva	Rozvoj podnikania v poľnohospodárstve a ekologického a obehového poľnohospodárstva	PRV	MPRV SR
		Rozvoj ostatných sektorov obehového hospodárstva	OP KŽP	MŽP SR
	Podpora rozvoja cestovného ruchu	Rozvoj cestovného ruchu v nadväznosti na tradíciu regiónu	N/A	N/A
		Rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu v regióne	N/A	N/A
Udržateľné životné prostredie	Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov	Riešenie environmentálnych dopadov a vplyvov spôsobených banskou činnosťou a ukončovanie banskej činnosti	OP KŽP	MŽP SR
		Riešenie environmentálnych dopadov a vplyvov spôsobených inou činnosťou	OP KŽP	MŽP SR
	Rozvoj udržateľnej energetiky	Rozvoj udržateľného tepelného hospodárstva regiónu	OP KŽP	MŽP SR
		Rozvoj nízkouhlíkovej energetiky v regióne	OP KŽP	MŽP SR
		Podpora energetickej efektívnosti v regióne	OP KŽP	MŽP SR

		Podpora smart riešení v energetike v regióne	N/A	N/A
	Zlepšovanie životného prostredia	Podpora investícií do udržateľného odpadového a vodného hospodárstva	OP KŽP/IROP, PRV	MŽP SR/ MPRV SR
		Podpora konverzie environmentálne zaťažených území a areálov	N/A	N/A
Kvalita života a sociálna infraštruktúra	Zlepšenie zdravotníckych, medicínsko-kúpeľných a sociálnych služieb	Rozvoj zdravotníckych a medicínsko-kúpeľných služieb v nadväznosti na dopady banskej činnosti	IROP	MZ SR
		Rozvoj sociálnych služieb v nadväznosti na ukončovanie banskej činnosti	OP LZ	MPSVR SR
	Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Rozvoj kultúry v regióne	IROP	MK SR
		Rozvoj možností voľnočasových, športových a rekreačných aktivít v regióne	N/A	N/A
		Rozvoj kvality verejných služieb pre obyvateľov	OP EVS	MV SR
		Rozvoj podpory bývania v regióne	N/A	N/A
	Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily	Podpora stredného školstva a duálneho vzdelávania v regióne	OP LZ	MSVVS SR
		Podpora vyššieho vzdelávania v regióne	OP LZ	MSVVS SR
		Podpora mimoškolského vzdelávania, rekvalifikácií a talentov	OP LZ	MPSVR SR
	Zvýšenie sociálnej starostlivosti ohrozených skupín obyvateľstva	Podpora sociálnej a právnej starostlivosti o skupiny obyvateľstva ohrozené ukončovaním banskej činnosti	OP LZ	MPSVR SR
		Podpora na trhu práce pre skupiny obyvateľstva ohrozené ukončovaním banskej činnosti	OP LZ	MPSVR SR

10.3.4. Pozícia Slovenskej republiky v rámci programového obdobia 2021 - 2027

Inštitucionálne zabezpečenie prípravy

MIRRI SR je ústredným orgánom štátnej správy zodpovedným za tvorbu a implementáciu jednotnej štátnej politiky v oblasti využívania fondov EÚ, ako aj v oblasti informatizácie spoločnosti a investícií. Centrálny koordinačný orgán (CKO) zabezpečuje koordináciu programovania, implementácie, monitorovania a hodnotenia fondov EŠIF v rámci investícií do rastu a zamestnanosti a cieľa Európska územná spolupráca a zároveň sa podieľa na príprave programového obdobia 2021 - 2027, ako aj na príprave dohody o partnerstve.

Pre účely prípravy programového obdobia boli na národnej úrovni vytvorené resp. sa vytvorili nasledovné platformy:

- **Pracovná skupina "Partnerstvo pre politiku súdržnosti 2020+":** Pracovná skupina pozostáva zo širokej škály sociálno-ekonomických partnerov zastupujúcich štátnu správu, územné samosprávy, orgány územnej spolupráce, akademickú obec, záujmové a profesijné skupiny, organizácie zastupujúce zamestnávateľov a zamestnancov, ako aj mimovládne neziskové organizácie
- **Rada vlády SR pre politiku súdržnosti 2021 - 2027:** Cieľom je zabezpečiť koordináciu prípravu Partnerskej dohody SR na roky 2021 – 2027. Zároveň Rada odporúča vláde SR mechanizmus implementácie a programy na programové obdobie 2021 - 2027, ich príslušnosť k jednotlivým rezortom, obsahový a finančný rámec jednotlivých operačných programov.

10.3.5. Investičné priority SR v programovom období 2021 - 2027 v rámci zadefinovaných prioritných oblastí financovania zo strany EK

V rámci procesu prípravy programového obdobia 2021 - 2027 sú pripravované analytické dokumenty/sektorové stratégie za účelom identifikácie hlavných investičných priorít pre programové obdobie 2021 - 2027, ktoré budú východiskom pre spracovanie Partnerskej dohody SR a následne Operačného programu Slovensko.

- **Počiatková pozícia k politike súdržnosti po roku 2020:** udržanie silnej pozície kohéznej politiky vrátane zachovania jej čo najvyššieho percentuálneho podielu v celkovom rozpočte EÚ, je potrebné venovať väčšiu pozornosť meniacej sa situácii v rôznych regiónoch EÚ s využitím ich rozmanitosti a výhod vo väčšej miere flexibilitu na podporu osobitných potrieb.
- **Ex-post hodnotenie vplyvu implementácie NSRR na dosiahnutie strategického cieľa NSRR** Hodnotenie ukázalo, že 1 euro investované na Slovensku do roku 2015 vytvorilo ďalších 2 eur HDP. V roku 2018 sa HDP na obyvateľa v štandarde kúpnej sily zvýšil z 55% priemeru EÚ v roku 2003 na úroveň 77% priemeru EÚ. "
- **Regionálne analýzy - tematické zameranie na podporu v Slovenskej republike:** Dokument zameraný na hodnotenie stavu slovenských regiónov na úrovni NUTS3 a subregiónov na úrovni funkčných oblastí v mestách. Silné a slabé stránky jednotlivých regiónov boli analyzované vo vybraných tematických oblastiach: ľudské zdroje, hospodárstvo, životné prostredie a infraštruktúra

Ďalšie relevantné sektorové stratégie:

- Stratégia hospodárskej politiky Slovenskej republiky do roku 2030;
- Plán obnovy a odolnosti
- Územný plán spravodlivej transformácie
- Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu SR (RIS3 SK);
- Národný program na znižovanie znečistenia;
- Národná stratégia riadenia bezpečnostných rizík SR;
- Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé klimatické dôsledky;

- Enviro-stratégia 2030;
- Strategický plán rozvoja dopravy v Slovenskej republike do roku 2030;
- Národný program rozvoja výchovy a vzdelávania;
- Strategický rámec starostlivosti o zdravie pre roky 2014 - 2030;
- Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 – 2030;
- Akčný plán transformácie regiónu horná Nitra.

Na základe diskusií a konzultácií so sociálno-ekonomickými partnermi, bola v rámci zadaných prioritných oblastí financovania zo strany EK na programové obdobie 2021 - 2027 identifikovaná úvodná predstava zo strany SR o naplnení jednotlivých prioritných oblastí, ktorej konečná podoba bude výsledkom negociačného procesu všetkých zainteresovaných subjektov v procese programovania programového obdobia 2021 - 2027.

Cieľ 1: Inteligentnejšia a konkurencieschopnejšia Európa

- **1.1 „Rozvoj a rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívanie pokročilých technológií“**
 - 1.1.1 Vytváranie medzisektorovej spolupráce v oblasti výskumu, vývoja a inovácií a zvyšovanie výskumných a inovačných kapacít v podnikoch
 - 1.1.2 Posilnenie a stabilizácia ľudských zdrojov v oblasti výskumu, vývoja a inovácií
 - 1.1.3 Stimulácia medzinárodnej spolupráce v oblasti výskumu, vývoja a inovácií
 - 1.1.4 Podpora rozvoja a modernizácie výskumnej infraštruktúry národného významu
- **1.2 „Využívanie prínosov digitalizácie pre občanov, podniky, výskumné organizácie a orgány verejnej správy“**
 - 1.2.1 Podpora v oblasti informatizácie a digitálnej transformácie
 - 1.2.2 Podpora budovania inteligentných miest a regiónov
- **1.3 „Posilnenie udržateľného rastu a konkurencieschopnosti MSP a tvorby pracovných miest v MSP, a to aj produktívnymi investíciami“**
 - 1.3.1 Podpora malého a stredného podnikania
 - 1.3.2 Internacionalizácia malého a stredného podnikania
 - 1.3.3 Podpora sieťovania podnikateľských subjektov
- **1.4 „Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie“**
 - 1.4.1 Zručnosti pre posilnenie konkurencieschopnosti a hospodárskeho rastu a budovanie kapacít pre RIS3
 - 1.4.2 Digitálne zručnosti.
- **1.5 „Zvyšovanie digitálnej pripojiteľnosti“**
 - 1.5.1 Podpora digitálnej pripojiteľnosti

Cieľ 2: Zelenšia nízkouhlíková Európa

- **2.1 „Podpora energetickej efektívnosti a znižovania emisií skleníkových plynov“**
 - 2.1.1 Zlepšovanie energetickej efektívnosti v podnikoch
 - 2.1.2 Znižovanie energetickej náročnosti budov
 - 2.1.3 Zlepšovanie energetickej efektívnosti infraštruktúry pri zásobovaní energiou
 - 2.1.4 Podpora rozvoja regionálnej a lokálnej energetiky
 - 2.1.5 Podpora efektívneho zavádzania alternatívnych pohonov v podnikoch v sektore dopravy

- **2.2 „Podpora energie z obnoviteľných zdrojov v súlade so smernicou (EÚ) 2018/2001 vrátane kritérií udržateľnosti, ktoré sú v nej stanovené“**
 - 2.2.1 Podpora využívania OZE v podnikoch na báze aktívnych odberateľov elektriny, samospotrebitel'ov energie z OZE a komunít využívajúcich OZE
 - 2.2.2 Podpora využívania OZE v systémoch zásobovania energiou
 - 2.2.3 Podpora využívania OZE v domácnostiach (inovácia projektu „Zelená domácnosti“)
 - 2.2.4 Podpora vyhľadávania a prieskumu zdrojov geotermálnej energie za účelom ich sprístupnenia na energetické účely
- **2.3 „Vývoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo transeurópskej energetickej siete (TEN-E)“**
 - 2.3.1 Podpora inteligentných energetických systémov vrátane uskladňovania energie
- **2.4 „Podpora adaptácie na zmenu klímy a prevencie rizika katastrof, ako aj odolnosti, a to s prihliadnutím na ekosystémové prístupy“**
 - 2.4.1 Vodozádržné opatrenia na adaptáciu na zmenu klímy v sídlach a krajine a/alebo ochranu pred povodňami
 - 2.4.2 Hydrogeologický prieskum zameraný na vymedzenie deficitných oblastí a zabezpečenie zdrojov pitnej vody v deficitných oblastiach
 - 2.4.3 Podpora prevencie a manažmentu zosuvných rizík súvisiacich s nadmernou zrážkovou činnosťou
 - 2.4.4 Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami viazané na vodný tok
 - 2.4.5 Aktualizácia plánov manažmentu povodňového rizika, vrátane predbežného hodnotenia povodňového rizika a máp povodňového ohrozenia a máp povodňového rizika
 - 2.4.6 Podpora adaptačného procesu na nižších úrovniach riadenia vypracovaním strategických dokumentov na úrovni VÚC, samospráv a v mikroregiónoch a podpora informačných kampaní a programov v oblasti adaptácie na zmenu klímy
 - 2.4.7 Podpora prevencie a manažmentu rizík vyplývajúcich z porušovania legislatívnych predpisov v životnom prostredí
 - 2.4.8 Identifikácia vývoja rizík, určenie spôsobov prevencie, zavádzanie postupov a opatrení na pripravenosť a reakciu na katastrofy spôsobené zmenou klímy
 - 2.4.9 Posilnenie a modernizácia intervenčných kapacít a infraštruktúry na zvládanie katastrof
 - 2.4.10 Budovanie a modernizácia systémov včasného varovania a vyzušmievania
- **2.5 „Podpora prístupu k vode a udržateľného vodného hospodárstva“**
 - 2.5.1 Výstavba stokovej siete a čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 EO v zmysle záväzkov SR voči EÚ
 - 2.5.2.A Podpora infraštruktúry v oblasti nakladania s komunálnymi odpadovými vodami v aglomeráciách do 2 000 EO so zameraním najmä na chránené vodohospodárske oblasti, ochranné pásma vodárenských zdrojov a chránené územia mimo dobiehajúcich regiónov
 - 2.5.2.B Podpora infraštruktúry v oblasti nakladania s komunálnymi odpadovými vodami v aglomeráciách do 2 000 EO v dobiehajúcich regiónoch
 - 2.5.3 Výstavba verejných vodovodov v obciach nad 2000 obyvateľov
 - 2.5.4.A Výstavba verejných vodovodov v obciach do 2 000 obyvateľov súbežne s výstavbou stokovej siete (spolu v jednej ryhe) mimo dobiehajúcich regiónov
 - 2.5.4.B Zabezpečenie prístupu k pitnej vode a nakladania s komunálnymi odpadovými vodami v obciach do 2 000 EO v dobiehajúcich regiónoch
 - 2.5.5 Výstavba, intenzifikácia alebo modernizácia úpravni vôd
 - 2.5.6 Obnova verejnej stokovej siete a čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 EO
 - 2.5.7 Obnova verejných vodovodov v obciach nad 2000 obyvateľov
 - 2.5.8 Komplexné a spoľahlivé monitorovanie a hodnotenie stavu povrchových a podzemných vôd
 - 2.5.9 Podpora (optimalizácia) spracovania dát a infomovanosti pre efektívnejšiu vodnú politiku SR
- **2.6 „Podpora prechodu na obehové hospodárstvo, ktoré efektívne využíva zdroje“**

- 2.6.1 podpora predchádzania vzniku odpadov, najmä biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov a odpadov z obalov, ako aj podpora budovania centier/sietí opätovného používania alebo aktivít zameraných na opätovné použitie výrobkov (opravy, upcykling, atď.),
- 2.6.2 podpora zberu komunálnych odpadov (PAYT systém) a dobudovania, intenzifikácie a rozšírenia systémov triedeného zberu komunálnych odpadov so zameraním na biologicky rozložiteľné komunálne odpady
- 2.6.3 Podpora prípravy odpadov na opätovné použitie, recyklácie odpadov vrátane anaeróbneho a aeróbneho spracovania biologicky rozložiteľných odpadov a opätovného spracovania odpadov na materiály, ktoré sa majú použiť ako palivo
- 2.6.4 Podpora zvyšovania environmentálneho povedomia a informovanosti spotrebiteľa a širokej verejnosti o obehovom hospodárstve a podpora koncepčných činností v oblasti obehového hospodárstva
- 2.6.5 Podpora elektronického zberu dát v oblasti odpadového hospodárstva

- **2.7 „Posilnenie ochrany prírody, biodiverzity a zelenej infraštruktúry, a to aj v mestských oblastiach a zníženia všetkých foriem znečistenia ”**

- 2.7.1 Vypracovanie a realizácia schválených dokumentov manažmentu osobitne chránených častí prírody a krajiny
- 2.7.2 Mapovanie a monitoring biotopov a druhov a monitoring cieľov ochrany prírody a biodiverzity
- 2.7.3.A Podpora biologickej a krajinej diverzity a kvality ekosystémových služieb prostredníctvom udržiavania a budovania zelenej a modrej infraštruktúry a prevencie a manažmentu invázií nepôvodných druhov
- 2.7.3.B Podpora budovania prvkov zelenej a modrej infraštruktúry v mestách a mestských oblastiach
- 2.7.4 Zabezpečenie kontinuity vodných tokov a ich revitalizácie za účelom podpory biodiverzity
- 2.7.5 Podpora environmentálnych centier za účelom zvyšovania environmentálneho povedomia
- 2.7.6 Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží
- 2.7.7 Technické, technologické a ekonomické opatrenia na zníženie emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia z veľkých a stredných stacionárnych zdrojov
- 2.7.8 Zníženie emisií látok znečisťujúcich ovzdušie prostredníctvom náhrady kotlov na tuhé fosílné palivá v domácnostiach za kotly na zemný plyn vrátane informačných aktivít zameraných na zlepšenie kvality ovzdušia
- 2.7.9 Zlepšovanie systému monitorovania kvality ovzdušia na národnej, lokálnej/ regionálnej úrovni, monitorovania vplyvu znečistenia ovzdušia na ekosystémy, riadenia kvality ovzdušia, vrátane vybudovania nového informačného systému o emisiách
- 2.7.10 Eliminácia fragmentácie krajiny rozrastania zastavaných plôch prostredníctvom revitalizácie zanedbaných a nevyužívaných území v intravilánoch sídiel

- **2.8 „Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility ako súčasť prechodu na hospodárstvo s nulovou bilanciou uhlíka“**

- 2.8.1. Rozvoj verejnej dopravy (okrem cyklo dopravy)
- 2.8.2. Podpora cyklo dopravy
- 2.8.3. Udržateľná mobilita BSK

Cieľ 3: Prepojenejšia Európa

- **3.1 „Rozvoj inteligentnej, bezpečnej, udržateľnej a intermodálnej siete TEN-T odolnej proti zmene klímy (Udržateľná TEN-T)“**

- 3.1.1 Odstránenie kľúčových úzkych miest na cestnej infraštruktúre prostredníctvom výstavby nových úsekov diaľnic
- 3.1.2 Odstránenie kľúčových úzkych miest na železničnej infraštruktúre prostredníctvom modernizácie a rozvoja hlavných železničných tratí a uzlov
- 3.1.3 Zlepšenie kvality služieb poskytovaných na dunajskej a vážskej vodnej ceste

- **3.2 „Rozvoj a posilňovanie udržateľnej, inteligentnej a intermodálnej vnútroštátnej, regionálnej a miestnej mobility odolnej proti zmene klímy vrátane zlepšeného prístupu k sieti TEN-T a cezhraničnej mobility“**

- 3.2.1 Odstránenie kľúčových úzkych miest na cestnej infraštruktúre a zlepšenie regionálnej mobility prostredníctvom modernizácie a výstavby ciest I. triedy
- 3.2.2 Odstránenie kľúčových úzkych miest na cestnej infraštruktúre a zlepšenie regionálnej mobility prostredníctvom modernizácie a výstavby ciest II. a III. triedy
- 3.2.3 Miestne komunikácie
- 3.2.4 Odstránenie kľúčových úzkych miest na železničnej infraštruktúre prostredníctvom modernizácie a rozvoja železničných tratí a zvýšenie atraktivity a kvality služieb železničnej verejnej osobnej dopravy prostredníctvom obnovy mobilných prostriedkov

Cieľ 4: Sociálnejšia Európa

- **4.1 „Adaptabilný a prístupný trh práce“**

4.1.1 Zlepšenie prístupu k zamestnaniu a aktivačným opatreniam pre všetkých uchádzačov o zamestnanie, predovšetkým mladých ľudí, a to najmä vykonávaním záruky pre mladých ľudí, pre dlhodobo nezamestnaných a znevýhodnené skupiny na trhu práce a neaktívne osoby, ako aj prostredníctvom podpory samostatnej zárobkovej činnosti a sociálneho hospodárstva

4.1.2 Modernizácia inštitúcií a služieb trhu práce s cieľom posúdiť a predvídať potreby v oblasti zručností a zabezpečiť včasnú a cielenú pomoc a podporu v záujme zosúladenia ponuky s potrebami trhu práce, ako aj pri prechodoch medzi zamestnaniami a mobilitou

4.1.3 Podpora rodovo vyváženej účasti na trhu práce, rovnakých pracovných podmienok a lepšej rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom vrátane prístupu k cenovo dostupnej starostlivosti o deti a odkázané osoby

4.1.4 Podpora adaptácie pracovníkov, podnikov a podnikateľov na zmeny, ako aj aktívneho a zdravého starnutia a zdravého prispôbobeňého pracovného prostredia, ktoré rieši zdravotné riziká

4.1.5 Zvyšovanie účinnosti a inkluzívnosti trhov práce a prístupu ku kvalitnému zamestnaniu rozvíjaním sociálnej infraštruktúry a podporou sociálneho hospodárstva

- **4.2 „Kvalitné inkluzívne vzdelávanie“**

4.2.1 Zvýšenie kvality, inkluzívnosti a účinnosti systémov vzdelávania a odbornej prípravy, ako aj ich relevantnosti z hľadiska trhu práce okrem iného prostredníctvom potvrdzovania výsledkov neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa s cieľom podporiť nadobúdanie kľúčových kompetencií vrátane podnikateľských a digitálnych zručností, a tiež prostredníctvom podpory zavádzania systémov duálnej odbornej prípravy a učňovskej prípravy

4.2.2 Podpora rovného prístupu, a to najmä znevýhodnených skupín, ku kvalitnému a inkluzívnemu vzdelávaniu a odbornej príprave a podpora ich úspešného ukončenia, počnúc vzdelávaním a starostlivosťou v ranom detstve cez všeobecné a odborné vzdelávanie a prípravu až po terciárnu úroveň a vzdelávanie a učenie dospelých vrátane uľahčovania vzdelávacej mobility pre všetkých a prístupnosti pre osoby so zdravotným postihnutím

4.2.3 Zlepšovanie rovného prístupu k inkluzívnym a kvalitným službám v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a celoživotného vzdelávania rozvíjaním dostupnej infraštruktúry vrátane posilňovania odolnosti pre distančné a online vzdelávanie a odbornú prípravu

- **4.3 „Zručnosti pre lepšiu adaptabilitu a inklúziu“**

4.3.1 Podpora adaptácie pracovníkov, podnikov a podnikateľov na zmeny, ako aj aktívneho a zdravého starnutia a zdravého prispôbobeňého pracovného prostredia, ktoré rieši zdravotné riziká

4.3.2 Podpora celoživotného vzdelávania, najmä pružných príležitostí na zvyšovanie úrovne zručností a získavanie nových zručností pre všetkých s prihliadnutím na podnikateľské a digitálne zručnosti, lepšie predvídanie zmien a nových požiadaviek na zručnosti na základe potrieb trhu práce, uľahčovanie zmien zamestnania a podpora pracovnej mobility

4.3.3 Zlepšovanie rovného prístupu k inkluzívnym a kvalitným službám v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a celoživotného vzdelávania rozvíjaním dostupnej infraštruktúry vrátane posilňovania odolnosti pre distančné a online vzdelávanie a odbornú prípravu

- **4.4 „Záruka pre mladých“**

4.4.1 Zlepšenie prístupu k zamestnaniu a aktivačným opatreniam pre všetkých uchádzačov o zamestnanie, predovšetkým mladých ľudí, a to najmä vykonávaním záruky pre mladých ľudí, pre dlhodobo nezamestnaných a znevýhodnené skupiny na trhu práce a neaktívne osoby, ako aj prostredníctvom podpory samostatnej zárobkovej činnosti a sociálneho hospodárstva

4.4.2 Podpora rovného prístupu, a to najmä znevýhodnených skupín, ku kvalitnému a inkluzívnemu vzdelávaniu a odbornej príprave a podpora ich úspešného ukončenia, počnúc vzdelávaním a starostlivosťou v ranom detstve cez všeobecné a odborné vzdelávanie a prípravu až po terciárnu úroveň a vzdelávanie a učenie dospelých vrátane uľahčovania vzdelávacej mobility pre všetkých a prístupnosti pre osoby so zdravotným postihnutím

4.4.3 Podpora sociálnej integrácie osôb ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením vrátane najodkázanejších osôb a detí

- **4.5 „Aktívne začlenenie a dostupné služby“**

4.5.1 Podpora aktívneho začlenenia s cieľom podporovať rovnosť príležitostí, nediskrimináciu a aktívnu účasť a zlepšenie zamestnateľnosti, najmä v prípade znevýhodnených skupín

4.5.2 Podpora sociálno-ekonomickej integrácie štátnych príslušníkov tretích krajín vrátane migrantov

4.5.3 Podpora sociálno-ekonomickej integrácie marginalizovaných komunít, ako sú napríklad Rómovia

4.5.4 Zlepšovanie rovného a včasného prístupu ku kvalitným, udržateľným a cenovo dostupným službám vrátane služieb, ktoré podporujú prístup k bývaniu a individualizovanú starostlivosť vrátane zdravotnej starostlivosti; modernizácia systémov sociálnej ochrany, vrátane podpory prístupu k sociálnej ochrane, s osobitným zameraním na deti a znevýhodnené skupiny; zlepšovanie prístupnosti, a to aj pre osoby so zdravotným postihnutím, účinnosti a odolnosti systémov zdravotnej starostlivosti a služieb dlhodobej starostlivosti

4.5.5 Podpora sociálnej integrácie osôb ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením vrátane najodkázanejších osôb a detí

4.5.6 Podpora sociálno-ekonomického začlenenia marginalizovaných komunít, domácností s nízkym príjmom a znevýhodnených skupín vrátane osôb s osobitnými potrebami prostredníctvom integrovaných akcií vrátane bývania a sociálnych služieb

4.5.7 Zabezpečenie rovného prístupu k zdravotnej starostlivosti a zvýšenie odolnosti systémov zdravotnej starostlivosti vrátane primárnej starostlivosti a podpory prechodu z ústavnej starostlivosti na rodinnú a komunitnú starostlivosť

- **4.6 „Potravínová a materiálna deprivácia“**

4.6.1 Riešenie materiálnej deprivácie prostredníctvom potravinovej a/alebo základnej materiálnej pomoci pre najodkázanejšie osoby vrátane detí a zabezpečenie sprievodných opatrení podporujúcich ich sociálne začlenenie

- **4.7 „Sociálne inovácie a experimenty“**

4.7.1 Zlepšenie prístupu k zamestnaniu a aktivačným opatreniam pre všetkých uchádzačov o zamestnanie, predovšetkým mladých ľudí, a to najmä vykonávaním záruky pre mladých ľudí, pre dlhodobo nezamestnaných a znevýhodnené skupiny na trhu práce a neaktívne osoby, ako aj prostredníctvom podpory samostatnej zárobkovej činnosti a sociálneho hospodárstva

4.7.2 Podpora rovného prístupu, a to najmä znevýhodnených skupín, ku kvalitnému a inkluzívnemu vzdelávaniu a odbornej príprave a podpora ich úspešného ukončenia, počnúc vzdelávaním a starostlivosťou v ranom detstve cez všeobecné a odborné vzdelávanie a prípravu až po terciárnu úroveň a vzdelávanie a učenie dospelých vrátane uľahčovania vzdelávacej mobility pre všetkých a prístupnosti pre osoby so zdravotným postihnutím

4.7.2 Podpora aktívneho začlenenia s cieľom podporovať rovnosť príležitostí, nediskrimináciu a aktívnu účasť a zlepšenie zamestnateľnosti, najmä v prípade znevýhodnených skupín

Cieľ 5: Európa bližšie k občanom

- **5.1 „Podpora integrovaného a inkluzívneho sociálneho, hospodárskeho a environmentálneho rozvoja, kultúry, prírodného dedičstva, udržateľného cestovného ruchu bezpečnosti v mestských oblastiach“**
- **5.2 „Podpora integrovaného a inkluzívneho sociálneho, hospodárskeho a environmentálneho rozvoja, kultúry, prírodného dedičstva, udržateľného cestovného ruchu bezpečnosti v iných ako mestských oblastiach“**

5.1.1/5.2.1 Investície do rozvoja administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov a v komunite pôsobiach mimovládnych neziskových organizácií alebo v komunite pôsobiach partnerov vychádzajúc zo skúsenosti s podporou analytických kapacít na úrovni ústredných orgánov štátnej správ

5.1.2/5.2.2 Investície zvyšujúce kvalitu verejných politík a odolnosť demokracie prostredníctvom projektov spolupráce v komunite pôsobiacej občianskej spoločnosti a v komunite pôsobiach partnerov a samosprávy, alebo projektov intervencie v komunite pôsobiacej občianskej spoločnosti a v komunite pôsobiach partnerov a samosprávy zvyšujúce kvalitu verejných politík a odolnosť demokracie

5.1.3/5.2.3 Investície do bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov

5.1.4/5.2.4 Investície do regionálnej a miestnej infraštruktúry pre pohybové aktivity, cykloturistiku

5.1.5/5.2. Investície do kultúrneho dedičstva, miestnej a regionálnej kultúry, manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch

5.1.6. Európske hlavné mesto kultúry

Špecifický cieľ: Fond na spravodlivú transformáciu (FST)

- **„Umožniť regiónom a obyvateľom riešiť sociálne, hospodárske a environmentálne dôsledky spôsobené transformáciou v rámci plnenia energetického a klimatického cieľa Únie do roku 2030 a dosahovania klimaticky neutrálneho hospodárstva Únie do roku 2050 na základe Parížskej dohody“.**

10.3.6. Potenciál financovania zadaných pilierov/priorít/opatrení Akčného plánu v programovom období 2021 – 2027

Potenciál financovania pilierov/priorít/opatrení Akčného plánu v rámci programového obdobia 2021 - 2027

Pilier	Priorita	Opatrenie	Ciele politiky pre programové obdobie 2021 - 2027
Mobilita a prepojenosť regiónu	Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy	Rozvoj verejnej osobnej dopravy, statickej dopravy a integrovaných foriem dopravy	Európa bližšie k občanom vďaka podpore udržateľného a integrovaného rozvoja všetkých typov území a miestnych iniciatív
		Rozvoj pešej dopravy, cyklo dopravy a alternatívnych foriem mobility	Európa bližšie k občanom vďaka podpore udržateľného a integrovaného rozvoja všetkých typov území a miestnych iniciatív
		Rozvoj dopravy prostredníctvom alternatívnych palív	Ekologickejšia, nízkouhlíková s prechodom na hospodárstvo s nulovým čistým obsahom uhlíka a odolná Európa vďaka presadzovaniu čistej a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií, obehového hospodárstva, zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu, predchádzania rizikám a ich riadenia a udržateľnej mestskej mobility
	Zvýšenie kvality miestnej cestnej infraštruktúry	Rozvoj a rekonštrukcie ciest II. a III. triedy v regióne	Európa bližšie k občanom vďaka podpore udržateľného a integrovaného rozvoja všetkých typov území a miestnych iniciatív
		Rozvoj miestnej cestnej infraštruktúry a cestných prepojení	Európa bližšie k občanom vďaka podpore udržateľného a integrovaného rozvoja všetkých typov území a miestnych iniciatív
	Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti	Rozvoj rýchlostných ciest v regióne	Prepojenejšia Európa vďaka posilneniu mobility
		Rozvoj a rekonštrukcie ciest I. triedy v regióne	Prepojenejšia Európa vďaka posilneniu mobility
	Rozvoj ostatnej infraštruktúry	Zlepšenie využitia osobnej a nákladnej železničnej dopravy	Prepojenejšia Európa vďaka posilneniu mobility
		Rozvoj leteckej infraštruktúry	N/A
		Rozvoj infraštruktúry vysokorýchlostných telekomunikačných sietí	Prepojenejšia Európa vďaka posilneniu mobility
	Podpora inovácií, výskumu a vývoja	Rozvoj inovácií, výskumu a vývoja v nadväznosti na špecializáciu regiónu a nové sektory ekonomiky	Európa bližšie k občanom vďaka podpore udržateľného a integrovaného rozvoja všetkých typov území a miestnych iniciatív Konkurencieschopnejšia a inteligentnejšia Európa vďaka presadzovaniu inovatívnej a inteligentnej transformácie hospodárstva a regionálnej prepojenosti IKT
		Rozvoj inovácií, výskumu a vývoja v oblasti udržateľnej energetiky	Ekologickejšia, nízkouhlíková s prechodom na hospodárstvo s nulovým čistým obsahom uhlíka a odolná Európa vďaka presadzovaniu čistej a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií, obehového hospodárstva, zmierňovania zmeny klímy a

Ekonomika, podnikanie a inovácie			adaptácie na ňu, predchádzania rizikám a ich riadenia a udržateľnej mestskej mobility Konkurencieschopnejšia a inteligentnejšia Európa vďaka presadzovaniu inovatívnej a inteligentnej transformácie hospodárstva a regionálnej prepojenosti IKT
	Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Rozvoj priamych investícií do tvorby nových diverzifikovaných a udržateľných pracovných miest	Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa implementujúca Európsky pilier sociálnych práv
		Rozvoj investícií do tvorby pracovných miest v hneď parkoch	Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa implementujúca Európsky pilier sociálnych práv Európa bližšie k občanom vďaka podpore udržateľného a integrovaného rozvoja všetkých typov území a miestnych iniciatív
	Podpora rozvoja malého a stredného podnikania	Podpora zakladania a technická pomoc malým a stredným podnikom	Konkurencieschopnejšia a inteligentnejšia Európa vďaka presadzovaniu inovatívnej a inteligentnej transformácie hospodárstva a regionálnej prepojenosti IKT
		Podpora rozvoja MSP	Konkurencieschopnejšia a inteligentnejšia Európa vďaka presadzovaniu inovatívnej a inteligentnej transformácie hospodárstva a regionálnej prepojenosti IKT
	Podpora rozvoja udržateľného poľnohospodárstva a obehového hospodárstva	Rozvoj podnikania v poľnohospodárstve a ekologického a obehového poľnohospodárstva	Ekologickejšia, nízkouhlíková s prechodom na hospodárstvo s nulovým čistým obsahom uhlíka a odolná Európa vďaka presadzovaniu čistej a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií, obehového hospodárstva, zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu, predchádzania rizikám a ich riadenia a udržateľnej mestskej mobility Európa bližšie k občanom vďaka podpore udržateľného a integrovaného rozvoja všetkých typov území a miestnych iniciatív
		Rozvoj ostatných sektorov obehového hospodárstva	Ekologickejšia, nízkouhlíková s prechodom na hospodárstvo s nulovým čistým obsahom uhlíka a odolná Európa vďaka presadzovaniu čistej a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií, obehového hospodárstva, zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu, predchádzania rizikám a ich riadenia a udržateľnej mestskej mobility
	Podpora rozvoja cestovného ruchu	Rozvoj cestovného ruchu v nadväznosti na tradíciu regiónu	Európa bližšie k občanom vďaka podpore udržateľného a integrovaného rozvoja všetkých typov území a miestnych iniciatív
		Rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu v regióne	Európa bližšie k občanom vďaka podpore udržateľného a integrovaného rozvoja všetkých typov území a miestnych iniciatív
		Riešenie environmentálnych dopadov a vplyvov spôsobených banskou	Ekologickejšia, nízkouhlíková s prechodom na hospodárstvo s nulovým čistým obsahom uhlíka a odolná Európa vďaka presadzovaniu

Udržateľné životné prostredie	Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov	činnosťou a ukončovanie banskej činnosti	čistej a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií, obehového hospodárstva, zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu, predchádzania rizikám a ich riadenia a udržateľnej mestskej mobility
		Riešenie environmentálnych dopadov a vplyvov spôsobených inou činnosťou	Ekologickejšia, nízkouhlíková s prechodom na hospodárstvo s nulovým čistým obsahom uhlíka a odolná Európa vďaka presadzovaniu čistej a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií, obehového hospodárstva, zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu, predchádzania rizikám a ich riadenia a udržateľnej mestskej mobility
	Rozvoj udržateľnej energetiky	Rozvoj udržateľného tepelného hospodárstva regiónu	Ekologickejšia, nízkouhlíková s prechodom na hospodárstvo s nulovým čistým obsahom uhlíka a odolná Európa vďaka presadzovaniu čistej a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií, obehového hospodárstva, zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu, predchádzania rizikám a ich riadenia a udržateľnej mestskej mobility
		Rozvoj nízkouhlíkovej energetiky v regiónu	Ekologickejšia, nízkouhlíková s prechodom na hospodárstvo s nulovým čistým obsahom uhlíka a odolná Európa vďaka presadzovaniu čistej a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií, obehového hospodárstva, zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu, predchádzania rizikám a ich riadenia a udržateľnej mestskej mobility
		Podpora energetickej efektívnosti v regiónu	Ekologickejšia, nízkouhlíková s prechodom na hospodárstvo s nulovým čistým obsahom uhlíka a odolná Európa vďaka presadzovaniu čistej a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií, obehového hospodárstva, zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu, predchádzania rizikám a ich riadenia a udržateľnej mestskej mobility
		Podpora smart riešení v energetike v regiónu	Ekologickejšia, nízkouhlíková s prechodom na hospodárstvo s nulovým čistým obsahom uhlíka a odolná Európa vďaka presadzovaniu čistej a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií, obehového hospodárstva, zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu, predchádzania rizikám a ich riadenia a udržateľnej mestskej mobility
	Zlepšovanie životného prostredia	Podpora investícií do udržateľného odpadového a vodného hospodárstva	Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa vďaka presadzovaniu čistej a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií, obehového hospodárstva, adaptácie na zmenu klímy a prevencie a riadenia rizika Európa bližšie k občanom vďaka podpore udržateľného a integrovaného rozvoja všetkých typov území a miestnych iniciatív

		Podpora konverzie environmentálne zaťažených území a areálov	Ekologickejšia, nízkouhlíková s prechodom na hospodárstvo s nulovým čistým obsahom uhlíka a odolná Európa vďaka presadzovaniu čistej a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií, obehového hospodárstva, zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu, predchádzania rizikám a ich riadenia a udržateľnej mestskej mobility Európa bližšie k občanom vďaka podpore udržateľného a integrovaného rozvoja všetkých typov území a miestnych iniciatív
Kvalita života a sociálna infraštruktúra	Zlepšenie zdravotníckych, medicínsko-kúpeľných a sociálnych služieb	Rozvoj zdravotníckych a medicínsko-kúpeľných služieb v nadväznosti na dopady banskej činnosti	Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa implementujúca Európsky pilier sociálnych práv
		Rozvoj sociálnych služieb v nadväznosti na ukončovanie banskej činnosti	Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa implementujúca Európsky pilier sociálnych práv
	Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Rozvoj kultúry v regióne	Európa bližšie k občanom vďaka podpore udržateľného a integrovaného rozvoja všetkých typov území a miestnych iniciatív
		Rozvoj možností voľnočasových, športových a rekreačných aktivít v regióne	Európa bližšie k občanom vďaka podpore udržateľného a integrovaného rozvoja všetkých typov území a miestnych iniciatív
		Rozvoj kvality verejných služieb pre obyvateľov	Európa bližšie k občanom vďaka podpore udržateľného a integrovaného rozvoja všetkých typov území a miestnych iniciatív
		Rozvoj podpory bývania v regióne	Európa bližšie k občanom vďaka podpore udržateľného a integrovaného rozvoja všetkých typov území a miestnych iniciatív
	Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily	Podpora stredného školstva a duálneho vzdelávania v regióne	Konkurencieschopnejšia a inteligentnejšia Európa vďaka presadzovaniu inovatívnej a inteligentnej transformácie hospodárstva a regionálnej prepojenosti IKT Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa implementujúca Európsky pilier sociálnych práv
		Podpora vyššieho vzdelávania v regióne	Konkurencieschopnejšia a inteligentnejšia Európa vďaka presadzovaniu inovatívnej a inteligentnej transformácie hospodárstva a regionálnej prepojenosti IKT Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa implementujúca Európsky pilier sociálnych práv
		Podpora mimoškolského vzdelávania, rekvalifikácií a talentov	Konkurencieschopnejšia a inteligentnejšia Európa vďaka presadzovaniu inovatívnej a inteligentnej transformácie hospodárstva a regionálnej prepojenosti IKT Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa implementujúca Európsky pilier sociálnych práv
	Zvýšenie sociálnej starostlivosti	Podpora sociálnej a právnej starostlivosti o skupiny	Konkurencieschopnejšia a inteligentnejšia Európa vďaka presadzovaniu inovatívnej a

	ohrozených skupín obyvateľstva	obyvateľstva ohrozené ukončovaním banskej činnosti	inteligentnej transformácie hospodárstva a regionálnej prepojenosti IKT Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa implementujúca Európsky pilier sociálnych práv
		Podpora na trhu práce pre skupiny obyvateľstva ohrozené ukončovaním banskej činnosti	Konkurencieschopnejšia a inteligentnejšia Európa vďaka presadzovaniu inovatívnej a inteligentnej transformácie hospodárstva a regionálnej prepojenosti IKT Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa implementujúca Európsky pilier sociálnych práv

10.3.7. Komunitárne programy EÚ

10.3.7.1. Program LIFE

Všeobecné informácie:

Program LIFE je finančným nástrojom EÚ pre oblasť životného prostredia a ochrany klímy. Od roku 1992 sa vďaka programu LIFE podarilo zrealizovať takmer 5 500 projektov v celej EÚ a v tretích krajinách. Jeho právny základ v období od 1. januára 2021 do 31. decembra 2027 tvorí:

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2021/783 z 29. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Program pre životné prostredie a ochranu klímy (LIFE) a zrušuje nariadenia (EÚ) č. 1293/2013.
- Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2021/4997 z 9. júla 2021 o prijatí Viacročného pracovného programu LIFE pre roky 2021-2024.

Všeobecným cieľom programu LIFE je prispievať k prechodu na udržateľné, obehové, energeticky efektívne, klimaticky neutrálne hospodárstvo založené na obnoviteľných zdrojoch energie a odolné proti zmene klímy, s cieľom chrániť, obnovovať a zlepšovať kvalitu životného prostredia vrátane vzduchu, vody a pôdy, zastaviť a zvrátiť stratu biodiverzity a bojovať proti degradácii ekosystémov, okrem iného aj prostredníctvom podpory realizácie a riadenia sústavy Natura 2000, čím sa prispeje k udržateľnému rozvoju.

Program LIFE má tieto špecifické ciele:

- a) vyvíjať, demonštrovať a podporovať inovatívne techniky, metódy a prístupy na dosiahnutie cieľov právnych predpisov a politík Únie zameraných na životné prostredie vrátane prírody a biodiverzity a na opatrenia v oblasti klímy vrátane prechodu na energiu z obnoviteľných zdrojov a zvýšenie energetickej efektívnosti a prispievať k vedomostnej základni a k uplatňovaniu najlepších postupov, najmä pokiaľ ide o prírodu a biodiverzitu, okrem iného aj prostredníctvom podpory sústavy Natura 2000;
- b) podporovať tvorbu, vykonávanie, monitorovanie a presadzovanie príslušných právnych predpisov a politiky Únie zameraných na životné prostredie vrátane prírody a biodiverzity a na opatrenia v oblasti klímy a prechod na energiu z obnoviteľných zdrojov alebo zvýšenie energetickej efektívnosti, okrem iného aj prostredníctvom zlepšenia riadenia na všetkých úrovniach, najmä posilnením kapacít verejných a súkromných aktérov a zapojením občianskej spoločnosti;
- c) urýchľovať rozsiahle zavádzanie úspešných technických a odborných riešení s cieľom vykonávať príslušné právne predpisy a politiku Únie zamerané na životné prostredie vrátane prírody a biodiverzity a na opatrenia v oblasti klímy a prechod na energiu z obnoviteľných zdrojov alebo zvýšenie energetickej efektívnosti reprodukciou výsledkov, začlenením súvisiacich cieľov do ďalších politík a do postupov verejného a súkromného sektora, mobilizáciou investícií a zlepšením prístupu k finančným prostriedkom.

Štruktúra programu:

Maximálny príspevok na viacročný pracovný program LIFE na roky 2021 – 2027 sa stanovuje na 5 432 000 000 EUR a použije sa na financovanie príslušných oblastí a podprogramov nasledovným spôsobom:

1. oblasť „Životného prostredia“ zahŕňa:

podprogram „Príroda a biodiverzita“;

podprogram „Obehové hospodárstvo a kvalita života“;

2. oblasť „Opatrenia v oblasti klímy“, zahŕňa:

podprogram „Zmiernenie zmeny klímy a adaptácia na zmenu klímy“;

podprogram „Prechod na čistú energiu“.

Financovanie a žiadosti o grant:

Celkový rozpočet EK pre program LIFE v programovom období 2021 – 2027 predstavuje 5 432 000 000 EUR. Miera spolufinancovania projektov zo zdrojov EÚ je vo výške max. 60% pre štandardné projekty (standard action projects SAPs) v rámci podprogramu Príroda a Biodiverzita, Obehové hospodárstvo a kvalita života, Zmiernenie zmeny klímy a adaptácia na zmenu klímy a max. 95% pre koordinačné a podporné aktivity (other action grants - v rámci podprogramu Prechod na čistú energiu).

Projekty v rámci programu je možné predkladať na základe vyhlásených výziev na stránke https://cinea.ec.europa.eu/life/life-calls-proposals_en, kde sú uvedené všetky dôležité informácie ohľadom programu vrátane dôležitých informácií pre žiadateľov.

Všetky dôležité informácie týkajúce sa programu LIFE, ako aj možnosti spolufinancovania zo štátneho rozpočtu sa nachádzajú takisto na stránke MŽP SR, ktorý plní funkciu Národného orgánu pre program LIFE: <https://www.minzp.sk/life-2021-2027/>.

10.3.7.2. Program Horizont Európa

Všeobecné informácie:

Horizont Európa je novým rámcovým programom EÚ pre výskum a inováciu na roky 2021 – 2027, ktorý je pokračovaním predchádzajúceho programu EÚ Horizont 2020. Cieľom programu je posilniť vedeckú a technologickú základňu EÚ, a to aj prostredníctvom vývoja riešení zameraných na politické priority, ako je zelená a digitálna transformácia. Program takisto prispieva k plneniu cieľov udržateľného rozvoja a podporuje konkurencieschopnosť a rast. Je hlavnou iniciatívou EÚ na podporu výskumu a inovácie, od koncepcie až po uplatnenie na trhu.

Program s rozpočtom vo výške 95,5 miliardy EUR vrátane 5,4 miliardy EUR z nástroja Next Generation EU dopĺňa vnútroštátne a regionálne financovanie v oblasti výskumu a inovácie. **Program sa bude realizovať prostredníctvom troch hlavných pilierov:**

I. pilier „Excelentná veda“ bude posilňovať excelentnosť vedeckej základne EÚ. Cieľom je naďalej podporovať projekty hraničného výskumu, ktoré by mali byť vymedzené a riadené samotnými výskumnými pracovníkmi prostredníctvom **Európskej rady pre výskum (ERC)**, štipendiami na finančné prostriedky a výmenami výskumných pracovníkov v rámci **Akcií Marie Skłodowska-Curie** a investovania do **výskumných infraštruktúr (vrátane e-infraštruktúr) svetovej úrovne**.

II. pilier „Globálne výzvy a konkurencieschopnosť európskeho priemyslu“ bude posilňovať kľúčové technológie a riešenia na podporu politík EÚ a cieľov udržateľného rozvoja. Bude priamo podporovať výskum

týkajúci sa veľkých spoločenských výziev a posilňovať technologické a priemyselné kapacity. Z jeho prostriedkov budú čerpať aj výskumno-inovačné misie EÚ s ambicióznymi cieľmi, ktoré sa zaoberajú niektorými z najväčších spoločenských problémov a výziev.

II. pilier zahŕňa aj **aktivity Spoločného výskumného centra (JRC)**, ktoré podporuje tvorcov politik EÚ a členských štátov prostredníctvom nezávislých vedeckých poznatkov a technickou podporou.

Druhý pilier programu bude rozdelený na šesť nasledovných klastrov:

1. **Zdravie**
2. **Kultúra, tvorivosť a inkluzívna spoločnosť**
3. **Civilná bezpečnosť pre spoločnosť**
4. **Digitalizácia, priemysel a vesmír**
5. **Klíma, energetika a mobilita**
6. **Potraviný, biohospodárstvo, prírodné zdroje, poľnohospodárstvo a životné prostredie.**

III. pilier „Inovatívna Európa“ bude stimulovať prelomové riešenia, ktoré prispievajú k budovaniu trhu a ekosystémov priaznivých pre inovácie. Zameraný bude na to, aby sa Európa stala kľúčovým hráčom v inováciách vytvárajúcich trh prostredníctvom **Európskej rady pre inovácie (EIC)**.

III. pilier programu Horizont Európa pomôže rozvinúť celkovú oblasť inovácií v Európe, a to aj ďalším posilnením **Európskeho inovačného a technologického inštitútu (EIT)** na podporu integrácie aktérov so spoločným cieľom rozvoja inovácií v oblasti výskumu, vysokoškolského vzdelávania a podnikania. Súčasťou piliera je aj oblasť **Európske inovačné ekosystémy** (European innovation ecosystems), slúžiaca na posilňovanie prepojenosti a výkonnosti európskeho výskumno-inovačného prostredia.

EK zároveň posilnila opatrenia, ktoré sú určené pre krajiny so slabšími výskumno-inovačnými výsledkami. Tieto opatrenia patria do časti programu s názvom **„Rozširovanie účasti a posilnenie Európskeho výskumného priestoru“** (Widening Participation and Strengthening the European Research Area). Zložka **„Rozširovanie účasti a šírenie excelentnosti“** (Widening participation and spreading excellence) bude združovať **schémy Teaming, Twinning, ERA Chair a COST**.

Ďalšia zložka tejto časti programu s názvom **„Reforma a zlepšenie európskeho systému výskumu a inovácií“** (Reforming and Enhancing the European R&I system) zahŕňa aj činnosti týkajúce sa monitorovania a hodnotenia rámcového programu, predvídavých činností, šírenia a využívania výsledkov, modernizácie európskych univerzít, podpory a posilnenia medzinárodnej spolupráce a vedy, spoločnosti a občanov.

Hlavným cieľom implementačnej stratégie je maximálne možné zjednodušenie pravidiel a posilnenie transparentnosti a synergií medzi programami. Štruktúra projektového návrhu by mala ostať rovnaká, ako je tomu v H2020. Podávanie projektového návrhu, príprava grantovej zmluvy, jej podpísanie, komunikácia s partnermi projektu a s EK bude aj naďalej prebiehať elektronicky prostredníctvom Funding & Tenders Portal. Očakáva sa však, že by mal prejsť menšími zmenami, ktoré zlepšia jeho funkcionálnosť.

Kontaktným bodom je **Národná kancelária Horizontu, ktorá je hlavnou podpornou štruktúrou na národnej úrovni** pre odborné poradenstvo, poskytovanie usmernení, praktických informácií a pomoc vo všetkých aspektoch účasti v programe Horizont Európa pre potenciálnych žiadateľov bez ohľadu na sektor alebo vedný odbor.

Viac informácií je možné nájsť na stránke <https://eraportal.sk/horizont-europa/>.

10.3.7.3. Program COSME

Všeobecné informácie:

Program COSME je hlavnou oporou európskeho hospodárstva a vytvára 85% všetkých nových pracovných miest. Cieľom EK je podporovať podnikanie a zlepšovať podnikateľské prostredie pre malé a stredné podniky (MSP), aby mohli v súčasnej globalizovanej ekonomike rozvinúť svoj plný potenciál. V rámci programu COSME bolo alokovaných 2,3 mld. EUR na programové obdobie 2014 - 2020.

Štruktúra programu:

Z programu COSME sa budú podporovať MSP v týchto oblastiach:

Oblasť zamerania: “Zlepšenie prístupu k financovaniu”

Jedným z hlavných cieľov programu COSME je poskytnúť MSP lepší prístup k financovaniu v rôznych fázach ich životného cyklu: pri založení, rozširovaní alebo prevode podniku. V záujme dosiahnutia tohto cieľa bude EÚ v rámci finančných nástrojov COSME mobilizovať pôžičky a kapitálové investície pre MSP.

- prostredníctvom nástroja na poskytovanie záruk za pôžičky bude program poskytovať záruky a protizáruky finančným inštitúciám (napr. záručným spoločnostiam, bankám, lízingovým spoločnostiam), aby mohli MSP poskytnúť viac pôžičiek a lízingového financovania,
- program COSME umožní 220 000 až 330 000 MSP získať financovanie v celkovej hodnote od 14 do 21 miliárd EUR,
- prostredníctvom nástroja vlastného imania pre rast bude program poskytovať rizikový kapitál kapitálovým fondom investujúcim do MSP, najmä vo fáze rozširovania a rastu,
- program COSME by mohol pomôcť 360 až 560 podnikom získať kapitálové investície v celkovom objeme v rozmedzí od 2,6 do 4 miliárd EUR.

Oblasť zamerania: “Podpora internacionalizácie a prístupu na trhy”

Program COSME poskytuje podporu európskym podnikom, aby mohli mať prospech z jednotného trhu EÚ a čo najlepšie využiť príležitosti, ktoré im ponúkajú trhy mimo EÚ. Z programu COSME sa financuje sieť Enterprise Europe Network, ktorú tvorí vyše 600 pobočiek vo viac než 50 krajinách a ktorá pomáha MSP nájsť obchodných a technologických partnerov, porozumieť právnym predpisom EÚ a získať prístup k financovaniu EÚ. Ďalej sa financujú aj webové nástroje špeciálne určené pre rozvoj podnikov, ako je portál pre podniky Vaša Európa alebo Portál pre internacionalizáciu MSP. Prvý z uvedených portálov poskytuje praktické online informácie pre podnikateľov, ktorí chcú pôsobiť v inom členskom štáte. Druhý portál je zameraný na podporné opatrenia pre spoločnosti, ktoré chcú rozvíjať svoju činnosť mimo Európy. COSME tiež financuje poradenské služby určené MSP pre otázky práv duševného vlastníctva pre ASEAN, Čínu a MERCOSUR, ktoré ponúkajú poradenstvo a podporu európskym MSP čeliacim problémom v otázkach práv duševného vlastníctva, v oblasti noriem alebo pravidiel verejného obstarávania v uvedených zemepisných oblastiach. Program takisto poskytuje finančnú pomoc pre Centrum pre priemyselnú spoluprácu medzi EÚ a Japonskom s cieľom podporovať všetky formy priemyselnej, obchodnej a investičnej spolupráce prostredníctvom šírenia informácií o spôsobe prístupu na japonský trh a uľahčovania výmeny skúseností a know-how medzi podnikmi EÚ a Japonska.

Oblasť zamerania: “Vytvorenie prostredia podporujúceho konkurencieschopnosť”

Prostredníctvom programu COSME sa podporujú akcie na zlepšenie rámcových podmienok pre fungovanie podnikov, najmä MSP, a to znižovaním zbytočnej administratívnej a regulačnej záťaže. Medzi takéto akcie patrí meranie vplyvu príslušného práva Únie na MSP, vývoj inteligentných a pre podniky priaznivých predpisov a zvyšovanie uplatňovania zásady „Think Small First“ (najskôr myslieť v malom) pri tvorbe politiky na vnútroštátnej a regionálnej úrovni. Program COSME podporuje vznik konkurencieschopných podnikov s trhovým potenciálom, a to tak, že pomáha MSP prevziať nové obchodné modely a začleniť sa do nových hodnotových reťazcov. Tento program dopĺňa akcie členských štátov v oblastiach s vysokým potenciálom rastu, ako je napríklad odvetvie cestovného ruchu. Pomocou programu COSME sa presadzuje rozvoj klastrov svetovej úrovne v EÚ podporovaním excelentnosti a internacionalizácie klastrov s dôrazom na medziodvetvovú spoluprácu, najmä v rámci podpory vznikajúcich odvetví. Cieľom programu je aj urýchlenie digitalizácie podnikateľskej komunity a podpora elektronických zručností a iniciatívy e-leadership.

Oblasť zamerania: “Podnietenie podnikateľskej kultúry“

Program COSME zaisťuje vykonávanie Akčného plánu pre podnikanie 2020 prostredníctvom širokej škály činností. Tieto činnosti zahŕňajú výmeny v rámci mobility, výskum, šírenie najlepších postupov a skúšobné projekty v oblastiach ako vzdelávanie podnikateľov, mentorstvo alebo rozvoj usmernení a podporných služieb pre nových a potenciálnych podnikateľov vrátane podnikateľov z radov mladých ľudí, žien a seniorov. Erasmus pre mladých podnikateľov je cezhraničný výmenný program, ktorého cieľom je pomáhať novým a budúcim podnikateľom získať zručnosti potrebné na riadenie a rozvoj podniku, a to spoluprácou so skúseným podnikateľom v inej krajine počas jedného až šiestich mesiacov. Tento program zvyšuje know-how podnikateľov a podporuje vzájomnú cezhraničnú výmenu vedomostí a skúseností. Program COSME je zameraný najmä na digitálne podnikanie s cieľom pomôcť európskym podnikom pri ich digitálnej transformácii, aby mohli v plnej miere využiť nebývalé nové možnosti, ktoré priniesol digitálny vek a ktoré majú zásadný význam pre ich konkurencieschopnosť a rast. Ďalšou oblasťou špecifickej podpory je aj turistický sektor.

Implementačný mechanizmus:

Projekty v rámci programu je možné predkladať na základe vyhlásených výziev na stránke <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/programmes/cosme>, kde sú uvedené všetky dôležité informácie ohľadom programu vrátane dôležitých informácií pre žiadateľov (dôležité informácie pre prijímateľov sa môžu meniť v závislosti od prioritnej oblasti):

10.3.7.4. Globalizačný fond (EGF)

Všeobecné informácie:

Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii (EGF) bol zriadený nariadením (ES) č. 1927/2006, ktorý bol zrušený nariadením Európskeho parlamentu a rady (EÚ) č. 1309/2013 z 17. decembra 2013. Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii (EGF) je kľúčovým prvkom reakcie EÚ na vplyv veľkých štrukturálnych zmien v usporiadaní svetového obchodu v dôsledku globalizácie. EGF bol zriadený s cieľom preukázať solidaritu s pracovníkmi, ktorí boli prepustení a poskytovať im podporu prostredníctvom poskytovania finančných prostriedkov na aktívne opatrenia na trhu práce, ako sú osobné poradenstvo a poradenstvo alebo pomoc pri hľadaní zamestnania, príspevky na vzdelávanie a mobilitu. Bol navrhnutý ako prostriedok na zosúladienie celkových dlhodobých prínosov otvoreného obchodu z hľadiska rastu a zamestnanosti s krátkodobými nepriaznivými účinkami, ktoré môže spôsobiť globalizácia najmä na zamestnávanie najzraniteľnejších a najmenej kvalifikovaných pracovníkov.

Fond funguje na princípe horizontálnej spolupráce, pričom EK predloží Európskemu parlamentu a Rade ministrov každý rok kvantitatívnu a kvalitatívnu správu o činnostiach EGF predchádzajúceho roka. Správa sa zameriava najmä na výsledky dosiahnuté prostredníctvom EGF. Obdobie oprávnenosti EGF je stanovené od 1. januára 2014 do 31.12.2020 **s pokračovaním implementácie EGF aj pre programové obdobie 2021 - 2027** (návrh nariadenia Európskeho parlamentu o Európskom fonde na prispôsobenie sa globalizácii EGF z 30. mája 2018). EK predložila návrh na reformu EGF a zachovala ho ako osobitný finančný nástroj. Cieľom EGF je teda prispievať k inteligentnému, inkluzívnemu a udržateľnému hospodárskemu rastu a podporovať udržateľnú zamestnanosť v Únii a aby si čo najväčší počet prijímateľov zapojených do týchto opatrení našiel čo najskôr v priebehu šesťmesačného obdobia zamestnanie.

Ročný rozpočet fondu na obdobie 2021 – 2027 je 210 miliónov EUR. Môže sa z neho financovať 60 % až 85 % nákladov na projekty, ktorých cieľom je pomôcť prepusteným pracovníkom nájsť si nové zamestnanie alebo založiť vlastný podnik. **Z fondu sa môžu spolufinancovať napríklad tieto projekty:**

- **pomoc pri hľadaní práce,**
- **kariérne poradenstvo,**
- **vzdelávanie, odborná príprava a rekvalifikácia,**

- **mentorstvo a školenia,**
- **podnikanie a založenie podniku.**
- **Prostriedky fondu sa môžu využiť aj ako príspevky na odbornú prípravu, na stravu a ubytovanie a podobné účely vrátane príspevkov pre opatrovateľov, príspevkov na mobilitu a premiestnenie a stimulov zamestnávateľov k náboru pracovníkov.**

Z EGF sa nespoluфинанujú opatrenia v oblasti sociálnej ochrany, ako sú dôchodky či podpora v nezamestnanosti.

Implementačný mechanizmus pre EGF platný od roku 2021

Žiadajúci členský štát predloží žiadosť EK do 12 týždňov od dátumu splnenia nasledovných kritérií (uvedené len kritériá v kontexte transformácie regiónu)

- ukončenie činnosti najmenej 200 pracovníkov, ktorí prišli o zamestnanie, alebo samostatne zárobkovo činných osôb v referenčnom období štyroch mesiacov v podniku v členskom štáte vrátane prípadov, keď sa ukončenie činnosti týka jeho dodávateľov alebo nadväzujúcich výrobcov,;
- ukončenie činnosti najmenej 200 pracovníkov, ktorí prišli o zamestnanie, alebo samostatne zárobkovo činných osôb v referenčnom období šiestich mesiacov, najmä v MSP, ktoré všetky pôsobia v rovnakom ekonomickom odvetví vymedzenom na úrovni divízie klasifikácie NACE Revízia 2 (napr. ťažba a dobývanie) a nachádzajú sa v jednom regióne alebo v dvoch susediacich regiónoch vymedzených ako regióny úrovne NUTS 2, alebo vo viac ako dvoch susediacich regiónoch vymedzených ako regióny úrovne NUTS 2 za predpokladu, že v oboch regiónoch spolu je počet dotknutých pracovníkov alebo samostatne zárobkovo činných osôb najmenej 200; ukončenie činnosti najmenej 200 pracovníkov, ktorí prišli o zamestnanie, alebo samostatne zárobkovo činných osôb v referenčnom období štyroch mesiacov, najmä v MSP, ktoré všetky pôsobia v rovnakom ekonomickom odvetví alebo v rozdielnych ekonomických odvetviach vymedzených na úrovni divízie klasifikácie NACE Revision 2 a nachádzajú sa v rovnakom regióne vymedzenom ako región úrovne NUTS 2.

EK na základe informácií, ktoré poskytne žiadajúci členský štát, dokončí posúdenie, či žiadosť spĺňa podmienky na poskytnutie finančného príspevku, do 50 pracovných dní od prijatia úplnej žiadosti alebo v príslušnom prípade prekladu žiadosti. Viac informácií je možné získať na stránke <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=326&langId=sk>

10.3.7.5. ETS fondy

Všeobecné informácie:

Príjmy zo systému obchodovania s emisiami EÚ (ETS) sú jedným z nových zdrojov financovania rozpočtu EÚ po roku 2020. Budú tvoriť 20% vlastných zdrojov EÚ a spolu s daňou z plastov a daňou z príjmov právnických osôb to bude predstavovať 12% rozpočtu EÚ. Keďže môže presúvať finančné prostriedky z národných rozpočtov, ktoré boli vynaložené na opatrenia v oblasti klímy, do európskeho rozpočtu, je nevyhnutné, aby fondy naďalej podporovali opatrenia v oblasti klímy. Zahŕňa to aj využívanie príjmov z ETS na financovanie dvoch rôznych fondov - inovačného fondu a fondu na modernizáciu. Zriaďuje sa z finančných zdrojov ktoré tvoria 2% celkových emisných kvót EÚ. Nárok na finančné zdroje, majú členské štáty ktoré v roku 2013 mali HDP na obyvateľa v trhovej cene pod úrovňou 60% priemeru Únie. Tieto štáty sú oprávnené čerpať finančné prostriedky na modernizáciu a do roku 2030 sa mohli odchýliť od zásady úplného obchodovania formou aukcie na výrobu elektrickej energie s využitím možnosti použitia systému obchodovania s emisiami. Funkcia riadiacej štruktúry by mala byť primeraná účelu zabezpečenia primeraného využívania fondov. Táto riadiaca štruktúra by sa mala skladať z investičnej rady a riadiaceho výboru a mala by sa náležite zohľadniť odbornosť EIB v rozhodovacom procese. Investície financované z fondu by mali navrhovať členské štáty, aby sa zabezpečilo, že investičné potreby v členských štátoch s nízkymi príjmami sú primerane riešené a aby sa finančná pomoc z fondu na modernizáciu a inovačného fondu mohla poskytovať prostredníctvom rôznych foriem. Implementačný mechanizmus nie je v súčasnosti dostupný, a bude bližšie definovaný po roku 2020.

Legislatívny rámec systému EÚ na obchodovanie s emisiami pre nasledujúce obchodné obdobie 2021 - 2030 (fáza 4) bol revidovaný začiatkom roku 2018, aby mu umožnil dosiahnuť ciele EÚ v oblasti znižovania emisií do roku 2030 a ako súčasť príspevku EÚ k Parížskej dohode.

Revízia sa zameriava na:

- Posilnenie systému EÚ ETS ako investičnej hnacej sily zvýšením tempa ročného znižovania kvót na 2,2% od roku 2021 a posilnením rezervy na stabilitu trhu.
- Pokračovanie bezplatného pridelovania emisných kvót ako ochrana medzinárodnej konkurencieschopnosti priemyselných odvetví vystavených riziku úniku uhlíka pri súčasnom zabezpečení toho, aby pravidlá na určovanie bezplatných kvót boli zamerané a odrážali technologický pokrok.
- Pomôcť priemyslu a energetickému sektoru vyrovnáť sa s inováciami a investičnými výzvami nízkouhlíkového prechodu prostredníctvom niekoľkých mechanizmov financovania s nízkymi emisiami CO₂

Viac informácií je možné získať na stránke https://ec.europa.eu/clima/policies/ets_sk

10.3.7.6. Modernizačný fond

Všeobecné informácie:

Modernizačný fond je novým podporným nástrojom zriadeným v zmysle článku 10d smernice EU ETS a Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2020/1001 z 9. júla 2020, ktorým sa stanovujú podrobné pravidlá uplatňovania smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES, pokiaľ ide o prevádzkovanie modernizačného fondu na podporu investícií na modernizáciu energetických systémov a zlepšenie energetickej efektívnosti niektorých členských štátov pre 4. obchodovateľné obdobie 2021-2030 s cieľom podporiť investície navrhované oprávnenými členskými štátmi, vrátane financovania malých investičných projektov, modernizácie energetických systémov a zlepšenia energetickej účinnosti.

V rámci Modernizačného fondu sú oprávnené aj investície do energetickej efektívnosti v doprave, stavebníctve, poľnohospodárstve a odpadovom hospodárstve. Podpora z MF sa neposkytuje zariadeniam na výrobu energie, ktoré využívajú tuhé fosílné palivá.

Modernizačný fond je financovaný prostredníctvom obchodovania s emisnými kvótami formou aukcie. Za prevádzku Modernizačného fondu zodpovedajú prijímajúce ČŠ, pričom za obchodovanie s emisnými kvótami formou aukcie a hospodárenie s výnosmi zodpovedá Európska investičná banka (EIB).

V rámci Modernizačného fondu je zriadený Investičný výbor, ktorý je vytvorený z jedného zástupcu z každého prijímajúceho ČŠ, EK a EIB a z troch zástupcov zvolených ostatnými ČŠ na obdobie piatich rokov. Predseda mu zástupca EK.

Investície, ktoré je možné podporiť z Modernizačného fondu, sa rozdeľujú na prioritné a neprioritné.

Európska investičná banka zohráva dôležitú funkciu, jej úlohou je zabezpečiť okrem monetizácie emisných kvót určených pre Modernizačný fond formou aukcie a hospodárenia s prostriedkami Modernizačného fondu aj posudzovanie investičných návrhov a ich predloženie Investičnému výboru na schvaľovacie konanie.

Pravidlá pre riadenie Modernizačného fondu by mali poskytovať koherentný, komplexný a transparentný rámec na zabezpečenie čo najefektívnejšieho vykonávania a poskytovania podpory z prostriedkov tohto fondu.

Modernizačný fond je významný podporný mechanizmus otvorený pre Slovensko, ktorý bol spustený v roku 2021 a je zameraný na podporu dekarbonizácie energetiky a priemyslu, energetickej efektívnosti, využitia obnoviteľných zdrojov energie na zabezpečenie postupného prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo a

dosiahnutie klimatickej neutrality najneskôr v roku 2050 v SR. Investície podporované z prostriedkov Modernizačného fondu musia byť v súlade okrem európskeho právneho rámca (smernica EU ETS a vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2020/1001 z 9. júla 2020, ktorým sa stanovujú podrobné pravidlá uplatňovania smernice Európskeho parlamentu a Rady, pokiaľ ide o prevádzkovanie modernizačného fondu na podporu investícií na modernizáciu energetických systémov a zlepšenie energetickej efektívnosti niektorých členských štátov („ďalej len nariadenie k Modernizačnému fondu“) aj so slovenským právnym rámcom, ktorý tvoria najmä strategické dokumenty a zákony (Integrovaný národný energetický a klimatický plán Slovenska na roky 2021 - 2030, schválený uznesením vlády SR č. 606 zo 17. decembra 2019, Nízkouhlíková stratégia rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050, schválený uznesením vlády SR č. 104 zo 16. marca 2020 a zákon č. 414/2012 Z. z. o obchodovaní s emisnými kvótami a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Prostriedky z Modernizačného fondu budú prioritne využité na pokrytie investícií v nasledovných oblastiach:

- V sektore energetiky vrátane sektora teplárstva na podporu náhrady spaľovania uhlia v CZT, zvyšovanie energetickej efektívnosti pri výrobe a dodávke tepla, vrátane rekonštrukcie rozvodov a na podporu využitia výroby tepla z OZE,
- V sektore elektro-energetiky na výrobu elektriny z OZE, a na zvýšenie energetickej efektívnosti pri výrobe elektriny z OZE,
- V sektore priemyslu na podporu náhrady spaľovania uhlia v priemyselnej energetike a technológiách a na zvyšovanie energetickej efektívnosti v priemysle.

Podpora z prostriedkov Modernizačného fondu môže byť poskytnutá prostredníctvom schém štátnej pomoci alebo na individuálne projekty.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky spolu s Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky koncom roka 2020 pripravili predbežný zoznam investičných návrhov na najbližšie dva kalendárne roky, uchádzajúcich sa o podporu z prostriedkov Modernizačného fondu v zmysle vykonávacieho nariadenia k Modernizačnému fondu, ktorý bol zaslaný dňa 30.11.2020 Európskej investičnej banke a Investičnému výboru, pričom sa bude vychádzať zo zákonom ustanoveného prahu, že dve tretiny projektov sa budú týkať výrobcov tepla a elektrickej energie.

Viac informácií je možné získať na stránke: <https://www.minzp.sk/klima/modernizacny-fond/>.

10.3.7.7. Inovačný fond

Všeobecné informácie:

Inovačný fond je zameraný na podporu inovácií v nízkouhlíkových technológiách a procesoch. Do tohto fondu bude alokovaných do roku 2030 až 20 mld. EUR, za účelom predchádzaniu emisií a zlepšenia konkurencieschopnosti. Peniaze z Inovačného fondu budú pokrývať až 60% príslušných dodatočných investičných nákladov vybraných projektov a až do úplného spustenia celého projektu je možné poskytnúť až 40% grantov na základe vopred definovaných míľnikov. Žiadny projekt nemôže získať viac ako 15% dostupných zdrojov v inovačnom fonde. Inovačný fond je vylepšená a navýšená verzia fondu NER 300 (fungujúceho od roku 2012) na financovanie inovatívnych projektov v celej EÚ.

Za fungovanie fondu je zodpovedná len EK, nie členské štáty. Viac informácií je možné získať z Delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2019/856 z 26. februára 2019, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES, pokiaľ ide o prevádzkovanie inovačného fondu.

Prvá výzva na veľké projekty bola zverejnená začiatkom júla 2020 na financovanie veľkých projektov (s hodnotou investície nad 7,5 mil. EUR).

Dňa 29. októbra 2020 sa skončila prvá výzva v rámci Inovačného fondu pre financovanie veľkých projektov. V rámci tejto výzvy bolo zaslaných 311 žiadostí v investičnom objeme 21,7 mld. EUR (58 pre obnoviteľnú energiu, 204 pre energeticky náročné odvetvia, z toho 56 vo vodíku, 35 na skladovanie energie a 14 na zachytávanie, použitie a skladovanie uhlíka).

Podľa informácii na stránke EK za Slovensko bolo predložených 6 žiadostí v rámci výzvy na financovanie veľkých projektov.

Žiadatelia budú informovaní o výsledkoch hodnotenia v 4Q 2021 a následne udelenie grantov sa predpokladá v 1Q 2022.

Výzva na malé projekty (s hodnotou investície do 7,5 mil. EUR) bola otvorená 1. decembra 2020 s rozpočtom 100 miliónov EUR na inovatívne technológie v oblasti obnoviteľnej energie, energeticky náročného priemyslu, skladovania energie a zachytávania, využívania a skladovania uhlíka. Výzva bola ukončená 10. marca 2021 a bolo zaslaných 232 žiadostí o inovatívne projekty v oblasti čistých technológií.

Vyhodnotenie predložených projektov a udelenie grantu v rámci výzvy na malé projekty sa predpokladá až v roku 2023.

Viac informácii o pripravovaných ďalších výzvach v rámci Inovačného fondu je na stránke EK: https://ec.europa.eu/clima/policies/innovation-fund_en.

10.3.8. Potenciál financovania zadaných pilierov/priorít/opatrení Akčného plánu v rámci komunitárnych programov EÚ

Komunitárne programy EÚ z pohľadu financovania pilierov/priorít/opatrení Akčného plánu predstavujú komplementárny nástroj financovania transformácie regiónu vzhľadom na ich implementačný mechanizmus, ktorý predpokladá predloženie veľkého množstva projektov z členských krajín EÚ.

Pilier	Priorita	Opatrenie	Komunitárny program EÚ
Mobilita a prepojenosť regiónu	Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy	Rozvoj verejnej osobnej dopravy, statickej dopravy a integrovaných foriem dopravy	N/A
		Rozvoj pešej dopravy, cyklo dopravy a alternatívnych foriem mobility	N/A
		Rozvoj dopravy prostredníctvom alternatívnych palív	Horizont Európa
	Zvýšenie kvality miestnej cestnej infraštruktúry	Rozvoj a rekonštrukcie ciest II. a III. triedy v regióne	N/A
		Rozvoj miestnej cestnej infraštruktúry a cestných prepojení	N/A
	Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti	Rozvoj rýchlostných ciest v regióne	N/A
		Rozvoj a rekonštrukcie ciest I. triedy v regióne	N/A
	Rozvoj ostatnej infraštruktúry	Zlepšenie využitia osobnej a nákladnej železničnej dopravy	N/A
		Rozvoj leteckej infraštruktúry	N/A

		Rozvoj infraštruktúry vysokorychlostných telekomunikačných sietí	N/A
Ekonomika, podnikanie a inovácie	Podpora inovácií, výskumu a vývoja	Rozvoj inovácií, výskumu a vývoja v nadväznosti na špecializáciu regiónu a nové sektory ekonomiky	Horizont Európa/Globalizačný fond
		Rozvoj inovácií, výskumu a vývoja v oblasti udržateľnej energetiky	Horizont Európa/ETS fondy
	Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Rozvoj priamych investícií do tvorby nových diverzifikovaných a udržateľných pracovných miest	Program COSME
		Rozvoj investícií do tvorby pracovných miest v hnedých parkoch	Program COSME
	Podpora rozvoja malého a stredného podnikania	Podpora zakladania a technická pomoc malým a stredným podnikom	Program COSME
		Podpora rozvoja MSP	Program COSME
	Podpora rozvoja udržateľného poľnohospodárstva a obehového hospodárstva	Rozvoj podnikania v poľnohospodárstve a ekologického a obehového poľnohospodárstva	Horizont Európa
		Rozvoj ostatných sektorov obehového hospodárstva	Horizont Európa
	Podpora rozvoja cestovného ruchu	Rozvoj cestovného ruchu v nadväznosti na tradíciu regiónu	Program COSME
		Rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu v regióne	N/A
Udržateľné životné prostredie	Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov	Riešenie environmentálnych dopadov a vplyvov spôsobených banskou činnosťou a ukončovanie banskej činnosti	Program LIFE
		Riešenie environmentálnych dopadov a vplyvov spôsobených inou činnosťou	Program LIFE
	Rozvoj udržateľnej energetiky	Rozvoj udržateľného tepelného hospodárstva regiónu	Program LIFE/ETS fondy
		Rozvoj nízkouhlíkovej energetiky v regióne	Program LIFE/ETS fondy
		Podpora energetickej efektívnosti v regióne	Program LIFE/ETS fondy
		Podpora smart riešení v energetike v regióne	Program LIFE/ETS fondy

	Zlepšovanie životného prostredia	Podpora investícií do udržateľného odpadového a vodného hospodárstva	Program LIFE
		Podpora konverzie environmentálne zaťažených území a areálov	Program LIFE
Kvalita života a sociálna infraštruktúra	Zlepšenie zdravotníckych, medicínsko-kúpeľných a sociálnych služieb	Rozvoj zdravotníckych a medicínsko-kúpeľných služieb v nadväznosti na dopady banskej činnosti	N/A
		Rozvoj sociálnych služieb v nadväznosti na ukončovanie banskej činnosti	Globalizačný fond
	Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Rozvoj kultúry v regióne	N/A
		Rozvoj možností voľnočasových, športových a rekreačných aktivít v regióne	N/A
		Rozvoj kvality verejných služieb pre obyvateľov	Program COSME
		Rozvoj podpory bývania v regióne	N/A
	Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily	Podpora stredného školstva a duálneho vzdelávania v regióne	N/A
		Podpora vyššieho vzdelávania v regióne	N/A
		Podpora mimoškolského vzdelávania, rekvalifikácií a talentov	Globalizačný fond
	Zvýšenie sociálnej starostlivosti ohrozených skupín obyvateľstva	Podpora sociálnej a právnej starostlivosti o skupiny obyvateľstva ohrozené ukončovaním banskej činnosti	Globalizačný fond
		Podpora na trhu práce pre skupiny obyvateľstva ohrozené ukončovaním banskej činnosti	Globalizačný fond

10.3.9. Národné podporné mechanizmy

10.3.9.1. Environmentálny fond

Všeobecné informácie:

Environmentálny fond bol zriadený zákonom č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov, s účinnosťou od 1.1.2005. Environmentálny fond je samostatnou právnickou osobou so sídlom v Bratislave. Správu fondu vykonáva Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky. Hlavným poslaním fondu je poskytovanie finančných prostriedkov žiadateľom na podporu projektov v rámci činností zameraných na dosiahnutie cieľov štátnej environmentálnej politiky na celoštátnej, regionálnej alebo miestnej úrovni.

Štruktúra programu:

Podpora projektov z environmentálneho fondu pre účely transformácie je poskytovaná vo forme dotácií a úverov. Pre účely Akčného plánu sú popísané oblasti s relevanciou na transformáciu regiónu.

Oblasť: Rozvoj odpadového hospodárstva a obehového hospodárstva z pohľadu odpadov

Podpora v rámci tejto oblasti v kontexte transformácie smeruje do nasledovných podoblastí:

- uzavretie a rekultivácia skládok,
- predchádzanie vzniku odpadov, triedený zber a zhodnocovanie biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov,
- zavedenie a zlepšenie triedeného zberu, vybudovanie zberných dvorov a dotried'ovacích zariadení a centier opätovného používania.

Oblasť: Ochrana a využívanie vôd

Podpora v rámci tejto oblasti v kontexte transformácie smeruje do nasledovných podoblastí

- Rozšírenie alebo intenzifikácia existujúcich čistiarní odpadových vôd
- Čistenie odpadových vôd
- Rozšírenie alebo rekonštrukcia existujúcej stokovej siete

Implementačný mechanizmus

Podporu v rámci programu je možné žiadať na základe definovaných podmienok na stránke <http://www.envirofond.sk/sk/titulna-stranka> kde sú uvedené všetky dôležité informácie ohľadom programu vrátane dôležitých informácií pre žiadateľov pre poskytnutie pomoci vo forme dotácie alebo úveru.

10.3.9.2. Slovak business agency (SBA)

Všeobecné informácie:

Slovak Business Agency predstavuje v SR kľúčovú a najstaršiu špecializovanú inštitúciu z hľadiska podpory MSP. Vznikla v roku 1993 spoločnou iniciatívou EÚ a vlády SR. Je to jedinečná platforma verejného a súkromného sektora.

Poslanie SBA:

- komplexná pomoc podnikateľom v súlade s princípmi iniciatívy zákona č. 290/2016 Z. z. o podpore malého a stredného podnikania a o zmene a doplnení zákona č. 71/2013 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov,
- komplexná podpora podnikania na národnej, regionálnej a miestnej úrovni,
- posilnenie konkurencieschopnosti podnikateľov v rámci spoločného trhu EÚ a na trhoch tretích krajín.

Ciele SBA:

- zvýšiť mieru prežitia podnikov na trhu,
- zvýšiť zamestnanosť v súkromnom sektore,
- zvýšiť inovačnú výkonnosť slovenských podnikov,
- stimulovať podnikateľského ducha,
- zabrániť marginalizácii podnikov,
- zvýšiť konkurencieschopnosť slovenského podnikateľského prostredia a slovenských podnikov.

Štruktúra podpory:

Potenciálna podpora projektov zo strany SBA pre účely transformácie je poskytovaná nasledovnými formami:

Štátne programy

- **Schéma na podporu malého a stredného podnikania v SR**

Predmetom schémy na podporu malého a stredného podnikania v SR (ďalej len „schéma“) je poskytovanie pomoci de minimis formou dotovaných služieb spojených s poskytovaním informácií, individuálnych poradenských služieb, organizovaním skupinového poradenstva, sprostredkovaním prepojení medzi mikropodnikmi, malými a strednými podnikmi využívaním služieb Centra vedecko-technických informácií SR (ďalej aj „CVTI SR“) a tvorivej dielne Creative Point a FabLab.

Podpora formou zabezpečení účasti na propagačných podujatiach typu:

- veľtrhy, výstavy, podnikateľské misie, medzinárodné, sourcingové výjazdy/podujatia a kooperačné podujatia,
- zvyšovanie kvalifikácie MSP, propagáciou MSP formou elektronických médií, zabezpečením pobytu v podnikateľskom inkubátore,
- zahraničných a kombinovaných stážových pobytov pre MSP s cieľom podporiť a rozvíjať ich podnikanie na trhu.

- **Schéma na podporu rodinného podnikania**

Cieľom schémy na podporu rodinného podnikania (2017 - 2020) je prispieť k zlepšeniu podmienok pre rozvoj rodinných podnikov na Slovensku formou bezplatného odborného poradenstva v rôznych oblastiach, ktoré zabezpečia externí odborníci:

- organizačno-procesné poradenstvo,
- príprava na proces ohodnocovania pre účely transferu vlastníctva,
- nastavenie a realizácia programov nástupníctva,
- nastavovanie talent manažment programu a rozvoj potenciálu zamestnancov,
- vypracovanie analýz, štúdií, prieskumov trhu,
- vzdelávanie v oblasti komunikačných, manažérskych, podnikateľských a iných odborných zručností,
- participácia zástupcov rodinných podnikov na tréningov, školení, okrúhlych stolov súvisiacich s aktuálnymi témami rodinného podnikania,
- úhrada nákladov týkajúcich sa účasti na veľtrhoch, konferenciách a iných medzinárodných podujatiach (cestovné náklady, výdavky na ubytovanie, účastnícke poplatky).

- **Program podpory úspešnej podnikateľskej praxe a výchovy k podnikaniu**

Účelom podpory úspešnej podnikateľskej praxe a výchovy k podnikaniu je prezentovanie úspešných príkladov podnikania MSP a realizácia aktivít zameraných na zvyšovanie motivácie pre vstup do podnikania a presadzovanie podnikania ako kariérnej alternatívy k pracovnému úväzku.

- **Program na podporu startupov**

Predmetom podpory startupov je poskytovanie pomoci formou poradenstva a podporných služieb a poskytovanie pomoci zameranej na podporu a rozvíjanie záujmu o podnikanie, podporu vstupu do podnikania a rozvoja inovačných aktivít záujemcov o podnikanie. Cieľom je podpora motivácie pre vstup do podnikania a zvyšovanie atraktivity podnikania ako kariérnej voľby.

Mikropôžičky

Všetky podmienky poskytnutia mikropôžičky sú uvedené na stránke <http://www.sbagency.sk/mikropozicky>

Finančné služby pre malé a stredné podniky

- **Mikropôžičkový program**

Oprávnení žiadatelia a podmienky poskytnutia mikropôžičky:

- mikropodniky (0 - 9 zamestnancov), malé podniky (10 - 49 zamestnancov),
- výška úveru: od 2 500 do 50 000 EUR,
- splatnosť úveru: 6 mesiacov až 4 roky (možnosť odkladu splátok o 6 mesiacov),
- úroková sadzba: od 1,26 % do 9,16%.

- **Fond inovácií a technológií**

Poslaním fondu je formou poskytovania rizikového kapitálu podporiť podnikateľskú iniciatívu a tak rozvíjať podnikanie, zamestnanosť a hospodárstvo smerom k inovatívnej ekonomike. Vznikol ako reakcia na vznikajúci dopyt po rizikovom kapitáli na podporu podnikateľov s nápadmi a je výsledkom spolupráce SBA s investormi.

Všetky relevantné informácie sú na stránke www.fondfit.sk

- **Fondy rizikového kapitálu – Národný holdingový fond s.r.o.**

Je špecializovaná dcérska spoločnosť Slovak Business Agency, ktorá implementuje podporu formou rizikového kapitálu:

- podpora rastovo orientovaných podnikateľských projektov formou poskytovania rizikového kapitálu (vkladu do základného imania spoločností),
- usmerňovanie činnosti jednotlivých fondov tak, aby sa stimuloval rozvoj sektora MSP na celom území SR,
- obhospodarovanie fondov priamo pod riadením spoločnosti (bez právnej subjektivity) a fondy, do ktorých spolu s Národným holdingovým fondom investovali kapitál aj súkromní investori - Slovenský rastový a kapitálový fond, Slovenský rozvojový fond, Fond inovácií a technológií a Fond seed capital.

Všetky relevantné informácie sú na stránke <http://www.fondfondov.sk/>

Národný projekt podnikateľských centier v regiónoch (NPC)

Hlavným cieľom projektu je etablovanie inštitúcie poskytujúcej komplexnú, systematickú podporu a odborné poradenstvo pre malých a stredných podnikateľov, ako aj pre záujemcov o podnikanie (vrátane znevýhodnených sociálnych skupín s pôsobnosťou na území všetkých samosprávnych krajov mimo bratislavského kraja). Cieľovou skupinou projektu sú najmä podniky v počiatočnom štádiu rozvoja alebo už existujúce etablované podniky, spĺňajúce kritériá mikro, MSP.

NPC poskytuje pre podnikateľov v regiónoch nasledovné služby:

- odborné skupinové činnosti – semináre, webináre, prednášky, diskusné fóra, workshopy, konferencie a pod,
- poskytovanie krátkodobého i dlhodobého individuálneho poradenstva,
- pobyty v klasickom, alebo virtuálnom podnikateľskom inkubátore,
- účasť na odborných podujatiach a stážových pobytoch v zahraničí,
- prenos výskumného a akademického potenciálu do podnikateľského prostredia;

- o technologické kapacity v rámci kreatívnych dielní projektu,
- o komplexné informácie o možnostiach financovania podnikateľských aktivít, či službách partnerských inštitúcií.

Implementačný mechanizmus:

Podporu zo strany SBA je možné žiadať základe presne definovaných podmienok na stránke <http://www.sbagency.sk/sba-0sk/titulna-stranka> kde sú uvedené všetky dôležité informácie ohľadom foriem podpory vrátane dôležitých informácií pre potenciálnych žiadateľov.

10.3.9.3. Zákon o poskytovaní dotácií na podporu rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky

Všeobecné informácie:

Podpora rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky vychádza z Národnej stratégie rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike, schváleného na základe uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 223 zo 7. mája 2013, ktorý popisuje súčasný, východiskový stav cyklodopravy a cykloturistiky.

V rámci zadaného opatrenia Akčného plánu: "Rozvoj pešej dopravy, cyklodopravy a alternatívnych foriem mobility" môže rozvoj ekologickejších druhov dopravy, predovšetkým cyklistickej dopravy prispieť k transformácii regiónu. Vo všeobecnosti chýba základná sieť cyklistických trás, pričom samotná výstavba cyklistickej infraštruktúry je väčšinou výsledkom lokálnych iniciatív, menej iniciatív na národnej úrovni. Rastúce nároky na mobilitu bývajú uspokojované individuálnou automobilovou dopravou, čo vedie k zhoršovaniu fyzickej a psychickej kondície a zdravotného stavu obyvateľstva a k nepriaznivému vplyvu na životné prostredie.

Podpora cyklistickej dopravy a cykloturistiky bude realizovaná na základe zákona o poskytovaní dotácií na podporu rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky s účinnosťou od 1. júla 2019.

Štruktúra podpory:

Cieľom je podpora rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky z rozpočtovej kapitoly Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky formou poskytnutia dotácie:

Predpokladaný rozpočet

Implementačný mechanizmus:

Podpora cyklistickej dopravy a cykloturistiky zo strany Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky bude realizovaná na základe predkladaných žiadostí zo strany žiadateľov v rámci vyhlásených výziev na stránke ministerstva. Podmienky poskytnutia dotácie budú predmetom paragrafového znenia zákona o poskytovaní dotácií na podporu rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky.

10.3.9.4. Dotácie v pôsobnosti MH SR v súvislosti so zákonom č. 71/2013 Z. z.

Zákon č. 71/2013 Z. z. upravuje účel, podmienky, rozsah a spôsob poskytovania dotácií v pôsobnosti MH SR, pričom dotáciu možno poskytnúť v uhoľnom baníctve aj na uľahčenie zatvorenia uhoľných baní neschopných konkurencie podľa osobitného predpisu (rozhodnutie Rady 2010/787/EÚ z 10. decembra 2010 o štátnej pomoci na uľahčenie zatvorenia uhoľných baní neschopných konkurencie) a na spoluúčasť pri úhrade sociálnych vplyvov útľahu banskej činnosti a likvidáciu uhoľnej bane. V zmysle navrhovanej novely zákona č. 71/2013 Z. z. (zákon vyhlásený v Zbierke zákonov (9.10.2019), číslo 298/2019.) bude možné poskytovať dotácie na nákup nových vozidiel na alternatívne palivá z kapitoly MH SR.

10.3.9.5. Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu (SARIO)

Všeobecné informácie:

Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu (SARIO) je príspevkovou organizáciou Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky financovanou zo zdrojov štátneho rozpočtu. Pre účely Akčného plánu budú predstavené aktivity agentúry zamerané na podporu MSP.

Poslanie:

- podpora slovenských firiem pri premene na subjekty vysoko výkonné a úspešné na globalizovanom svetovom trhu,
- z pozície agentúry v rámci štátnej správy sa orientovať na kultiváciu prostredia a na zmiernenie systémových nevýhod MSP/menších podnikov pre podnikanie (najmä z hľadiska starostlivosti o etablovaných investorov a zapájania MSP do dodávateľských reťazcov nadnárodných spoločností);
- snaha o začlenenie MSP do stratégie ekonomických klastrov — zlepšiť spoluprácu s potenciálnymi partnermi na úrovni regiónov, vysokoškolskej a výskumnej sféry.

Štruktúra podpory:

Podpora SARIO pre MSP je poskytovaná formami, ktorých hlavným cieľom je posilnenie internacionalizačných kapacít MSP vrátane prezentácie podnikateľského potenciálu ako aj poskytnutie bezplatných prezentačných, kooperačných a poradenských služieb za účelom zvýšenia ich zapojenia do medzinárodnej spolupráce. Podpora je realizovaná pomocou Národného projektu „Podpora internacionalizácie MSP“ v rámci OP II – časť Val, kde SARIO je v pozícii prijímateľa projektu. Všetky dôležité informácie ohľadom foriem podpory vrátane dôležitých informácií pre potenciálnych žiadateľov o podporu sa nachádzajú na stránke <https://www.sario.sk/sk/podpora-msp/co-je-narodny-projekt>

Veľtrhy a výstavy v zahraničí

Agentúra SARIO zabezpečuje služby spojené s technicko-organizačným zabezpečením národných stánkov na medzinárodných veľtrhoch a výstavách v zahraničí. Spoločné expozície/národné stánky majú na výstavách a veľtrhoch umožniť slovenským malým a stredným podnikom predstaviť ich výrobný sortiment a obchodné ponuky, získať prehľad o technickom a technologickom vývoji v danom odvetví priemyslu a nadviazať obchodné kontakty s cieľom uzatvoriť obchodné kontrakty a exportovať výrobky do zahraničia.

Za celé obdobie implementácie národného projektu „Podpora internacionalizácie MSP“ (4. kvartál 2017 – 3. kvartál 2023), SARIO plánuje zrealizovať na medzinárodných veľtrhoch a výstavách v zahraničí cca. 75 národných stánkov približne v nasledovnej štruktúre:

- 70 % v členských štátoch EÚ;
- 30 % mimo členských štátov EÚ z toho;
 - 65 % národných stánkov organizovaných v krajinách Európy (mimo členských štátov EÚ);
 - 25 % v krajinách Ázie (vrátane Blízkeho a Stredného východu);
 - 10 % v krajinách Ameriky a Austrálie.

Harmonogram veľtrhov a výstav je zverejnený vždy v 4. kvartáli príslušného roka na nasledujúci rok (<https://www.sario.sk/sk/podpora-msp/veltrhy-vystavy-v-zahranici/harmonogram-veltrhov-vystav-pre-rok-2020>). Pri jeho tvorbe budú preferované veľtrhy a výstavy so subkontrakčným zameraním v prioritných teritóriách definovaných Stratégiou vonkajších ekonomických vzťahov na obdobie 2014 – 2020.

Podnikateľské misie

Podnikateľské misie predstavujú príležitosť pre slovenských podnikateľov nadviazať osobný kontakt a rozvinúť spoluprácu s podnikateľmi zo zahraničia. Za celé obdobie implementácie národného projektu „Podpora internacionalizácie MSP“ (4. kvartál 2017 – 3. kvartál 2023) SARIO plánuje zrealizovať približne 70 podnikateľských misií z toho 40 sa bude konať v zahraničí a 30 na Slovensku.

Podnikateľské misie organizované v zahraničí

Cieľom podnikateľských misií v zahraničí je uviesť slovenské spoločnosti na zahraničný trh, predstaviť príležitosti pre obchod a investície v danej krajine a nadviazať užšiu spoluprácu so zahraničnými partnermi. Program podnikateľských misií v zahraničí pozostáva najmä z účasti na B2B rokovaniach (business to business) so zahraničnými spoločnosťami, ako aj zo sprievodných podujatí (účasť na konferencii, návšteva veľtrhu/výstavy, účasť na sourcingovom podujatí a pod.), a to v závislosti od charakteru podnikateľskej misie.

Aktuálne podnikateľské misie v zahraničí na rok 2020 <https://www.sario.sk/sk/podpora-msp/podnikatelske-misie/harmonogram-podnikatelskych-misii-2020>

Podnikateľské misie organizované na Slovensku

Cieľom podnikateľských misií na Slovensku je prijatie delegácií zahraničných spoločností na Slovensku so zámerom sprostredkovať slovenským spoločnostiam možnosť rozvinúť spoluprácu so zahraničnými firmami, objaviť nové obchodné príležitosti a získať nové kontakty. Účastníci podnikateľských misií na Slovensku budú mať možnosť rokovať so zahraničnými spoločnosťami v rámci B2B rokovaní, prezentovať svoje produkty a služby a zúčastniť sa ďalších sprievodných podujatí v závislosti od charakteru podnikateľskej misie.

Aktuálne podnikateľské misie organizované na Slovensku na rok 2020 <https://www.sario.sk/sk/podpora-msp/podnikatelske-misie/harmonogram-podnikatelskych-misii-2020>

Kooperačné podujatia

Aktuálne podnikateľské misie organizované na Slovensku na rok 2020 <https://www.sario.sk/sk/podpora-msp/podnikatelske-misie/harmonogram-podnikatelskych-misii-2020>

Kooperačné podujatia v SR

Kooperačné podujatia sú zamerané na predstavenie možností na odbyť produkcie, formovanie spoločných podnikov, prezentáciu voľných výrobných kapacít a obchodných príležitostí slovenských MSP. Sektorovo pôjde o oblasti energetiky, strojárskoho priemyslu, automobilového priemyslu, elektrotechniky, chemického a drevárskeho priemyslu, IKT a iných odvetví. Súčasťou podujatí sú aj sprievodné konferencie, panelové diskusie a prezentácie za účasti odborníkov z praxe, ktorí budú zastrešovať program z odbornej stránky. Pre zahraničných účastníkov podujatí sú pripravené informačné semináre o obchodno-investičných možnostiach, o projektoch pre fúzie a akvizície, o vytváraní spoločných podnikov a o spolupráci v oblasti využívania technológií. Za celé obdobie implementácie národného projektu „Podpora internacionalizácie MSP“ (4. kvartál 2017 – 3. kvartál 2023) SARIO plánuje zrealizovať približne 10 kooperačných podujatí v SR.

Predvýjazdové poradenské stretnutia

Agentúra SARIO organizuje predvýjazdové poradenské stretnutia pre tých účastníkov, ktorí sa zúčastňujú veľtrhov, podnikateľských misií v zahraničí a sourcingových podujatí v zahraničí. Cieľom bude poskytnúť účastníkom poradenstvo, ktoré bude obsahovať základnú informáciu o teritóriu, pokyny k podujatiu, relevantné kontakty na partnerov v teritóriu, poradenstvo k financovaniu a poisteniu exportovaného tovaru alebo služby s daným teritóriom, poradenstvo k prevereniu bonity obchodného partnera v teritóriu a pod.

Predvýjazdové poradenské stretnutia budú vychádzať z dopytu registrovaných slovenských spoločností na jednotlivé podujatia. Nárok na účasť na týchto stretnutiach vzniká každému účastníkovi veľtrhov, podnikateľských misií v zahraničí a sourcingových podujatí v zahraničí, ktorý vyplní registračný formulár. Účasť na poradenských stretnutiach je dobrovoľná.

Exportná akadémia

Exportná akadémia v rámci národného projektu „Podpora internacionalizácie MSP“ zabezpečuje školiace, poradenské, tréningové aktivity a sprostredkovanie zručností v oblasti zahraničného obchodu realizáciou proexportne zameraných seminárov. Semináre v rámci Exportnej akadémie sú organizované v regiónoch Slovenska ako aj v centrále SARIO v Bratislavskom samosprávnom kraji.

Cieľom Exportnej akadémie je zvýšiť úroveň znalostí techník a praktík v oblasti zahraničného obchodu slovenských MSP z radov vývozcov, a tým podporiť ich ďalšiu expanziu na nové a rizikovejšie zahraničné trhy. Proexportné semináre Exportnej akadémie sa zameriavajú na „hard skills“, t. j. techniky a operácie v zahraničnom obchode, ako aj „soft skills“, napr. negociačné zručnosti v styku so zahraničným partnerom, komunikácia, prezentácia a kultúrne odlišnosti a zvyklosti v záujmových teritóriách. Súčasťou Exportnej akadémie je aj poradenstvo na základe zdieľaných informácií, praktických tréningov a úspešných príkladov z praxe.

Rozvoj dodávateľských reťazcov (RDR) a sourcing

Aktivita RDR je zameraná na budovanie systematického prístupu k dodávateľským reťazcom a k zvyšovaniu miery zapájania MSP etablovaných na území SR donadnárodných dodávateľských sietí.

Realizácia predmetnej aktivity má predovšetkým prispieť k:

- sprehľadneniu aktuálnej situácie v dodávateľských reťazcoch na Slovensku,
- identifikácii medzier na trhu vrátane nevyužitého potenciálu MSP, etablovaných na SR
- zvýšeniu objemu exportu tovarov a služieb do zahraničia, t. j. k internacionalizácii MSP, ale najmä k zníženiu importu komodít, ktoré sú v súčasnosti predmetom dovozu.

V rámci RDR sú realizované výjazdy do výrobných prevádzok MSP so sídlom mimo BSK. Stretnutia sa realizujú v spoločnostiach s vyšším rastovým a inovačným potenciálom, s firmami, ktoré majú predpoklady sa uchádzať o aktuálne sourcingové dopyty zahraničných/nadnárodných spoločností vyhľadávajúcich na Slovensku nových dodávateľov. Účelom rokovaní je lepšie porozumieť povahe produkcie navštívených firiem, resp. nimi

poskytovaných služieb, získať informácie o ich aktuálnom vývoji, voľných kapacitách a prípadnej možnosti diverzifikovať výrobu.

Sourcingové podujatia

Sourcingové podujatia sú zamerané na intenzívnejšie zapájanie slovenských MSP do subdodávateľských sietí zahraničných/nadnárodných spoločností. Slovenským MSP sú predstavovaní potecniálni odberatelia zo zahraničia hľadajúci na Slovensku nových dodávateľov, primárne v oblasti strojárkeho, plastikárskeho, elektrotechnického, ale aj ďalších odvetví. Za obdobie implementácie Národného projektu „Podpora internacionalizácie MSP“ (4. kvartál 2017 – 3. kvartál 2023) SARIO plánuje zrealizovať približne 35 sourcingových podujatí v SR a v zahraničí a riešiť desiatky sourcingových dopytov.

10.3.9.6. Slovenská inovačná a energetická agentúra (SIEA)

Všeobecné informácie:

Slovenská inovačná a energetická agentúra bola zriadená ako štátna príspevková organizácia rozhodnutím ministra hospodárstva Slovenskej republiky č. 63/1999 s účinnosťou od 1. mája 1999. Medzi hlavné úlohy SIEA patria:

- pôsobí ako sprostredkovateľský orgán a implementačná agentúra pre štrukturálne fondy EÚ,
- zhromažďuje a vyhodnocuje údaje o energetickej efektívnosti a využívaní obnoviteľných zdrojov energie v SR,
- pripravuje podklady pre novelizáciu energetickej legislatívy,
- zastupuje Slovensko v medzinárodných energetických projektoch,
- poskytuje bezplatné energetické poradenstvo pre domácnosti, podnikateľov a verejný sektor,
- zabezpečuje prevádzku monitorovacieho systému efektívnosti pri používaní energie,
- vykonáva skúšky špecialistov v energetike,
- od roku 2007 plní štátne úlohy v oblasti podpory inovácií, sleduje a vyhodnocuje inovačné aktivity na Slovensku a navrhuje opatrenia na ich podporu,
- od roku 2015 plní úlohy Technologickkej agentúry v súlade so Stratégiou výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky,
- v roku 2016 po uzatvorení Delegačnej dohody s EK sa stala národnou agentúrou pre Program Bohunice.

Pre účely Akčného plánu budú predstavené aktivity agentúry zamerané predovšetkým na podporu MSP vrátane domácností, ktoré sú/budú financované z národných projektov z OP KŽP a OP II – časť Val, a ktorých implementáciou je poverená SIEA.

Štruktúra podpory:

Potenciálna podpora projektov zo strany SIEA pre účely transformácie je poskytovaná nasledovnými formami:

Zvýšenie inovačnej výkonnosti slovenskej ekonomiky - inovujme.sk

Hlavným cieľom národného projektu je zvýšenie inovačnej výkonnosti slovenskej ekonomiky prostredníctvom realizácie cielených aktivít vo všetkých regiónoch Slovenskej republiky. Má ambíciu pomáhať podnikateľom pri hľadaní inovatívnych riešení a zvyšovať povedomie o význame inovácií. Jednotlivé aktivity projektu informujú podnikateľov, zamestnancov podnikov, študentov stredných a vysokých škôl a širokú verejnosť o význame inovácií v každodennom živote a pomáhajú im inovácie vytvárať. Na základe doterajších skúseností projekt realizuje tiež benchmarking klastrových organizácií s medzinárodným rozmerom.

Realizátorom projektu je Slovenská inovačná a energetická agentúra. Spolufinancovaný je z Európskeho fondu regionálneho rozvoja prostredníctvom operačného programu Integrovaná infraštruktúra.

Cieľovým skupinám sú k dispozícii regionálne konzultačné centrá zamerané na poskytovanie poradenských služieb v Bratislave, Košiciach, Banskej Bystrici, Žiline a Nitre.

Podnikatelia:

Základné individuálne poradenstvo – inovačný workshop

Školenie pre podniky, ktoré sú na trhu viac než 18 mesiacov, prinesie majiteľom a zamestnancom nové nápady pre svoju podnikateľskú činnosť. Prostredníctvom 4- alebo 8- hodinového vzdelávacieho programu sa dozvedia, ako myslieť pozitívne, ako byť kreatívny a ako využiť svoje nové nápady pre progres v podnikaní.

Rozšírené individuálne poradenstvo

Mnoho slovenských podnikateľov chce zavádzať inovácie, avšak v inovačnom procese narazia na prekážky, ktoré z finančných alebo personálnych dôvodov nevedia prekonať. Národný projekt bude ponúkať podporu využiteľnú v úspešnom a efektívnom zavádzaní inovácií v rôznych oblastiach podnikania. Podpora formou rozšíreného individuálneho poradenstva bude tiež plne hrazená projektom.

Školy a verejnosť

Inovačné workshopy

Vzdelávací 5-hodinový program je určený pre žiakov posledných dvoch ročníkov stredných škôl a študentov vysokých škôl. Workshop je zložený z teoretickej časti, testu, hry, rozhovorov a záverečnej prezentácie. Študenti sa na ňom naučia myslieť kriticky, osvedčia si techniku kreatívneho myslenia, naučia sa, ako prísť na nový nápad a ako z neho vytvoriť podnikateľský zámer. Na workshopoch projekt spolupracuje s firmami, zástupcami miest a umelcami.

Súťaže

Národné súťaže, sociálne hackathony podporujú kreatívne myslenie účastníkov. Tému súťaže určí hosť – podnikateľ, vedec, alebo iný odborník z praxe. Po vyhlásení zadania tímy hľadajú riešenia pre spoločenský problém, napríklad slabá finančná gramotnosť, plytvanie jedlom či šírenie nepravdivých správ – hoaxov.

Publikácie

V rámci projektu SIEA pripravila preklady zahraničných publikácií. Doposiaľ boli vydané tri preklady svetových bestsellerov z oblasti inovácií, podnikania, kreativity či sebarozvoja. Ide o knihy Zmýšľanie inovátora od Georgea Courosa, Digitálna disrupcia od kolektívu autorov Kurt Matzler, Franz Bailom, Stephan Friedrich von den Eichen a Markus Anschober, tretou publikáciou je Technológia vs. Humanita od svetoznámeho futurologa Gerda Leonharda. Knihy sú bezplatne k dispozícii v konzultačných centrách projektu a na podujatiach, ktoré projekt organizuje alebo spoluorganizuje.

Podujatia

Inovačnú osvetu národný projekt šíri na odborných konferenciách, seminároch, prednáškach, workshopoch či prostredníctvom online vzdelávacích aktivít. Všetci záujemcovia o poradenstvo v oblasti inovácií nájdu zástupcov projektu v prezentačných stánkoch na výstavách, veľtrhoch a festivaloch po celom Slovensku.

Analýzy a prognózy

Dôležitou oblasťou národného projektu inovujme.sk je aj zisťovanie aktuálneho stavu inovácií a podnikateľského prostredia na Slovensku. Analytické a prognostické materiály, štúdie a publikácie sú dostupné pre tvorcov politík v oblasti inovácií a pre širokú verejnosť. Materiály pripravuje analytický tím projektu v súlade s prioritami definovanými v dokumente Poznatkami k prosperite – Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky (RIS3) pre vybrané sektory národného hospodárstva.

Podpora rozvoja kreatívneho priemyslu na Slovensku

Projekt má za cieľ napomáhať rozvoju inovačných procesov prostredníctvom vzájomnej spolupráce MSP s aktérmi kreatívneho priemyslu. Zároveň má vytvoriť podmienky pre posilnenie konkurencieschopnosti a rastu mikro-MSP tvorbou nových inovatívnych riešení fungovania podnikateľských subjektov pôsobiach v kreatívnom priemysle (KP) a stimulovanie inovačného procesu prostredníctvom vzájomnej spolupráce MSP s aktérmi KP za účelom zlepšenia ich inovačnej výkonnosti a konkurencieschopnosť.

Oblasť kreatívneho priemyslu je vymedzená nasledovnými odvetvami:

- reklama a marketing,
- architektúra,
- oblasť IKT,
- dizajn a módný dizajn.

Zacielenie aktivít projektu:

- Podpora tvorby nových obchodných modelov a sieťovania mikro-, MSP pôsobiach v kreatívnom priemysle
 - poskytovanie bezplatného poradenstva v rámci regionálnych centier,
 - organizovanie odborných podujatí,
 - tvorba odborných publikácií a informačných materiálov, analýz a web portálu,
 - podpora tvorby kreatívnych sietí a klastrov.
- Stimulácia inovačného procesu s využitím výstupov kreatívneho priemyslu
 - implementácia schémy poskytovania kreatívnych voucherov pre mikropodniky a MSP za účelom využívania služieb kreatívneho priemyslu,
 - organizovanie propagačných kampaní.

Podpora inštalácie malých zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie v domácnostiach

SIEA formou národného projektu Zelená domácnostiam II pripravuje pokračovanie systému podpory využitia obnoviteľných zdrojov energie v rodinných a bytových domoch, kde SIEA navrhuje, aby domácnosti po zadaní záväzných údajov jednoducho získali poukážky, ktoré si následne uplatnia pri dodávke a inštalácii zariadení.

Plánovaný spôsob podpory predpokladá, že SIEA prostredníctvom národného projektu zabezpečí automatickú evidenciu žiadostí a súvisiacej dokumentácie ukončených inštalácií. Národný projekt s týmto riešením umožní zásadne zjednodušiť proces získania príspevku, je však časovo náročný na prípravu.

Podporované aktivity projektu:

- **obstaranie malých zariadení na výrobu elektriny s výkonom do 10 kW**
 - inštalácia malých fotovoltických systémov,
 - inštalácia veterných turbín.

- **obstaranie zariadení na výrobu tepla, ktoré pokrývajú spotrebu energie v rodinnom alebo bytovom dome**
 - inštalácia slnečných kolektorov,
 - inštalácia kotlov na biomasu,
 - inštalácia tepelných čerpadiel.

10.3.9.7. Podporné mechanizmy v kompetencii MDV SR

Štátny fond rozvoja bývania

V súčasnosti je činnosť Štátneho fondu rozvoja bývania (ďalej len „ŠFRB“) upravená zákonom č. 150/2013 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 150/2013“). Správu ŠFRB v súlade so zákonom č. 150/2013 Z. z. vykonáva Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky. Prostredníctvom ŠFRB sa financujú priority štátnej bytovej politiky schválené vládou Slovenskej republiky pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu, ŠFRB poskytuje podporu vo forme zvýhodnených úverov. Úvery sú o.i. poskytované na účel obstarania nájomných bytov, obnovu bytového fondu, výstavbu alebo obnovu zariadenia sociálnych služieb, obstaranie ubytovacieho domu, obstaranie technickej vybavenosti k nájomným bytom, ako aj na kúpu pozemku k obstaraným nájomným bytom.

Dotácie MDV SR podľa zákona č. 443/2010 Z. z. o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní v znení neskorších predpisov.

Dotácie sú poskytované obciam, VÚC a neziskovým organizáciám na obstaranie nájomného bývania určeného na sociálne bývanie a na obstaranie súvisiacej technickej vybavenosti k týmto bytom. Zároveň je podľa predmetného zákona č. 443/2010 Z. z. o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní v znení neskorších predpisov možné poskytnúť dotáciu na odstránenie systémovej poruchy bytového domu.

10.3.10. Európska investičná banka (EIB)

10.3.10.1. V4 Investičná platforma

Všeobecné informácie:

Európska investičná banka („EIB“) bola zo strany zástupcov Ministerstiev financií a zástupcov národných rozvojových bank krajín V4 požiadaná o posúdenie možnosti založenia Investičnej a poradenskej platformy s cieľom prehĺbenia spolupráce krajín v regióne pri príprave infraštruktúrnych projektov regionálneho významu.

V súčasnosti sa spracováva štúdia uskutočniteľnosti za účelom posúdenia možností mobilizácie väčšieho objemu investícií súkromného sektora do projektov v oblasti infraštruktúry regionálneho významu vrátane posúdenia potreby budovania kapacít a technickej pomoci na podporu pri príprave oprávnených projektov pre potenciálnych prijímateľov.

Základné kritériá oprávnenosti pre investície podporované platformou zahŕňajú:

- projekty regionálneho významu;
- sektory (subsektory) s potenciálnou trhovou medzerou, ktoré nemožno riešiť komerčným trhom a môžu využívať plánované intervencie;
- investície na mobilizáciu súkromného sektora,
- inovačné mechanizmy financovania projektov (kombinácia EU zdrojov a súkromného kapitálu) vrátane tých, ktoré nevstupujú do štátneho dlhu (mimobílančné projekty).

Nevyhnutným predpokladom založenia investičnej platformy V4 je identifikácia potenciálnych projektov, ktoré spĺňajú podmienky zapojenia súkromného kapitálu (tzv. PPP projekty) a ich realizáciu bude potvrdzovať spracovaná štúdia uskutočniteľnosti, ktorej výsledky potvrdí Útvar hodnoty za peniaze MF SR.

Najväčší príspevok V4 Investičnej platformy z pohľadu transformácie regiónu by v rozvoji rýchlostných ciest (úseky R2 od križovatky s D1 smer horná Nitra).

10.4. Príloha 4 – Zdroje

Webové zdroje:

<http://www.envirofond.sk/>

<http://www.partnerskadohoda.gov.sk/>

<http://www.sbagency.sk/>

<https://eraportal.sk/horizont-europa/>

<https://rokovania.gov.sk/>

<https://www.itms2014.sk/>

<http://www.ndsas.sk/stavby/priprava-stavieb>

<https://www.repowermap.org>

<https://eraportal.sk/aktuality/sprava-ek-priemysel-5-0-na-cestech-udrzatelnejmu-odolnejmu-a-na-cloveka-zameranemu-priemyslu/>

<http://datacube.statistics.sk/> - verejná databáza Štatistického úradu Slovenskej republiky DATAcube.

Dokumenty:

2019 Country Report Slovakia;

European Commission, Joint Research Centre - Socio-economic transformation in coal transition regions: analysis and proposed approach - Pilot case in Upper Nitra, Slovakia, 2018

Investičné priority Slovenskej republiky pre programové obdobie 2021 - 2027;

Mapy pokrytia siete a dostupnosti služieb telekomunikačných operátorov Slovak Telekom, Orange, O2 a 4ka

Mesačná štatistika o počte a štruktúre uchádzačov o zamestnanie, December 2018, Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2021/783 z 29. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Program pre životné prostredie a ochranu klímy (LIFE) a zrušuje nariadenia (EÚ) č. 1293/2013.

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1056 z 24. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Fond na spravodlivú transformáciu

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/695 z 28. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Horizont Európa – rámcový program pre výskum a inovácie, stanovujú jeho pravidlá účasti a šírenia a zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1290/2013 a (EÚ) č. 1291/2013;

Nariadenie európskeho parlamentu a rady (EÚ) č. 1309/2013 z 17. decembra 2013 o Európskom fonde na prispôsobenie sa globalizácii (2014–2020) a o zrušení nariadenia (ES) č. 1927/2006

PREHLAD STAVU CIEST I., II. a III. triedy stav na základe prehľadov vykonávaných správcom ciest STAV CIEST K: 06/2021, Slovenská správa ciest

Prognóza vývoja obyvateľstva v okresoch Slovenskej republiky do roku 2035, Prognostický ústav SAV, Bratislava

Program odpadového hospodárstva Program mesta Prievidza na roky 2016 – 2020

Slovenský hydrometeorologický ústav – Odbor Monitorovanie kvality ovzdušia, Hodnotenie kvality ovzdušia v Slovenskej republike 2017

PODPORA UHOĽNÝCH REGIÓNOV V TRANSFORMÁCII – Sociálno-ekonomické analýzy pre podporu využívania EŠIF – Expertná štúdia horná Nitra, Slovenská republika, Prognostický ústav, Slovenská akadémia vied

Transition from coal of horná Nitra – State of Play report – analýza súčasného stavu regiónu horná Nitra, PwC, 2019

Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2021/4997 z 9. júla 2021 o prijatí Viacročného pracovného programu LIFE pre roky 2021-2024

Zelenšie Slovensko, Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030, September 2018.